

ספר הזוהר

שחבר הפנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
עם לשון הקודש

לש"ס דף היומי

— מסכת ברכות —

והוא: זוהר המחוילק לשבע שנים

ללמוד דף זוהר היומי עם דף גמרא היומי

ברך ראשון - למסכת ברכות

זוהר ספר פראשית חלק א' [מדרג א. עד דף כב:]

לפי ספר הזוהר 10 פרקים (70-71 פרקים) מעמוד א' עד עמוד קכ"ז

סדרנו בעזרת ה' כל ספר הזוהר על פי סדר מסכתות הש"ס
ללמוד דף היומי, ללמוד 2-3 דקות ביום, ובזאת ידע ויזמין
כל דברי חז"ל הקדושים הם סודות נוראים (הקדמת המהר"ח לעץ
חיים), ובה זכה להקנס לגן עדן העליון (זוהר חדש שיר השירים - פי
כלי למוד הזוהר חזון בגלגול [זוהר, תרמ"ק, והאר"ל]), וכה יוכל לשמוע
תורה מפי הקב"ה בשיבת כל מסכתות הש"ס בעולם הבא
(כמבאר בהקדמה), יכולים ללמוד גם את זוהר לשון הקדש (שדי סמו,
ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זוהר תרומה), וכל ישראל ילמדו ש"ס עם
זוהר ובה יכנסו בתבת נוח להנצל מדור המבול ומפצצת אטום.
זוהי חובה על כל מגידי השיעורים בדרה היומי, לצרף את
הלמוד הקדוש הזה דף היומי זוהר ביחד עם למוד הש"ס, ובה
יקראו מצדיקי הרבים כבוכבים לעולם ועד (תקוני זוהר הקדמה, זוהר
נשא כ"ד).

יו"ל ע"י מפעל הזוהר העולמי - ט"ו מנחם אב תשע"ב

רח' נחל לכיש 24/8 - בית שמש טובב"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,

ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

אלו שלא לומדים זוהר וש"ס בנחד הם מחריבים את העולם, כדברי המהר"ח וז"ל: "... כי בלי ספק בהיותם עוסקים בפשטיה ובספוריה לבדם היא לובשת בגדי אלמנותה ושק הושת פסותה וכל האמות יאמרו לישראל "מה דודך מדוד", מה תורתכם מתורתנו, הלא גם תורתכם ספורים בהכלי העולם. אין עלבון תורה גדול מזה, ולכן אוי להם לבגרות מעלבונה של תורה ואינם עוסקים בחקמות הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה, כי הם מארזים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם, עכ"ל.

מפעל הזוהר העולמי

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש - ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת דבר נשגב זה אשר תחזינה עיניכם, שיוצא עכשיו לאור, בעזרת ה' יתברך ויתעלה.

החיבור הזה, הינו חיבור גדול וקדוש, אשר בודאי יביא את הגאולה במהרה, והוא שהיות והתחילו בעזרת ה' יתברך, אלפים ורבבות של כל קהל עדת ישראל, את לימוד הדף היומי, יחד שבטי ישראל, כולם כאחד יחד, ועת רצון הוא זה, להנחיל לאוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, בעוד דבר קדוש ונשגב, והוא שכל אחד, ביחד עם דף היומי, ילמד גם קטע זוהר בכל יום, בנוסף לדף היומי, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם, ומאלו המגינים על ארצנו, מהרשעים ימ"ש שרוצים כל כך להכחידנו עפ"ל, ברוחניות ובגשמיות.

התכנית הוא, שכל אחד ילמד בנוסף לדף היומי עוד שתיים שלוש דקות זוהר הקדוש, ובסיימו את כל הש"ס, יסיים את כל הזוהר גם כן, ויעשה סיום על שניהם יחד, וזה מה שיעשה נחת רוח לה' מאוד מאוד, ובזכות זה יקבל את תפילותינו ברחמים וברצון אמון כן יהי רצון.

המוציאים לאור

פתח דבר

ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם ואמר כל העם אמן הללו-יה, כל הנשמה תהלל י-ה הללו-יה.

כל עם ישראל שמחים מאוד בהופעת הרעיון הגדול הזה, שהגה יושב ראש ומחולל מפעל הזוהר העולמי, היושב ומצפה לרעיונות, איך להחדיר בכלל ישראל את לימוד הזוהר, ושכל אחד ילמד בקביעות את ספר הזוהר הקדוש, ועתה חדר לו רעיון במוחו, והוא לצרף ולאחד את לימוד הזוהר עם לימוד תלמוד בבלי, על ידי דפוסים חדשים גם ישנים שיאחדו את לימוד הגמרא והזוהר, שיהיה בבחינת וילכו שניהם יחדו, ועל ידי לימוד שניהם יזכו לעשות סיום הש"ס וסיום הזוהר יחדו, ואז ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים, שכל עם ישראל יזכו להגיע אל המקום אשר אמר האלוקים לאברהם בגאולה העתידה במהרה.

ועל כן, אנו קוראים לכל אחינו בני ישראל, החסידים הליטאים הספרדים התימנים, וכל המגזרים, יחד שבטי ישראל, כולנו כאחד יחד, להתחיל בלימוד קדוש זה דף היומי ביחד עם הזוהר הקדוש, בקביעות יום יום ידרושון, בהתמדה בשמחה באהבה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, וכמו שבסיום הש"ס הנוכחי היו כמאה אברכים שיודעים את כל הש"ס בעל פה יהיה בעזרת ה' בסיום הבא עוד כמאה שיודעים גם ש"ס בעל פה וגם זוהר בעל פה.

ואז נעשה כולנו סיום גדול על הגמרא והזוהר ביחד, כולנו כאחד יחד נשמח, ואז נוכל לומר בפה מלא, משה רעיא מהימנא ישמח עמנו, ור' שמעון בר יוחאי ישמח עמנו, וכל התנאים הקדושים שמוזכרים בזוהר ובגמרא ישמחו עמנו.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלימוד התורה, שכל דבר הנלמד בקביעות יש לו סיעתא דשמיא, כמו קביעות מקום לתפלה, כמו כן קביעות

מקום ללימוד גמרא וזוהר, שכל אחד יקבע לו מקום לגרוס הדף היומי והזוהר היומי, בזמן קבוע ובמקום קבוע, שכן אז בטוח שלא ישכח ללמדו אף יום, ובטוח שיזכה לגמור בסיומם של כל ישראל.

וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הכנסת וכדומה, שהרבה יראו אותו לומד הגמרא והזוהר, וישאלו אותו מה זה, והוא יענה להם אני הולך לעשות סיום הש"ס עם סיום הזוהר, וכך הם יקנאו בו קנאת סופרים תרבה חכמה, ועל ידי זה הם בעצמם גם כן יתחילו לעשות כמותו, וירבו לומדי הזוהר בישראל.

איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, צריכים הרבה חיזוק, כמו דאיתא דברי תורה צריכים חיזוק תמיד, וכל שכן לימוד שמפריע כל כך לשטן, שזהו לימוד הזוהר, שהוא מנסה בכל כוחו למעט, כמו שכולם יודעים, והוא מלביש את זה באיצטלא דרבנן, ומביא דוגמאות ממקומות שאסור למי שלא נתמלא ארבעים, וכמו שכל אחד יודע את כל הטענות שהוא מביא, אבל אף על פי כן אנו נתחזק וכולנו נחזק אחד את השני והשני את השלישי וכן הלאה וכן הלאה, וכך נהיה כולנו מיוסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.

עתה בעת אשר אנחנו יוצאים עם המבצע הגדול והנורא הזה אשר ראיתם עם כל התכניות הכלולות בזה, הננו רוצים לקרוא גם כן לכל אלו שיש להם סדר מיוחד לחזור על לימודם הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, כל סדרי החזרות שעושים, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו שלא ישכחו גם כן את כל קטעי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיזכרו את זה הם יוכלו לזכור תמיד ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר, וישאר בליבם כיתד שלא תימוט, כי חבל על דאבדין, אם מתעוררים מקטע מיוחד בזוהר ואחר כן שוכחים זה מאוד חבל, כי למה לא יזכרו על ידי חזרה.

וכל אחד יעשה לעצמו את החשבונות שלו על ידי זמנו הפנוי שיש לו, וכן על זה הדרך כל אחד ישתדל לעשות את המקסימום שביכולתו לגמור ולסיים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקויים בנו כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים לעולמים לעולמים.

ויקויים בנו מקרא שכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ויקויים בנו עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים ויקויים בנו בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים ויקויים בנו מקרא שכתוב וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כמי עולם וכשנים קדמוניות, ותחזינה עינינו בשובך לציזון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, בנין בית המקדש, קיבוץ נדחי ישראל, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

ואלו הם התכניות שעושים למען דבר זה:

תכנית מספר 1: להדפיס את הזוהר הקדוש 64 דף כמו מסכת ברכות שיהיה לכל הלומדים דף היומי במה ללמוד את הזוהר ביחד עם לומדי דף היומי, לחלקם בחינם.

תכנית מספר 2: להדפיס מסכת ברכות עם הזוהר ביחד דף זוהר ודף גמרא ממסכת ברכות, וכך יחלקו רק ללומדי זוהר ביחד עם ש"ס בחינם.

תכנית מספר 3: לסדר לאלו שלומדים 7 דפים גמרא ביום לסדר להם גם לימוד 7 דפים זוהר ביום.

תכנית מספר 4: לוח ללומדי דף היומי ש"ס: לעשות לוח ללומדי דף היומי ש"ס שידעו בדיוק איפה ללמוד, בכמה הוצאות הזוהר שהוצאנו לאור עד עתה, וכך יוכלו ללמוד בלי שיהיה להם הספרים החדשים, רק כל אחד לוקח איתו את הזוהר של 10 כרכים או 70 כרכים ויכול ללמוד ביחד עם לומדי הש"ס או אצלו בבית.

ופשוט, שלכל התכניות האלו צריכים הרבה כסף, לכן כל תורם, וכל אחד שיש לו קצת שכל, יעשה חשבון לעצמו, כמה הוא יכול לתת למפעל הקדוש הזה, כדי שיוכלו להוציא את כל התכניות לאור עולם.

בכבוד רב

המוציאים לאור

הקדמת ספר הזוהר

(דף א ע"א)

רבי חזקיה (נ"א רבי אלעזר) פתח, כתיב, (שיר השירים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים. מי השושנה? זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (משום שיש שושנה ויש שושנה). מה השושנה שהיא בין החוחים יש בה אדם ולכן - אף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יש בה דין ורחמים. מה שושנה יש בה שלשה עשר עלים - אף בכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יש שלש עשרה מדות רחמים שמקיפות אותה מכל צדדיה. אף אלהים של פאן, משעה שנזכר, הוציא שלש עשרה תבות להקיף את כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל ולשמר אותה. ואחר כך נזכר פעם אחרת. למה נזכר בפעם אחרת? כדי להוציא חמשה עלים חזקים שסובבים את השושנה. ואותם החמשה נקראים ישועות, והם [חמשה] [חמשים] שערים. ועל זה הסוד כתוב (תהלים קטז) כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. הכוס אשא, זו כוס של בְּרָכָה. הכוס של בְּרָכָה צריכה להיות על חמש אצבעות ולא יותר, כמו שהשושנה שיושבת על חמשה עלים חזקים בדגמא של חמש אצבעות. והשושנה הזו היא כוס של בְּרָכָה. מ"אלהים" השני עד "אלהים" השלישי - חמש תבות. מכאן והלאה האור שנברא ונגנו ונכלל בברית ההוא שנכנס בשושנה [ס"א ז] והוציא בה זרע, וזה נקרא עץ עשה פרי אשר זרעו בו. ואותו הזרע קים באות הברית ממש. וכמו שדמות הברית נזרע בארבעים ושנים זוגים [של אות] הזרע ההוא, כך נזרע השם החקוק מפרש בארבעים ושתים אותיות של מעשה בראשית.

בראשית. רבי שמעון פתח, (שיר ב) הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ. הַנְּצַנִּים - זה מעשה בראשית. מתי נראו בארץ? ביום השלישי,

ולביתר אדפר זמנא אחרא. אמאי אדפר זמנא אחרא. בגין לאפקא חמש עלין תקיפין דסחרין לשושנה. ואנון חמש אקרון ישועות. ואנון חמש תרעין. ועל רזא דא כתיב (תהלים קטז) כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה אצטריך למהוי על חמש אצבעאן ולא יתיר. פגוונא דשושנה דיתבא על חמש עלין תקיפין דוגמא דחמש אצבעאן. ושושנה דא איהי כוס של בְּרָכָה. מאלהים תננא עד אלהים תליתאה חמש תיבין. מכאן ולהלאה אור דאתברי ואתגניז ואתפליל בברית ההוא דעאל בשושנה (ס"א דא) ואפיק בה זרעא. ודא אקרי עץ עושה פרי אשר זרעו בו. וההוא זרע קיימא באות ברית ממש. וכמה דדיוקנא דברית אזורע בארבעין ותריין זוגין ההוא (נ"א דהוא) זרעא, כך אזורע שמא גליפא מפרש בארבעין ותריין אתון דעובדא דבראשית.

בראשית, רבי שמעון פתח (שיר השירים ב) הַנְּצַנִּים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ. הַנְּצַנִּים, דא עובדא דבראשית, נראו בארץ אימתי, ביום

השלישי, דכתיב ותוצא הארץ פדין נראו בארץ. עת הזמיר הגיע, דא יום רביעי דהיה ביה זמיר עריצים, מארת חסר. וקול התור, דא יום חמישי, דכתיב ישרצו המים וגו' למעבד תולדות. נשמע, דא יום ששי דכתיב נעשה אדם. דהיה עתיד למקדם עשיה לשמיצה, דכתיב (דף א ע"ב) הכא נעשה אדם, וכתיב התם נעשה ונשמע. בארצנו, דא יום שבת דאיהו דוגמת ארץ החיים. (שהוא עולם הבא. עולם הנשמות עולם הנחמות).

שכתוב ותוצא הארץ, אז נראו בארץ. עת הזמיר הגיע - זה היום הרביעי שהיה בו זמיר עריצים, מארת חסר. וקול התור - זה היום החמישי, שכתוב ישרצו המים וגו', לעשות תולדות. נשמע - זה היום הששי, שכתוב נעשה אדם, שהיה עתיד להקדים עשיה לשמיצה, שכתוב כאן נעשה אדם, וכתוב שם נעשה ונשמע. בארצנו - זה יום השבת, שהוא דגמת ארץ החיים (שהוא עולם הבא, עולם הנשמות, עולם הנחמות).

(נ"א דבר אחר) הנצנים אלין אנון אבהן דעאלו במחשבה ועאלו בעלמא דאתי ואתגניזו תמן. ומתמן נפקו בגניזו ואטמירו גו (נ"א בהו) נביאי קשוט. אתיליד יוסף ואטמירו ביה, עאל יוסף בארעא קדישא ונציב לון תמן, וכדין נראו בארץ ואתגלו תמן. ואימתי אתחזון, בשעתא דאתגלי קשת בעלמא. דהא בשעתא דקשת אתחזי כדין אתגלין אנון, ובהיא שעתא עת הזמיר הגיע עדן לקצץ חביין מעלמא. אמאי אשתזיבו, בגין דהנצנים נראו בארץ, ואלמלא דנראו לא אשתארון בעלמא, ועלמא לא אתקים. ומאן מקים עלמא וגרים לאבהן דאתגלין, קל ינוקי דלעאן באורייתא, ובגין אנון רביין דעלמא, עלמא אשתזיב. לקבליהון, (שיר השירים א) תורי זהב נעשה לה, אלין אנון ינוקי רביין עולמין דכתיב, (שמות כ"ה) ועשית שנים פרוכים זהב.

(נ"א דבר אחר) הנצנים - אלו הם האבות שנקנסו במחשבה ונקנסו לעולם הבא ונגנזו שם, ומשם יצאו בגניזות ונסתרו בתוך נביאי האמת. נולד יוסף ונטמנו בו. נכנס יוסף לארץ הקדושה והציב אותם שם, ואז נראו בארץ ונגלו שם. ומתי הם נראו? בשעה שהתגלתה הקשת בעולם. שהרי בשעה שנוראית הקשת, אז הם מתגלים, ובשעה שהיא עת הזמיר הגיע לקצץ את הרשעים מן העולם. למה נצלו? משום שהנצנים נראו בארץ, ואלמלא שנראו, לא היו נשארים בעולם, והעולם לא היה מתקיים. ומי מקים את העולם וגורם לאבות להתגלות? קול התינוקות שעוסקים בתורה. ובגלל אותם התינוקות של העולם, העולם נצל. פנגדס (שיר א) תורי זהב נעשה לה, אלו הם תינוקות ילדים עלמים, שכתוב (שמות כה) ועשית שנים פרוכים זהב.

בראשית רבי אלעזר פתח (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאו מרום עיניכם לאן אתר, לאתר דכל עיינין תליאן ליה. ומאן איהו, פתח עינים. ותמן תנדעון דהאי סתים עתיקא דקימא לשאלה.

בראשית. רבי אלעזר פתח, (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאו מרום עיניכם, לאיזה מקום? למקום שכל העינים תלויים בו, ומי הוא?

פּתַח עֵינַיִם, וְשֵׁם תִּדְעוּ שֶׁהַסְּתוּם
הַעֲתִיק הִזָּה שְׁעוּמַד לְשִׁאלָה
בְּרֵא אֱלֹהִים. וּמִי הוּא? "מִי",
הַהוּא שְׁנִקְרָא מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם
לְמַעְלָה, שֶׁהַכֹּל עוֹמַד בְּרֵשוּתוֹ.
וְעַל שֶׁהוּא עוֹמַד לְשִׁאלָה וְהוּא
בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר וְלֹא גְלוּי נִקְרָא
"מִי", שֶׁהָרִי לְמַעְלָה אֵין שֵׁם
שִׁאלָה. וְקִצֵּה הַשָּׁמַיִם הִזָּה נִקְרָא
"מִי".

וְיֵשׁ אַחַר לְמִטָּה שְׁנִקְרָא "מִה".
מִה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֹא הִרְאִישׁוֹן
הַנִּסְתָּר שְׁנִקְרָא "מִי" עוֹמַד
לְשִׁאלָה. בֵּין שְׁשׂוֹאֵל אָדָם
וּמִפְּשָׁפֶשׁ לְהַסְתַּכֵּל וְלִדְעַת
מִדְרָגָה לְדְרָגָה עַד סוּף כֹּל
הַדְרָגוֹת, בֵּין שְׁמַגִּיעַ לְשָׁם -
"מִה". מִה יִדְעַת? מִה הַסְתַּכְּלִית?
מִה פִּשְׁפֶּשֶׁת? הָרִי הַכֹּל נִסְתָּר
כְּבִרְאשׁוֹנָה.

וְעַל הַסּוּד הִזָּה כְּתוּב (איכה ב) מִה
אֲעִידֶךָ מִה אֲדַמָּה לָךְ. כְּשֶׁנִּחְרַב
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, יֵצֵא קוֹל וְאָמַר, מִה
אֲעִידֶךָ [נ"א] וּמִה אֲדַמָּה לָךְ, בְּאוֹתוֹ מִ"ה
אֲעִידֶךָ] בְּכֹל יוֹם וְיוֹם, [ומ"ר] הַעִידִיתִי
בְּךָ מֵיָמִים רַאשׁוֹנִים, שְׁכִתוּב
(דברים ל) הַעִידִיתִי בְּכֶם הַיּוֹם אֵת
הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּמִה אֲדַמָּה
לָךְ, בְּאוֹתוֹ גִּזּוֹן מִמֶּשׁ עֲטָרִיתִי
אוֹתָךְ בְּעֲטָרוֹת קְדוּשׁוֹת, עֲשִׂיתִי
לָךְ שִׁלְטוֹן עַל הָעוֹלָם, שְׁכִתוּב
(איכה ב) הַזֹּאת "הָעִיר" שִׁיאֲמָרוּ
כְּלִילֵת "יְפִי" וְגו'. קְרֵאתִי לָךְ
(תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוִיָּה כְּעִיר
שְׁחִבְרָה לָהּ.

(איכה ב) מִה אֲשׁוּה לָךְ - כְּמוֹ שֶׁאֵת
יּוֹשְׁבֵי כְּךָ, כְּךָ הוּא כְּכֹכֵב
לְמַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁלֹא נִכְנָסִים כְּךָ
עֲכָשׁוּ הָעַם הַקְּדוֹשׁ בְּסִדְרִים
קְדוּשִׁים, כְּךָ נִשְׁבַּעְתִּי לָךְ שֶׁאֲיַנִּי
נִכְנָס לְמַעְלָה עַד שֶׁיִּפְגְּסוּ כְךָ
אוּכְלוּסִיף לְמִטָּה. וְזוֹהֵי נִחְמַתְךָ,
הוֹאִיל שֶׁהַדְרָגָה הַזֹּאת אֲשׁוּה לָךְ
לָךְ קִיּוּם וּרְפוּאָה - מִי יִרְפָּא לָךְ.

בְּרֵא אֱלֹהִים. וּמִאֵן אִיהוּ. מִ"י. הַהוּא דְאֶקְרִי
מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם לְעֵילָא. דְּכֹלֵא קִימָא
בְּרֵשוּתִיהּ. וְעַל דְּקִימָא לְשִׁאלָה וְאִיהוּ בְּאַרְח
סְתִימִים וְלֹא אֲתַגְלִיא, אֶקְרִי מִ"י, דְּהָא לְעֵילָא
לִית תַּמָּן שִׁאלָה. וְהָאִי קִיצֵה הַשָּׁמַיִם אֶקְרִי
מִ"י.

וְאִית אַחְרָא לְתַתָּא וְאֶקְרִי מִ"ה. מִה בֵּין הָאִי
לְהָאִי, אֵלֹא קְדַמָּה סְתִימָא דְאֶקְרִי
מִ"י קִימָא לְשִׁאלָה, כִּיּוֹן דְּשִׁאל בְּרֵשׁ
וּמִפְּשָׁפֶשׁ לְאַסְתַּכְּלָא וּלְמַנְדַּע מִדְרָגָא לְדְרָגָא
עַד סוּף כֹּל דְרָגִין, כִּיּוֹן דְּמִטִּי תַמָּן, מִ"ה. מִה
יִדְעַת, מִה אֲסְתַּכְּלִיתָא, מִה פִּשְׁפֶּשֶׁתָא, הָא
כֹּלֵא סְתִימִים כְּדִקְדַמִּיתָא.

וְעַל רִזָּא דְנָא כְּתִיב, (איכה ב) מִה אֲעִידֶךָ מִה
אֲדַמָּה לָךְ. כִּד אֲתַחְרִיב בֵּי מִקְדָּשָׁא נִפְקָא
קוֹלָא וְאָמַר מִה אֲעִידֶךָ (נ"א וּמִה אֲדַמָּה לָךְ, בְּהוּא מִ"ה
אֲעִידֶךָ) בְּכֹל יוֹמָא וְיוֹמָא, [ומ"ר] אֲסִהִידֵת בְּךָ
מִיּוֹמִין קְדַמָּיִן דְּכְתִיב, (דברים ל) הַעִידִיתִי בְּכֶם
הַיּוֹם אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ. וּמִה אֲדַמָּה לָךְ
בְּהוּא גִזּוֹן מִמֶּשׁ עֲטָרִית לָךְ בְּעֲטָרִין קְדִישִׁין
עֲבָדִית לָךְ שִׁלְטָנוּ עַל עֲלָמָא דְכְתִיב, (איכה ב)
הַזֹּאת "הָעִיר" שִׁיאֲמָרוּ "כְּלִילֵת" יְפִי" וְגו'
קְרִינָא לָךְ (תהלים קכ"ב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוִיָּה כְּעִיר
שְׁחִבְרָה לָהּ.

מִה אֲשׁוּה לָךְ. (איכה ב) כְּכֹכֵב וְאֵת יִתְבָּה, הַכִּי
הוּא כְּכֹכֵב לְעֵילָא. כְּכֹכֵב דְלֹא עָאֲלִין
הַשָּׁתָא בְּךָ עֲמָא קְדִישָׁא בְּסִדְרִין קְדִישִׁין, הַכִּי
אוּמִינָא לָךְ דְלֹא אִיעוּל אָנָא לְעֵילָא עַד
דִּיעֲלוּן בְּךָ אֲכֹלוּסְךָ לְתַתָּא. וְדָא אִיהוּ נִחְמָה
דִּילָךְ הוֹאִיל דְדְרָגָא דָא אֲשׁוּה לָךְ בְּכֹלֵא.
וְהַשָּׁתָא דְאֵתָא הַכָּא גְדוּל כְּפִים שְׁבָרָךְ. וְאִי
תִימָא דְלִית לָךְ קִימָא וְאַסוּתָא, מִ"י יִרְפָּא
בְּכֹל. וְעֲכָשׁוּ שִׁאֵתָא כְּאֵן, גְדוּל כְּפִים שְׁבָרָךְ. וְאֵם תִּאמַר שִׁאֵן

וְדַאי שְׁאוּתָהּ הַדְרָגָה הַנִּסְתָּרָת
הַעֲלִינָה שֶׁהַכֹּל עֹמֵד בָּהּ, תִּרְפָּא
לָךְ וְתִקֵּים אוֹתָךְ.

מ"י - קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה, מ"ה
- וְעַד קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְמַטָּה וְקִצָּה
הַשָּׁמַיִם לְמַטָּה. וְזֶה יִרְשׁ יַעֲקֹב, שֶׁהוּא
מִבְּרִיחַ מִן הַקִּצָּה אֶל הַקִּצָּה.
מִהַקִּצָּה הַרְאֵשׁוֹן שֶׁהוּא מ"י, אֶל
הַקִּצָּה הַאַחֲרוֹן שֶׁהוּא מ"ה, מִשּׁוּם
שֶׁעֹמֵד בְּאַמְצָע. וְעַל זֶה מִי בָּרָא
אֵלָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר [בנין] פֶּסֶק
דְּבִרְיָךְ וַיִּתְגַּלֶּה הַסֵּתֵר שֶׁל הַסּוּד
הַעֲלִיּוֹן שְׁאִין בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים. שֶׁתֵּק
רַבִּי אֲלַעְזֹר. בְּכֹה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְעֹמֵד
רַגְעַ [ג"א שְׁעִתָּא] אֶחָד.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר, מֶה זֶה
"אֵלָה"? אִם תֹּאמַר כּוֹכְבִים
וּמִזְלוֹת - הֲרֵי הֵם תְּמִיד גֵּרָאִים שָׁם,
וּבְמ"ה נִבְרְאוּ כִּמוֹ שְׁנֹאמַר (תהלים א) ^א
בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. אִם עַל
דְּבָרִים נִסְתָּרִים, שְׁלֵא יִכְתֹּב אֵלָה,
שֶׁהֲרֵי הוּא גָלוּי! אֲלֹא זֶה הַסּוּד
לֹא הִתְגַּלֶּה רַק יוֹם אֶחָד שֶׁהֵייתִי
עַל חוֹף הַיָּם, וּבָא אֵלַיְהוּ וְאָמַר לִי,
רַבִּי, יִדְעַתָּה מֶה זֶה "מִי בָּרָא
אֵלָה"? אֲמַרְתִּי לוֹ, אֵלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
וְצַבָּאוֹתָם, הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ הוּא שֵׁיֵשׁ לְאָדָם לְהַסְתֵּכַל
בְּהֵם וּלְבָרָךְ אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב (שם) כִּי
אֶרְאֶה שְׁמִיךְ מַעֲשֵׂה אֲצַבְּעוֹתֶיךָ
וְגו', ה' אֲדַנְּנוּ מֶה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכֹל
הָאָרֶץ.

אָמַר לִי, רַבִּי, דְּבַר נִסְתָּר הִזְיָה
לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא וְגִלָּה
בִּישִׁיבָה הַעֲלִינָה, וְזֶה הוּא.
בְּשַׁעַה שֶׁנִּסְתָּר כָּל הַנִּסְתָּרִים רָצָה
לְהִתְגַּלּוֹת, עָשָׂה בְּרֵאשׁ נִקְד"ה
אֲחַת, וְזוֹ עֲלָתָה לְהִיּוֹת מִחֲשָׁבָה.
צִיַּר בָּהּ אֶת כָּל הַצִּיּוּרִים, חֶקֶק בָּהּ
כָּל הַחֲקוּקִים.

וְחֶקֶק בַּתּוֹךְ הַמָּאוֹר הַקְּדוֹשׁ

לָךְ, וְדַאי הֵהוּא דְרַגְא סְתִימָאָה עַלְאָה דְכָלָא
קִיִּימָא בֵּיה יִרְפָּא לָךְ וְיִוְקִים לָךְ.

מ"י קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְעִילָא, מ"ה וְעַד קִצָּה
הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא (קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא). וְדַא יִרִית
יַעֲקֹב דְּאִיהוּ מִבְּרִיחַ מִן הַקִּצָּה אֶל הַקִּצָּה, מִן
הַקִּצָּה קִדְמָאָה דְּאִיהוּ מ"י, אֶל הַקִּצָּה
בְּתַרְאָה דְּאִיהוּ מ"ה, בְּגִין דְּקִיאִים
בְּאַמְצָעִיתָא. וְעַל דָּא מִי בָּרָא אֵלָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר בְּנֵי פֶסֶק מִילָךְ
וַיִּתְגַּלֵּי סְתִימָא דְרַזָּא עַלְאָה דְּבְנֵי
עַלְמָא לֹא יִדְעִין. שֶׁתִּיק רַבִּי אֲלַעְזֹר. בְּכֹה
רַבִּי שְׁמַעוֹן וְקִיאִים רַגְעָא [ג"א שְׁעִתָּא] חָדָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזֹר מֵאֵי אֵלָה. אֵי
תִימָא כְּכַבֵּיא וּמִזְלֵי, הָא אֲתַחְזָאן תַּמָּן
תְּדִיר. וּבְמ"ה אֲתַבְּרִיאוּ פְּמָה דְּאֵת אָמַר,
(תהלים א) בְּדַבַּר יי שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. אֵי עַל מְלִין
סְתִימִין לֹא לְכַתּוּב אֵלָה דְּהָא אִיתְגַּלְיָא
אִיהוּ. אֲלֹא רַזָּא דָּא לֹא אִיתְגַּלְיָא בְּרִ יוֹמָא חַד
דְּהוּינָא עַל פִּיָּה יִמָּא, וְאֵתָא אֵלַיְהוּ וְאָמַר לִי
רַבִּי, יִדְעַתָּה מֶה הוּא, מִי בָּרָא אֵלָה. אָמִינָא
לִיָּה אֵלִין שְׁמִיָּא וְחִילָהוֹן עוּבְדָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דְאִית לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַסְתַּכְּלָא בְּהוּ
וּלְבָרְכָא לִיָּה דְכַתִּיב, (תהלים ח) כִּי אֶרְאֶה שְׁמִיךְ
מַעֲשֵׂה (דף ב ע"א) אֲצַבְּעוֹתֶיךָ וְגו' יי אֲדוּגִינּוּ
מֶה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכֹל הָאָרֶץ.

אָמַר לִי רַבִּי מְלָה סְתִימָא הָוָה קִמִּי קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְגִלִּי בְּמִתִּיבְתָא עַלְאָה וְדַא
הוּא. בְּשַׁעַתָּא דְסְתִימָא דְכָל סְתִימִין בְּעָא
לְאִתְגַּלְיָא, עֵבֵד בְּרִישָׁא נְקוּד"ה חָדָא, וְדַא
סְלִיק לְמַהוּי מִחֲשָׁבָה. צִיַּיר בָּהּ כָּל צִיּוּרִין.
חֶקֶק בָּהּ כָּל גְּלִיפִין.

וְאֲנִלְיָךְ גּוּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא סְתִימָא גְּלִיפּוּ דְחַד צִיּוּרָא סְתִימָאָה קְדִישׁ

הנסתר חקיקה של ציור אהד
נסתר, קדש קדשים, בנזן עמק
שיצא מתוך המחשבה ונקראת
מ"י תחלה [נ"א ראשית] לבנזן. עומד
ולא עומד. עמק ונסתר בשם. לא
נקרא אלא מ"י. רצה להתגלות
ולהקרא בשם [הנה], והתלבש
בלבוש יקר שמאיר וברא אלה,
ועלה אלה בשם. התחברו
האותיות אלו באלו, ונשלמו
בשם אלהים (מ"י+אלה). וטרם
שברא אלה, לא עלה בשם
אלהים, והם שחטאו בעגל [נ"א
בעולם], ועל סוד זה אמרו (שמות לב)
אלה אלהיך ישראל.

ובכו שמשפתך מ"י באלה, כף
הוא השם שמשפתך תמיד,
ובסוד הזה התקיים העולם. ופרח
אליהו ולא ראיתי אותו, וממנו
ידעתי הדבר [הזה] [שהעמדת] על
הסוד והסתר שלה. בא רבי
אלעזר וכל החברים והשתטחו
לפניו. בכו ואמרו, אלמלא לא
באנו לעולם אלא לשמע את זה
די -

אמר רבי שמעון, על זה השמים
וצבאם נבראו במ"ה, שכתוב
(תהלים ח) פי ארצה שמך מעשה
אצבעתיך וגו'. וכתוב (שם) מ"ה
אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים. על
השמים הוא לעלות בשם, משום
שברא אור לאורו והתלבש זה
בזה ועלה בשם עליון. ועל פן
בראשית ברא אלהים - זה
אלהים העליון, שהרי מ"ה לא
היה כף ולא נבנה.

אל"ה, בשעה שנמשכו האותיות
הללו [מאלו] אל"ה מלמעלה
למטה. והאם הלותה לבת בגדיה
וקשטה אותה בתכשיטה. ומתי
קשטה אותה בתכשיטה פראוי?
בשעה שנראו לפניו כל זכר,
שכתוב (שמות כג) אל פני האדון

קדישין בנינא עמיקא דנפק מגו מחשבה
ואקרי מ"י שירותא (נ"א ראשית) לבנינא. קיימא
ולא קיימא. עמיק וסתים בשמא. לא אקרי
אלא מ"י. בעא לאתגלייא ולא תקרי בשמא
(דא) ואתלבש בלבוש יקר דנהיר וברא אלה,
וסליק אל"ה בשמא. אתחברון אתון אלין
באלין ואשתלים בשמא אלהים. ועד לא ברא
אלה לא סליק בשמא אלהים. ואנון דחבו
בעגלא (נ"א בעלמא). על רזא דנא אמרו (שמות לב)
אלה אלהיך ישראל.

ובמה דאשתתף מ"י באלה, הכי הוא שמא
דאשתתף תדיר. וברזא דא אתקיים
עלמא. ופרח אליהו ולא חמינא ליה. ומניה
ידענא מלה דאוקימנא על רזא וסתרא דילה.
אתא רבי אלעזר וכלהו חברייה ואשתטחו
קמיה. בכו ואמרו אלמלא לא אתינא לעלמא
אלא למשמע דא די.

אמר רבי שמעון על דא שמיא וחיליהון
במ"ה אתבריאו, דכתיב (תהלים ח) פי
ארצה שמך מעשה אצבעותיך וגו' וכתוב,
(תהלים ח) מ"ה אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים, על השמים
איהו לסלקא בשמא. בגין דברא נהורא
לנהוריה ואתלבש דא בדא וסליק בשמא
עלאה. ועל דא בראשית ברא אלהים, דא
אלהים עלאה, דהא מ"ה לא הוי הכי ולא
אתבני.

אל"ה בשעתא דאתמשכן אתון אלין (פאלין)
אל"ה מלעילא לתתא. ואמא אוזיפת
לברתא מאנהא וקשיטא לה בקישוטהא.
ואימתי קשיטא לה בקישוטהא כדקא חזי.
בשעתא דאתחזון קמה כל דכורא, דכתיב,
אל פני האדון יי, ודא אקרי אדון כמה
(שמות כג)

ה'. וְזֶה נִקְרָא אֲדוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע א) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. וְאִזּוּ יֵצֵאה ה' וְנִכְנסָה י', וְהִתְקַשְׁטָה בְּכֵלִים שֶׁל זָכָר כְּנִגְדָם שֶׁל כָּל זָכָר בְּיִשְׂרָאֵל.

וְאוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת מוֹשְׁכִים אוֹתָם יִשְׂרָאֵל מִלְמַעְלָה לְמָקוֹם הַזֶּה.

(תהלים מב) אֵלֶּה אֲזַכְּרָה. אֲזַכְּרָה בְּפִי וְאֶשְׁפָּף דַּמְעוֹתַי [כְּרַצוֹן נֶפֶשׁ כִּי לְהַמְשִׁךְ הַאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ], וְאִזּוּ אֲדַדִּם מִלְמַעְלָה

עַד בֵּית אֱלֹהִים, שִׁיְהִיָּה אֱלֹהִים כְּמוֹ שֶׁהוּא. וּבַמָּה? (שם) בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג.

רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁתִּיקָא דִּילִי בְּנָא מְקַדְּשָׁא

לְעִילָא וּבְנָא מְקַדְּשָׁא לְתַתָּא. וּבּוֹדָאי

מְלָה בְּסָלַע מִשְׁתּוֹקָא בְּתַרְיִן. מְלָה בְּסָלַע מַה

דְּאִמְרָנָא וְאִתְעַרְנָא בֵּיהּ, מִשְׁתּוֹקָא בְּשִׁתִּים מַה

דְּשְׁתִּיקָנָא דְּאִבְרוּ וְאִיבְנוּ תַרְיִן עֲלָמִין פְּחָדָא.

אִמְרַ רַבִּי שְׁמַעוֹן מִכָּאן וּלְהַלָּאָה שְׁלִימוֹ

דְּקָרָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר

צְבָאָם, תַרְיִן דְּרַגִּין אֲנוּן דְּאִיצְטְרִיף לְמַהְיִי

רְשִׁים כָּל חַד מִינֵיהּ. חַד דָּא דְּאִתְמַר מ"ה.

וְחַד מ"י. דָּא עֲלָאָה וְדָא תַתָּאָה. דָּא עֲלָאָה

רְשִׁים וְאִמְרַ הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, הַמוֹצִיא

הֵהוּא דְּאִשְׁתַּמּוּדַע וְלִית פְּנוּתִיהּ. פְּגוּוֹנָא דָּא

הַמוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ. הַמוֹצִיא הֵהוּא

דְּאִשְׁתַּמּוּדַע דָּא דְּרַגָּא תַתָּאָה, וְכֹלָא חַד.

בְּמִסְפָּר שְׁתִּין רַבּוּא אֲנוּן דְּקִימִין פְּחָדָא,

וְאִפִּיקוּ חִילִין לְזִינֵיהּ דְּלִית לוֹן חֲשִׁפְנָא.

(נ"א פְּגוּוֹנָא דָּא) לְכֻלָּם, בֵּין אֲנוּן שְׁתִּין, בֵּין כָּל

חִילִין דִּילְהוֹן, בְּשֵׁם יְקָרָא. מָאִי בְּשֵׁם

יְקָרָא. אִי תִימָא דְּקָרָא לוֹן בְּשִׁמְהַתְהוֹן, לָאוּ

הָכִי הוּא, דָּאָם פֶּן בְּשִׁמוֹ מִיבְעִי לִיהּ. אֵלָא

בְּזַמְנָא דְּדַרְגָּא דָּא לָא סָלִיק בְּשִׁמָּא (לְעִילָא)

וְאִקְרִי מ"י, לָא אוֹלִיד וְלָא אִפִּיק טְמִירִין

לְזִינֵיהּ אַף עַל גַּב דְּכֻלְהוּ הוּוּ טְמִירִין בֵּיהּ.

פִּינֵן דְּבָרָא אַל"ה וְאִסְתַּלַּק בְּשִׁמְיָהּ וְאִקְרִי

בְּשֵׁם יְקָרָא. מָאִי בְּשֵׁם יְקָרָא. מָאִי בְּשֵׁם

יְקָרָא. מָה זֶה בְּשֵׁם יְקָרָא? אָם

תֵּאמַר שְׁקָרָא לְהֵם בְּשִׁמּוֹתֵיהֶם -

זֶה אִינוּ כָּף, שָׂאָם כָּף, הִיָּה צְרִיף

לְהִיּוֹת בְּשִׁמוֹ. אֵלָא בְּזַמֵּן

שֶׁהִדְרַגָּה הַזֶּה לָא עוֹלָה בְּשֵׁם

דְּאִתְּ אִמְרַ, (יהושע ג) הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. כְּדִין נִפְקַת ה' וְאֶעֱלִית י', וְאִתְּקַשְׁטִיטַת בְּמָאֲנֵי דְּכוּרָא לְקַבְּלִיהוֹן דְּכָל דְּכָר בְּיִשְׂרָאֵל.

וְאִתְּוֹן אַחֲרֵיהֶן מְשַׁכְּן לוֹן יִשְׂרָאֵל מְעִילָא לְגַבֵּי אֶתְרֵ דָּא (תהלים מב) אֵלֶּה אֲזַכְּרָה.

אֲדַפְרָנָא בְּפוּמָאִי וְשְׁפִיכְנָא דְּמַעָאִי (כְּרַעוֹת נֶפֶשִׁי בְּיַד לְאִמְשָׁבָא אֲתוּוֹן אֵלִי) וּכְדִין אֲדַדִּם מְעִילָא עַד בֵּית אֱלֹהִים, לְמַהְיִי אֱלֹהִים פְּגוּוֹנָא דִּילְיָהּ. וּבְמָאִי,

(תהלים מב) בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג.

אִמְרַ רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁתִּיקָא דִּילִי בְּנָא מְקַדְּשָׁא לְעִילָא וּבְנָא מְקַדְּשָׁא לְתַתָּא. וּבּוֹדָאי

מְלָה בְּסָלַע מִשְׁתּוֹקָא בְּתַרְיִן. מְלָה בְּסָלַע מַה

דְּאִמְרָנָא וְאִתְעַרְנָא בֵּיהּ, מִשְׁתּוֹקָא בְּשִׁתִּים מַה

דְּשְׁתִּיקָנָא דְּאִבְרוּ וְאִיבְנוּ תַרְיִן עֲלָמִין פְּחָדָא.

אִמְרַ רַבִּי שְׁמַעוֹן מִכָּאן וּלְהַלָּאָה שְׁלִימוֹ

דְּקָרָא, דְּכַתִּיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר

צְבָאָם, תַרְיִן דְּרַגִּין אֲנוּן דְּאִיצְטְרִיף לְמַהְיִי

רְשִׁים כָּל חַד מִינֵיהּ. חַד דָּא דְּאִתְמַר מ"ה.

וְחַד מ"י. דָּא עֲלָאָה וְדָא תַתָּאָה. דָּא עֲלָאָה

רְשִׁים וְאִמְרַ הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, הַמוֹצִיא

הֵהוּא דְּאִשְׁתַּמּוּדַע וְלִית פְּנוּתִיהּ. פְּגוּוֹנָא דָּא

הַמוֹצִיא לְחֵם מִן הָאָרֶץ. הַמוֹצִיא הֵהוּא

דְּאִשְׁתַּמּוּדַע דָּא דְּרַגָּא תַתָּאָה, וְכֹלָא חַד.

בְּמִסְפָּר שְׁתִּין רַבּוּא אֲנוּן דְּקִימִין פְּחָדָא,

וְאִפִּיקוּ חִילִין לְזִינֵיהּ דְּלִית לוֹן חֲשִׁפְנָא.

(נ"א פְּגוּוֹנָא דָּא) לְכֻלָּם, בֵּין אֲנוּן שְׁתִּין, בֵּין כָּל

חִילִין דִּילְהוֹן, בְּשֵׁם יְקָרָא. מָאִי בְּשֵׁם

יְקָרָא. אִי תִימָא דְּקָרָא לוֹן בְּשִׁמְהַתְהוֹן, לָאוּ

הָכִי הוּא, דָּאָם פֶּן בְּשִׁמוֹ מִיבְעִי לִיהּ. אֵלָא

בְּזַמְנָא דְּדַרְגָּא דָּא לָא סָלִיק בְּשִׁמָּא (לְעִילָא)

וְאִקְרִי מ"י, לָא אוֹלִיד וְלָא אִפִּיק טְמִירִין

לְזִינֵיהּ אַף עַל גַּב דְּכֻלְהוּ הוּוּ טְמִירִין בֵּיהּ.

פִּינֵן דְּבָרָא אַל"ה וְאִסְתַּלַּק בְּשִׁמְיָהּ וְאִקְרִי

בְּשֵׁם יְקָרָא. מָאִי בְּשֵׁם יְקָרָא. מָאִי בְּשֵׁם

יְקָרָא. מָה זֶה בְּשֵׁם יְקָרָא? אָם

תֵּאמַר שְׁקָרָא לְהֵם בְּשִׁמּוֹתֵיהֶם -

זֶה אִינוּ כָּף, שָׂאָם כָּף, הִיָּה צְרִיף

לְהִיּוֹת בְּשִׁמוֹ. אֵלָא בְּזַמֵּן

שֶׁהִדְרַגָּה הַזֶּה לָא עוֹלָה בְּשֵׁם

[למעלה] ונקראת מ"י, לא מולידה ולא מוציאה נסתרם למינה, אף על גב שפלים היו טמונים בה. כיון שברא אלה והתעלה בשמו ונקרא אלהים, אז בכח השם הזה הוציא אותם בשלמות. וזה הוא בשם יקרא, באותו השם שלו קרא והוציא כל מין ומין שיתקמו בשלמותו. כמו זה (שמות לא) ראה קראתי בשם הזכרתי שמי שיתקיים בצלאל על קיום שלמותו.

(ישעיה נב) מרב אונים. מה זה מרב אונים? זה ראש הדרגות, שעולים בו כל הרצונות ועליהם בו בדרך נסתר. ואמין כח - זה סוד העולם העליון שהתעלה בשם אלהים כמו שאמרנו. איש לא נעדר - מאותם ששים רבוא שהוציא בכח השם. ומשום שאיש לא נעדר, בכל מקום שמתו ישראל ונענשו בחטאייהם, נמנו ולא נעדר מאותם ששים רבוא אפלו אחד כדי להיות הכל צורה אחת. כמו שאיש לא נעדר למעלה, אף כף לא נעדר למטה.

בראשית. רב המנונא הזקן אמר, מצאנו אותיות בהפוך. בי"ת בהתחלה ואחר כף. ב' בהתחלה - הינו בראשית. ברא לאחר מכן. אל"ף בהתחלה ואחר כף. אל"ף בהתחלה - הינו אלהים, את לאחר מכן. אלא פשרצה הקדוש-ברוך-הוא לעשות את העולם, כל האותיות היו נסתרות. ואלפים שנה טרם שברא את העולם היה מסתכל הקדוש-ברוך-הוא ומשתעשע בהם.

בשרצה לברא את העולם, באו לפניו כל האותיות מסופם לראשם. התחילה האות ת' להכנס בראש. אמרה: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני תשלום חותם שלך אמ"ת, ואתה נקראת אמ"ת, ראוי למלך [אמת] להתחיל באות

אלהים, כדין בחילא דשמא דא אפיק לון בשלימו, ודא הוא בשם יקרא, בההוא שם דיליה קרא ואפיק כל זינא וזינא לאתקיימא בשלימותיה. כגוונא דא (שמות לא) ראה קראתי בשם. אדפרנא שמי לאתקיימא בצלאל על קיום אשלמותיה.

מרוב אונים, (ישעיה נב) מאי מרוב אונים, דא ריש דרגין, דסליקו ביה כל רעותין ואסתלקו ביה (דף ב ע"ב) בארז סתים. ואמיין כח דא רזא דעלמא עלאה דאסתלק בשם אלהים פדקאמרן. איש לא נעדר מאנון שתין רבוא דאפיק בחילא דשמא. ובגין דאיש לא נעדר, בכל אתר דמיתו ישראל ואתענשו בחובייהו אתמנון ולא אעדר מאנון שתין רבוא אפילו חד. בגין למהוי כלל דיוקנא חדא. כמה דאיש לא נעדר לעילא, אוף הכי לא נעדר לתתא.

בראשית, רב המנונא סבא אמר, אשכחן אתוון בהפוכא. בי"ת בקדמיתא ולבתר. ב' בקדמיתא היינו בראשית. ברא לבתר. אל"ף בקדמיתא ולבתר. אל"ף בקדמיתא היינו אלהים. את לבתר. אלא כד בעא קדשא בריך הוא למעבד עלמא, כל אתוון הוו סתימין, ותריין אלפין שנין עד דלא ברא עלמא הוה מסתכל קדשא בריך הוא ואשתעשע בהו.

כד בעא למברי עלמא, אתו כל אתוון קמיה מסופא ארישייהו. שריאת את אל למיעל ברישא, אמרה, רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא, דאנא חותמא דגושפנא דילך אמ"ת, ואת אתקריאת אמ"ת, יאות

התחילה האות ת' להכנס בראש. אמרה: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שאני תשלום חותם שלך אמ"ת, ואתה נקראת אמ"ת, ראוי למלך [אמת] להתחיל באות

לְמַלְפָּא (אמת) לְמַשְׁרֵי בָאוֹת אֲמַ"ת וּלְמַבְרֵי בִי
 עֲלֵמָא. אָמַר לָהּ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, יָאוֹת אַנְתָּ
 וְזַפְאָה אַנְתָּ, אֶלָּא לִית אַנְתָּ פְדָאֵי לְמַבְרֵי בְךָ
 עֲלֵמָא, הוּאִיל וְאַנְתָּ זְמִינָא לְמַהוּי רְשִׁים עַל
 מְצַחִין דְּגוּבְרִין מְהֵימְנִין דְּקֵימִו אֹרִיתָא
 מֵאֲל"ף וְעַד תִּי"ו, וּבְרַשִׁימוּ דִּילָךְ יְמוּתוּן.
 וְעוֹד דְּאַנְתָּ חוֹתְמָא דְמוֹת. הוּאִיל וְאַנְתָּ כְּךָ,
 לִית אַנְתָּ פְדָאֵי לְמַבְרֵי בְךָ עֲלֵמָא. מִיַּד נְפַקַת.
 עֲאֲלַת אַת ש' קַמִּיה, אֲמָרָה קַמִּיה, רַבּוּן
 עֲלֵמִין, נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלֵמָא,
 דְּבִי אַתְקֵרִי שְׁמֵךְ שְׁד"י, וְיָאוֹת לְמַבְרֵי עֲלֵמָא
 בְּשֵׁמָא קְדִישָׁא. אָמַר לָהּ, יָאוֹת אַנְתָּ, וְטַב אַנְתָּ
 וְקָשׁוּט אַנְתָּ, אֶבְל הוּאִיל וְאַתּוּן דְּזִיוִפָּא
 נְטִלִין לָךְ לְמַהוּי עֲמַהוּן, לָא כְּעֵינָא לְמַבְרֵי
 בְךָ עֲלֵמָא, דְּבִגִּין דְּלָא יִתְקֵיִים שְׁקָרָא, אֶלָּא
 אֵי יִטְלוּן לָךְ ק ר.

מִכָּאֵן מָאן דְּבַעֵי לְמִימַר שְׁקָרָא יִטּוּל יְסוּדָא
 דְּקָשׁוּט בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתֵּר יוֹקִים לִיה
 שְׁקָרָא, דְּהָא אַת ש' אַת קָשׁוּט אִיהוּ, אַת
 קָשׁוּט דְּאַבְהָתֵן דְּאַתֵּיחְדוּ בַּה. ק ר אַתּוּן
 דְּאַתְחִזִּיאֵו עַל סְטְרָא בִישָׁא אַנוּן וּבִגִּין
 לְאַתְקֵימָא נְטִלִי אַת ש' בְּגוּוִייהוּ וְהוּי קָשֶׁר.
 פִּיּוֹן דְּחַמַּת הַכִּי נְפַקַת מִקַּמִּיה.

עֲאֲלַת אַת צ' אֲמָרָה קַמִּיה, רַבּוּן עֲלֵמָא
 נִיחָא קַמְךָ לְמַבְרֵי בִי עֲלֵמָא דְאַנָּא (ס"א)
 דְּבִי חֲתִימִין צְדִיקִים, וְאַנְתָּ דְּאַתְקֵרִיאַת
 צְדִיק, בִּי רְשִׁים דְּכַתִּיב, (תהלים יא) פִּי צְדִיק יִי
 צְדָקוֹת אָהֵב, וּבִי יָאוֹת לְמַבְרֵי עֲלֵמָא. אָמַר
 לָהּ צְדִי, צְדִי אַנְתָּ, וְצְדִיק אַנְתָּ, אֶבְל אַנְתָּ
 צְרִיךְ לְמַהוּי טְמִירָא, לִית אַנְתָּ צְרִיךְ לְאַתְגְּלִיא
 כֹּל כְּךָ בִּגִין דְּלָא לְמִיהֵב פְּתַחוּן פֶּה לְעֵלְמָא.
 מֵאֵי טַעְמָא אִיהִי, אַתְיָא י' דְּשֵׁמָא דְּבְרִית
 קְדִישָׁא וְרַכִּיב עֲלֶיהָ וְאַתְאַחַד בְּהֶדְהָ. וְרָזָא דָּא

אֲמַ"ת וּלְבָרָא בִי אַת הַעוֹלָם.
 אָמַר לָהּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
 רְאוּיָה אַתּוּ וּזְפֵאִית אַתּוּ, אֶלָּא
 שְׂאִינְךָ פְדָאִית לְבָרָא כְּךָ אַת
 הַעוֹלָם, הוּאִיל וְאַתּוּ עֲתִידָה
 לְהֵיוֹת רְשׁוּמָה עַל מְצַחֵי
 הָאֲנָשִׁים הַנְּאָמְנִים שְׁקִימוּ אַת
 הַתּוֹרָה מֵאֲל"ף וְעַד תִּי"ו,
 וּבְרַשְׁם שְׁלָךְ יְמוּתוּ. וְעוֹד, שְׂאַתּוּ
 חוֹתֵם הַמּוֹת. וְהוּאִיל וְאַתּוּ כְּךָ,
 אִינְךָ פְדָאִית לְבָרָא כְּךָ אַת
 הַעוֹלָם. מִיַּד יִצְאָה.

נְכַנְסָה הָאוֹת ש' לְפָנָיו. אֲמָרָה
 לְפָנָיו: רַבּוּן הַעוֹלָמִים, נוֹחַ
 לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אַת הַעוֹלָם, שְׂבִי
 נְקָרָאת שְׁמֵךְ שְׁדִי, וְרְאוּי לְבָרָא
 אַת הַעוֹלָם בְּשֵׁם קְדוֹשׁ. אָמַר
 לָהּ: רְאוּיָה אַתּוּ וְטוֹבָה אַתּוּ וְאַמַּת
 אַתּוּ, אֶבְל הוּאִיל וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁל
 הַזִּיוִף נוֹטְלִים אוֹתְךָ לְהֵיוֹת
 עֲמָהֶם, אִינִי רוֹצֵה לְבָרָא כְּךָ אַת
 הַעוֹלָם, שְׂכַדִּי שְׁלָא יִתְקַיִם
 הַשְּׁקָר אֶלָּא אִם יִטְלוּ אוֹתְךָ ק ר.
 מִכָּאֵן, שְׂמִי שְׂרוּצָה לוֹמַר שְׁקָר,
 יִטְל יְסוּד שֶׁל אֲמַת בְּהַתְחַלָּה
 וְאַחַר כֵּךְ יִקִּים אַת הַשְּׁקָר. שְׂהֵרִי
 הָאוֹת ש' הִיא אוֹת אֲמַת, אוֹת
 הָאֲמַת שְׂהַתְיַחְדוּ בַּה הָאֲבוֹת. ק'
 ר' הָאוֹתִיּוֹת שְׂנָרְאוּ עַל הַצַּד הַרַע
 הַם, וּכְדִי לְהַתְקִים נְטִלוּ אַת
 הָאוֹת ש' בְּתוֹכָן וְנִהְיָה קָשֶׁר.
 פִּיּוֹן שְׂרָאֲתָה כְּךָ, יִצְאָה מִלְּפָנָיו.
 נְכַנְסָה הָאוֹת צ'. אֲמָרָה לְפָנָיו:
 רַבּוּן הַעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי
 אַת הַעוֹלָם, שְׂאִנִּי [נִיא שְׂבִי]
 חֲתוּמִים הַצְּדִיקִים, וְאַתְּ
 שְׂנַקְרָאת צְדִיק רְשׁוּם בִּי, שְׂכַתוּב
 (תהלים יא) פִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת
 אָהֵב, וּבִי רְאוּי לְבָרָא אַת הַעוֹלָם.
 אָמַר לָהּ: צְדִי, צְדִי אַתּוּ וְצְדִיק אַתּוּ,
 אֶבְל אַתּוּ צְרִיכָה לְהֵיוֹת טְמוּנָה,
 אִינְךָ צְרִיכָה לְהַתְגַּלּוֹת כֹּל כְּךָ כְּדִי
 שְׁלָא לְתַת פְּתַחוּן פֶּה לְעוֹלָם.

מהו הטעם? נ' היא. באה הי' של השם של הברית הקדוש ורובב עליה ונאחו עמה. וזה הסוד, כשברא הקדוש-ברוך-הוא את אדם הראשון, ברא אותו דו פרצופים, ומשום כך הפנים של יו"ד חוזר לאחור כמו זה: (ציור למעלה) ולא חוזרים פנים בפנים כמו זה: (ציור למעלה) מסתכל למעלה כמו זה: (ציור למעלה) מסתכל למטה כמו זה: (ציור למעלה) אמר לה הקדוש-ברוך-הוא עוד, שאני עתיד לנסר אותך ולעשות אותך פנים בפנים, אבל במקום אחר תתעלי. יצאה מלפניו והלכה.

נבנסה האות פ'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח לפניך לברא בי את העולם, שהרי הפדות שאתה עתיד לעשות בעולם רשומה בי, וזו היא פדות, ובי ראוי לברא את העולם. אמר לה: ראוייה את, אבל כך רשום פשע בסתור. כמו שהנחש שמכה ומכניס ראשו בין גופו, כך מי שחוטא, כופף ראשו ומוציא ידיו. וכן ע' עון, אף על גב שאמרה שיש בה ענוה, אמר לה הקדוש-ברוך-הוא: לא אברא כך את העולם. יצאה מלפניו.

נבנסה האות ס'. אמרה לפניו: רבון העולמים, נוח לך לברא בי את העולם, שיש בי סמיכה לנופלים, שכתוב (תהלים קמח) סומך ה' לכל הנופלים. אמר לה: על פן את צריכה את מקומך ואל תזווי ממנו. אם את יוצאת ממקומך, מה יהיה על אותם הנופלים, הואיל והם סומכים עליך? מיד יצאה מלפניו.

נבנסה האות נ'. אמרה לפניו: רבון העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם, שבי כתוב נורא תהלת

מיד תבת לאתרה ונפקת

כד ברא קדשא בריך הוא לאדם הראשון דו פרצופין בראו. ובגין כך אנפוי דיו"ד מהדר לאחורא כגוונא דא ז' ולא אתהדרו אנפין באנפין כגוונא דא ז', אסתפל לעילא כגוונא דא ז', אסתפלת לתתא כגוונא דא ז', אמר לה קדשא בריך הוא תוב, דאנא זמין לנסרא לך ולמעבד לך אפין באפין אבל באתרא אחרא תסתלק. נפקת מקמיה ואזלת.

עאלת את פ, אמרה קמיה, רבון עלמין ניחא קמך למברי בי עלמא דהא פורקנא דאנת זמין למעבד בעלמא בי רשים, ודא הוא פדות. ובי יאות למברי עלמא. אמר לה יאות אנת, אבל כך אתרשים פשע בטמירו, כגוונא דחיויא דמחי ואעיל רישיה בין גופיה, הכי מאן דחב כפיף רישיה ואפיק ידוי. וכן ע' עון, אף על גב דאמרה דאית ביה ענוה, אמר לה קדשא בריך הוא, לא איברי כך עלמא. נפקת מקמיה.

עאלת את ס אמרה קמיה, רבון (דף ג ע"א) עלמין, ניחא קמך למברי בי עלמא, דאית בי סמיכא לנפלין דכתיב, (תהלים קמח) סומך יי לכל הנופלים. אמר לה, על דא אנת צריך לאתרוך ולא תזווי מניה, אי את נפיק מאתרוך מה תהא עליהו דאנון נפילין הואיל ואנון סמיכין עליך. מיד נפקת מקמיה.

עאלת את נ אמרה קמיה, רבון עלמא, ניחא קמך למברי בי עלמא, דבי כתיב נורא תהלות ותהלה דצדיקים נאנה תהלה. אמר לה, ניו"ן תוב לאתרוך, דהא בגינך תבת סמך לאתרה והוי סמך עליה.

מקמיה.

ותהלה לצדיקים נאנה תהלה.
אמר לה: נו"ן שובי למקומך,
שהרי בשבילך שבה סמ"ך
למקומה ותהיי סמוכה עליה.
מיד שבה למקומה ויצאה
מלפניו.

נבנכה האות מ'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שבי נקראת מלך.
אמר לה: כף הוא ודאי, אבל לא
אברא בך את העולם, משום
שהעולם צריך מלך. שובי
למקומך את ול' וך', שהרי לא
ראוי לעולם לעמד בלי מלך.

באותה שעה ירדה מלפניו
האות כ' מעל פסא כבודו. הודעו
ואמרה לפניו: רבון העולם, נוח
לפניך לברא בי את העולם,
שאני פכודך. וכשירדה כ' מעל
פסא כבודו, הודעו מאתים
אלך עולמות, והודעו הפסא,
וכל העולמות הודעו לפל.
אמר לה הקדוש-ברוך-הוא:
כ"ף כ"ף, מה את עושה כאן?
שלא אברא בך את העולם. שובי
למקומך, שהרי בך פליה, פלה
ונחרצה (ישעיה') נשמע. שובי
לכסאך ותהיי שם. באותה שעה
יצאה מלפניו ושבה למקומה.

נבנכה האות י'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שאני ראשית השם
הקדוש, וראוי לך לברא בי את
העולם. אמר לה: די לך שאת
חקוקה בי ואת רשומה בי, וכל
רצוני עולה בך. אינך ראויה
להעקר משמי.

נבנכה האות ט'. אמרה לפניו:
רבון העולם, נוח לפניך לברא בי
את העולם, שאתה נקראת בי
טוב וישר. אמר לה: לא אברא
בך את העולם, שהרי טובך
נסתר בתוכך וצפון בתוכך, זהו
שכתוב (תהלים לא) מה רב טובך

עאלת את בו אמרה קמיה רבון עלמא,
ניחא קמך למברי בי עלמא, דבי
אתקריאת מלך. אמר לה הכי הוא ודאי, אבל
לא אברי בך עלמא בגין דעלמא אצטריך
למלך טוב לאתרוך, אנת וך וך דהא לא
יאות לעלמא למיקם בלא מלך.

בהתחיל שעתא נחתא מן קדמוהי את כ
מעל פרסי יקריה אודעזעת ואמרה
קמיה, רבון עלמא, ניחא קמך למברי בי
עלמא דאנא כבודך. וכד נחתת כ מעל פרסי
יקריה אודעזעו מאתן אלך עלמין ואודעזעו
פרסייא וכלהו עלמין אודעזעו למנפל. אמר
לה קדשא בריך הוא כ"ף כ"ף, מה את עביד
הכא, דלא אברי בך עלמא. טוב לאתרוך דהא
בך פליה (ישעיה') פלה ונחרצה אשתמע, טוב
לכרסייך והוי תמן. בהתחיל שעתא נפקת
מקמיה ותבת לדוכתה.

עאלת את י אמרה קמיה, רבון עלמא, ניחא
קמך למברי בי עלמא דאנא שירותא
דשמא קדישא ויאות לך למברי בי עלמא.
אמר לה, די לך דאנת חקיק בי, ואנת רשים
בי, וכל רעותא דילי בך סליק, לית אנת יאות
לאתעקרא מן שמי.

עאלת את ט אמרה קמיה רבון עלמא ניחא
קמך למברי בי עלמא דאנת בי
אתקריאת טוב וישר. אמר לה לא אברי בך
עלמא דהא טובך סתים בגוון, וצפון בגוון,
הדא הוא דכתיב, (תהלים לא) מה רב טובך אשר
צפנת ליראיך הואיל וגניז בגוון לית ביה
חולקא לעלמא דא דאנא בעי למברי, אלא
בעלמא דאתי. ותו דעל דטובך גניז בגוון
יטבעון תרעי דהיכלא. הדא הוא דכתיב, (איכה

אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיָּךְ. הוֹאִיל וְגַנּוּז
בְּתוֹכְךָ, אֵין בּוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַזֶּה
שְׁאֵנִי רוֹצֵה לְבְרָא, אֵלָא בְּעוֹלָם
הַבָּא. וְעוֹד, שְׁעַל שְׁטוּבְךָ גַּנּוּז
בְּתוֹכְךָ, יִטְבְּעוּ שְׁעָרֵי הַהֵיכָל, זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (איכה ב) טְבְּעוּ בְּאֶרֶץ
שְׁעָרֶיהָ. וְעוֹד, שְׁח' פְּנִינְךָ,
וּכְשֶׁתִּתְחַבְּרוּ יַחַד הַנְּהַ ח"ט, וְעַל
כֵּן הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ לֹא רְשׁוּמוֹת
בְּשִׁבְטֵים הַקְּדוּשִׁים. מִיָּד יִצְאֶה
מִלְּפָנָיו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ז'. אֲמַרְהָ לוֹ: רְבוּן
הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי אֶת
הָעוֹלָם, שְׁבִי שׁוֹמְרִים בְּנִיךָ אֶת
הַשְּׁבֵת, שְׁפָתוֹב (שמות ב) זְכוֹר אֶת
יוֹם הַשְּׁבֵת לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ: לֹא
אֲבְרָא בְּךָ אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִיךָ יֵשׁ
קָרֵב, וְחָרֵב שְׁנוּנָה, וְרַמַּח שֶׁל
קָרֵב כְּמוֹ שְׁלֹנָן. מִיָּד יִצְאֶה
מִלְּפָנָיו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ו'. אֲמַרְהָ לְפָנָיו:
רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי
אֶת הָעוֹלָם, שְׁאֵנִי אוֹת מְשֻׁמָּךְ.
אֲמַר לָהּ: וְא"ו, אֶתְּ וְה' דִּי לְכֶם
שְׁאַתָּן אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמִי, שְׁאַתָּן
בְּסוּד שֶׁל שְׁמִי וְחֻקוֹת וּגְלוּפּוֹת
בְּשְׁמִי, וְלֹא אֲבְרָא בְּכֵן אֶת
הָעוֹלָם.

נְכַנְסָה הָאוֹת ד'. וְהָאוֹת ג', אֲמַרְוּ
אֶף בְּךָ. אֲמַר אֶף לְהֵן: דִּי לְכֵן
לְהִיּוֹת זו עִם זו, שְׁהָרֵי הָעֵנִיִּים
לֹא יִתְבַּטְּלוּ מִן הָעוֹלָם, וְצָרִיכִים
לְגַמֵּל עִמָּהֶם חֶסֶד. דְּל"ת הוּא
הָעֵנִי (דל), גִּימֵל גּוֹמְלֵת לָהּ חֶסֶד.
אֵל תְּפָרְדוּ זו מִזו, וְדִי לְכֵן לְזוֹן זו
אֶת זו.

נְכַנְסָה הָאוֹת ב'. אֲמַרְהָ לוֹ:
רְבוּן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבְרָא בִּי
אֶת הָעוֹלָם, שְׁבִי מְבָרְכִים אוֹתְךָ
לְמַעַלְהָ וּלְמַטָּה. אֲמַר לָהּ

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הָרִי וְדָאֵי שְׁבִיךָ אֲבְרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת תְּהֵי הָרָאשִׁית לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם.
עֲמַרְהָ הָאוֹת א' וְלֹא נְכַנְסָה. אֲמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לְמָה אֵינְךָ נְכַנְסֵת לְפָנָי
כְּשֶׁאֵר כָּל הָאוֹתִיּוֹת? אֲמַרְהָ לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מְשׁוּם שְׁרָאִיתִי שְׁכָל הָאוֹתִיּוֹת יִצְאוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּלִי

ב) טְבְּעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ. וְתוֹ ד'ז לְקַבְּלְךָ וְכֵד
תִּתְחַבְּרוּן פְּחָדָא הָא ז' ט, וְעַל דָּא אֲתוּוֹן
אֵלִין לָא רְשִׁימִין בְּשִׁבְטֵין קְדִישִׁין. מִיָּד נִפְקַת
מִקְמֵיהָ.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ לִיהָ, רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא, דְּבִי נְטָרִין
בְּנִיךָ שְׁבֵת דְּכְתִיב, (שמות כ) זְכוֹר אֶת יוֹם הַשְּׁבֵת
לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ לֹא אֲבְרִי בְּךָ עֲלֵמָא דְּאַנְתָּ
אֵית בְּךָ קָרְבָא וְחָרְבָא דְּשִׁנְנָא וְרוּמְחָא דְּקָרְבָא
כְּגוֹוֹנָא דְּנו"ן. מִיָּד נִפְקַת מִקְמֵיהָ.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ קַמֵּיהָ רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא, דְּאַנָא אֶת
מְשֻׁמָּךְ. אֲמַר לָהּ וְאוֹ אַנְתָּ וְד', דִּי לְכוּן דְּאַתוּן
אֲתוּוֹן דְּשְׁמִי דְּאַתוּן בְּרִזָּא דְּשְׁמִי וְחֻקִּיקִין
וּגְלִיפִין בְּשְׁמִי וְלֹא אֲבְרִי בְּכוֹ עֲלֵמָא.

עֲאֲלֵת אֶת ד' וְאֶת ג' אֲמַרְוּ אוֹף הָכִי. אֲמַר
אוֹף לוֹן דִּי לְכוּן לְמַהֲוִי דָּא עִם דָּא
דְּהָא מְסַפְּנִין לֹא יִתְבַּטְּלוּן מִן עֲלֵמָא וְצָרִיכִין
לְגַמּוֹל עִמָּהוֹן טִיבוּ. דְּל"ת אִיהוּ מְסַפְּנָא,
גִּימ"ל גְּמוֹל לָהּ טִיבוּ, לֹא תִתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן
דָּא וְדִי לְכוּן לְמִיזֵן דָּא לְדִין.

עֲאֲלֵת אֶת אֲמַרְהָ לִיהָ, רְבוּן עֲלֵמָא, נִיחָא
קַמְךָ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא, דְּבִי מְבָרְכָאן
לְךָ לְעִילָא וְתַתָּא. אֲמַר לָהּ קְדָשָא בְּרִיךְ הוּא,
הָא וְדָאֵי בְּךָ אֲבְרִי עֲלֵמָא וְאֶת תְּהָא שִׁירוּתָא
לְמַבְרִי עֲלֵמָא.

קְרִימָא אֶת א' לֹא עֲאֲלֵת. אֲמַר לָהּ קְדָשָא
בְּרִיךְ הוּא אֶל"ף אֶל"ף לְמָה לִית אַנְתָּ
עֲאֲלֵת קַמֵּי כְּשֶׁאֵר כָּל אֲתוּוֹן. אֲמַרְהָ קַמֵּיהָ

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הָרִי וְדָאֵי שְׁבִיךָ אֲבְרָא אֶת הָעוֹלָם, וְאֶת תְּהֵי הָרָאשִׁית לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם.
עֲמַרְהָ הָאוֹת א' וְלֹא נְכַנְסָה. אֲמַר לָהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לְמָה אֵינְךָ נְכַנְסֵת לְפָנָי
כְּשֶׁאֵר כָּל הָאוֹתִיּוֹת? אֲמַרְהָ לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מְשׁוּם שְׁרָאִיתִי שְׁכָל הָאוֹתִיּוֹת יִצְאוּ מִלְּפָנֶיךָ בְּלִי

תועלת, מה אני אעשה שם?
ועוד, שהרי נתת לאות ב' אוצר
גדול זה, ולא ראוי למלך עליון
להעביר אוצר שנתן לעבדו
ולתת לאחר. אמר לה הקדוש-
ברוך-הוא: אל"ף אל"ף, אף על
גב שאברא את העולם באות
בי"ת, את תהיי הראש לכל
האותיות. אין בי יחוד אלא בך.
בך יתחילו כל החשבונות וכל
מעשי העולם, וכל יחוד לא יהיה
אלא באות אל"ף.

ועשה הקדוש-ברוך-הוא
אותיות עליונות גדולות,
ואותיות תחתונות קטנות.
ומשום בך בי"ת בי"ת - בראשית
ברא. אל"ף אל"ף - אלהים את.
אותיות מלמעלה ואותיות
מלמטה, וכלן יחד הם מהעולם
העליון ומהעולם התחתון.

בראשית. רבי יודאי אמר, מה
זה בראשית? בחכמ"ה. זו
החכמ"ה שהעולם עומד עליה,
להפגס לתוף סודות נסתרים
עליונים. וכאן נחקקו ששה
צדדים גדולים עליונים שמהם
הכל יוצא, שמהם נעשו ששה
מקורות ונחלים להפגס לתוף
הים הגדול. והינו בראשית
מכאן נבראו. מי ברא אותם?
ההוא שלא נזכר, ההוא הנסתר
שאינו ידוע.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים
בדרך. כשהגיעו לשדה אחד,
אמר רבי חייא לרבי יוסי, זה
שאמתם בראשית - ודאי זה
בך, משום שששה ימים עליונים
אצל התורה ולא יותר. האחרים
הם נסתרים.

אבר ראינו בתוף צדדי בראשית
שאמר בך. חקיקות חקק אותו
הנסתר הקדוש בתוף מעיו של
סתר אחד שנקוד בנקודה שנעץ.
ההוא חקק חקיקים ונסתר בו,

רבוץ עלמא בגין דחמינא דכל אתון נפקו מן
קמך בלא תועלתא מה אנא אעביד תמן. ותו
דהא (דף ג ע"ב) יהיבתא לאת בי"ת נבזבזא
רבבא דא, ולא יאות למלפא עלאה
לאעברא נבזבזא דיהב לעבדו ולמיהב
לאחרא. אמר לה קדשא בריך הוא אל"ף
אל"ף אף על גב דאת בי"ת ביה אברי עלמא,
את תהא ריש לכל אתון, לית בי יחודא אלא
בך. בך ישרון כל חושבנן וכל עובדי
דעלמא, וכל יחודא לא הוי אלא באת אל"ף.
ועבר קדשא בריך הוא אתון עלאין רברבן,
ואתון תפתאין זעירין. ובגין בך בי"ת
בי"ת בראשית ברא. אל"ף אל"ף אלהים
את. אתון מלעילא ואתון מתתא, וכלהו
כחדא הו מעלמא עלאה ומעלמא תתאה.

בראשית רבי יודאי אמר מאי בראשית,
בחכמ"ה, דא חכמ"ה, דעלמא
קיימא עליה, לאעלא גו רזין סתימין עלאין.
והכא אגליפו שית סטרין רברבין עלאין
דמנהון נפיק בלא, דמנהון אתעבידו שית
מקורין ונחלין, לאעלא גו ימא רבא. והיינו
ברא שית מהכא אתבריאנו. מאן ברא לון,
ההוא דלא אדבר ההוא סתים דלא ידיע.

רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא, כד
מטו לחד בי חקל, אמר ליה רבי חייא
לרבי יוסי הא דאמריתו בראשית ודאי הכי
הוא, בגין דשית יומין עלאין גבי אורייתא
ולא יתיר. אחרנין סתימין אינון.

אבר חמינן גו סטרי בראשית דאמר הכי.
גליפי אגליף ההוא סתימא קדישא
גו מעוי דחד טמירו דנקיט בנקודה דנעין.
ההוא גליפי אגליף וטמיר ביה כמאן דגניז
בלא תחות מפתחא חדא. וההוא מפתחא

כמי שגונו הכל תחת מפתח אחד, ואותו המפתח גונו הכל בהיכל אחד. ואף על גב שהכל גונו בהיכל ההוא - העקר של הכל הוא באותו המפתח. אותו המפתח סוגר ופותח.

באותו ההיכל יש גנוזים נסתרים רבים אלו על אלו. באותו ההיכל יש שערים מעשה סתר, והם חמשים. נחקקו לארבעה צדדים והיו לארבעים [ס"א ותשעה]. לשער אחד אין צד, לא ידוע אם הוא למעלה אם הוא למטה [ס"א הוא למעלה הוא למטה]. ומשום כך אותו השער סתום.

בתוך אותם השערים יש מנעול אחד, ומקום אחד קטן להכניס אותו המפתח בו, ואינו נרשם אלא ברשם של המפתח. אין יודעים בו אלא אותו המפתח [ס"א של המפתח] לבדו. ועל זה הסוד בראשית ברא אלהים.

בראשית זה המפתח שהכל נסתר בו, והוא סוגר ופותח, וששה שערים פלולים בו באותו המפתח שסוגר ופותח. כשסוגר את אותם השערים וכולל אותם בתוכו [נ"א וכולא בתוכו], אז ודאי כתוב בראשית, דבר גלוי בכלל דבר נסתר. ובכל מקום ברא - זה דבר נסתר. סוגר ולא פותח. אמר רבי יוסי, ודאי זה כך, ושמעתי את המאור הקדוש (רשב"י) שאומר כך, שדבר נסתר הוא ברא, סוגר ולא פותח. ובעוד שהיה סוגר במלת ברא, לא היה העולם ולא התקנים, והיה מכסה על הכל תה"ו. וכשולט התה"ו הנה, אין עולם ולא מתקנים.

מתי אותו המפתח פותח שערים ומזדמן לשמוש ולעשות תולדות? כשכא אברהם, שכתוב אלה תולדות השמים והארץ

גניז פלא בהיכלא חדא, ואף על גב דכלא גניז בההוא היכלא, עקרא דכלא בההוא מפתחא הוי. ההוא מפתחא סגיר ופתח.

בההוא היכלא אית ביה גניזין סתימין סגיאיין אלין על אלין. בההוא היכלא אית תרעין עובד סתימו ואנון חמשיין. אגליפו לארבע סטרין והוו ארבעין (ס"א ותשע). חד תרעא לית ליה סטרא, לא ידיע אי הוא לעילא, אי הוא לתתא (ס"א איהו לעילא איהו לתתא). ובגין כך ההוא תרעא סתימין.

גו אינון תרעין אית מנעולא חדא, וחד אתר דקיק לאעלא ההוא מפתחא ביה, ולא אתרשים אלא ברשימו דמפתחא, לא ידעין ביה אלא ההוא מפתחא (ס"א דפתחא) בלחודוי. ועל רזא דנא בראשית ברא אלהים.

בראשית דא מפתחא דכלא סתימין ביה, והוא סגיר ופתח, ושית תרעין פלילין ביה. בההוא מפתחא דסגיר ופתח. פד סגיר אנון תרעין וכליל לון בגויה (נ"א וכלה בגויה) פדין ודאי כתיב בראשית מלה גליא בכלל מלה סתימאה. ובכל אתר ברא מלא סתימאה איהו, סגיר ולא פתח.

אמר רבי יוסי ודאי הכי הוא, ושמענא לבוצינא קדישא דאמר הכי, דמלה סתימאה איהו ברא סגיר ולא פתח. ובעוד דהוה סגיר במלה דברא, עלמא לא הוי ולא אתקיים, והוה חפי על פלא תה"ו, וכד שלטא האי תה"ו, עלמא לא הוה, ולא אתקיים.

אימתי ההוא מפתחא פתח תרעין ואזדמן לשמושא ולמעבד תולדין פד אתא אברהם דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ותנינן באברהם. ומה דהוה כלא

ביום עשות ה' אלהים ארץ
ושמים.

השתטח רבי חייא בארץ ונשק
את העפר, וככה ואמר: עפר,
עפר, כמה אתה קשה ערף, כמה
אתה בחצפה, שכל מחמדי העין
ירקבו בך, כל עמודי אורות
העולם תאכל ותשחק. כמה אתה
חצוף, המאור הקדוש (רשב"י)
שהיה מאיר את העולם, השליט
הגדול שממנה, שזכותו מעמידה
את העולם, ירקב בך. רבי
שמעון, אור המאור, אור
העולמות, אתה נרקב בעפר
ואתה מקים ומנהיג את העולם.
השתומם וגע אחד, ואמר: עפר,
עפר, אל תתגאה, שלא ימסרו
בך עמודי העולם, שהרי רבי
שמעון לא ירקב בך.

קם רבי חייא והיה בוכה. הלך
ורבי יוסי עמו. מאותו היום
התענה ארבעים ימים לראות את
רבי שמעון. אמרו לו, אינך
רשאי לראות אותו. בכה
והתענה ארבעים ימים אחרים,
הראו לו במחזה את רבי שמעון
ורבי אלעזר בנו שהיו עוסקים
בדבר הזה שאמר רבי יוסי, והיו
כמה אלפים שומעים לדבורו.
בינתיים ראה כמה כנפים גדולות
עליונות, ומעלים עליהם את רבי
שמעון ואת רבי אלעזר בנו,
ועולים לשיבת הרקיע, וכל אלו
הכנפים היו מחכות להם. ראה
שחוזרים ומתחדשים ומאירים
יותר מהאור של זיו השמש.

פתח רבי שמעון ואמר, יבנס
רבי חייא ויראה כמה שעתיד
הקדוש-ברוך-הוא לחדש את
פני הצדיקים לעתיד לבא. אשרי
הוא מי שנכנס לכאן בלי בושה,
ואשרי מי שעומד באותו העולם
כעמוד חזק בכל. וראה שהיה
נכנס ועומד רבי אלעזר, ושאר
העמודים שיושבים שם. והוא

אשתלים. הָדָא הוּא דְכָתִיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ
אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם.

אשתטח רבי חייא בארעא ונשק לעפרא,
ובכה ואמר עפרא עפרא כמה את
קשי קדל, כמה את בחציפו. דכל מחמדי
עינא יתבלון בך, כל עמודי נהורין דעלמא
תיכול ותידוק. כמה את חציפא, בוצינא
קדישא דהנה נהיר עלמא, שליטא רברבא
ממנא דזכותיה מקיים עלמא אתבלי בך. רבי
שמעון נהירו דבוצינא נהירו דעלמין אנת
בלי בעפרא ואנת קיים ונהג עלמא. אשתומם
רגעא חדא, ואמר עפרא עפרא לא תתגאי
דלא יתמסרון בך עמודין דעלמא דהא רבי
שמעון לא אתבלי בך.

קם רבי חייא והנה בכי. אזל ורבי יוסי
עמיה. מההוא יומא אתעני ארבעין
יומין למחמי לרבי שמעון. אמרו ליה לית
אנת רשאי למחמי ליה. בכה ואתעני ארבעין
יומין אחרנין. אחזיאו ליה בחזווא לרבי
שמעון ורבי אלעזר בריה, דהוו לעאן במלה
דא דאמר רבי יוסי, והוו כמה אלפין צייתין
למלו ליה. אדהכי חמא כמה גדפין רברבין
עלאין וסליקו עלייהו רבי שמעון ורבי
אלעזר בריה וסליקו למתיבתא דרקיעא, וכל
אלין גדפין הוו מחפאן להו. חמא דמתהדרן
ומתחדשן בזיוון ונהירו יתיר מנהורא דזיוא
דשמשא.

פתח רבי שמעון ואמר ייעול רבי חייא
וליהמי בכמה דזמין קדשא בריך
הוא לחדתא אנפי צדיקייא לזמנא דאתי.
זפאה איהו מאן דעאל הכא בלא כסופא,
וזפאה מאן דקאים בההוא עלמא כעמודא

היה מתביש, והשמיט את עצמו, ונכנס וישב לרגלי רבי שמעון. יצא קול ואמר: הנמך עיניך ואל תרים ראשך ואל תסתפל. הנמך עיניו וראה אור שמאיר למרחוק. חזר הקול כמקדם ואמר: עליונים טמונים נסתרים, פקוחי העין, אותם שמשוטטים בכל העולם, הסתפלו וראו! תחתונים (נ"א תנאים) לשנים נסתרים בחוריהם התעוררו!

מי מכס שהופכים חשך לאור וטועמים מר למתוק טרם בואם לכאן? מי מכס שמחפים בכל יום לאור שמאיר בשעה שהמלך פוקד את האילה, ומתכבד ונקרא מלך מפל מלכי העולם? מי שלא מצפה לזה בכל יום באותו העולם - אין לו כאן חלק!

ביתנים ראה פמה מן החברים סביבו, כל אותם העמודים שקיימים, וראה שמעלים אותם לשיבת הרקיע. אלו עולים ואלו יורדים. ומעל כלם ראה בעל הכנפים שהיה בא, והוא נשבע שבועה ששמע מאחורי הפרגוד, שהמלך פוקד בכל יום וזוכר את האילה ששוככת לעפר, ובעט בעיטות באותה שעה בשלש מאות ותשעים רקיעים, וכלם מפחדים ורועדים לפניו. ומוריד על זה דמעות, ונופלות אותן הדמעות הרותחות כאש לתוך הים הגדול, ומאותן הדמעות עומד אותו הממנה של הים, ומתקנים ומקדש את שמו של המלך הקדוש, ומקבל עליו לבלע את כל מימי בראשית וכונס אותם לתוכו בשעה שיתקבצו כל העמים על העם הקדוש, ויתיבשו המים, ויעברו ביבש.

תקיף בכלא. וחמא דהוה עאל, והוה קם רבי אלעזר ושאר עמודין דיתבין תמן. והוא הוה כסוף ואשמיט גרמיה ועאל ויתיב לרגלוי דרבי שמעון.

קלא נפק ואמר מאיך עינך. לא תזקוף רישך, ולא תסתפל. מאיך עינוי וחמא נהורא דהוה נהיר למרחוק. קלא אהדר כמלקדמין ואמר עלאין טמירין סתימין פקיחי עינא אנון דמשטטין בכל עלמא אסתפלו וחמו. תתאין (נ"א תנאין) דמיכין סתימין בחוריהון אתערו.

מאן מנכוז די חשוכא מהפכן לנהורא וטעמין מרירא למתקא עד לא ייתון הכא. מאן מנכוז דמחפאן בכל יומא לנהורא דנהיר בשעתא דמלפא פקיד לאילתא ואתיקר ואתקרי מלפא מפל מלכין דעלמא. מאן דלא מצפה דא בכל יומא בההוא עלמא, לית ליה חולקא הכא.

אדהכי חמא כמה מן חבריאי סחרניה כל אנון עמודין דקיימין. וחמא דסליקו לון למתיבתא דרקיעא. אלין סלקין ואלין נחתין, ועילא דכולהו חמא מארי דגדפי דהוה אתי והוא אומי אומאה דשמע מאחורי פרגודא דמלפא מפקד בכל יומא ודכיר לאילתא די שכיבת לעפרא, ובעט בעיטין בההוא שעתא בתלת מאה ותשעין רקיעין, וכלהו מרתתין וזעין (דף ד ע"ב) קמיה. ואוריד דמעין על דא, ונפלי אנון דמעין רתיחין פאשא לגו ימא רבא, ומאנון דמעין קאים ההוא ממנא דימא ואתקיים וקדיש שמייה דמלפא קדישא וקביל עליה למבלע כל מימיו דבראשית ויכנוש להו לגויה בשעתא דיתכנשוין כל עממיא על עמא קדישא, וינגבוין מיא, ויעברוין בנגיבו.

בין כף שמע קול שאומר: פנו מקום, פנו מקום, שהנה המלך המשיח בא לישיבת רבי שמעון, היות שכל הצדיקים ששם וראשי הישיבה, ואותן ישיבות ששם הן רשומות, וכל אותם חברים שבכל ישיבה עולים מהישיבה של כאן לישיבת הרקיע, והמשיח בא בכל אותן הישיבות וחזתם תורה מפי החכמים. ובאותה השעה בא המשיח מתעטר ^[נ"א מראש] מריחות הישיבות בעטרות עליונות.

באותה שעה קמו כל אותם החברים, וקם רבי שמעון, והיה עולה אורו עד רום ^[הרקיע]. אמר לו, רבי, אשריך שתורתך עולה בשלש מאות ושבעים אורות, וכל אור ואור נפרד לשש מאות ושלושה עשר טעמים שעולים ורוחצים בנהרות אפרסמון טהור. והקדוש ברוך הוא מאשר תורה מלישכתך, ומישיבתו של חזקיהו מלך יהודה, ומתוך ישיבתו של אחיה השילוני. ואני לא באתי לאשר מישיבתך, אלא בעל הנפנים בא לכאן, שהרי ידעתי שלא יבנס לתוך הישיבות האחרות אלא לישיבתך.

באותה שעה ספר לו רבי שמעון אותה השבועה שנשבע בעל הנפנים. אז הודעו המשיח והרים קולו, והודעו הרקיעים, והודעו הים הגדול, והודעו הלוחות, וחשב העולם להתהפך. בין כף ראה את רבי חייא לרגלי רבי שמעון. אמר, מי נתן כאן אדם שלבוש מדי אותו העולם? אמר לו רבי שמעון, זה הוא רבי חייא, האור של מאור התורה. אמר לו, יתכנס הוא ובניו ויהיו מהישיבה שלך. אמר

אדהבי שמע קלא דאמר פנון אתר, פנון אתר דהא מלכא משיחא אתי למתיבתא דרבי שמעון בגין דכל צדיקיא דתמן רישי מתיבתא ואנון מתיבתי דתמן רשימין אנון. וכל אנון חברין די בכל מתיבתא סלקי ממתבתא דהכא למתיבתא דרקיעא. ומשיח אתי בכל אנון מתיבתי וחתים אורייתא מפומייהו דרבנן. ובההיא שעתא אתי משיח מתעטר מן ^(נ"א ריש) ריחי מתיבתי בעטרין עלאין.

בההוא שעתא קמו כל אנון חבריא וקם רבי שמעון והוה סליק נהוריה עד רום רקיע, אמר ליה רבי זפאה אנת דאורייתך סלקא בתלת מאה ושבעין נהורין, וכל נהורא ונהורא אתפרשת לשית מאה ותליסר טעמין סלקין ואסתחין בנהרי אפרסמונא דכיא. וקודשא בריך הוא איהו חתים אורייתא ממתבתך וממתבתא דחזקיה מלך יהודה ומגו מתיבתא דאחיה השילוני. ואנא לא אתינא למחתם ממתבתך, אלא מארי דגדפין אתי הכא, דהא ידענא דלא ייעול גו מתיבתי אחריתי אלא במתיבתך.

בההוא שעתא סח ליה רבי שמעון ההוא אומאה דאומי מארי דגדפין. כדין אודעו משיח וארים קליה ואודעו רקיעין ואודעו ימא רבא ואודעו לוחותן וחשיב עלמא לאתהפכא. אדהכי חמא לרבי חייא לרגלוי דרבי שמעון. אמר מאן יהיב הכא בר נש לביש מדא דההוא עלמא. אמר רבי שמעון דא איהו רבי חייא נהירו דבוצינא דאורייתא. אמר ליה יתכנש הוא ובנוי וליהוון ממתבתא דילך. אמר רבי שמעון

רבי שמעון, זמן ינתן לו. נתנו לו זמן, ויצא משם מזעזע ועינוי זולגות דמעות. הודעזע רבי חייא ובכה, ואמר, אשרי חלקם של הצדיקים באותו העולם, ואשרי חלקו של בר יוחאי שזכה לכהן. עליו כתוב (משלי ח) להנחיל אהבי יש ואצרותיהם אמלא.

בראשית. רבי שמעון פתח, (ישעיה נא) ואשם דברי בפיה. כמה יש לאדם להשתדל בתורה יומם ולילה, משום שהקדוש-ברוך הוא מקשיב לקולות אותם שמתעסקים בתורה. ובכל דבר שמתחדש בתורה על ידי אותו שמתדל בתורה, עושה רקיע אחד.

שנינו, בשעה שהיא שדבר תורה מתחדש מפי אדם, הדבר ההוא עולה ומזדמן לפני הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא נוטל את אותו הדבר [תורה] ומנשק אותו, ומעטר אותו בשבעים עטרות גלופות ומחקקות. ודבר חכמה שהתחדש, עולה ויושב על ראש הצדיק חי העולמים, וטס משם ומשוטט בשבעים אלף עולמות ועולה אל עתיק הגימם. וכל הדברים של עתיק הגימם, דברי חכמה הם בסודות נסתרים עליונים.

ואותו הדבר הנסתר של חכמה שהתחדש פאן, כשהוא עולה, מתחבר עם אותם הדברים של עתיק הגימם, ועולה ויורד עמהם ונכנס בשמונה עשר עולמות גנוזים שעין לא ראתה אלהים זולתך (שם סד). יוצאים משם ומשוטטים והולכים מלאים ושלאים ומזדמנים לפני עתיק הגימם.

באותה השעה מריח עתיק הגימם את הדבר, ומעטר אותו בשלש מאות

זמנא יתיהיב ליה. יהבו ליה זמנא ונפק מתמן מזדעזע וזלגין עינוי דמעין. אזדעזע רבי חייא ובכה ואמר ופאה חולקהון דצדיקייא בההוא עלמא, וזפאה חולקיה דבר יוחאי דזכה לכהן. עליה פתיב, (משלי ח) להנחיל אוהבי יש ואצרותיהם אמלא.

בראשית רבי שמעון פתח (ישעיה נא) ואשים דברי בפיה. כמה אית ליה לבר נש לאשתדלא באורייתא יממא ולייליא, בגין דקדשא בריך הוא ציית לקלהון דאנון דמתעסקי באורייתא, ובכל מלה דאתחדש באורייתא על ידא דההוא דאשתדל באורייתא, עביד רקיעא חדא.

תנן בההיא שעתא דמלה דאורייתא אתחדשת מפומיה דבר נש, ההיא מלה סלקא ואתעתדת קמיה דקדשא בריך הוא. וקדשא בריך הוא נטיל לההיא מלה ונשיק לה ועטר לה בשבעין עטרין גליפין ומחקקן. ומלה דחכמתא דאתחדשא, סלקא ויתבא על רישא דצדיק חי עלמין. וטסא מתמן ושטא בשבעין אלף עלמין וסליקת לגבי עתיק יומין. וכל מלין דעתיק יומין מלין דחכמתא אנון ברזין סתימין עלאין.

וההיא מלה סתימא דחכמתא דאתחדשת הכא כד סלקא אתחברת באנון מלין דעתיק יומין וסלקא ונחתא בהדייהו ועאלת בתמניסר עלמין גניזין (ישעיה סד) דעין לא ראתה אלהים זולתך. נפקי מתמן ושטאן ואתיין מליאן ושלמין ואתעתדו קמי עתיק יומין.

בההיא שעתא ארח עתיק יומין בהאי מלה וניחא קמיה מפלא. נטיל לההיא

מלה ואעטר לה בתלת מאה ושבעין אלף הגימם את הדבר הזה, וזה נוח לפניו מן הכל. נוטל את אותו

וְשִׁבְעִים אֶלֶף עֶטְרוֹת. אוֹתוֹ
הַדְּבָר טָס וְעוֹלָה וְיוֹרֵד, וְנַעֲשֶׂה
רְקִיעַ אֶחָד. וְכֵן כָּל דְּבָר וְדְבָר שֶׁל
חֲכָמָה (ס"א נְעֻשִׁים) (ס"א רְקִיעִים)
עוֹמְדִים בְּקִיּוּם שְׁלָם לִפְנֵי עֲתִיק
הַיָּמִים. וְהוּא קוֹרֵא לָהֶם שְׁמַיִם
חֲדָשִׁים, שְׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים,
נִסְתָּרִים שֶׁל סוּדוֹת שֶׁל חֲכָמָה
עֲלִיוֹנָה. וְכָל אוֹתָם שְׁאֵר דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה שֶׁמִּתְחַדָּשִׁים, עוֹמְדִים
לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעוֹלִים
וְנַעֲשִׂים אַרְצוֹת הַחַיִּים, וְיוֹרְדִים
וּמִתְעַטְרִים לְאַרְץ אַחַת,
וּמִתְחַדָּשׁ וְנַעֲשֶׂה הַכֹּל אֶרֶץ
חֲדָשָׁה מֵאוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁהִתְחַדָּשׁ
בַּתּוֹרָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה טו) כִּי כֹאֲשֶׁר
הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ
הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּדִים
לִפְנֵי וָגו'. עֲשִׂיתִי לֹא כְּתוּב, אֲלָא
עוֹשֶׂה. שְׁעוֹשֶׂה תָמִיד מֵאוֹתָם
הַחֲדוּשִׁים וְהַסּוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.
וְעַל זֶה כְּתוּב (שם נא) וְאִשָּׁם דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע
שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ. לֹא כְּתוּב
הַשָּׁמַיִם, אֲלָא שָׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה זֶה וּבְצֶל
יָדֶי כְּסִיתִיךָ? אָמַר לוֹ, בְּשִׁעָה
שֶׁנִּמְסְרָה הַתּוֹרָה לְמֹשֶׁה, בָּאוּ
כַּמָּה רַבּוֹאוֹת שֶׁל מַלְאָכִים
עֲלִיוֹנִים לְשַׂרְף אוֹתוֹ בְּשִׁלְהֶבֶת
פִּיהֶם, עַד שֶׁכִּפְּסָה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא. וְכַעַת שֶׁהִדְּבָר הַזֶּה
עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר וְעוֹמֵד לִפְנֵי
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא מְכַסֶּה
עַל אוֹתוֹ הַדְּבָר, וּמְכַסֶּה עַל אוֹתוֹ
הָאָדָם שֶׁלֹּא יִכַּר אֶלֵיָּהֶם אֲלָא
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא יִקְנָאוּ
לוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מִהַדְּבָר (תוֹרָה)
הַהוּא שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאֶרֶץ
חֲדָשָׁה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וּבְצֶל יָדֶי
כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ.
מִכָּאן שֶׁכָּל דְּבָר שֶׁנִּסְתָּר מִן הַעֵינַן,
נַעֲלָם וּמִתְכַפֶּה מִן הַעֵינַן? בְּשִׁבְלִי

עֶטְרִין. הֵיחָא מְלָה טָסַת וְסִלְקָא וְנִחְתָּא
וְאִתְעַבִּידָא רְקִיעָא חֲדָא. וְכֵן כָּל מְלָה וּמְלָה
דְּחֲכָמָתָא (ס"א אִתְעַבְדִּין) (ס"א רְקִיעִין) קִיִּימִין בְּקִיּוּמָא
שְׁלִים קָמֵי עֲתִיק יוֹמִין. וְהוּא קָרִי לֹון שְׁמַיִם
חֲדָשִׁים, שְׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים, סְתִימִין דְּרִזִּין
דְּחֲכָמָתָא עֲלָאָה. וְכָל אֲנוּן שְׁאֵר מְלִין
דְּאוּרִייתָא דְּמִתְחַדָּשִׁין קִיִּימִין קָמֵי קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְסִלְקִין וְאִתְעַבִּידוּ אַרְצוֹת הַחַיִּים.
וְנִחְתִּין וּמִתְעַטְרִין לְגַבֵּי אֶרֶץ חַד, וְאִתְחַדָּשׁ
וְאִתְעַבִּיד כֹּלָא אֶרֶץ חֲדָשָׁה מֵהֵיחָא מְלָה
דְּאִתְחַדָּשׁ בְּאוּרִייתָא.

וְעַל דָּא כְּתוּב, (ישעיה טו) כִּי כֹאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם
הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי
עוֹשֶׂה עִמָּדִים לִפְנֵי וָגו'. עֲשִׂיתִי לֹא כְּתוּב
אֲלָא עוֹשֶׂה, דְּעַבִּיד תְּדִיר מֵאֲנוּן חֲדוּשִׁין וְרִזִּין
דְּאוּרִייתָא. וְעַל דָּא כְּתוּב, (ישעיה נא) וְאִשָּׁם
דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם
וְלִיסוּד אֶרֶץ. הַשָּׁמַיִם לֹא כְּתוּב אֲלָא שָׁמַיִם.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מֵהוּ וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ.
אָמַר לִיה בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְמַסֵּר אוּרִייתָא
לְמֹשֶׁה, אָתוּ כַּמָּה רַבּוֹא דְּמַלְאָכֵי עֲלִיאִין
לְאוּקְדָא לִיה בְּשִׁלְהוּבָא דְּפּוּמָהוּן, עַד דְּחָפָא
עָלָיָה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהִשְׁתָּא דְּהֵאִי מְלָה
סִלְקָא וְאִתְעַטְרַת וְקִיִּימָא קָמֵי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אִיהוּ חָפִי עַל הֵיחָא מְלָה וְכִסִּי עַל הֵיחָא
בַּר נָשׁ דְּלֹא יִשְׁתַּמּוּדַע לְגַבֵּייהוּ אֲלָא קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְלֹא יִקְנָאוּן לְגַבֵּייהוּ עַד דְּאִתְעַבִּיד
מֵהֵיחָא מְלָה שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאֶרֶץ חֲדָשָׁה
הָדָא הוּא דְּכְתוּב וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע
שָׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ. מִכָּאן דְּכָל מְלָה דְּסִתִּים
מֵעֵינָא סִלְקָא לְתוֹעֲלָתָא עֲלָאָה הָדָא הוּא
דְּכְתוּב, (ישעיה נא) וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ. וְאִמָּי

עוֹלָה לְתוֹעֲלַת עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וּבְצֶל יָדֶי כְּסִיתִיךָ. וְלָמָּה

תועלת עליונה. זהו שכתוב לנטע שמים וליסד ארץ, כמו שאמרנו.

וְאָמַר לְצִיּוֹן עֲמִי אַתָּה. וְלֵאמֹר - לאותם השערים והדברים המצינים אלו על אלו - עמי אתה. אל תקרי עמי אלא עמי אתה, להיות שתף עמי. מה אני בדבור שלי עשיתי שמים וארץ, כמו שנאמר (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו - אף כן אתה. אשרי אותם שמשתדלים בתורה. ואם תאמר שדבור של כל אדם שלא יודע עושה כזה.

בא ראה, אותו שאין דרכו בסודות התורה ומחדש דברים שאינו יודע על ברים פראוי, אותו הדבר עולה ויוצא לאותו הדבר איש תהפוכות לשון שקר מתוך נקב התהום הגדול, ומדלג חמש מאות פרסאות לקבל את אותו הדבר. ונוטל אותו, והולך עם אותו הדבר לתוך הנקב שלו, ועושה בו רקיע של שוא שנקרא תהו. וטס באותו הרקיע אותו איש תהפוכות ששת אלפים פרסאות בפעם אחת. וכיון שהרקיע הזה של שוא עומד, מיד יוצאת אשת זנונים ומתחזקת באותו הרקיע של שוא [נ"א היא] [נ"א איש תהפוכות] ומשתתפת עמו, ומשם יוצאת והורגת כמה אלפים ורכבות. משום שכאשר היא עומדת ברקיע ההוא, יש לה רשות ויכלת להיות טסה את כל העולם ברגע אחד.

ועל זה כתוב (ישעיה ה) הוי משכי העון בחבלי השוא. העון זה הזכר. וכעבות העגלה חטאה, מי החטאה? זו הנקבה שנקראת חטאה. הוא מושף את אותו שנקרא עון באותם חבלי השוא.

אֶתְחַפֵּי וְאֶתְכַסִּי מֵעֵינָא, בְּגִין לְתוּעֵלְתָּא עֲלָאָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב לְנִטּוּעַ שְׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ כְּמָה דְאַתְמַר.

וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אַתָּה. וְלֵאמֹר לְאַנוּן תְּרַעִין וּמְלִין דְּמְצוּיְיָיִן אֵלִין עַל אֵלִין עֲמִי אַתָּה. אַל תְּקַרֵּי עֲמִי אַתָּה, אֲלֵא עֲמִי אַתָּה לְמַהוּי שׁוּתְפָא עֲמִי, מָה אָנָּא בְּמִלּוּלָא דִּילֵי עֲבָדִית שְׁמַיִם וְאַרְץ כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (תהלים לג) בְּדָבָר יי שְׁמַיִם נַעֲשׂוּ, אוֹף הָכִי אַתְּ. זַפְּאִין אָנוּן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרֵייתָא. וְאִי תִימָא דְמִלָּה דְכָל בַּר נֶשׁ דִּלָּא יַדַּע עֲבִיד דָּא. תָּא חֲזִי, הֵהוּא דְלָאו אֶרְחִיָּה בְּרִזִין דְּאוּרֵייתָא וְחֲדַשׁ מְלִין דִּלָּא יַדַּע עַל בּוּרֵייהוּן פְּדִקָא יְאוּת, הֵהִיא מְלָה סְלִקָא וְנַפְיָא לְגַבֵּי הֵהִיא מְלָה (משלי טו) אִישׁ תְּהִפּוּכוֹת לְשׁוֹן שְׁקָר, מְגוּ נּוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא וְדִלִּיג חֲמֵשׁ מָאָה פְּרָסֵי לְקַבְּלָא לְהֵהִיא מְלָה וְנַטִּיל לָהּ וְאָזִיל בְּהֵהִיא מְלָה לְגוּ נּוֹקְבִיָּה וְעֲבִיד בָּהּ רְקִיעָא דְשׁוּא דְאַקְרִי תַהוּ. וְטַס בְּהֵהוּא רְקִיעָא הֵהוּא אִישׁ תְּהִפּוּכוֹת שִׁיתָא אֶלְפֵי פְּרָסֵי בְּזַמְנָא חָדָא. פִּיּוֹן דְּהֵאִי רְקִיעָא דְשׁוּא קָאִים נְפִקַת מִיד אִשְׁתַּ זְנוּנִים וְאַתְקִיף בְּהֵהוּא רְקִיעָא דְשׁוּא (נ"א היא) (נ"א איש תהפוכות) וְאַשְׁתַּתְּפַת בִּיהּ וּמִתְמַן נְפִקַת וְקַטְלַת כְּמָה אֶלְפִין וּרְבּוּוּן, בְּגִין דְכַד קִיִּימַת בְּהֵהוּא רְקִיעָא אִית לָהּ רִשׁוּ וִיכְלַתָּא לְמַהוּי טַס כָּל עֲלָמָא בְּרַגְעָא חָדָא.

ועל דא כתיב, (ישעיה ה) הוי מושכי העון בחבלי השוא. העון דא דכורא. וכעבות העגלה חטאה. מאן חטאה, דא נוקבא דאקרי חטאה. איהו משיף ההוא דאקרי עון באנון חבלי השוא. ולבתר פעבות העגלה חטאה, לההיא נוקבא דאקרי חטאה, דתמן ואחר כן פעבות העגלה חטאה, את אותה הנקבה שנקראת חטאה, ששם התגברה להיות טסה

לְהַרְג בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה (משלי ז) כִּי רַבִּים חַלְלִים הִפְלִיָּה. מִי הִפְלִיָּה? זו אוֹתָהּ הַחֲטָאָה שֶׁהוֹרְגַת בְּנֵי אָדָם. מִי גָרַם אֶת זֶה? תְּלַמִּיד הַחֲכָם שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרְאָה וּמוֹרָה. הִרְחַמַן יִצְיָלְנוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרִים, בְּבִקְשָׁה מִכֶּם שֶׁלֹּא תוֹצִיאוּ מִפִּיכֶם דְּבַר תּוֹרָה שֶׁלֹּא יִדְעַתֶּם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם מֵעַץ גְּדוֹל כְּרֵאוּי, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִהְיוּ גוֹרְמִים לְאוֹתָהּ הַחֲטָאָה לְהַרְג הַמוֹנִי בְּנֵי אָדָם לְחַנּוּם. פְּתַחוּ כָלֶם וְאִמְרוּ, הִרְחַמַן יִצְיָלְנוּ, הִרְחַמַן יִצְיָלְנוּ.

בֵּא רְאֵה, בַּתּוֹרָה כִּרְא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, וְהִנֵּה בְּאֵרוֹה שְׁכָתוֹב (שם ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלּוֹ אִמּוֹן וְאֶהְיֶה שַׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְהוּא הַסִּתְפַּל בָּהּ פַּעַם וּשְׁתִּים וְשָׁלֹשׁ וְאַרְבַּע פַּעַמִּים, וְאַחַר כֵּן אָמַר אוֹתָם, וְאַחַר כֵּן עָשָׂה בָּהּ מַעֲשֶׂה, לְלַמֵּד אֶת בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא יִבְאוּ לְטַעוֹת בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כח) אֲזִי רְאִי וַיִּסְפְּרָה הַכִּינֶה וְגַם חֲקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וַיִּכְנַד אַרְבַּע פַּעַמִּים הָהֵם שְׁכָתוֹב, אֲזִי רְאֵה, וַיִּסְפְּרָה, הַכִּינֶה, וְגַם חֲקְרָה - כִּרְא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת מַה שֶּׁבְּרָא. וְטָרַם שֶׁהוֹצִיא אֶת הַמַּעֲשֶׂה שְׁלוֹ, הַכְּנִיס בְּרֵאשׁוֹנָה אַרְבַּע תְּבוּת, שְׁכָתוֹב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אֵת. הִנֵּה אַרְבַּע. וְאַחַר כֵּן הִשְׁמִים - הֵם כְּנִגְדֵי אַרְבַּע הַפַּעַמִּים שֶׁהִסְתַּפַּל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה טָרַם יוֹצִיא אֶת מַעֲשֵׂהוּ לְמַלְאכְתּוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הִזִּיה הוֹלֵךְ לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמִיו, וְרַבִּי אַבָּא עָמוּ, וְהִזִּיה מִחֲמַר אִישׁ אֶחָד אַחֲרֵיהֶם. אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִפְתַּח פְּתָחַי שֶׁל

אֶתְתַּקַּפְתָּ לְמַהְיוֹי טָס לְקַטְלָא בְּנֵי נַשָּׂא. וְעַל דָּא (משלי י) כִּי רַבִּים חַלְלִים הִפְלִיָּה, מֵאֵן הִפְלִיָּה, דָּא הֵהִיא חֲטָאָה דְקַטְלִית בְּנֵי נַשָּׂא. מֵאֵן גָּרִים דָּא, תְּלַמִּיד חֲכָם דְלֹא מָטִי לְהוֹרְאָה וּמוֹרָה, רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחַבְרֵיָא בְּמַטוֹתָא מְנַיִיכוּ דְלֹא תַפְקוֹן מְפוּמִּיכוּ מְלָה דְאוֹרִייתָא דְלֹא יִדְעָתוּן וְלֹא שְׁמַעָתוּן מְאִילָנָא רַבְרָבָא כְּדָקָא יְאוֹת, בְּגִין דְלֹא תִהְיוּן גָּרְמִין לְהֵהוּא חֲטָאָה לְקַטְלָא אַכְלוּסִין דְּבַר נֶשׁ לְמַגְנָא. פְּתַחוּ כְלֵהוּן וְאִמְרוּ רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן, רַחֲמָנָא לְשַׁזְבֵּן.

תָּא חֲזִי, בְּאוֹרִייתָא כִּרְא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, וְהָא אוֹקְמוּהָ דְכְּתִיב, (משלי ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלּוֹ אִמּוֹן וְאֶהְיֶה שַׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם וְאִיהוּ אִסְתַּפַּל בָּהּ זְמַנָּא וַתְּרִין וַתִּלְתָּא וְאַרְבַּע זְמַנִּין, וְלִבְתַּר אָמַר לוֹן, וְלִבְתַּר עֲבִיד בָּהּ עֲבִידְתָּא. לְאוֹלְפָא לְבְנֵי נַשָּׂא דְלֹא יִיתוֹן לְמַטְעֵי בָּהּ. כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, (איוב כח) אֲזִי רְאִי וַיִּסְפְּרָה הַכִּינֶה וְגַם חֲקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְלִקְבִיל אַרְבַּע זְמַנִּין אֲנוּן דְכְּתִיב, אֲזִי רְאֵה, וַיִּסְפְּרָה, הַכִּינֶה, וְגַם חֲקְרָה, כִּרְא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַה דְּבְרָא. וְעַד לָא אִפִּיק עֲבִידְתִּיהָ, אָעִיל אַרְבַּע תְּבִין בְּקַדְמִיתָא דְכְּתִיב בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים אֵת, הָא אַרְבַּע. וְלִבְתַּר הַשְּׁמִים. אֲנוּן לְקַבִּיל אַרְבַּע זְמַנִּין דְאִסְתַּפַּל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאוֹרִייתָא עַד לָא יִפִּיק עֲבִידְתִּיהָ לְאוֹמְנוּתִיהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר הָוֵה אָזִיל לְמַחְמֵי לְרַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא חָמוּי (דף ה ע"ב) וְרַבִּי אַבָּא בְּהִדְיָה, וְהוּוּ טָעִין חַד גְּבְרָא

אַבְתְּרִיָּהוּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא נִפְתַּח פְּתָחַי דְאוֹרִייתָא דְהָא שַׁעֲתָא וְעַדְנָא

הוא לאתפקנא בארְחון.

תורה, שהרי השעה והזמן הוא להתתקן (להסתדר) בדרךפנו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ויקרא ט) את שבתתי תשמרו. בא ראה, בששה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את העולם. וכל יום ביום גלה את מעשהו, ונתן כחו ביום ההוא. מתי גלה את מעשהו ונתן כחו? ביום הרביעי, משום שאותם שלשת הימים הראשונים, כלם היו נסתרים ולא התגלו. פיון שבא היום הרביעי, הוציא את המעשה והכח של כלם. שהרי אש ומים ורוח, אף על גב שהם שלשה יסודות עליונים, כלם תלויים, ולא התגלה המעשה שלהם עד שהארץ גלתה אותם, ואז נודעה האמנות של כל אחד מהם.

ואם תאמר, הרי ביום השלישי זה היה, שכתוב תדשא הארץ דשא, וכתוב ותוצא הארץ! אלא זה, אף על גב שכתוב ביום השלישי, זה היה רביעי, ונקלל ביום השלישי שיהיו אחד בלי פרוה. ואחר כך היום הרביעי התגלה מעשהו להוציא אמן לאמנותו של כל אחד ואחד. משום שהיום הרביעי הוא הרגל הרביעי של הפסא העליון.

וכך מעשיהם של כלם, בין הימים הראשונים ובין הימים האחרונים, היו תלויים ביום השבת. זהו שכתוב (בראשית ב) ויכל אלהים ביום השביעי. זו השבת, וזו היא הרגל הרביעית של הפסא. ואם תאמר, אם כך, מה זה את שבתתי תשמרו, פעמים? אלא שבת של ערב שבת והשבת של היום ממש אין להם פרוה.

אמר [להם] אותו סוחר שהיה מחמר אחריהם, ומה זה ומקדשי תיראו? אמר לו, זה קדוש של

פתח רבי אלעזר ואמר (ויקרא ט) את שבתתי תשמרו. תא חזי, בשית יומין ברא קדשא בריך הוא עלמא. וכל יומא ויומא גלי עבידתיה ויהב חיליה בההוא יומא. אימתי גלי עבידתיה ויהב חיליה. ביומא רביעאה. בגין דאנון תלת יומין קדמאין פולהו הוו סתימין ולא אתגלו, פיון דאתא יומא רביעאה אפיק עבידתא וחילא דכולהו. דהא אשא ומיא ורוחא אף על גב דאנון תלת יסודין עלאין, פלהו תליין, ולא אתגלי עבידתא דלהון, עד דארעא גלי לון, פדין אתידע אומנותא דכל חד מנייהו.

ואי תימא הא ביומא תליתאה הוה דכתיב תדשא הארץ דשא וכתוב ותוצא הארץ (דשא). אלא האי אף על גב דכתיב ביומא תליתאה, רביעאה הוה ואתפליל ביומא תליתאה למהוי חד בלא פירוודא. ולבתר יומא רביעאה אתגלי עבידתיה לאפקא אומנא לאומנותיה דכל חד וחד. בגין דיומא רביעאה איהו רגלא רביעאה דפרסטיא עלאה.

וכך עבידתייהו דכלהו בין יומין קדמאין ובין יומין בתראין הוו תליין ביומא דשבתא הדא הוא דכתיב ויכל אלהים ביום השביעי, דא שבת, ודא הוא רגלא רביעאה דפרסטיא. ואי תימא אי הכי, מהו את שבתתי תשמרו תריין. אלא שבת דמעלי שבתא ושבתא דיומא ממש לית לון פירוודא. אמר ההוא טייעא דהוה טעין בתרייהו, ומהו ומקדשי תיראו. אמר ליה דא קדושא דשבת. אמר ליה ומהו קדושא

שבת. אָמַר לוֹ, וּמָה זֶה קָדוֹשׁ שֶׁל שַׁבָּת? אָמַר לוֹ, זֶה הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, עֲשִׂיתָ שֶׁהַשַּׁבָּת אֵינָה קָדֶשׁ, אֲלֵא קָדוֹשׁ שְׁשׁוּרָה עָלָיו מִלְּמַעְלָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְכֵן זֶה, (ישעיה נח) וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לַקָּדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד. הַזְכִּיר שַׁבָּת לְחֹדֶד וּקְדוֹשׁ ה' לְחֹדֶד. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, מִי זֶה קָדוֹשׁ ה'? אָמַר לוֹ, הַקָּדֹשׁ שֶׁיּוֹרְדֵת מִלְּמַעְלָה וְשׁוּרָה עָלָיו. אָמַר לוֹ, אִם הַקָּדֹשׁ שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה נִקְרָאת מְכַבֵּד, נִרְאֶה שֶׁשַּׁבָּת אֵינֶנּוּ מְכַבֵּד, וְכָתוּב וְכַבְּדוּהָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אֲבָא, הַנַּח לוֹ לְאִישׁ הַזֶּה, שֶׁדָּבַר שֶׁל חֻכְמָה יֵשׁ בּוֹ שֶׁאֵינָנוּ יוֹדְעִים בּוֹ. אָמְרוּ לוֹ, אָמַר אַתָּה. פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) אֵת שַׁבְּתֹתַי, אֵת - לְרַבּוֹת תַּחֲוֹם שַׁבָּת שֶׁהוּא אֶלְפִים אֲמוֹת לְכָל צֶדֶד, וּמִשׁוּם כֵּן רַבָּה אֵת. שַׁבְּתֹתַי - ג' אֲמוֹת שֶׁהֵן הַעֲלִיּוֹנָה וְשַׁבָּת הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהֵן שְׁתֵּים כְּלוּלוֹת יַחַד וְנִסְתָּרוֹת יַחַד.

נִשְׁאַרָה שַׁבָּת אַחֲרַת שְׁלֹא נִזְכְּרָה וְהִיטָה בְּבוֹשָׁה. אָמְרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מִיּוֹם שֶׁעֲשִׂיתָ אוֹתִי נִקְרָאתִי שַׁבָּת, וְהַיּוֹם אֵינֶנּוּ בְּלִי לַיְלָה. אָמַר לָהּ, בְּתִי, אֵת שַׁבָּת, וְשַׁבָּת קָרָאתִי לָךְ, אֲבָל הַרִינִי מַעֲטָר אוֹתָךְ בַּעֲטָרָה יוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה. הַעֲבִיר כְּרוּז וְאָמַר מִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ. וְזוֹ שַׁבָּת שֶׁל עָרֹב שַׁבָּת שֶׁהִיא יְרָאָה, וְשׁוּרָה בָּהּ יְרָאָה. וְמִי הוּא שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְּלִיל וְאָמַר אֲנִי ה'? וְאֲנִי שֶׁמַּעֲתִי מֵאֲבָא שְׁאָמַר כֵּן, וְדִיֵּק אֵת - לְרַבּוֹת תַּחֲוֹם שַׁבָּת. שַׁבְּתֹתַי - זֶה הַעֲגוּל וְהַרְבוּעַ שֶׁבַּפְּנִים, וְהֵם שְׁנַיִם. וְכַנְגֵד אוֹתָם הַשְּׁנַיִם יֵשׁ שְׁתֵּי

תְּרִין אֵית תְּרִי קְדוּשָׁתִי

דְּשַׁבָּת. אָמַר לִיהָ דָּא קְדוּשָׁא דְאַתְמִשְׁכָּא מְלַעֲיָלָא. אָמַר לִיהָ אִי הָכִי עֲבִידַת לְשַׁבָּת דְּלָאו אִיהוּ קָדֶשׁ, אֲלֵא קְדוּשָׁא דְשְׂרִיא עָלָיו מְלַעֲיָלָא.

אָמַר רַבִּי אֲבָא וְהָכִי הוּא (ישעיה נח)

וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲוֵנָה לַקָּדוֹשׁ יי מְכַוֵּב, אֲדַכְּרָ שַׁבָּת לְחֹדֶד וּקְדוֹשׁ יי לְחֹדֶד. אָמַר לִיהָ אִי הָכִי מָאֵן קְדוּשׁ יי. אָמַר לִיהָ קְדוּשָׁא דִּנְחִתָּא מְלַעֲיָלָא וְשְׂרִיא עָלֶיהָ. אָמַר לִיהָ אִי קְדוּשָׁא דְאַתְמִשְׁכָּא מְלַעֲיָלָא אֲקָרִי מְכַוֵּב אַתְחִזִּי דְשַׁבָּת לָאו אִיהוּ מְכַוֵּב וְכַתִּיב וְכַבְּדוּהָ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אֲבָא אַנְחָ לְהָאִי גְבָרָא דְמָלְהָ (סוֹדָתָא) דְחֻכְמָתָא אֵית בֵּיה דְאַנָּן לָא יִדְעָנָא בָּהּ. אָמְרוּ לִיהָ אִימָא אַנְתָּ. פָּתַח וְאָמַר, (ויקרא ט) אֵת שַׁבְּתוֹתַי. אֵת לְאַסְגָּאָה תַּחֲוֹם שַׁבָּת דְּאִיהוּ תְּרִין אֶלְפִין אֲמִין לְכָל סִטְרָא. וְכַנְגֵין כֵּן אֶסְגִּי אֵת. שַׁבְּתוֹתִי (נ"א דא) שַׁבָּת עֲלָאָה וְשַׁבָּת תַּתָּאָה דְאַנּוֹן תְּרִין כְּלִילָן כַּחְדָּא וְסִתִּימִין כַּחְדָּא.

אַשְׁתָּאָר שַׁבָּת אַחֲרָא דְלָא אֲדַכְּרָ וְהוּא בְּכַסּוּפָא. אָמְרָה קָמִיהָ מְאָרִי דְעֲלָמָא מִיּוֹמָא דְעַבְדַּת לִי שַׁבָּת אַתְקִרִינָא וְיּוֹמָא לָאו אִיהוּ בְּלָא לִילִיא. אָמַר לָהּ בְּרַתִּי שַׁבָּת אַנְתָּ וְשַׁבָּת קָרִינָא לָךְ, אֲבָל הָא אַנָּא מַעֲטָר לָךְ בַּעֲטָרָא עֲלָאָה יִתִּיר. אַעֲבַר כְּרוּזָא וְאָמַר מִקְדָּשֵׁי תִירָאוּ.

וְדָא שַׁבָּת דְּמַעְלֵי שַׁבְּתָא דְאִיהִי יְרָאָה, וְשְׂרִיא בָּהּ יְרָאָה. וּמָאֵן אִיהוּ. דְקָדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אַכְלִיל וְאָמַר אֲנִי יי. וְאַנָּא שֶׁמַּעֲנָא מֵאֲבָא דְאָמַר הָכִי. וְדִיֵּיק אֵת לְאַסְגָּאָה תַּחֲוֹם שַׁבָּת. שַׁבְּתוֹתִי דָּא עֲגוּלָא וְרְבוּעַ דְלָגוּ, וְאַנּוֹן תְּרִין. וְלִקְבִיל אַנּוֹן

קדשות שיש לנו להזכיר, אחד ויכלו, ואחד קדוש.

ויכלו יש בו שלשים וחמש תבות, ובקדוש שאנו מקדשים יש שלשים וחמש תבות, והכל עולה לשבעים שמות שהקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתעטרים בהם. ומשום שהעגול והרבוע הזה הם שבתתי, שניהם כלולים בשמור, שכתוב תשמרו. שהרי השבת העליונה כאן לא נכללה בשמור, אלא בזכור, שהרי המלך העליון מסתים בזכור, ועל זה נקרא מלך שהשלוש שלו. והשלוש שלו הוא זכור, ועל כן אין מחלקת למעלה.

משום ששני שלומות למטה - אחד יצק"ב, ואחד יוס"ף. ומשום כף פתוב פעמים (ישעיה נז) שלום שלום לרחוק ולקרוב. לרחוק - זה יצקב. ולקרוב - זה יוסף. לרחוק, כמו שנאמר (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי, (שמות ב) ותתצב אחתו מרחוק. ולקרוב, כמו שנאמר (דברים לב) חדשים מקרוב באו. מרחוק - זו הנקדה העליונה שעומדת בהיכל.

ועל זה כתוב תשמרו, נכלל בשמור. ומקדשי תיראו - זו הנקדה שעומדת באמצע שיש לירא ממנה יותר מן הכל שעגשו מיתה. והיגו מה שכתוב (שמות לא) מחלליה מות יומת. מי הם מחלליה? מי שנכנס לתוך החלל של העגול והרבוע למקום שאותה הנקדה שורה ופוגם בו - מות יומת. ועל זה כתוב תיראו. והנקדה היא נקראת אני, ועליה שורה אותו הנסתר העליון שלא התגלה. והיגו ה', והכל אחד.

ירדו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו אותו. אמרו, ומה כל החכמה הזו יש תחת ידך ואתה

דאית לנו לאדפרא, חד ויכלו, וחד קדוש. ויכלו אית ביה תלתין וחמש תיבין.

ובקדושה (ובקדושה) דאנן מקדשין תלתין וחמש תיבין. וסליק כלא לשבעין שמון דקדשא בריך הוא וכנסת ישראל אתעטר בהו. ובגין דעגולא ורבוועא דא אנון שבתותי, פלילן תרוייהו בשמור דכתיב תשמרו. דהא שבת עלאה הכא לא אתפליל בשמור אלא בזכור, דהא מלפא עלאה בזכור אסתים. ועל דא אקרי מלפא דשלמא דיליה, ושלמא דיליה זכור איהו. ועל דא לית מחלוקת לעילא.

בגין דתריין שלומות לתתא חד יצק"ב וחד יוס"ף. ובגין כף פתיב תרי זמני (ישעיה נז)

שלום שלום לרחוק ולקרוב. לרחוק דא יצקב, (דברים לב) ולקרוב דא יוסף. לרחוק כמה דאת אמר, (ירמיה לא) מרחוק יי נראה לי (שמות ב) ותתצב אחתו מרחוק. ולקרוב כמה דאת אמר, (דברים לב) חדשים מקרוב באו. מרחוק דא נקודה עלאה דקיימא בהיכליה.

ועל דא כתיב תשמרו אתפליל בשמור. ומקדשי תיראו דא נקודה דקיימא באמצעיתא דאית לדחלא מנה יתיר מפלא דענשיה מיתה. והיגו דכתיב, (שמות לא) מחלליה מות יומת. מאן מחלליה. מאן דעאל לגו חלל דעגולא ורבוועא לאתר דההוא דנקודה שריא ופגים ביה מות יומת. ועל דא כתיב תיראו. וההיא נקודה אקרי אני, ועלה שריא ההוא דסתים עלאה דלא אתגליא והיגו יי וכלא חד.

נחתו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקוהו. אמרו ומה כל חכמתא דא אית תחות ידך ואת טעין אבתרין. אמרו ליה

מחמר אחרינו? אמרו לו, מי אפה? אמר להם, אל תשאלו מי אני, אלא אני ואתם גלף ונתעסק בתורה, וכל אחד יאמר דברי חכמה להאיר את הדרך. אמרו לו, מי נתן לך ללכת פאן ולהיות מחמר בחמורים? אמר להם, יו"ד עשתה קרב עם שתי אותיות, עם פ"ף וסמ"ך, להקשר עמי [נ"א יחד]. פ"ף לא רצתה להסתלק ולהקשר מאחר [נ"א במקום] שלא יכלה להיות רגע אחד אלא עמו. סמ"ך לא רצתה להסתלק, פדי לעזר לאותם הנופלים, שהרי בלי סמ"ך לא יכולים להיות.

יו"ד באה אלי יחידה, נשקה לי וחבקה אותי, בכתה עמי ואמרה לי: בני, מה אעשה לך? אבל הרי אני מסתלקת, ואני מתמלאת מפמה טובות ואותיות נסתרות עליונות ונכבדות. לאחר מכן אבא אליך ואסעד אותך, ואתן לך נחלה של שתי אותיות עליונות יותר מאלו שהסתלקו, שהם י"ש, יו"ד עליונה ושי"ן עליונה, שיהיו לך אוצרות מלאים מכל. ומשום כך, בני, לך ותהיה מחמר חמורים, ועל כן אני הולך בך.

שגחו רבי אלעזר ורבי אבא, ובכו ואמרו, לך רכב, ואנו נחמר אחרך. אמר להם, ולא אמרתי לכם שמצות המלך היא עד שיבא אותו מחמר על החמורים? אמרו לו, הרי שמך לא אמרת לנו, מקום בית מושבך מה הוא? אמר להם, מקום בית מושבי הוא טוב ומעלה אצלי, והוא מגדל אחד שפורח באויר, גדול ונכבד. ואתם הדרים בו במגדל הזה - הקדוש ברוך הוא ועני אחד, וזה הוא מקום בית מושבי. וגליתי

מאן אנת. אמר לון לא תשא לון מאן אנא, אלא אנא ואתון גיזל ונתעסק באורייתא וכל חד יימא מלין דחכמתא לאנהרא אורחא. אמרו ליה מאן יהב לך למיזל הקא ולמהוי טעון בחמרי, אמר לון יו"ד עבד קרבא בתרין אתוון בכ"ף וסמ"ך לאתקשרא בהדאי (נ"א בחדא). פ"ף לא בעא לאסתלקא ולאסתקשרא בתר (נ"א באתר) דלא יכלא למהוי רגעא חדא אלא ביה. סמ"ך לא בעא לאסתלקא בגין לסעדא לאנון דנפלין דהא בלי סמ"ך לא יכלין למהוי.

יו"ד אתא לגבאי יחידאה נשיק לי וגפיף לי בכה עמי ואמר לי ברי מה אעביד לך, אבל הא אנא אסתלק ואנא אתמלי מפמה טבין ואתוון טמירין עלאין וקירין, בתר כן איתי לגבך ואנא אהוי סעיד לך ואתן לך אחסנתא דתרין אתוון עלאין יתיר מאלין דאסתלקו דאנון י"ש יו"ד עלאה ושי"ן עלאה למהוי לך אוצרין מלייא מכל. ובגין כך ברי זיל והוי טעין חמרי. ועל דא אנא אזיל בך.

חדו רבי אלעזר ורבי אבא ובכו ואמרו זיל רכיב ואנן נטעין אבתרך. אמר לון ולא אמרית לכו דפיקודא דמלכא איהו עד דיייתי ההוא דטען חמרי. אמרו ליה הא שמך לא אמרת לן, אתר בית מותבך מאי הוא. אמר לון אתר בית מותבי איהו טב ועיילא לגבאי, ואיהו מגדל חד דפרח באוירא רב ויקירא. ואנון דדיירין ביה בהאי מגדלא, קדשא בריך הוא וחד מספנא. ודא הוא אתר בית מותבי וגלינא (נ"א ועלינא) מתמן ואנא טעין חמרי. אשגחו רבי אבא ורבי אלעזר ביה ואטעיים

[גיא עליתי] משם, ואני מחמר על חמורים. הסתכלו בו רבי אבא ורבי אלעזר, והטעים להם את דבריו, שהיו מתוקים כמו מן ודבש. אמרו לו, שם אביך אם תאמר, ננשק את עפר רגליך. אמר להם, ולמה? אין דרכי בכף להתגאות בתורה

אבל אבי היתה דירתו בים הגדול, והוא היה דג אחד שהיה טובב את הים הגדול מצד זה לצד זה, והיה גדול ונכבד ועתיק ימים, עד שהיה בולע את כל שאר הדגים של הים, ואחר כך מוציא אותם חיים וקיימים ומלאים מכל הטובות של העולם. ושט את הים ברגע אחד בכחו, והוציא אותי כחץ ביד איש גבור, והטמין אותי באותו מקום שאמרתי לכם, והוא שב למקומו ונגנז באותו הים.

הבחין רבי אלעזר בדבריו. אמר לו, אתה הוא בנו של המאור הקדוש, אתה הוא בנו של רב המנונא הזקן, אתה הוא בנו של אור התורה, ואתה מחמר אחרינו?! בכו יחד ונשקו לו והלכו. אמרו לו, האם נוח לפני מורנו להודיע לנו את שמו?

פתח ואמר, (שמואל ב כג) ובנניהו בן יהוידע. הפסוק הזה בארוהו, והוא יפה. אבל הפסוק הזה בא להראות סודות עליונים של התורה. ובנניהו בן יהוידע - על סוד החכמה בא הדבר הנסתר ההוא, והשם גורם. בן איש חי - זה צדיק חי העולמים.

רב פעלים - רבון כל המעשים וכל הפחות העליונים, משום שכלם יוצאים ממנו, הוא ה' צבאות, אות הוא בכל צבאיו, רשום הוא וגדול מן הכל. רב פעלים - הוא מקבצאל, האילן הגדול והנכבד גדול מהכל. מאיזה מקום יצא? מאיזה דרגה בא? חזר הכתוב ואמר, מקבצאל. הדרגה העליונה הנסתרת שצין לא ראתה וגו'. הדרגה שהכל בה,

לון מלוי דהו מתיקין פמנא ודובשא. אמרו ליה שמא דאבוך אי תימא ננשיק עפרא דרגלך. אמר לון ואמאי, לאו אורח דילי בכף לאתגאה באורייתא.

אבל אבא דילי הוה דיוריה בימא רבא ואיהו הוה חד נונא דהוה אסחר ימא רבא מסטרא דא לסטרא דא, והוה רב ויקירא ועתיק יומין, עד דהוה בלע כל שאר נונין דימא, ולבתר אפיק לון חייך וקיימין מליין מפל טבין דעלמא. ושאת ימא ברגעא חדא בתוקפיה, ואפיק לי כגירא בידי דגבר תקיף, וטמיר לי כההוא אתר דאמרית לכו. והוא תב לאתריה ואגניז כההוא ימא.

אשגח רבי אלעזר במלוי. אמר ליה אנת הוא בריה דבוצינא קדישא, אנת הוא בריה דרב המנונא סבא, אנת הוא בריה דנהירו דאורייתא ואנת טעין אבתרן. בכו כחדא ונשקוהו ואזלו. אמרו ליה אי ניחא קמי מארנא לאודעא לן שמייה.

פתח ואמר (שמואל ב כג) ובנניהו בן יהוידע. האי קרא אוקמוה ושפיר איהו. אבל האי קרא לאחזאה רזין עלאין דאורייתא הוא דאתא. ובנניהו בן יהוידע, על רזא דחכמתא קא אתא מלה סתימא איהו, ושמא גרים. בן איש חי דא צדיק חי עלמין.

רב פעלים, מארי דכל עובדין וכל חילין עלאין, בגין דכלהו נפקין מגיה. יי צבאות איהו, אות הוא בכל חילין דידיה רשים הוא ורב מפלא. רב פעלים איהו מקבצאל האי אילנא רב ויקירא, רב מפלא. מאן אתר נפק, מאן דרגא אתא, אהדר קרא

פועלים - הוא מקבצאל, האילן הגדול והנכבד גדול מהכל. מאיזה מקום יצא? מאיזה דרגה בא? חזר הכתוב ואמר, מקבצאל. הדרגה העליונה הנסתרת שצין לא ראתה וגו'. הדרגה שהכל בה,

וְכוֹנְסֵת לְתוֹכָהּ מִתּוֹךְ הָאוֹר
הַעֲלִיּוֹן, וּמְמַנְהָ יוֹצֵא הַכֹּל. וְהוּא
הַיֵּכֶל קָדוֹשׁ נֹסֵת שְׂכָל הַדְּרָגוֹת
מִקְבָּצוֹת וְנִסְתָּרוֹת בְּתוֹכוֹ. וּבְגוֹף
הַהֵיכֶל הַזֶּה קִיָּמִים כָּל הָעוֹלָמוֹת,
וְכָל הַצְּבָאוֹת הַקְּדוֹשִׁים מִמֶּנּוּ
נִזְנָנִים וְעוֹמְדִים עַל קִיּוּמָם.

הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרָאֵל מוֹאֵב.
שְׁנֵי מַקְדָּשִׁים הָיוּ עוֹמְדִים בְּגִלּוֹ
וְנִזְנָנוּ מִמֶּנּוּ, מַקְדָּשׁ רִאשׁוֹן
וּמַקְדָּשׁ שֵׁנִי. בֵּינָן שֶׁהוּא הַסְּתַלְק,
נִמְנָע הַשְּׁפַע שֶׁהִיָּה שׁוֹפֵעַ
מִלְמַעְלָה. כְּבִיכּוֹל הוּא הִכָּה
אוֹתָם וְהַחְרִיב אוֹתָם וְהַשְׁמִיד
אוֹתָם, וְהַפְּסָא הַגְּדוֹל נָפַל. זֶהוּ
שְׁכַתוֹב (יחזקאל א) וְאָנִי בְּתוֹךְ
הַגּוֹלָה. הַדְּרָגָה הַהִיא שְׁנִקְרָאת
אָנִי, הִיא בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה. לְמָה? עַל
נְהַר כְּבָר. עַל נְהַר שְׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא
שֶׁהַפְּסִיק מִיָּמָיו וּמַעֲיִנוֹתָיו וְלֹא
מִשְׁפִּיעַ כְּבָרָא שׁוֹנָה.

זֶהוּ שְׁכַתוֹב (איוב יד) וְנְהַר יַחֲרֵב
וְיִבֵּשׁ. יַחֲרֵב - בְּבֵית רִאשׁוֹן,
וְיִבֵּשׁ - בְּבֵית שֵׁנִי. וּמִשׁוּם כֵּן
הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרָאֵל מוֹאֵב.
(ס"א שְׁהָרִי בְּרִאשׁוֹנָה) מוֹאֵב, שֶׁהָיוּ מֵאֵב
שִׁבְשָׁמִים, וְנִחְרְבוּ וְהַשְׁמָדוּ
בְּגִלּוֹ, וְכָל הָאוֹרוֹת שֶׁהָיוּ
מְאִירִים לְיִשְׂרָאֵל, כָּלָם נִחְשָׁכוּ.
וְעוֹד, הוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרֶץ.
בְּזַמְנֵים הָרִאשׁוֹנִים כְּשֶׁהִנְהָר הַזֶּה
הָיָה מוֹשֵׁף אֶת מִיָּמָיו לְמַטָּה, הָיוּ
יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים בְּשַׁלְמוֹת,
שׁוֹבְחִים וְזָכִיחִים וְזָכִיחִים וְקָרְבָנוֹת לְכַפֵּר
עַל נַפְשָׁם, וְאָז הָיָה יוֹרֵד
מִלְמַעְלָה דְמוֹת שֶׁל אֲרִיָּה אַחַד,
וְהָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ
רוֹבֵץ עַל טְרָפוֹ, אוֹכֵל קְרָבָנוֹת,
כְּמוֹ גָּבֵר חֲזָק, וְכָל הַפְּלָבִים הָיוּ
מִתְחַבָּאִים מִלְּפָנָיו וְלֹא יוֹצְאִים
הַחוּצָה.

וְאָמַר מִקְבָּצֵי אֵל דְּרָגָא עֲלָאָה סְתִימָאָה (דף ר'
ע"ב) דְּעֵינָן לֹא רָאֵתָהּ וְגו'. דְּרָגָא דְּכוֹלָא בֵּיה,
וְכַנִּישׁ בְּגִינְיָה מְגוֹ נְהוֹרָא עֲלָאָה, וּמְנִיָּה נְפִיק
כָּלָא. וְאִיהוּ הַיֵּכֶלָא קְדִישָׁא סְתִימָא דְּכָל
דְּרָגִין כְּנִישֵׁין וְסְתִימִין בְּגִינְיָה. וּבְגוֹפָא דְּהָאִי
הַיֵּכֶלָא (אֵילָנָא) קְנִימִין, כָּל עֲלָמִין וְכָל חֵילִין
קְדִישֵׁין מִיָּנִיָּה אֲתָזְנוּ וְקִיָּמִי עַל קִיּוּמֵיהוֹן.

הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרִיאֵל מוֹאֵב. תְּרִין
מַקְדָּשִׁין הָיוּ קְנִימִין בְּגִינְיָה וְאֲתָזְנוּ
מְנִיָּה מַקְדָּשׁ רִאשׁוֹן וּמַקְדָּשׁ שֵׁנִי, בֵּינָן
דְּאִיהוּ אֲסַתְלַק, נְגִידוֹ דְּהוּא נְגִיד מְלַעֲלֵילָא
אֲתַמְנָע, כְּבִיכּוֹל הוּא הִכָּה לוֹן וְחָרִיב לוֹן
וְשַׁצִּי לוֹן. וְכַרְסִיָּא קְדִישָׁא נְפִלַת הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב (יחזקאל א) וְאָנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה.

הַהוּא דְּרָגָא דְּאֲקָרִי אָנִי, הוּא בְּתוֹךְ
הַגּוֹלָה. אֲמַאי. עַל נְהַר כְּבָר. עַל נְהַר
דְּנְגִיד וְנְפִיק דְּפְסִיק מִיָּמָיו וּמִבּוֹעוּי וְלֹא
אֲנְגִיד כַּד בְּקַדְמִיתָא.

הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב יד) וְנְהַר יַחֲרֵב וְיִבֵּשׁ.
יַחֲרֵב בְּבֵית רִאשׁוֹן וְיִבֵּשׁ בְּבֵית שֵׁנִי.
וּבְגִין כֵּן הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרִיאֵל, מוֹאֵב.
(ס"א דְּהָא בְּקַדְמִיתָא) מוֹאֵב דְּהוּוּ מֵאֵב דְּבִשְׁמִיא
וְאֲתַחְרְבוּ וְאֲשַׁתְּצִיאוּ בְּגִינְיָה, וְכָל נְהוֹרִין
דְּהוּוּ נְהִירִין לְיִשְׂרָאֵל כְּלָהוּ אֲתַחְשָׁכוּ.

וְתוֹ הוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרֶץ. בְּזַמְנִין
קְדָמָאִין כַּד הָאִי נְהַר הָוּא מְשִׁיף מִיָּמָיו
לְתַתָּא, הָיוּ קְנִימִין יִשְׂרָאֵל בְּשַׁלְמוֹ, דְּדַבְּחִין
דְּבַחִין וְקָרְבָּנִין לְכַפֵּרָא עַל נַפְשֵׁיהוּ, וְכַדִּין
הָוּא נְחִית מְלַעֲלֵילָא דְּיוֹקְנָא דְּחַד אֲרִיָּה וְהוּוּ
חֲמָאן לִיה עַל גְּבֵי מְדַבְּחָא רְבִיץ עַל טְרַפֵּיהּ,
אֲכִיל קְרָבָנִין כְּגַבְרַת תְּקִיף. וְכָל פְּלָבִין הָיוּ
מִתְטַמְרִין מִקְמִיָּה וְלֹא נִפְקִי לְבַר.

בין שגֵרמוּ החטאים, הוא ירד לתוך הדרגות שלמטה, והרג את אותו הארִייה שלא רצה לתת לו את טרפו ככראשונה. כביכול הרג אותו. הוא הפה את הארי ודאי. לתוך הבור - לעיני הצד האחר הרע. בין שראתה כף אותו הצד האחר, התגברה ושלחה כלב אחד לאכל את הקרבנות. ומה שמו של אותו הארִייה? אוריאל, שפניו פני ארִייה. ומה שם אותו כלב? בלאדן שמו, שאינו בכלל של אדם, אלא כלב ופני כלב.

ביום השלג - ביום שגֵרמוּ החטאים והדין נדון למעלה מעם בית הדין העליון. ועל זה כתוב לא תירא לביתה משלג. זה הדין העליון. למה? משום שכל ביתה לבש שנים, ויכול לסבל אש חזקה. עד כאן סוד הפתוב.

מה כתוב אחריו? (שמואל ב כג) והוא הפה את איש מצרי איש מראה. כאן סוד הפתוב בא להודיע, שבכל פעם שישראל חטאו, הוא הסתלק ומנע מהם כל הטובות וכל האורות שהיו מאירים להם. הוא הפה את איש מצרי - זה האור של האור שהוא שהיה מאיר לישראל. ומי הוא? משה, שכתוב (שמות ב) ותאמרנה איש מצרי הצילנו וגו'. ושם נולד, ושם התגדל, ושם התעלה לאור עליון.

איש מראה - כמו שנאמר (במדבר יב) ומראה ולא בחידות. איש - כמו שנאמר (דברים לב) איש האלהים. כביכול בעלה היה של אותו מראה פבוד ה', שזכה להנהיג את הדרגה הזו בכל רצונו בארץ מה שלא זכה איש אחר.

ובידי המצרי חנית - זה משה

בין דגֵרמוּ חובין איהו נחית לגו דרגין דלתתא וקטיל לההוא ארייה, דלא בעא למיהב ליה טרפיה כדבבדמיתא, כביכול קטיל ליה. הוא הפה את הארי ודאי. לתוך הבור לעינהא דסטרא אחרא בישא. בין דחמאת הכי ההוא סטרא אחרא אתתקפת ושדרת לחד פלבא למיכל קרבנין. ומה שמייה דההוא ארייה אוריאל דאנפוי אנפי ארייה. ומה שמייה דההוא פלבא בלאדן שמייה. דלאו איהו בכלל אדם, אלא כלבא ואנפי כלבא.

ביום השלג ביומא דגֵרמוּ חובין ודינא אתדן לעילא מעם בי דינא עלאה. ועל דא כתיב לא תירא לביתה משלג דא דינא עלאה. אמאי בגין דכל ביתה לבוש שנים ויכיל למיסבל אשא תקיפא. עד כאן רזא דקרא.

מה פתיב בתרייה (שמואל ב כג) והוא הפה את איש מצרי איש מראה. הכא רזא דקרא אתא לאודעא, די בכל זמנא דישראל חבו איהו אסתלק ומנע מנייהו כל טבין וכל נהורין דהווי נהירין לון. הוא הפה את איש מצרי דא נהורא דההוא נהורא דהווי נהיר לון לישראל. ומאן איהו משה. דכתיב, ותאמרנה איש מצרי הצילנו וגו'. ותמן אתיליד ותמן אתרבי ותמן אסתליק לנהורא עלאה.

איש מראה כמה דאת אמר (במדבר יב) ומראה ולא בחידות. איש כמה דאת אמר, (דברים לב) איש האלהים. כביכול בעלה דההוא מראה כבוד יי. דזכה לאנהגא דרגא דא בכל רעותיה בארעא מה דלא זכי בר נש אחרא.

ובידי המצרי חנית. דא משה האלהים דהוא אתמסר בידיה כמה דאת אמר, (שמות יז)

הַאֱלֹהִים שְׁנַמְסֵר בְּיָדוֹ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (שמות יז) וּמָטָה הַאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְזֶה הַמָּטָה שְׁנֹכְרָא עָרַב שִׁבְתָּ בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת וְחִקּוּק בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַחִקּוּק הַקְּדוֹשׁ, וּבְזֶה חֲטָא בְּסַלַע, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (במדבר ט) וַיִּף אֶת הַסַּלַע בְּמָטָהוּ פְעַמִּים. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, לֹא לָזֶה נִתְּתִי לָךְ אֶת הַמָּטָה שְׁלִי, חֲיִיךָ לֹא יִהְיֶה בְּיָדְךָ מִכָּאן וְהִלְאָה.

מִיד - וַיִּרְדּוּ אֵלָיו בְּשִׁבְט (שמואל ב-ב, כב), בְּדִין הַקְּשָׁה, וַיְגֹל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמְּצָרִי. שְׁמֵהּ שְׁעָה הִיא נִמְנַע מִמֶּנּוּ וְלֹא הָיָה בְּיָדוֹ לְעוֹלָמִים. וַיִּהְרַגְהוּ בַּחֲנִיתוֹ - עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁהִכָּה בְּמָטָה הִיא מֵת וְלֹא נִכְנַס לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, וְנִמְנַע הָאוֹר הַזֶּה מִיִּשְׂרָאֵל.

(שם) מִן הַשְּׁלֹשִׁים - הַכִּי נִכְבַּד, אֵלּוֹ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עֲלִיוֹנִים שְׁנִטְל מֵהֶם וְהַשְּׁפִיעַ לְמָטָה, וּמֵהֶם הוּא הִזָּה לֹקַח וּמִתְקַרֵּב.

וְאֵל הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא - הֵם הָיוּ בָּאִים אֵלָיו וְנוֹתְנִים לוֹ בְּרִצּוֹן הַלֵּב, וְהוּא לֹא הָיָה בָּא אֲלֵיהֶם. וְאֵף עַל גַּב שְׁלֹא נִכְנַס בְּמִנְיָן וְהַחֲשׁוֹן שְׁלֵהֶם, (שם) וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. שְׁלֹא נִפְרַד מִלוֹחַ לְבוֹ לְעוֹלָמִים. אֵין לָהֶם פְּרוּד לְעוֹלָמִים. דוֹד שֵׁם לְבוֹ אֵלָיו, וְהוּא לֹא לְדוֹד, מִשּׁוּם שֶׁהַתְּשׁוּבָה וְהַשִּׁירִים וְהַאֲהָבִים שֶׁהַלְבָּנָה עוֹשָׂה לְשִׁמְשׁ, הִיא מוֹשְׁכַת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ שִׁיְהִיָּה דִּירוֹ עֲמָה, וְזֶהוּ וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְּלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא לְפָנָיו. בֵּין כֶּף וְכֶף לֹא רָאוּ אוֹתוֹ. קָמוּ וְהִסְתַּפְּלוּ לְכָל הַצְּדָדִים וְלֹא רָאוּ אוֹתוֹ. יָשְׁבוּ וּבְכוּ וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה. אַחַר שְׁעָה אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי זֶה שְׁשֻׁנִינוּ, שְׁצַדִּיקִים הוֹלְכִים וְדַכְרֵי תוֹרָה

וּמָטָה הַאֱלֹהִים בְּיָדוֹ. וְדָא אִיהוּ מָטָה דְאַתְבְּרִי עָרַב שִׁבְתָּ בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת וְחִקּוּק בֵּיהּ שְׁמָא קְדִישָׁא גְּלִיפָא קְדִישָׁא וּבְהָאִי חָב בְּסַלַע כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (במדבר ט) וַיִּף אֶת הַסַּלַע בְּמָטָהוּ פְעַמִּים. אָמַר לִיהּ קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִשָּׁה לָא יִהְיִית לָךְ מָטָה דִּילִי לְהָאִי, חֲיִיךָ לֹא יִהְיֶה בְּיָדְךָ מִכָּאן וְהִלְאָה.

מִיד וַיִּרְדּוּ אֵלָיו בְּשִׁבְט בְּדִינָא קְשָׁא (שמואל ב כג) וַיְגֹזוּל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמְּצָרִי. דְמָהּ הִיא שְׁעָתָא אַתְמַנַּע מִנִּיהּ וְלֹא הָוָה בִּידֵיהּ לְעֹלָמִין. וַיִּהְרַגְהוּ בַּחֲנִיתוֹ. עַל הֵהוּא חוּבָא דְמַחָא בְּהָוָה מָטָה, מֵת וְלֹא עָאֵל לְאַרְעָא קְדִישָׁא וְאַתְמַנַּע נְהוּרָא דָא מִיִּשְׂרָאֵל. (שם) מִן הַשְּׁלֹשִׁים הַכִּי נִכְבַּד, אֵלִין שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עֲלִאִין דְאִיהוּ נְטִיל מְנַהוּן וְאַנְגִיד לְתַתָּא, וּמִנִּיְהוּ אִיהוּ הָוָה נְטִיל וְאַתְקַרֵּב.

וְאֵל הַשְּׁלֹשָׁה לֹא בָא, אֲנוּן הוּוּ אַתְיָאן לְגַבִּיהּ וַיִּהְבִּי לִיהּ בְּרַעוּתָא דְלִבָּא, וְאִיהוּ לֹא הוּי אֶתִי לְגַבִּיהוּן. וְאֵף עַל גַּב דְלָא עָאֵל בְּמִנִּינָא וְחוּשְׁבִנָא דְלַהוּן, (שמואל ב כג) וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. דְלָא אַתְפְּרַשׁ מְלוּחָא דְלִבִּיהּ (ד' ט' א' ע"א) לְעֹלָמִין. לִית פִּירוּדָא לְהוּן לְעֹלָמִין. דוֹד שֵׁם לִיהּ לִבִּיהּ וְאִיהוּ לָאוּ לְדוֹד. בְּגִין דְתוֹשְׁבַחָן וְשִׁירִין וְרַחֲמִין דְסִיְהִרָא עֲבִיד לְשִׁמְשָׁא, אִיהִי מְשִׁיכַת לִיהּ לְגַבִּיהּ לְמַהוּי דִּירוּיָהּ בְּהַדָּה. וְדָא אִיהוּ וַיִּשְׁמְהוּ דוֹד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְּלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא קָמִיהּ. אַדְהִכִּי וְהִכִּי לֹא חָמוּ לִיהּ. קָמוּ וְאַסְתַּפְּלוּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא חָמוּ לִיהּ. יָתְבוּ וּבְכוּ וְלֹא יָכְלוּ לְמַלְלָא דָא לְדָא. לְבַתָּר שְׁעָתָא אָמַר רַבִּי אַבָּא וְדַאי הָא דְתַנְיָנָן דְבְּכָל אַרְחָא דְצַדִּיקָיָא אֶזְלִין וּמִילִי דְאוּרִייתָא בִּינִיְהוּ,

דַּאֲנוּן זַפְּאִין דְּהֵהוּא עֲלָמָא אֲתִיבָאן לְגַבִּיהוּן. וְדַאי דָּא הוּא רַב הַמְּנוּנָא סָבָא דְאַתָּא לְגַבְּן מֵהֵהוּא עֲלָמָא לְגַלְגָּלָה לָן מַלִּין אַלִּין, וְעַד לָא נִשְׁתַּמּוּדַע בֵּיהּ אָזַל לִיָּה וְאַתְפְּסִי מִינָן. קָמוּ וְהוּוּ בָּעוּ לְמַטְעֵן לְחַמְרִי וְלֹא אָזְלוּ, בָּעוּ לְמַטְעֵן וְלֹא אָזְלוּ. דְּחִילוּ וְאַנְחוּ לוֹן לְחַמְרִי. וְעַד יוּמָא הוּוּ קָרָאן לְהֵהוּא אֲתֵר, דּוּף דְּחַמְרִי.

בִּינֵיהֶם, שְׁאוּתָם צְדִיקִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם בָּאִים אֲלֵיהֶם. וְדַאי זֶה הוּא רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן שֶׁבָּא אֲלֵינוּ מִן הָעוֹלָם הַהוּא לְגַלּוֹת לָנוּ אֵת הַדְּבָרִים הַלְלוּ, וְטָרַם הַפְּרָנוּהוּ, הַלֵּךְ לוֹ וְהִתְכַּסֶּה מֵעַמּוּנוּ. קָמוּ, וְהִיוּ רוֹצִים לְרַכֵּב עַל הַחֲמוּרִים וְלֹא הִלְכוּ. רָצוּ לְרַכֵּב וְלֹא הִלְכוּ. פָּתְדוּ וְהִנִּיחוּ אֵת הַחֲמוּרִים. וְעַד הַיּוֹם הִיוּ קוֹרְאִים לְאוֹתוֹ הַמְּקוֹם מְקוֹם הַחֲמוּרִים.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ וְגו'. כְּמָה הוּא טָבָא עֲלָאָה וַיִּקְרָא דְזַמִּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד גַּבִּי בְּנֵי נִשְׂא לְאֲנוּן זַפְּאִין עֲלָאִין דְּחִלִּי חֲטָאָה דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא כַּד עֲאֲלִין לְהֵהוּא עֲלָמָא. טוֹבָךְ לֹא כְּתִיב אֱלֹא רַב טוֹבָךְ. וּמָאן אִיהוּ (תהלים קמה) זְכַר רַב טוֹבָךְ יַבִּיעוּ. וְדָא אִיהוּ עֲנוּגָא דְּחִיין דְּנִגְדִין מֵעֲלָמָא דְּאַתִּי לְגַבִּי חֵי עֲלָמִין דְּאִיהוּ זְכַר רַב טוֹבָךְ. וְדַאי אִיהוּ (ישעיה

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ וְגו'. כְּמָה הוּא הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן וְהַנִּכְבָּד שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְבַנְי אָדָם לְאוֹתָם צְדִיקִים עֲלִיוֹנִים יְרָאִי חֲטָא שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, כְּשֶׁנִּכְנְסִים לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם. לֹא כְּתוּב טוֹבָךְ, אֱלֹא רַב טוֹבָךְ. וּמִי הוּא? (שם קמה) זְכַר רַב טוֹבָךְ יַבִּיעוּ. וְזֵהוּ עֲנֵג הַחַיִּים שֶׁשׁוֹפְעִים מִהָעוֹלָם הַבָּא לְחֵי הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא זְכַר רַב טוֹבָךְ. וְדַאי הוּא (ישעיה טז) וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְגו'.

הוּ מָה רַב טוֹבָךְ, הָכָא אַגְלִיף רָזָא דְּחַכְמָתָא וְכַל רְזִין אֲתַפְּלִילוּ הָכָא, מ"ה, כְּמָה דְּאַתְמַר. רַב דָּא אֵילָנָא ר"ב וְתַקִּיף. בְּגִין דְּאִית אֵילָנָא אַחְרָא זוּטָא מַנִּיה, וְדָא הוּא רַב וְאַעִיל לִיָּה בְּרוּם רְקִיעִין. טוֹב"ךְ דָּא אוּר דְּאַתְבְּרִי בְּיוּמָא קַדְמָאָה. אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ בְּגִין דְּגַנִּיזוּ לִיָּה לְצְדִיקֵיָא בְּהֵהוּא עֲלָמָא.

עוֹד מָה רַב טוֹבָךְ, כָּאן נִחְקַק סוּד הַחֲכָמָה, וְכַל הַסּוּדוֹת נִכְלָלוּ כָּאן. מ"ה - כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. רַב - זֶה הָעֵץ גְּדוֹל וְחֲזָק, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ אֵילָן אַחַר קָטָן מִמֶּנּוּ, וְזֵה הוּא גְּדוֹל וּמְכַנִּיסוֹ לְרוּם הַרְקִיעִים. טוֹב"ךְ - זֶה הָאוּר שֶׁנִּבְרָא בְּיוֹם הַרְאִשׁוֹן. אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאִיךָ - מִשּׁוּם שֶׁגִּנְזוּ אוֹתוֹ לְצְדִיקִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם.

פְּעַלְתָּ דָּא גַן עֵדֵן עֲלָאָה. דְּכְתִיב, (שמות טו) מְכוּן לְשַׁבְתָּךְ פְּעַלְתָּ יי, וְדָא הוּא פְּעַלְתָּ לְחוּסִים בְּךָ. (בראשית מו ע"ב) נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם דָּא גַן עֵדֵן דִּלְתַתָּא דְּכָל צְדִיקֵיָא תַּמָּן קִיָּמי בְּרוּחָא, דְּאַתְלַבֵּשׁ בְּלַבּוּשׁ יָקָר, כְּגוֹנָא וְדִיּוּקְנָא דְּהֵאִי עֲלָמָא, וְדָא אִיהוּ נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם, בְּהֵהוּא דִּיּוּקְנָא דְּבַנְי אָדָם דְּהֵאִי עֲלָמָא,

פְּעַלְתָּ - זֶה גַן הָעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, שֶׁכְּתוּב (שמות טו) מְכוּן לְשַׁבְתָּךְ פְּעַלְתָּ ה'. וְזֵהוּ פְּעַלְתָּ לְחוּסִים בְּךָ. נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם - זֶה גַן הָעֵדֵן שֶׁלְמַטָּה שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים עוֹמְדִים שָׁם בְּרוּחַ, שֶׁנִּתְלַבְּשָׁה בְּלַבּוּשׁ צוּרָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה,

יָקָר כְּצוּרָה וְדִיּוּקְנָא שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְזֵהוּ נִגְדַּד בְּנֵי אָדָם, בְּאוֹתָהּ

ונמצאים שם ופורחים באור ועולים לתוף ישיבת הרקיע באותו גן העדן שלמעלה. ופורחים ורוחצים בטלי נהרות אפרסמון טהור, ויורדים ושורים למטה. ולפעמים נראים נגד בני אדם לעשות להם נסים כמו מלאכים עליונים, כמו שראינו עכשו את אור המאור העליון, ולא זכינו להסתפל ולדעת בסודות של חכמה יותר.

פתח רבי אבא ואמר, (שופטים יג) ויאמר מנוח אל אשתו מות נמות פי אלהים ראינו. אף על גב שמונח לא היה יודע מה מעשהו - אמר, הואיל וכתוב (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי, ודאי אנו ראינו, ומשום כך מות נמות. ואנו ראינו וזכינו לאור הגה שהיה הולך עמנו ונתקיים בעולם, שהרי הקדוש ברוך הוא שלח אותו אלינו להודיענו סודות של החכמה שגלה, אשרי חלקנו.

הרבו. הגיעו להר אחד והיתה השמש נוטה. התחילו ענפי האילן של ההר להקיש זה עם זה ואמרו שירה. בעודם הולכים, שמעו קול אחד חזק שהיה אומר: בני אלהים קדושים, אותם שהתפזרו בין החיים של העולם הזה, אותם מאורות בני הישיבה, התקבצו למקומם להשתעשע עם רבונכם בתורה. פחדו אלו ועמדו במקומם וישבו. בינתיים יצא קול כמו מקדם ואמר: סלעים חזקים פטישים רמים, הנה בעל הגונים מרקם בצוירים עומד על כסא השלטון, הפנסו והתקבצו.

בשעה ההיא שמעו את קול ענפי האילנות חזק ומקיר, והיו אומרים, (תהלים קט) קול ה' שובר ארזים. נפלו על פניהם רבי

וקימי תמן, ופרחי באורא וסלקי לגו מתיבתא דרקייעא בההוא גן עדן דלעילא. ופרחי ואסתחין בטלי נהרי אפרסמונא דכיא ונחתי ושראן לתתא. ולזמנין אתחזון נגד בני אדם למעבד לון נסין כמלאכין עלאין, כגוונא דחזינא השתא נהירו דבוצינא עלאה ולא זכינא לאסתפלא ולמנדע רזין דחכמתא יתיר.

פתח רבי אבא ואמר (שופטים יג) ויאמר מנוח אל אשתו מות נמות פי אלהים ראינו, אף על גב דמונח לא היה יודע מאי עבידתיה, אמר הואיל וכתוב, (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי, ודאי אנן חזינן וכגין כך מות נמות. ואנן חמינן וזכינן לנהורא דא דהיה אזיל בהדן ונתקיים בעלמא. דהא קדשא בריך הוא שהיה לגבן לאודעא לן רזין דחכמתא דגלי, זכאה חולקנא.

אזלו, מטי לחד טורא והיה נטי שמשא. שרו ענפין דאילנא דטורא לאקשא דא בדא ואמרי שירתא. עד דהו אזלי, שמעו חד קלא תקיפא דהיה אמר בני אלהין קדישין אנון דאתפדרו ביני חייא דהאי עלמא, אנון בוציני בני מתיבתא, אתפנשו לדוכתייהו לאשתעשעא במאריכוון באורייתא. דחילו אלין וקאימו בדוכתייהו ויתבי. אדהכי נפיק קלא כמלקדמין ואמר טגרין תקיפין פטישין רמאין הא מארי דגוונין מרקמא בצוירין קאים על אצטוונא, עולו ואתפנשו.

בההיא שעתא שמעו קל ענפי דאילנין רב ותקיף והו אמרי (תהלים כט) קול יי שובר ארזים. נפלו על אנפיהו רבי אלעזר ורבי אבא ודחילו סגיא נפל עליהו, קאמו

בבהילו ואזלו ולא שמעו מידי. נפקו מן טורא ואזלו.

בד מטו לבי רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמו לרבי שמעון בן יוחאי תמן. חדו, (דף י"ב) חדי רבי שמעון, אמר לון ודאי ארחא דנסיין ואתין עלאין קא עברתון, דאנא דמיכנא השתא וחמינא לכו ולבניהו בן יהודע דקא משדר לכו תרין עטרין על ידא דחד סבא לאעטרא לכו. ודאי בארחא דא קדשא ברין הוא הוה. תו דחמינא אנפייכו משניין. אמר רבי יוסי יאות אמרתון דחכם עדיף מנביא.

אתא רבי אלעזר ושווי רישי בין ברבוי דאבוי וסח (ליה) עובדא. דחיל רבי שמעון ובכה אמר (חבוק ג) יי שמעתי שמעך יראתי. האי קרא חבוקק אמרו בשעתא דחמא מיתתיה ואתקיים על ידא דאלישע. אמאי אקרי חבוקק. בגין דכתיב, (מלכים ב ד) למועד הזה כעת חיה את חובקת בן. ודא בריה (ברה) דשונמית הוה. ותרין חבוקין הוו, חד דאימיה וחד דאלישע. דכתיב, (מלכים ב ד) וישם פיו על פיו.

אשכחנא בספרא דשלמה מלפא, שמא גליפא דשבעין ותרין שמהן אגליף עלוי בתבין. בגין דאתון דאלפא ביתא דאגליף ביה אבוי בקדמיתא פד מית פרחו מניה. והשתא דאלישע חבק ליה אגליף ביה פל אנון אתון דשבעין ותרין שמהן. ואתון דאילין שבעין ותרין שמהן גליפן אנון מאתן ושיתסר אתון. וכלהו אתון אגליף ברוחיה (נ"א בדיבורא) אלישע, בגין לקיימא ליה באתון דשבעין ותרין שמהן. וקרא ליה חבוקק. שמא דאשלים לכל

אלעזר ורבי אבא ופחד רב נפל עליהם. קמו בחפזון והלכו, ולא שמעו דבר. יצאו מן החר והלכו. בשהגיעו לבית רבי יוסי בן רבי שמעון בן לקוניא, ראו שם את רבי שמעון בן יוחאי. שמחו. שמח רבי שמעון ואמר להם, ודאי דרף של נסים ואותות עליונם עברתם, שאני ישנתי כאן, וראיתי אתכם ואת בנייהו בן יהודע ששולח לכם שתי עטרות על ידי זקן אחד לעטרכם. ודאי שבדרף הוה הקדוש ברוך הוא היה. ועוד, שראיתי את פניכם משנות. אמר רבי יוסי, יפה אמרתם, שחכם עדיף מנביא.

בא רבי אלעזר ושם את ראשו בין ברבי אביו וספר לו המעשה. פחד רבי שמעון ובכה. אמר (חבוק ג) ה' שמעתי שמעך יראתי. את הפסוק הזה אמר חבוקק בשעה שראה מיתתו והתקיים על ידי אלישע. למה נקרא חבוקק? משום שכתוב (מלכים ב ד) למועד הזה כעת חיה את חבקת בן. וזה היה בנה של השונמית. ושני חבוקים היו - אחד של אמו, ואחד של אלישע, שכתוב (שם) וישם פיו על פיו.

מצאנו בספרו של שלמה המלך שם חוקק ששבעים ושנים שמות חקוקים עליו פתבות, משום שאותיות הא"ב שחקק בו אביו בראשונה, כשמת, פרחו ממנו. וכעת כשאלישע חבק אותו, חקק בו פל אותן האותיות של שבעים ושנים השמות, והאותיות של שבעים ושנים השמות הללו החקוקים הם מאתים ושש עשרה אותיות. ואת פל האותיות חקק ברוחו [נ"א בדיבור] אלישע, כדי להעמידו באותיות של שבעים ושנים

שמות. וקרא לו חֲבֻקִיק, השם שמשלים את כל הצדדים, משלים את החבוקים, כמבאר. והשלים לסוד של מאתים ושש עשרה האותיות של השם הקדוש. בכתובות התקנים להחזיר את רוחו, ובאותיות התקנים כל גופו על קיומו, ועל כן נקרא חֲבֻקִיק.

והוא אמר (חבוק א) ה' שִׁמְעֵתִי שִׁמְעֵךְ יְרֵאתִי. שִׁמְעֵתִי מֵה שְׁהִיָּה לִי שִׁטְעַמְתִּי מֵהעוֹלָם הַהוּא ופְחַדְתִּי. הַתְּחִיל לִבְקֶשׁ רַחֲמִים עַל נַפְשׁוֹ וְאָמַר, ה', פִּעֲלֵךְ שִׁעֲשִׂית לִי, בְּקָרֵב שָׁנִים יְהִיו חַיִּיהוּ. כְּמוֹ חַיִּיו. וְכָל מִי שֶׁנִּקְשָׁר בְּאוֹתָן הַשָּׁנִים הַקְּדֻמוֹנִיּוֹת, הַחַיִּים נִקְשָׁרִים בּוֹ. בְּקָרֵב שָׁנִים תּוֹדִיעַ לְאוֹתָהּ הַדְּרֻגָּה שְׁאִין בָּהּ חַיִּים כָּלֵל.

בְּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר, אֵף אֲנִי מִמֶּה שִׁשְׁמַעְתִּי פְּחַדְתִּי מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַרִים יְדוֹ עַל רֵאשׁוֹ וְאָמַר, וּמֵה רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן, אֹר הַתּוֹרָה, אֲתָם זְכִיתֶם לְרֵאוֹת פְּנִים בְּפָנִים, וְלֹא זְכִיתִי בּוֹ. נִפְל עַל פְּנָיו וְרָאָה אוֹתוֹ עוֹקֵר הַרִים מְאִיר גְּרוֹת בְּהִיכַל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם תְּהִיו שְׂכָנִים בְּעַלֵּי הוֹרָאָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵהִיּוֹם הַהוּא הָיָה קוֹרָא לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִיא"ל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לב) כִּי רֵאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים.

בְּרֵאשִׁית. רַבִּי חִיָּיא פְּתַח, (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכֵמָה יֵרָאת ה' שְׂכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תְּהַלְתּוֹ עֲמֻדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֲכֵמָה, פְּסוּק זֶה כֵּף צְרִיף לְכַתֵּב: סוֹף חֲכֵמָה יֵרָאת ה', בְּגִלְל שִׁירָאת ה' הִיא סוֹף חֲכֵמָה. (נ"א אֵלָּא הִיא רֵאשִׁית) לְהַכְּנִס לְתוֹךְ הַדְּרֻגָּה שֶׁל חֲכֵמָה עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שִׁפְתוֹב (שם קיח)

סְטָרִין. אֲשָׁלִים לְחֻבּוּקִין כְּדֹאֲתָמַר. וְאֲשָׁלִים לְרֹזָא דְמֵאֲתָן וְשִׁיתְסַר אֲתוֹן דְּשָׂמָא קְדִישָׁא. בְּתַבִּין אֲתַקְיִים לְאַהֲרָא רוּחִיָּה, וּבְאַתּוֹן אֲתַקְיִים כָּל גּוּפִיָּה עַל קִיּוּמִיָּה. וְעַל דָּא אֲקָרִי חֲבֻקִיק.

וְאִיהוּ אָמַר (חבוק א) יְי שִׁמְעֵתִי שִׁמְעֵךְ יְרֵאתִי, שִׁמְעֵנָא מֵה דְהוּה לִי דְאַטְעִימְנָא מֵההוּא עֲלֵמָא וְדְחִילְנָא. שְׂרָא לְמַתְבַּע רַחֲמִין עַל נַפְשִׁיָּה וְאָמַר יְי פִּעֲלֵךְ דְּעַבְדְּתָ לִי בְּקָרֵב שָׁנִים יְהוֹן חַיִּיהוּ. כְּמוֹ חַיִּיו. וְכָל מָאן דְּאַתְקָשָׁר בְּאַנּוֹן שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת חַיִּין אֲתַקְשְׁרוּ בִּיָּה. בְּקָרֵב שָׁנִים תּוֹדִיעַ לְהַהוּא דְרֻגָּא דְלִית (כה) חַיִּין כָּלֵל.

בְּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר אוֹף אֲנָא מִמֶּה דְשִׁמְעֵנָא דְחִילְנָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. זְקִיף יְדוֹי עַל רִישִׁיָּה וְאָמַר וּמֵה רַב הַמְּנוּנָא סְבָא נְהִירוֹ דְאוֹרִיָּיתָא זְכִיתוֹן אֲתוֹן לְמַחְמִי אֲפִין בְּאַפִּין וְלֹא זְכִינָא בִּיָּה. נִפְל עַל אֲנַפּוּי וְחֵמָא לִיָּה מְעַקֵּר טוֹרִין מִנְהִיר שְׂרָגִין בְּהִיכְלָא דְמִלְכָּא מְשִׁיחָא. אָמַר לִיָּה רַבִּי בְּהַהוּא עֲלֵמָא תְּהוֹן שְׂבָבִין מְאַרִי אוּלְפָּנִין קָמִי קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵההוּא יוֹמָא הָוָה קָרִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִיא"ל כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (בראשית לב) כִּי רֵאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי חִיָּיא פְּתַח (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכֵמָה יֵרָאת יְי שְׂכָל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תְּהַלְתּוֹ עֲמֻדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֲכֵמָה, הַאי קָרָא הָכִי מִיבְעִי לִיָּה, סוֹף חֲכֵמָה יֵרָאת יְי, בְּגִין דְיֵרָאת יְי סוֹף חֲכֵמָה אִיְהִי. (נ"א אֵלָּא אִיְהִי רֵאשִׁית) לְעֵאֱלָא לְגוֹ דְרֻגָּא דְחֲכֵמָתָא עֲלָאָה הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קיח) פְּתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק. זֶה הַשַּׁעַר לִי וְדָאִי,

דאי לא ייעול בהאי תרעא לא ייעול לעלמין. למלכא עלאה דאיהו עלאה וטמיר וגניז ועביד ליה תרעין אלין על אלין ולסוף כל תרעין עבד תרעא חד בכמה מנעולין בכמה פתחין בכמה היכלין אלין על אלין. אמר כל מאן דבעי למיעל לגבאי תרעא דא יהא קדמאה לגבאי, מאן דיעול בהאי תרעא יעול. אוף הכי תרעא קדמאה לחכמה עלאה יראת ה' איהי. ודא איהי ראשית

פתחו לי שערי צדק. זה השער לה, ודאי. שאם לא יפנס בשער זה, לא יפנס לעולמים. (משל) למלך עליון שהוא עליון נסתר וגנוז, ועשה לו שערים אלה על אלה, ובסוף כל השערים עשה שער אחד בכמה מנעולים, בכמה פתחים, בכמה היכלות אלה על אלה, ואמר: כל מי שרוצה להפנס אלי - שער זה יהיה ראשון לגבי. מי שיפנס בשער זה - יפנס גם כן שער ראשון לחכמה עליונה, יראת ה' היא. וזוהי ראשית.

ב, תרין אנון דמתחברין פחדא, ואנון תרין נקודין, חד גניזא וטמירא וחד קיימא באתגליא. ובגין דלית להו פירוודא אקרון ראשית. חד ולא תרין. מאן דנטיל האי נטיל האי. וכלא חד דהא הוא (שמיה) ושמייה חד דכתיב, (תהלים 85) וידעו כי אתה שמך יי לבדך. אמאי אקרי יראת יי, בגין דאיהו אילנא דטוב ורע, זכי בר נש הא טוב ואי לא זכי הא רע. (ד) אמאי אקרי יראת יי, ועל דא שרי בהאי אתר יראה. ודא תרעא לעאלא לכל טובא דעלמא. שכל טוב אלין תרין תרעין דאנון פחדא.

ב, שנים הם שמתחברים כחד, ואלה שתי נקודות - אחד גנוז ונסתר, ואחד עומד בהתגלות. ובגלל שאין להם פרוד נקראים ראשית, אחד ולא שנים. מי שנוטל זה נוטל זה, והכל אחד. שהרי הוא ושמו אחד, שכתוב (שם 85) וידעו כי אתה ה' שמך לבדך. למה נקרא יראת ה'? בגלל שהוא עץ של טוב ורע. זכה בן האדם - הנה טוב. ואם לא זכה - הנה רע. ולכן שורה במקום זה יראה, וזה שער להפנס לכל טוב שבועולם. שכל טוב - אלה שני שערים שהם כאחד.

רבי יוסי אמר שכל טוב דא אילנא דחיי דאיהו שכל טוב בלא רע כלל. ועל דלא שריא ביה רע איהו שכל טוב בלא רע. לכל עושיהם, אלין חסדי דוד הנאמנים תמכין אורייתא. ואנון דתמכין אורייתא פביכול אנון עבדין. כל אנון דלעאן באורייתא לית בהו עשייה בעוד דלעאן בה. אנון דתמכין לון אית בהו עשייה. ובחילא דא כתיב תהלתו עומדת לעד וקיימא פורסויי על קיומיה פדקא יאות.

רבי יוסי אמר, שכל טוב - זה עץ החיים, שהוא שכל טוב בלי רע כלל. ועל שלא שורה בו רע הוא שכל טוב בלא רע. לכל עשיהם - אלו חסדי דוד הנאמנים, תומכי התורה. ואותם תומכי התורה פביכול הם עושים. כל אלו שעוסקים בתורה אין בהם עשייה בעוד שעוסקים בה. אותם שתומכים בהם יש בהם עשייה, ובכח זה כתוב תהלתו עומדת לעד, ועומד הפסא על עמדו כראוי.

רבי שמעון הנה יתיב ולעי באורייתא בליליא דכלה אתחברת בבועלה. דתנינן

רבי שמעון הנה יושב ועוסק

מחפאן לכל חד וחד דתקיננו לה בהאי ליליא. כיון דמתחברין כחדא ואיהי חמאת לבעלה מה כתיב השמים מספרים כבוד אל. השמים דא חתן דעאל לחופה. מספרים, מנהרין כזוהרא דספיר, דנהיר וזהיר מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא.

כבוד אל, דא כבוד פלה דאקרי אל, דכתיב, (תהלים ז) ואל זועם בכל יום. בכל יומי שתא אקרי אל, והשתא דהא עאלת לחופה אקרי כבוד, ואקרי אל. יקר על יקר. נהירו על נהירו. ושלטנו על שלטנו. פדין בההיא שעתא דשמים עאל לחופה ואתי ונהיר לה, פל אנון חברייה דאתקיננו לה פלהו אתפראשי בשמקן תמן הדא הוא דכתיב, (תהלים יט) ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו, אליו אנון מארי קיימא דברית בהדי כלה, ואנון מארי קיימא דברית אקרון מעשה ידיו, כמה דאת אמר, (תהלים ז) ומעשה ידינו כוננהו דא ברית קיימא דחתים בבשרא דבר נש.

רב המנונא סבא אמר הכי (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך, דלא יהיב בר נש פומיה למיתי להרהורא בישא, ויהא גרים למחטי לההיא בשר קדש דחתים ביה ברית קדישא. דאילו עביד פן משכין ליה לגיהנם. וההוא דממונה על גיהנם דומ"ה שמיה. וכמה רבוא דמלאכי חבלה בהדיה. וקאים על פתחא דגיהנם, וכל אנון דנטרו ברית קדישא בהאי עלמא, לית ליה רשו למקרב בהו.

דוד מלפא בשעתא דאירע ליה ההוא עובדא דחיל. בההיא שעתא סליק דומ"ה קמי קדשא בריך הוא ואמר ליה מארי דעלמא (דף פ"ב ע"ב) כתיב בתורה (ויקרא כ)

ואחד שתקנו אותה בלילה הזה. כיון שמתחברים כאחד והיא רואה את בעלה, מה כתוב? השמים מספרים כבוד אל. השמים - זה החתן שנכנס לחפה. מספרים - מאירים כזה הספיר שמאיר וזהו מסוף העולם ועד סוף העולם.

כבוד אל - זה כבוד פלה שנקרא אל, שכתוב (תהלים ז) ואל זועם בכל יום. בכל ימי השנה נקרא אל, וכעת כשהרי נכנסת לחפה, נקרא כבוד ונקרא אל. כבוד על כבוד. אור על אור. שלטון על שלטון. ואז באותה שעה שהשמים נכנס לחפה ובא ומאיר לה, כל אותם החברים שהתקינו אותה, כלם מתפרשים בשמותם שם, וזהו שכתוב ומעשה ידיו מגיד הרקיע. מעשה ידיו - אלה אותם בעלי קיום הברית יחד עם הפלה. ואותם בעלי קיום הברית נקראים מעשה ידיו, כמו שנאמר ומעשה ידינו כוננהו, זו ברית הקיימת שחתומה בבשר בן האדם.

רב המנונא הנקן אמר כף, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרום להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש, שאם עושה כף, מושכים אותו לגיהנם. ואותו ממנה על הגיהנם דומ"ה שמו, וכמה רבואות של מלאכי חבלה יחד אתו, ועומד על פתח הגיהנם, וכל אותם ששמרו ברית הקדש בעולם הזה אין לו רשות לקרב אליהם.

דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומ"ה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר לו: רבון העולם,

כתוב בתורה (ויקרא ב) ואיש אשר
ינאף את אשת איש, וכתוב (שם יח)
ואל אשת עמיתך וכו'. דוד
שקלקל ברית בערוה מהו (מה
דינו)? אמר לו הקדוש ברוך הוא:
דוד צדיק הוא, וברית הקדש על
תקונו עומד, שהרי לפני גלוי
שמזמנת לו בת שבע מיום
שנברא העולם.

אמר לו: אם לפניך גלוי - לפניו
לא גלוי! אמר לו: ועוד בהתר
היה מה שהיה, שהרי כל אלו
שעולים לקרב, לא עולה אחד
מהם עד שפוסטו אשתו בגט.
אמר לו: אם כן, היה לו לחפות
שלושה חדשים, ולא חפה. אמר
לו: במה עומד הדבר? במקום
שחוששים שהיא מעברת, וגלוי
לפני שאוריה לא קרב אליה
מעולם, שהרי שמי חתום בתוכו
לעדות. כתוב אוריה, וכתוב
אוריהו. שמי חתום עמו, שלא
שמש בה לעולמים. אמר לו:
רבון העולם, זה מה שאמרת -
אם לפניך גלוי שאוריה לא שכב
עמה, לפניו האם גלוי? היה לו
לחפות לה שלושה חדשים. ועוד,
אם ידע שמעולם לא שכב עמה,
אז למה שלח לו דוד וצוה עליו
לשמש עם אשתו, שכתוב
(שמואל-ב יא) רד לביתך ורחץ
רגליך?

אמר לו: ודאי לא ידע, אבל
חפה יותר משלושה חדשים,
שהרי ארבעה חדשים היו, שפך
למדנו, בעשרים וחמשה בניסן
העביר דוד פרוז בכל ישראל,
והיו עם יואב בשבעה ימים
שפסיון, והלכו והשחיתו ארץ
בני עמון. שהו שם סיון תמוז אב
ואלול, ובעשרים וארבעה
באלול היה מה שהיה עם בת
שבע, וביום הכפורים מחל לו
הקדוש ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים בשבעה באדר העבר פרוז, והתפנסו בחמשה עשר

ואיש אשר ינאף את אשת איש. וכתוב ואל
אשת עמיתך וגו'. דוד דקלקל ברית בערוה
מהו. אמר ליה קדשא בריך הוא דוד זכאה
הוא, וברית קדישא על תקוניה קיימא, דהא
גלי קדמי דאזמנת ליה בת שבע מיומא
דאתברי עלמא.

אמר ליה אי קמך גלי קמיה לא גלי. אמר
ליה ותו בהתירא הוה מה דהוה. דהא
כל אנון דעאלו לקרבא לא עאל חד מנייהו
עד דאפטר בגט לאנתתיה. אמר ליה אי הכי
הוה ליה לאורכא תלת ירחי ולא אוריה. אמר
ליה במאי אוקים מלה באתר דחיישינן דהיא
מעוברת, וגלי קדמי דאוריה לא קריב בה
לעלמין דהא שמי חתים בגייה לסהדותא.
פתיב אוריה וכתוב אוריהו שמי חתום בהדיה
דלא שמש בה לעלמין. אמר ליה, מארי
דעלמא הא מה דאמרית אי קמך גלי דלא
שכיב בהדה אוריה, קמיה מי גלי, הוה ליה
לאורכא לה תלת ירחי. ותו אי ידע דלא
שכיב בהדה לעלמין אמאי שדר לה דוד
ופקיד עליה לשמשא באנתתיה דכתוב, (שמואל

ב יא) רד לביתך ורחץ רגליך.
אמר ליה ודאי לא ידע, אבל יתיר מתלת
ירחי אוריה דהא ארבע ירחי הוו.
דהכי תנינן בחמשה ועשרים דניסן אעבר
דוד פרוזא בכל ישראל, והוה עם יואב
בשבעה יומין דסיון ואזלו וחבלו ארעא דבני
עמון. סיון ותמוז ואב ואלול אשתהו שם.
ובארבעה ועשרים באלול הוה מה דהוה
מפת שבע. וביומא דכפורי מחל ליה קדשא
בריך הוא, ההוא חובה. ואית דאמרי בשבעה
באדר אעבר פרוזא ואתפנשו בחמיסר דאייר,
הקדוש ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים בשבעה באדר העבר פרוז, והתפנסו בחמשה עשר

בְּאֵיךְ, וּבְחַמְשָׁה עֶשֶׂר בְּאֵלּוּל
הָיָה מֵה שְׁהִיָּה עִם בֵּת שֶׁבַע,
וּבְיָוֵם הַכַּפּוּרִים הִתְבַּשֵּׁר (שם יב)
גַּם ה' הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת.
מֵה זֶה לֹא תָמוּת? לֹא תָמוּת בְּיַד
דְּוִמָּה.

אָמַר דְּוִמָּה: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הָרִי
דְּבַר אֶחָד יֵשׁ לִי אֲלֵיו, שֶׁהוּא
פָּתַח פִּי וְאָמַר (שם) חֵי ה' פִּי בֶן
מְוֵת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹאת, וְהוּא דָן
אֶת נַפְשׁוֹ. טְרוּנְיָא יֵשׁ לִי עָלָיו.
אָמַר לוֹ: אֵין לָךְ רִשׁוּת, שְׁהָרִי
הוֹדָה לְפָנַי וְאָמַר חֲטָאתִי לָהּ,
אֵף עַל פִּי שְׁלֵא חֲטָא. אָבֵל בְּמָה
שְׁחָטָא בְּאוּרִיָּה, עֲנֵשׁ פְּתַבְתִּי
עָלָיו וְקָבַל. מִיָּד חֲזַר דְּוִמָּה
לְמַקּוּמוֹ בְּפַחֵי נַפְשׁוֹ. וְעַל זֶה אָמַר
דְּוִד, (תהלים צד) לֹוִלִי ה' עֲזָרְתָה לִי
כַּמְעַט שְׁכָנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי. לֹוִלִי
ה' עֲזָרְתָה לִי שְׁהִיָּה אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס
שְׁלִי, כַּמְעַט שְׁכָנָה וְכוּ'. מֵה זֶה
כַּמְעַט? כִּמּוֹ חוּט דְּקַ כִּמּוֹ הַשְּׁעוּר
שִׁישׁ בִּינִי וּבִין הַצַּד הָאֲחֵר,
כְּאוּתוֹ שְׁעוּר הָיָה שְׁלֵא שְׁכָנָה
דְּוִמָּה נַפְשִׁי.

וְכֵן צְרִיךְ בֶּן אָדָם לְהַשְׁמֵר שְׁלֵא
יֹאמֵר דְּבַר בְּדוּד, בְּגַלְל שְׁלֵא
יֻכַל לֹאמַר לְדְוִמָּה (קהלת ה) פִּי
שְׁגָגָה הִיא, כִּמּוֹ שְׁהִיָּה לְדוּד
וְנִצַּח אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּדִין. לְמָה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל
קוֹלְךָ - עַל אוֹתוֹ קוֹל שְׁהוּא אָמַר,
וְחָבַל אֶת מַעֲשֵׂה יְדִיךָ - זֶה בְּשֵׁר
קִדְשׁ בְּרִית הַקְּדוֹשׁ שְׁפָנָם וְנִמְשָׁף
בְּגִיָּהנָם עַל יְדֵי דְוִמָּה. וּבְגַלְל זֶה
(תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה יְדֵיו מְגִיד
הַרְקִיעַ. אֵלוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים
שֶׁהִתְחַבְּרוּ עִם הַכֹּלָה הַזֶּה וּבְעֵלֵי
בְרִיתָהּ, מְגִיד וְרוּשָׁם כֹּל אֶחָד
וְאֶחָד. מִי הַרְקִיעַ? זֶהוּ הַרְקִיעַ
שְׁבוּ חֲמָה וּלְבָנָה וְכוּכְבָּים
וּמְזֻלוֹת, וְזֶהוּ סֵפֶר זְכָרוֹן, הוּא
מְגִיד וְרוּשָׁם אוֹתָם וְכוֹתֵב לְהִיּוֹת

וּבְחַמְסִיר בְּאֵלּוּל הָוָה מֵה דְּהוּה מִבֵּת שֶׁבַע,
וּבְיָוֵמָא דְּכַפּוּרָא אֲתַבְּשֵׁר (שמואל ב יב) גַּם יִי
הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת. מָאִי לֹא תָמוּת, לֹא
תָמוּת בְּיַד דְּדוּמָּה.

אָמַר דְּוִמָּה מְאֵרִי דְּעֲלָמָא הָא מְלָה חֲדָא
אֵית לִי גְבִיָּה דְּאִיהוּ אֲפָתַח פּוּמִיָּה
וְאָמַר (שמואל ב יב) חֵי יִי פִי בֶן מְוֵת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה
זֹאת וְאִיהוּ דָן לְנַפְשִׁיהּ טְרוּנְיָא אֵית לִי עָלֶיהָ.
אָמַר לִיָּהּ, לֵית לָךְ רִשׁוּת דְּהָא אוּדִי לְגַבְּאִי
וְאָמַר חֲטָאתִי לִי וְאֵף עַל גַּב דְּלֹא חָב. אָבֵל
בְּמָה דְּחָטָא בְּאוּרִיָּה עוֹנֶשָׁא כְּתַבִּית עָלֶיהָ
וְקָבַל. מִיָּד אֲהַדְרֵי דְּוִמָּה לְאַתְרֵיהָ בְּפַחֵי
נַפְשׁוֹ. וְעַל דָּא אָמַר דְּוִד (תהלים צד) לֹוִלִי יִי
עֲזָרְתָה לִי כַּמְעַט שְׁכָנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי. לֹוִלִי ה'
עֲזָרְתָה לִי דְּהוּה אֶפּוֹטְרוֹפָא דִּילִי. כַּמְעַט
שְׁכָנָה וְגו'. מֵהוּ כַּמְעַט, כְּחוּטָא דְּקִיק
כְּשִׁיעוּרָא דְּאֵית בִּינִי וּבִין סְטָרָא אֲחֵרָא,
כְּהוּוּא שְׁעוּרָא הוֹת דְּלֹא שְׁכָנָה דְּוִמָּה נַפְשִׁי.
וּבְגִין כֶּף, בְּעֵי לְאַסְתְּמָרָא בַר נֶשׁ דְּלֹא יִימָא
מְלָה כְּדוּד. בְּגִין דְּלֹא יְכִיל לְמִימַר
לְדְוִמָּה (קהלת ה) פִּי שְׁגָגָה הִיא, כְּמָה דְּהוּה לְדוּד
וְנִצַּח לִיָּהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִינָא. לְמָה
יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלְךָ עַל הֵהוּא קוֹל
דְּאִיהוּ אָמַר. וְחָבַל אֶת מַעֲשֵׂה יְדִיךָ דָּא בְּשֵׁר
קִדְשׁ בְּרִית קְדִישָׁא דְּפָגִים וְאַתְמַשְׁף בְּגִיָּהנָם
עַל יְדֵא דְּדוּמָּה. וּבְגִין כֶּף (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה יְדֵיו
מְגִיד הַרְקִיעַ אֲלֵין אֲנוּן חֲבָרִיָּא דְּאַתְחַבְּרוּ
בְּכֹלָה דָּא וּמְאֵרִי קִימָא דִּילָהּ. מְגִיד וְרָשִׁים
כֹּל חַד וְחַד. מָאן הַרְקִיעַ. דָּא אִיהוּ הַרְקִיעַ
דְּבִיָּה חֲמָה וּלְבָנָה וְכוּכְבָּיא וּמְזֻלִי, וְדָא אִיהוּ
סֵפֶר זְכָרוֹן. אִיהוּ מְגִיד וְרָשִׁים לְהוּ וְכַתִּיב לְהוּ
לְמַהוּי בְּנֵי הַיְכָלָא וּלְמַעַבְד רְעוּתָהוֹן תְּדִיר.

מְגִיד וְרוּשָׁם אוֹתָם וְכוֹתֵב לְהִיּוֹת

(סו) יום ליום יביע אמר - יום קדוש מאותם ימים עליונים של המלך, משבחים אותם החברים ואומרים אותו דבר שאמר כל אחד לחברו. יום ליום יביע אותו אמר ומשבחו, ולילה ללילה - כל דרגה שמשלמת [נ"א שולמת] בלילה משבח זה לזה אותו דעת של כל אחד מחברו, ובשלמות [ס"א ובאהבה] רבה נעשים להם חברים ואוהבים.

אין אמר ואין דברים - בשאר דברי העולם, שלא נשמעים לפני המלך הקדוש ולא צריך לשמעם. אבל הדברים הללו, בכל הארץ יצא קום. עושים מדידה, אותם דברים מדורים עליונים ומדורים תחתונים, מאלה נעשים רקיעים, ומאלה הארץ, מאותו השבת. ואם תאמר שאותם דברים במקום אחד משוטטים בעולם - בקצה תבל מליהם. וכיון שנעשים מהם רקיעים, מי שורה בהם? חזר ואמר, לשמש שם אהל בהם. אותו שמש, קדוש שם מדורו ומשכנו בהם ומתעטר בהם.

בין ששורה באותם רקיעים ומתעטר בהם, אזי - והוא פתח יצא מחפתו. שמת ורץ באותם רקיעים. יוצא מהם ורץ לתוך מגדל אחד אחר במקום אחר. מקצה השמים מוצאו - ודאי מעולם עליון יוצא ובה, שהוא קצה השמים למעלה. ותקופתו - מי זה תקופתו? זה קצה השמים למטה, שהיא תקופת השנה שסובבת את כל האיברים, ומתקשרת מן השמים עד רקיע זה. ואין נסתר מחמתו - שאותה תקופה זו ותקופת השמש שמשוכב בכל צד.

ואין נסתר - אין מי שמתכסה

יום ליום יביע אמר, (תהלים ט) יומא קדישא מאנון יומין עלאין דמלכא משבחין לון לחבריא ואמרין ההיא מלה דאמר כל חד לחבריה. יומא ליומא יביע ההוא אמר ומשבח ליה. ולילה ללילה כל דרגא דאשלים (נ"א דשלים) בליליא משבח דא לדא ההוא דעת דכל חד מחבריה, ובשלימו (ס"א ובחיימו) סגי אתעבידו לון חברין ורחימין.

אין אמר ואין דברים בשאר מילין דעלמא. דלא אשתמעו קמי מלכא קדישא ולא בעי למשמע לון. אבל הגי מילי בכל הארץ יצא קום. עבדי (דף ט ט"ו א) משיחא אנון מלין מדורי עלאי ומדורי תתאי, מאלין אתעבידו רקיעין ומאלין ארץ מההיא תושבחתא. ואי תימא דאנון מלין באתר חד. משטטא בעלמא בקצה תבל מליהם. וכיון דאתעבידא רקיעין מנהון, מאן שריא בהון. הדר ואמר לשמש שם אהל בהם. ההוא שמשא קדישא שוי מדוריה ומשפניה בהו ואתעטר בהו.

בין דשרי באנון רקיעין ואתעטר בהו, כדין והוא כחתן יוצא מחפתו. חדי ורהיט באנון רקיעין. נפק מנייהו ועאל ורהיט גו מגדלא חדא אחרא באתר אחרא. מקצה השמים מוצאו, ודאי מעלמא עלאה נפיק ואתיא דאיהו קצה השמים לעילא. ותקופתו, מאן תקופתו, דא קצה השמים לתתא דאיהי תקופת השנה דאסחרא לכל שייפין. ואתקשרת מן השמים עד רקיעא דא. ואין נסתר מחמתו דההיא תקופה דא ותקופה דשמשא דאסחר בכל סטרא.

ואין נסתר לית דאתפסי מגיה מפל דרגין עלאין דהו פלהו מסחרן ואתיין לגביה

וְכַל חַד וְחַד לִית מָאן דִּיתַפְסִי מִיְנֵיהּ. מַחְמַתּוּ
 בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְחַמֵּם וְתַב (וְתַאֲבִי) לְגַבֵּייהוּ
 בְּתִיבְתָא (בְּתִיבְתָא) שְׁלִים. כָּל שְׂבָחָא דָּא וְכָל
 עֲלוּיָא דָּא בְּגִין אֲוִרֵיתָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים ט)
 תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה. שִׁית זְמַנִּין כְּתִיב הֶכָּא יְיָ,
 וְשִׁית קָרְאִי מִן הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים עַד תּוֹרַת יְיָ
 תְּמִימָה וְעַל רְזָא דָּא כְּתִיב בְּרַאשִׁית הָא שִׁית
 אֲתוּוֹן. בְּרַא אֱלֹהִים אֶת הַשְּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ,
 הָא שִׁית תְּבִין. קָרְאִי אַחֲרַנִּין לְקַבֵּל שִׁית זְמַנִּין
 ה' שִׁית קָרְאִי בְּגִין שִׁית אֲתוּוֹן דְּהֶכָּא. שִׁית
 שְׂמַהֲן בְּגִין שִׁית תְּבִין דְּהֶכָּא.

עַד דְּהוּוּ יַתְבִּי עָאלוּ רַבִּי אֲלַעְזַר בְּרִיהּ וְרַבִּי
 אַבָּא. אָמַר לֹוּן וְדַאי אֲנִפִּי שְׂכִינְתָּא
 אֲתִינִן, וְעַל דָּא פְּנִי"אַל קָרִינָא לְכוּ, דְּהָא
 חֲמִיתוּן אֲנִפִּי שְׂכִינְתָּא אֲפִין בְּאַפִּין. וְהַשְׁתָּא
 דְּקָא יַדְעַתוּן וְגַלִּי לְכוּ קָרְא דּוּבְנֵיהוּ בֵּן
 יְהוּדָע, וְדַאי דְּמִלָּה דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא אִיהוּ
 וְקָרְא דְּאַבְתְּרִיהּ. וְהָהוּא דְּסִתִּים מְפֻלָּא אָמְרוּ.
 וְהָאִי קָרְא אִיהוּ בְּאַתְרַּא אַחֲרָא כְּגוּוֹנָא דָּא.
 פְּתַח וְאָמַר (דְּבִרֵי הַיָּמִים א יא) וְהוּא הִכָּה אֶת
 הָאִישׁ הַמְצָרִי אִישׁ מְדָה חֲמֵשׁ בְּאַמָּה, וְכֹלָא
 רְזָא חָדָא אִיהוּ, מְהָאִי (ס"א ה"א) מְצָרִי, הֵהוּא
 דְּאַשְׁתְּמוּדָע, (שְׁמוֹת יא) גְּדוֹל מְאֹד בְּאַרְצֵן מְצָרִים
 בְּעֵינֵי עַבְדֵי וְגו', רַב וִיקָרְא כְּמָה דְּגַלִּי הֵהוּא
 סְבָא.

וְהָאִי קָרְא בְּמִתִּבְתָּא עֲלָאָה אֲתָמְר. אִישׁ
 מְדָה כֹּלָא חַד. (שְׁמוּאֵל ב כג) אִישׁ מְרָאָה
 וְאִישׁ מְדָה כֹּלָא חַד. בְּגִין דְּאִיהוּ שְׂבַת
 וְתַחוּמָא דְּכְתִיב, (בְּמִדְבָר לז) וּמִדּוֹתֵם מַחוּץ
 לְעִיר, וְכְתִיב, (וִיקָרָא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפָּט
 בְּמִדָּה. וְעַל דָּא אִישׁ מְדָה אִיהוּ. וְאִיהוּ מִמֶּשׁ
 וּמִדְּתָם מַחוּץ לְעִיר, וְכְתוּב (וִיקָרָא ט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפָּט בְּמִדָּה. וְעַל זֶה אִישׁ מְדָה הוּא, וְהוּא

מִמֶּנּוּ מִכָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
 שְׁהִיו כֻּלָּם מְקִיפּוֹת וּבָאוֹת אֵלָיו,
 וְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֵין מִי שְׂמַתְכֶסֶּה
 מִמֶּנּוּ. מַחְמַתּוּ - בְּשַׁעְתָּא
 שְׂמַתְחַמֵּם וְשָׁב (וּמִשְׁתוֹקֵק) לְגַבֵּייהֶם
 בְּתַשׁוּבָה (בְּתַשׁוּקָה) שְׁלֵמָה, כָּל
 הַשְּׂבַח הַזֶּה וְכָל הָעֲלוּי הַזֶּה
 בְּגִלְלַת הַתּוֹרָה הוּא, שְׂבַתוֹב תּוֹרַת
 ה' תְּמִימָה. שֵׁשׁ פְּעָמִים כְּתוּב
 כָּאֵן ה', וְשֵׁשׁ פְּסוּקִים מִן
 "הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים" עַד "תּוֹרַת ה'
 תְּמִימָה". וְעַל סוּד זֶה כְּתוּב
 בְּרַאשִׁית - הָרִי שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת. בְּרַא
 אֱלֹהִים אֶת הַשְּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ -
 הָרִי שֵׁשׁ תְּבוֹת. פְּסוּקִים אַחֲרֵים
 כְּנֶגֶד שֵׁשׁ פְּעָמִים ה'. שֵׁשׁ
 פְּסוּקִים בְּגִלְלַת שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת שֶׁל
 כָּאֵן. שֵׁשׁ שְׁמוֹת בְּגִלְלַת שֵׁשׁ
 תְּבוֹת שֶׁל כָּאֵן.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, נִכְנְסוּ רַבִּי
 אֲלַעְזַר בְּנוֹ וְרַבִּי אַבָּא. אָמַר לְהֵם,
 וְדַאי פְּנֵי הַשְּׂכִינָה כָּאוּ, וְלִכְּן
 קָרְאֵנוּ לְכֶם פְּנִיא"ל, שְׁהָרִי
 רְאִיתֶם אֶת הַשְּׂכִינָה פְּנִים בְּפְּנִים.
 וְעַכְשָׁו שִׁידְעַתֶּם וְגַלֵּה לְכֶם
 הַכְּתוּב שֶׁל "וּבְנֵיהוּ בֵּן יְהוּדָע"
 - וְדַאי שְׂדָכְר עֲתִיק קְדוֹשׁ הוּא
 וְהַפְּסוּק שְׁלֹאֲחֲרֵיו. וְאוֹתוֹ
 הִסְתוּם מִהֶכַל אָמְרוּ.

וּפְסוּק זֶה הוּא בְּמִקּוּם אַחַר כְּגוּן
 זֶה. פְּתַח וְאָמַר, (דְּבִרֵי הַיָּמִים א יא)
 וְהוּא הִכָּה אֶת הָאִישׁ הַמְצָרִי אִישׁ
 מְדָה חֲמֵשׁ בְּאַמָּה. וְהִכַּל סוּד אֶחָד
 הוּא. מִי הַמְצָרִי? אוֹתוֹ הִידוּעַ,
 (שְׁמוֹת יא) גְּדוֹל מְאֹד בְּאַרְצֵן מְצָרִים
 בְּעֵינֵי עַבְדֵי וְגו', גְּדוֹל וְנִכְבָּד כְּמוֹ
 שְׁגֵלָה אוֹתוֹ יִקָּן (רַב הַמְּנַגָּא).

וּפְסוּק זֶה מִתְּבַאָר בִּישִׁיבָה
 הָעֲלִיּוֹנָה. אִישׁ מְדָה הִכַּל אֶחָד.
 (שְׁמוּאֵל ב כג) אִישׁ מְרָאָה וְאִישׁ
 מְדָה הִכַּל אֶחָד. בְּגִלְלַת שְׂבַת
 שְׂבַת וְתַחוּם, שְׂבַתוֹב (בְּמִדְבָר לז)
 וְעַל זֶה אִישׁ מְדָה הוּא, וְהוּא

ממש איש מדה הוא, ארכו מסוף העולם ועד סוף העולם. אדם הראשון כף היתה. ואם תאמר, הרי כתוב חמש באמה? אותם חמש באמה היו מסוף העולם ועד סוף העולם.

(דברי הימים א יא) ובניד המצרי חנית, כמו שנאמר כמנור ארגים - זה מטה האלהים שהיה בידו חקוק בשם גלוף מפרש באור של צרופי אותיות שהיה חוקק בצלאל וישיבתו, שנקרא אורג, שפנתוב (שמות לה) מלא אתם וגו' חרש וחשב ורקם וגו'. והוא מטה היה מאיר שם חקוק בכל הצדדים באור שהחכמים שהיו חוקקים שם המפרש בארבעים ושנים אפנים. והפסוק מכאן והלאה כמו שאמר. אשרי חלקו. שבו נכבדים, שבו וינחדש תקון הפלה בלילה הנה. שכל מי שמשפתף יחד אתה בלילה הנה, יהיה שמור למעלה ולמטה כל השנה ההיא ויוציא שנתו בשלום. עליהם פתוב (תהלים לד) חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם טעמו וראו כי טוב ה'. פתח רבי שמעון ואמר, בראשית ברא אלהים. בפסוק זה יש להסתכל, שכל מי שאומר יש אלוה אחר, משמד מהעולמות, כמו שנאמר (ירמיה י) כף תאמרו להם: אלהי השמים וארקא לא עשו, יאבדו מהארץ ומתחת השמים אלה. בגלל שאין אלוה אחר חוץ מן הקדוש ברוך הוא בלבדו.

ובפסוק זה הוא תרגום, חוץ ממלת סוף הפסוק (אלה). אם תאמר בגלל שמלאכים קדושים לא נזקקים לתרגום ולא מכירים אותו, אז מלה זו ראויה היא להאמר בלשון הקדש כדי שישמעו מלאכים קדושים ויהיו

איש מדה איהו ארפיה מסייפי עלמא ועד סייפי עלמא. אדם הראשון הכי הוה. ואי תימא הא כתיב חמש באמה. אנון חמש באמה מסייפי עלמא עד סייפי עלמא הוה.

ובניד המצרי חנית (דברי הימים א יא) כמה דאת אמר כמנור אורגים, דא מטה האלהים דהוה בידיה חקיק בשמא גליפא מפרש בנהירו דצרופי אתוון דהוה גליף בצלאל ומתיבתא דיליה דאקרי אורג דכתיב, (שמות לה) מלא אותם וגו' חרש וחשב ורקם וגו'. והוא מטה הוה נהיר שמא גליפא בכל סטרין בנהירו דחכימין דהוה מגלפין שמא מפרש בארבעין ותריין גוונני. וקרא מפאן ולהלאה כמה דאמר זכאה חולקיה. תיבו יקרין תיבו ונחדש תקון דכלה בהאי ליליא. דכל מאן דאשפתף בהדה בהאי ליליא יהא נטיר עילא ותתא כל ההיא שתא ויפיק שתא בשלם. עליהו כתיב (תהלים לד) חונה מלאך יי סביב ליראיו ויחלצם טעמו וראו כי טוב יי:

פתח רבי שמעון ואמר בראשית ברא אלהים. האי קרא אית לאסתפלא ביה. דכל מאן דאמר אית אלהא אחרא אשתצי מעלמין. כמה דאתמר (ירמיה י) פדנה תמרון להום אלהא די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה. בגין דלית אלהא אחרא בר קדשא בריך הוא בלחודווי.

והאי (דף ט ע"ב) קרא איהו תרגום בר ממלה דסוף קרא. אי תימא בגין דמלאכין קדישין לא נזקקין לתרגום ולא אשתמודען ביה, מלה דא יאות היא למימר בלישנא קדישא בגין דישמעון מלאכין קדישין ויהון נזקקין לאודאה על דא. אלא ודאי

זְקוּקִים לַהֲדוּת עַל זֶה, אֵלֶּא וְדַאי מְשׁוּם כִּף פְּתוּב תְּרַגּוּם, שְׁלֵא נְזַקְקִים לוֹ הַמְּלָאכִים הַקְּדוּשִׁים וְלֹא יִקְנְאוּ בְּבֶן אָדָם לְהִזִּיק לוֹ, בְּגִלְל שְׁבַפְסוּק זֶה בְּכָלֵל הֵם מְלָאכִים קְדוּשִׁים, שְׁהָרִי הֵם נִקְרָאִים אֱלֹהִים, וְהֵם בְּכָלֵל שֶׁל אֱלֹהִים, וְהֵם לֹא עָשׂוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְאֶרְקָא, הִנֵּה צְרִיף לְכַתֵּב וָאֶרְעָא (אֶרֶץ)! אֵלֶּא בְּגִלְל שְׁאֶרְקָא הִיא אַחַת מֵאוֹתָן שְׁבַע אֲרָצוֹת שְׁלִמְטָה, וּבִאוּתוֹ מִקּוּם יִשָּׁנֵם בְּנֵי בְנֵי שֶׁל קִין. לְאַחַר שְׁגָרַשׁ מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ, יָרַד שֶׁם וַעֲשֵׂה תוֹלְדוֹת, וְהִשְׁתַּבֵּשׁ שָׁם, שְׁלֵא יָדַע כְּלוּם. וְהִיא אֶרֶץ כְּפוּלָה שֶׁנִּכְפְּלָה מִחֻשָּׁף וָאוּר.

וְשֵׁם שְׁנֵי מְמַנִּים שְׁלִיטִים שְׁשׁוּלְטִים - זֶה בַּחֻשָּׁף וְזֶה בְּאוּר. וְשֵׁם קְטְרוּג זֶה בְּזֶה. וּבִשְׁעָה שְׁיָרַד לְשֵׁם קִין, הִשְׁתַּתְּפוּ זֶה עִם זֶה וְהִשְׁלִימוּ כְּאַחַד, וְהַכֵּל רוֹאִים שֶׁהֵם תוֹלְדוֹת קִין. וְעַל זֶה הֵם בְּשְׁנֵי רֵאשִׁים כְּמוֹ שְׁתֵּי חַיּוֹת, פֶּרֶט שְׁכַשְׂאוֹתוֹ אוּר שׁוּלְט - מְנַצֵּחַ שְׁלוֹ וּמְנַצֵּחַ עַל הָאֲחֵר. וְעַל זֶה נִכְלְלוּ שְׁבַחֻשָּׁף בְּאוּר וּנְהִיִּים אַחַד. הֵם שְׁנֵי מְמַנִּים, עֶפְרַיִם וְקַסְטִימוֹן, וְדַמוּתָם כְּדַמוּת מְלָאכִים קְדוּשִׁים בְּשֵׁשׁ כְּנָפַיִם, אַחַד דְּמוּתוֹ כְּמוֹ שׁוֹר, וְאַחַד דְּמוּתוֹ כְּמוֹ נֶשֶׁר, וְכַשְׁמַתְחַבְרִים נַעֲשִׂים דְּמוּת אָדָם.

בְּשֵׁהֶם בַּחֻשָּׁף, מִתְּהַפְּכִים לְדַמוּת שֶׁל נְחֹשׁ בְּשְׁנֵי רֵאשִׁים, וְהוֹלְכִים כְּנְחֹשׁ, וְטָסִים לְתוֹף הַתְּהוּם וְרוֹחֲצִים בֵּינֵם הַגְּדוּל. כְּשִׁמְגִיעִים לְשִׁלְשֵׁלַת עֲזִי"א וְעֲזֵא"ל, מְרַגְּזִים אוֹתָם וּמְעוֹרְרִים אוֹתָם, וְהֵם מְדַלְּגִים לְתוֹף הָרִי הַחֻשָּׁף, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא רוֹצֵה לְתַבַּע לָהֶם דִּין. וְשְׁנֵי מְמַנִּים אֵלּוּ שְׁטִים בֵּינֵם הַגְּדוּל, וּפּוֹרְחִים מִשָּׁם, וְהוֹלְכִים בְּלִילָה לְנַעֲמָה, אִם

בְּגִין כִּף פְּתוּב תְּרַגּוּם דְּלֹא נְזַקְקִין בֵּיה מְלָאכִין קְדִישִׁין לָא יִקְנְאוּן בְּבַר נֶשׁ לְאַבְאָשָׁא לִיה, בְּגִין דְּבַהֲאִי קָרָא בְּכָלֵלֵא אַנּוּן מְלָאכִין קְדִישִׁין, דְּהָא אַנּוּן אֱלֹהִים אֶקְרוּן וּבְכָלֵלֵא דְאֱלֹהִים הוּו, וְאַנּוּן לֹא עֲבָדוּ שְׁמַיָּא וְאֶרְקָא. וְאֶרְקָא, וְאֶרְעָא מִיבְעֵי לִיה. אֵלֶּא בְּגִין דְּאֶרְקָא אִיהִי חֲדָא מֵאַנּוּן שְׁבַע אֲרַעִין דְּלִתְתָא. וּבַהֲהוּא אַתְר אִית בְּנֵי בְנוֹי דְקִין. לְבַתֵּר דְּאִתְתַּרְךָ מֵעַל אִפֵּי אֲרַעָא נְחִית לְתַמָּן וְעֲבִיד תוֹלְדוֹת וְאַשְׁתַּבֵּשׁ תַּמָּן דְּלֹא יָדַע כְּלוּם. וְאִיהוּ אֲרַעָא כְּפִילָא דְאִתְכְּפַל מִחֻשָּׁכָא וּנְהוּרָא.

וְאִית תַּמָּן תְּרִין מְמַנִּין שְׁלִיטִין דִּי שְׁלִטִין דָּא בַּחֻשָּׁכָא וְדָא בְּנְהוּרָא. וְתַמָּן קְטְרוּגָא דָּא בְּדָא. וְשַׁעֲתָא דְנְחִית לְתַמָּן קִין, אֲשַׁתְּתַּפוּ דָּא בְּדָא וְאַשְׁתַּלִּימוּ כְּחֲדָא. וְכִלְא חֲזִי דְאַנּוּן תוֹלְדוֹת דְקִין. וְעַל דָּא אַנּוּן בְּתִרִין רֵאשִׁין כְּתִרִין חִיוּן, בַּר דְּכַד הִהוּא נְהוּרָא שְׁלִיט נַצַּח דִּילִיה וְנַצַּח עַל אַחְרָא. וְעַל דָּא אִתְכְּלִילוּ דִי בַּחֻשָּׁכָא בְּנְהוּרָא וְהוּו חַד. אַנּוּן תְּרִין מְמַנִּין עֶפְרַיִם וְקַסְטִימוֹן. וְדִיוקְנָא דְלַהוּן כְּדִיוקְנָא דְמְלָאכִין קְדִישִׁין בְּשִׁית גְּדַפִּין. חַד דִּיוקְנָא כְּתוּר"א, וְחַד דִּיוקְנָא כְּנִשְׁר"א. וְכַד מִתְּחַבְרָן אִתְעַבְּדוּ דִּיוקְנָא דְאָדָם.

כַּד אַנּוּן בַּחֻשָּׁכָא מִתְּהַפְּכִין לְדִיוקְנָא דְנְחֹשׁ בְּתִרִין רֵאשִׁין וְאַזְלִין כְּחוּיָא וְטָאסִין גּוּ תְהוּמָא וְאַסְתַּחֲיִין בִּימָא רַבָּא. כַּד מְטָאן לְשִׁלְשֵׁלָא דְעֲזֵא"א וְעֲזֵא"ל מְרַגְּזִין לוּן וּמְתַעֲרִי לוּן. וְאַנּוּן מְדַלְּגִין גּוּ טוּרֵי חֻשָּׁכָן וְחֻשְׁבֵי דְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּעֵי לְמִתְבַּע לוּן דִּינָא. וְאַלִין תְּרִין מְמַנִּין שְׁאֲטִין בִּימָא רַבָּא וּפְרַחִין מִתַּמָּן וְאַזְלִין בְּלִילָא לְגַבֵּי נַעֲמָה

השדים, שטעו אחריה יראים ראשונים וחשבו להתקרב אליה. והיא מדלגת ששים אלף פרסאות, ונעשית בכמה ציורים לגבי בני אדם כדי שיטעו אחריה בני אדם.

ושני ממנים אלה פורחים ומשוטטים בכל העולם וחוזרים למקומם, והם מעוזרים לאותם בני בניו של קנן ברוח של יצרים רעים לעשות תולדות. השמים ששם הם שולטים אינם כאלה, והארץ לא מולידה בכחם שלהם זרע וקציר כמו אלה, ולא חוזרים אלא בכמה שנים וזמנים. והם אלהי השמים וארקא לא עשו. יאבדו מארץ עליונה של תבל, שלא ישלטו בה ולא ישוטטו בה, ולא יגרמו לבני אדם להטמא ממקרה לילה. ועל זה יאבדו מהארץ ומפתח השמים, שנעשו בשם של אלה, כמו שנתבאר. ולכן פסוק זה הוא תרגום, שלא יחשבו מלאכים עליונים שעליהם אומרים, ולא יקטרגו לנו. ועל זה הסוד של "אלה" כמו שנתבאר, הוא דבר קדוש שלא מתחלף בתרגום.

אמר לו רבי אלעזר, פסוק זה שכתוב (ירמיה') מי לא יראך מלך הגוים פי לך יאתה, איזה שבח הוא? אמר לו, אלעזר בני, פסוק זה נאמר בכמה מקומות, אבל ודאי הוא לא (ירמיה'), שכתוב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם. שחרי בא לפתח פה הרשעים שחושבים שהקדוש ברוך הוא לא יודע הרהוריהם ומחשבותיהם, ולכן יש להודיע את שטותם. שפעם אחת בא אלי פילוסוף אחד מאמות העולם, אמר לי: אתם אומרים

אמהון דשדין דטעו אבתרהא דחלין קדמאין וחשבין למקרב לגבה. ואיהי דליגת שתין אלפין פרסין ואתעבדת בכמה ציורין לגבי בני נשא בגין דיטעון בני נשא אבתרה.

ואלין תרין ממנן פרחין ומשטטן בכל עלמא ואהדרן לאתרייהו. ואנון מתערין לאנון בני בנוי דקין ברוחא דיצרין בישין למעבד תולדות. שמיא דשלטין תמן לאו כהני. ולא אולידת ארעא בחילא דלהון זרועא וחצדא כהני. ולא אהדרן אלא בכמה שנין וזמנין. ואנון אלהא די שמיא וארקא לא עבדו. יאבדו מארעא עילאה דתבל, דלא ישלטון בה ולא ישטטון בה ולא יהון גרמין לבני נשא לאסתאבא ממקרה ליליא. ועל דא יאבדו מארעא ומן תחות שמיא דאתעבידו בשמא דאלה כמה דאתמר. ועל דא האי קרא תרגום דלא יחשבון מלאכי עלאי דעלייהו אמרין, ולא יקטרגו לן. ועל דא רזא דאלה כמה דאתמר איהו מלה קדישא דלא אתחלף בתרגום.

אמר ליה רבי אלעזר, האי קרא דכתיב, (ירמיה') מי לא יראך מלך הגוים פי לך יאתה, מאי שבחא איהו. אמר ליה אלעזר ברי, האי קרא בכמה דוכתי אתמר, אבל ודאי לאו איהו (נ"א תכ"י) דכתיב, (ירמיה') פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם דהא אתא למפתח פומא דחייבין דחשבין דקדשא בריה הוא לא ידע הרהורין ומחשבין דילהון. ובגין פה אית לאודעא שטותא דלהון. דזמנא חדא אתא פילוסופא חדא דאומות העולם לגבאי, אמר לי אתון אמרין דאלהכון שליט בכל רומי שמיא. כלהון חילין ומשריין לא אדבקן שאליהם שולט בכל רומי השמים? כל הצבאות והמרפבות לא משיגים ולא יודעים את מקומו.

פסוק זה לא מגדיל את כבודו כל כך, שכתוב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין פמוד. מה שקול זה לבני אדם שאין להם קיום?

ועוד, שאתם אומרים (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם - אבל באמות העולם קם. גם כך אני אומר, בכל חכמי הגוים אין פמוהו - אבל בחכמי ישראל יש. אם כך, אלוה שיש בחכמי ישראל פמוהו, אינו האלוה השליט. ענין בפסוק ותמצא שדיקתי פראוי. אמרתי לו: ודאי יפה אמרת.

מי מחיה מתים? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אליהו ואלישע והחיו מתים. מי מוריד גשמים? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אליהו ומנע אותם, והורידם בתפלתו. מי עשה שמים וארץ? אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. בא אברהם והתקיימו בעמדם בגללו. מי מנהיג את השמש? אלא הקדוש ברוך הוא. בא יהושע והשתיקו וצוהו שיעמד על עמדו ושקט, וכתוב (יהושע י) וידם השמש וירח עמד. הקדוש ברוך הוא גזור גזר דין - גם כך משה גזר דין והתקיים. ועוד, שהקדוש ברוך הוא גזור גזרות - וצדיקי ישראל מבטלים אותם, שכתוב (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. ועוד, שהוא מצוה אותם ללכת בדרךיו ממש להתדמות לו בכל. הלך אותו פילוסוף והתגזר בכפר שחלים, וקראו לו יוסי קטינאה, ולמד תורה הרבה, והוא בין חכמי וצדיקי אותו מקום.

בעת יש להסתכל בפסוק, והרי

ולא ידעי אתר דיליה. האי קרא לא אסגי יקריה כל כך. דכתיב פי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין פמוד. מאי שיקולא דא לבני נשא די לית (דף י"ע"א) לון קיומא.

ותו דאתון אמרין (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל באומות העולם קם. אוף הכי אנא אימא בכל חכמי הגוים אין פמוהו, אבל בחכמי ישראל אית. אי הכי אלהא דאית בחכמי ישראל פוותיה לאו איהו עלאה שליטא. אסתפל בקרא ותשפח דדייקנא כדקא יאות. אמינא ליה ודאי שפיר קא אמרת.

מאן מחיה מתים אלא קדשא בריך הוא בלחודו, אתא אליהו ואלישע ואחיו מתיא. מאן מוריד גשמים אלא קדשא בריך הוא בלחודו אתא אליהו ומנע לון ונחית לון בצלותיה. מאן עבד שמיא וארעא אלא קדשא בריך הוא בלחודו, אתא אברהם אתקיימו בקיומוהי בגיניה. מאן מנהיג שמשא אלא קדשא בריך הוא, אתא יהושע ושכיף ליה ופקיד ליה דיקום על קיומיה ואשתכך וכתוב, (יהושע י) וידם השמש וירח עמד. קדשא בריך הוא גזור גזר דין אוף הכי משה גזיר גזר דין ואתקיימו. ותו דקדשא בריך הוא גזור גזרין וצדיקנא דישראל מבטלין לו דכתיב, (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהים. ותו דאיהו פקיד לון למהך באורחוי ממש לאתדמא ליה בכלא. אזל ההוא פילוסופא ואתגזיר בכפר שחלים וקרין ליה יוסי קטינאה. ואוליך אורייתא סגיא. ואיהו בין חכימין וזפאין דההוא אתר.

השתא אית לאסתפלא בקרא והא כתיב, (ישעיה מ) כל הגוים פאין נגדו.

כְּתוּב (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ, מַה הַרְבּוּי כְּאֵין? אֲלֵא, מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם, וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם הוּא, וְלֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל? אֲלֵא בְּכָל מְקוֹם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְהַשְׁתַּבַּח בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא נִקְרָא - רַק עַל יִשְׂרָאֵל לְבָדֶם, שְׁכַתוּב (שמות ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים. וְכַתוּב כֹּה אָמַר ה' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּוֵדָי. אָמְרוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם: פֶּטְרוֹן אַחַר לָנוּ בַשָּׁמַיִם, שְׁהֵרִי מִלְּפָנֶיךָ לֹא שׁוֹלֵט אֲלֵא עֲלֵיכֶם לְבָדְכֶם, וְעֲלֵינוּ אֵינוֹ שׁוֹלֵט.

בְּאֵי הַפְּסוּק וְאָמַר, מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם [נ"א הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן לְדוֹת בְּהֵם וְלַחֲלֻקוֹתָם וְלַעֲשׂוֹת בְּהֵם רְצוֹנוֹ. כִּי לֹךְ יִצְתָה, לִדְרָא מִקֹּד לְמַעְלָה וְלַמַּסְתָּה. כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם] - אֲלֵא שְׁלִיטִים גְּדוֹלִים הַמְּמַנִּים עֲלֵיהֶם. וּבְכָל מַלְכוּתָם - בַּמַּלְכוּת הַהִיא שְׁלַמְעֵלָה, שְׁהֵרִי אַרְבַּע מַלְכֵי שׁוֹלְטוֹת יִשְׁ לְמַעְלָה, וְשׁוֹלְטוֹת בְּרְצוֹנוֹ עַל כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים, וְעַם כָּל זֶה אֵין בְּהֵם שְׁיַעֲשֶׂה אֶפְלוֹ דְּבַר קָטָן אֲלֵא כְּמוֹ שְׂצוּהָ אוֹתָם, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (דניאל ד) וְכַרְצוֹנוֹ עוֹשֶׂה בְּצַבָּא הַשָּׁמַיִם וּבְדִירֵי הָאָרֶץ. חֲכָמֵי הַגּוֹיִם - אוֹתָם הַמְּמַנִּים וְהַגְּדוֹלִים שְׁלַמְעֵלָה שְׁחַכְמָתָם הִיא מֵהֶם. וּבְכָל מַלְכוּתָם - הַמַּלְכוּת הַשְּׁלֵטָה, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר. וְזֶה הַמַּקְרָא כְּפִשׁוּטוֹ.

אֲבָרְ בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם - אֵת זֶה מְצַאנוּ בְּסִפְרֵי הַרְאִשׁוֹנִים, שְׁאוֹתָן מְרַפְּבוֹת וּבְצַבָּאוֹת, אֶף עַל גַּב שְׁנֵתְמַנּוּ עַל דְּבָרֵי הָעוֹלָם וּמִנְהָ לְכָל אֶחָד לַעֲשׂוֹת פְּעֻלָּתוֹ, מִיְהוּוּ [נִסְתַּר קְדוּשׁ וְלֹא כַרְצוֹנוֹ] שְׁיַעֲשֶׂה שׁוּם אֶחָד מֵהֶם כְּמוֹךְ? בְּגַלְל שְׁאֵתָה רְשׁוּם כְּמוֹךְ נִסְתַּר קְדוּשׁ שְׁיַעֲשֶׂה וְיִהְיֶה כְּמוֹךְ

מִי רְבוּיָא הַכָּא. אֲלֵא מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם אִיהוּ וְלֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. אֲלֵא בְּכָל אֲתַר קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעָא לְאִשְׁתַּבַּח בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֲתַקְרִי אֲלֵא עַל יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי. דְּכַתִּיב, (שמות ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים, וְכַתִּיב, (ישעיה מד) כֹּה אָמַר יי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְדָאֵי. אָמְרוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם פֶּטְרוֹן אַחַרְן אִית לָן בְּשִׁמְיָא דְּהָא מַלְכֵיכוֹן לֹא שְׁלִיט אֲלֵא עֲלֵיכוֹ בְּלַחֲדוּיכוֹן וְעַלְנָא לֹא שְׁלִיט.

אֲתָא קָרָא וְאָמַר מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם (נ"א מַלְכָא עֲלִימָה לְרַבָּאָה לֹון וְלַאֲלַקָּאָה לֹון וְלַמַּעַבְד בַּהוֹן רַעוּתִיָּה.

כִּי לֹךְ יִצְתָה לְרַבָּאָה מִנְהָ לְעִילָא וְתַמָּא. כִּי בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם) אֲלֵיךְ שְׁלִיטִין רַבְרַבִּין דִּי מְמַנִּין עֲלֵיהוּ. וּבְכָל מַלְכוּתָם בְּהוּא מְלָכוֹ דְּלְעִילָא. דְּהָא אַרְבַּע מַלְכוּוֹן שְׁלִיטִין אִית לְעִילָא וְשְׁלִטִין בְּרַעוּתִיָּה עַל כָּל שְׂאֵר עַמִּין. וְעַם כָּל דָּא לִית בְּהוּ דִּיעְבִּיד אֶפְלוֹ מְלָה זַעִירָא אֲלֵא כְּמָה דְּפָקִיד לֹון דְּכַתִּיב, (דניאל ד) וְכַמְצַבִּיָּה עַבִּיד בְּחִיל שְׁמִיָּא וְדִירֵי אַרְעָא. חֲכָמֵי הַגּוֹיִם אֲנוּן מְמַנִּין וּרְבַרְבָּן דְּלְעִילָא דְּחַכְמָתָא דְּלַהוֹן מְנִיָּיְהוּ הוּא. בְּכָל מַלְכוּתָם מַלְכוּתָא דְּשְׁלִיט כְּמָה דְּאֲתַמַּר. וְדָא הוּא קָרָא כְּפִשְׁטִיָּה.

אֲבָרְ בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם. הֵאִי אֲשַׁפְּחָנָא בְּסִפְרֵי קְדָמָי, דְּאֲנוּן מְשַׁרְיִין וְחִיילִין אֶף עַל גַּב דְּאֲתַפְּקִדָן עַל מַלְיָן דְּעִלְמָא וּפָקִיד לְכָל חַד לְמַעַבְד עַבִּידָתָא, מָאן הוּא (סְתִימָא קְרִישָׁא וְלֹא כַרְעוּתִיָּה) דִּיעְבִּיד שׁוּם חַד מְנִיָּיְהוּ כְּמוֹךְ. בְּגִין דְּאֲנֵת רְשִׁים בְּעִילוּיָא, וְאֵת רְשִׁים בְּעוּבְדָךְ מְפִלְהוּ. וְדָא הוּא מָאִין כְּמוֹךְ יי, מָאן הוּא סְתִימָאָה בְּעִלוּי, וְאֵתָה רְשׁוּם בְּמַעֲשֶׂךְ מַכְלָם. וְזֶהוּ מָאִין כְּמוֹךְ ה'. מִיְהוּוּ

למעלה ולמטה ויהיה דומה לך
 בכל? מעשה המלך הקדוש,
 שמים וארץ. אבל הם (ישעיה
 מד) תהו וחמודיהם כל יועילו.
 בקדוש-ברוך-הוא פתוב בראשית
 ברא אלהים וכו', במלכותם פתוב
 והארץ היתה תהו ובהו.

אמר רבי שמעון לחברים, בני
 הלולא זו, כל אחד מכם יקשט
 קשוט אחד לפלה. אמר לרבי
 אלעזר בנו, אלעזר, תן מתנה אחת
 לפלה, שהרי מחר יסתפל (הקדוש
 ברוך הוא) [נ"א בת] כשיכנס לחפה
 באותם שירים ושבתים (אצערות
 וצמידים) שנותנים לה בני ההיכל
 לעמד לפניו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (שיר א) מי
 זאת עלה מן המדבר וגו'. מי זאת
 - הכלל של שני קדושים של שני
 עולמות בחבור אחד וקשר אחד
 - עלה ממש להיות קדש קדשים.
 שהרי קדש קדשים מ"י, ומתחבר
 עם זא"ת כדי להיות עולה, שהיא
 קדש קדשים. מן המדבר - שהרי
 מן המדבר ירשה להיות כלה
 ולהכנס לחפה. ועוד, מן המדבר
 היא עולה, כמו שנאמר (שיר ד)
 ומדברך נאוה. באותו מדבר של
 לחש בשפתים היא עולה.

ושנינו, מהו שכתוב (שמואל א-
 ד) האלהים האלה אלה הם
 האלהים המפים את מצרים בכל
 מפה במדבר, וכי כל מה שעשה
 להם הקדוש ברוך הוא במדבר
 היה? והרי בישוב זה היה! אלא
 במדבר - בדבור, כמו שנאמר
 (שיר ד) ומדברך נאוה, וכתוב
 (תהלים עח) ממדבר הרים. גם כן
 עלה מן המדבר - מן המדבר
 ודאי. באותו דבר של הפה היא
 עולה ונכנסת בין פנפי האמא,
 ואחר כן בדבור יורדת ושורה

קדישא דיעביד ולהוי כמוך עילא ותתא.
 ויהא דמי לך בכל, עובדא דמלכא קדישא
 שמים וארץ, אבל אנון (ישעיה מד) תהו
 וחמודיהם כל יועילו. בקודשא בריך הוא
 כתיב בראשית ברא אלהים וגו', במלכותם
 פתיב והארץ היתה תהו ובהו.

אמר רבי שמעון לחברייא בני הלולא
 דא, כל חד מנכון יקשט קשוטא
 חד לפלה. אמר לרבי אלעזר בריה.
 אלעזר הב נבזבזא חד לפלה דהא למחר
 אסתפל (קדשא ברוך הוא) (נ"א בת) פד יעול
 לחופה באנון שירין ושבתין דיהבו לה
 בני היכלא לקיימא קמיה.

פתח רבי אלעזר ואמר (שיר השירים ג) מי זאת
 עולה מן המדבר וגו', מי זאת,
 כללאת דתרין קדושין דתרין עלמין בחבורא חדא
 וקשורא חדא. עולה ממש למהוי קדש
 קדשין. דהא קדש קדשין מ"י. ואתחברא
 בזא"ת. בגין למהוי עולה דאיהי קדש
 קדשין. מן המדבר דהא מן המדבר ירתא
 למהוי כלה ולמיצל לחפה. תו מן המדבר
 איהי עולה כמה דאת אמר, (שיר השירים ד)
 ומדברך נאוה בההוא מדבר (דף י"ב) דלחישו
 בשפון איהי עולה.

ותנינן מאי דכתיב, (שמואל א ד) האלהים
 האדירים האלה אלה הם האלהים
 המפים את מצרים בכל מפה במדבר. וכי
 כל דעבד לון קדשא בריך הוא במדבר הוה,
 והא בישובא הוה. אלא במדבר, בדבורא,
 כמא דאת אמר, (שיר השירים ד) ומדברך נאוה.
 וכתיב, (תהלים עח) ממדבר הרים. אוף הכי
 עולה מן המדבר, מן המדבר ודאי. בההיא
 מלה דפומא איהי סלקא ואעלת בין גדיפי דאמא, ולבתר בדבורא

על ראשי העם הקדוש.
 איך עולה בדבור? שהרי
 בהתחלה, כשכן אדם קם בבקר,
 יש לו לברך לרבנו בשעה
 שפקח עיניו. איך מברך? כך היו
 עושים חסידים ראשונים: נטלה
 של מים היו נותנים לפניהם,
 ובזמן שמתעוררים בלילה,
 רוחצים ידיהם, ועומדים
 ועוסקים בתורה ומברכים על
 קריאתה. וכשהתרגול קורא, אז
 חצות הלילה ממש, ואז הקדוש
 ברוך הוא נמצא עם הצדיקים
 בגן עדן. ואסור לברך בידים
 טמאות ומזהמות, (ומברכים), וכך
 כל שעה.

בגלל שבשעה שפן אדם ישן,
 רוחו פורחת ממנו. ובשעה
 שרוחו פורחת ממנו, רוח טמאה
 מזמנת ושורה על ידיו ומטמאת
 אותם, ואסור לברך בהם ללא
 נטילה. ואם תאמר, אם כך, הרי
 ביום כשאנינו ישן ורוחו לא
 פורחת ממנו ולא שורה עליו
 רוח טמאה, וכשנכנס לבית
 הפסא לא לברך ולא לקרא בתורה
 אפלו דבר אחד עד שירחץ ידיו!
 ואם תאמר בגלל שהם מלכלכים
 - לא כך הוא, במה התלכלכו?
 אלא אוי לבני העולם שלא
 משגיחים ולא יודעים על כבוד
 רבונם ולא יודעים על מה עומד
 העולם. יש רוח אחד בכל בית
 פסא שבעולם ששם שורה ונהנה
 מאותו לכלוף וטנפת, ומיד
 שורה על אותן אצבעות ידי הנן
 אדם.

פתח רבי שמעון ואמר, כל מי
 ששמח באותם המועדים ולא
 נותן חלק לקדוש-ברוך-הוא,
 אותו רע עין, שטן שונא אותו
 ומקטרט עליו ומסלקו מהעולם,
 וכמה צרות על צרות מסובב לו.
 חלק הקדוש ברוך הוא לשמח

נחתא ושריא על רישיהו דעמא קדישא.
 הוה סלקא בדבורא. דהא בשירותא כד בר
 נש קאים בצפרא אית ליה לברכא
 למאריה. בשעתא דפקח עינוי הוה מברך.
 הכי הוה עבדי חסידי קדמאי, נטלא דמייא
 הוה יהבי קמייהו, ובזמנא דאתערו בליליא
 אסתן ידיהו. וקיימי ולעאן באורייתא
 ומברכי על קריאתה. וכד תרנגולא קרי וכדין
 פלגות ליליא ממש, וכדין קדשא בריך הוא
 אשתפח עם צדיקייא בגנתא דעדן, ואסיר
 לברכא בידין מסואבות ומזהמות. (ומברכיין).
 וכן כל שעתא.

בגין דבשעתא דבר נש נאים, רוחיה פרחא
 מניה. ובשעתא דרוחיה פרחא מניה,
 רוחא מסאבא זמין ושריא על ידוי ומסאב
 לון ואסיר לברכא בהו בלא נטילה. ואי
 תימא אי הכי הא ביממא דלא נאים ולא פרח
 רוחיה מניה ולא שריא עליה רוחא מסאבא
 וכד עאל לבית הפסא לא יברך ולא יקרא
 בתורה אפלו מלה חדא עד דיסחי ידוי. ואי
 תימא בגין דמלוכלכים אנון, לאו הכי הוא,
 במה אתלכלכו. אלא ווי לבני עלמא דלא
 משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון ולא
 ידעי על מה קיימא עלמא. רוחא חדא אית
 בכל בית הפסא דעלמא דשריא תמן ואתהני
 מההוא לכלוכא וטנופא ומיד שרי על אנון
 אצבעאן ידי דבר נש.

פתח רבי שמעון ואמר כל מאן דחדי באנון
 מועדיא ולא יהיב חולקיה לקדשא
 בריך הוא, ההוא רע עין שטן שונא אותו
 וקא מקטרט ליה וסליק ליה מעלמא וכמה
 עקו על עקו מסבב ליה. חולקיה דקודשא
 בריך הוא, למחדי למסכני כפום מה דיכיל

עניים כפי מה שיכול לעשות. בגלל שהקדוש ברוך הוא בימים אלו בא לראות אותם פלים שבורים שלו, ונכנס עליהם, ורואה שאין להם לשמח, ובוכה עליהם. עולה למעלה ורוצה להחריב את העולם,

באים בני השיבה לפני ואומרים: רבון העולם, רחום וחנון נקראת, יתגלגלו רחמך על בניך! אמר להם: וכי העולם לא עשיתהו אלא על חסד, שפתיב (תהלים טו) אמרתי עולם חסד יבנה, והעולם על זה קים. אומרים לפני המלאכים העליונים: רבון העולם, הרי פלוני שאכל ושתה ויכול לעשות חסד עם העניים ולא נתן להם דבר. בא אותו מקטרג ומבקש רשות, ורודף אחר אותו איש.

מי לנו בעולם גדול מאברהם שעשה חסד לכל הבריות. ביום שעשה משתה מה פתוב? (בראשית כא) ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק. עשה אברהם משתה וקרא לכל גדולי הדור לאותה סעודה. ולמדנו, בכל סעודת שמחה אותו מקטרג הולך ורואה. אם אותו אדם הקדים חסד לעניים והעניים בבית - אותו מקטרג נפרד מאותו בית ולא נכנס שם. ואם לא - נכנס לשם ורואה ערבוכי של שמחה בלי עניים ובלי חסד שהקדים לעניים, עולה למעלה ומקטרג עליו.

בין שהזמין אברהם את גדולי הדור, ירד המקטרג ועמד על הפתח כמו עני, ולא היה מי שישגיח בו. אברהם היה משמש את אותם המלכים והגדולים. שרה היניקה בנים לכלם, שלא היו מאמינים פשהולידה, אלא

למעבד. בגין דקדשא בריך הוא ביומאי אלין אתי למחמי לאנון מאנין תבירין דיליה, ועאל עלייהו וחמי דלא אית להון למחדי, ובכי עלייהו. סליק לעילא לחרבא עלמא.

אתאן בני מתיבתא קמיה ואמרי רבון עלמא, רחום וחנון אתקריאת יתגלגלון רחמך על בנך. אמר לון וכי עלמא לא עבדית ליה אלא על חס"ד דכתיב, (תהלים טו) אמרתי עולם חסד יבנה, ועלמא על דא קיימא. אמרי קמיה מלאכי עלאי, רבון עלמא הא פלניא דאכיל ורוי ויכיל למעבד טיבו עם מספני ולא יהיב לון מידי. אתי ההוא מקטרגא ותבע רשו ורדף אבתריה דההוא בר נש.

מאן לן בעלמא גדול מאברהם דעבד טיבו לכל בריין. ביומא דעבד משתייא, מה כתיב, (בראשית כא) ויגדל הילד ויגמל, ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק. עבד אברהם משתייא וקרא לכל רבבי דרא לההיא סעודתא. ותניין בכל סעודתא דחדוה, ההוא מקטרגא אזיל וחמי אי ההוא בר נש אקדים טיבו למספני, ומספני בביתא, ההוא מקטרגא אתפרש מההוא ביתא ולא עאל תמן, ואי לאו עאל תמן. וחמי ערבוכי דחדוה בלא מספני ובלא טיבו דאקדים למספני, סליק לעילא ומקטרגא עליה.

אברהם פיון דזמין לרבבי דרא, נחת מקטרגא וקם על פתחא כגוונא דמספנא ולא הוה מאן דאשגח ביה. אברהם הוה משמש לאנון מלכין ורבבין. שרה אוניקת בנין לכלהו, דלא הוה מהמנין פד

אָמְרוּ, אָסוּפִי הוּא, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ מִן הַשּׁוּק. מִשּׁוּם כִּךְ הִבִּיאוּ אֶת בְּנֵיהֶם עִמָּם, וְנִטְלָה אוֹתָם שָׂרָה וְהִינִיקָה אוֹתָם לְפָנֶיהָ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם) מִי מִלָּל לְאַבְרָהָם הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה. בָּנִים וּדְאִי. וְהִמְקַטְרֵג הֵהוּא עַל הַפֶּתַח. אָמְרָה שָׂרָה, צַחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד עָלָה הִמְקַטְרֵג הֵהוּא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִתָּהּ אָמַרְתָּ אַבְרָהָם אוֹהֵבִי, עָשָׂה סְעוּדָה וְלֹא נָתַן לָךְ דָּבָר וְלֹא לְעַנְיִים, וְלֹא הִקְרִיב לְפָנֶיךָ אֶפְלוֹ יוֹנָה אַחַת. וְעוֹד, אָמְרָה שָׂרָה שְׁצַחֵקְתָּ בִּהּ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי בְּעוֹלָם כָּאֲבָרָהּ? וְלֹא זֶה מִשָּׁם עַד שְׁבַלְבַּל כָּל אוֹתָהּ שְׂמַחָה, וְצוּהָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִקְרִיב אֶת יִצְחָק קֶרְבָּן, וְנִגְזַר עַל שָׂרָה שְׂתַמּוֹת עַל צַעַר בְּנָהּ. כָּל אוֹתוֹ הִצְעַר גָּרַם שְׂלֵא נָתַן דָּבָר לְעַנְיִים. פֶּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר, מַהוּ שְׁכַתוּב (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה' - בֵּא תִרְאֶה כִּמָּה הוּא הַכֹּחַ הַחֲזָק שֶׁל הַתּוֹרָה וְכִמָּה הוּא עֲלִיוֹן עַל הַכֹּל. שְׁפָל מִי שְׂמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מֵעֲלִיוֹנִים וְתַחַתּוֹנִים, וְלֹא פוֹחַד מִחֲלָאִים רָעִים שֶׁל הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא אָחִזוּ בְּעֵץ הַחַיִּים וְלוֹמַד מִמֶּנּוּ בְּכָל יוֹם.

שְׁחַרֵּי הַתּוֹרָה מְלַמְּדֵת אָדָם לְלַכֵּת בְּדַרְךָ אֱמֶת, תִּלְמַד אוֹתוֹ עֲצָה אֵיךְ יֵשׁוּב לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ לְבַטֵּל אֶת אוֹתָהּ הַגְּזֵרָה. שְׂאֶפְלוֹ אִם נִגְזַר עָלָיו שְׂלֵא תִתְבַּטֵּל הַגְּזֵרָה הַזֶּה - מִיָּד מִתְבַּטְּלֵת וּמִסְתַּלְקֵת מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹרָה עַל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִשּׁוּם כִּךְ צָרִיךְ הָאָדָם לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלוֹת וְלֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (יהושע א) וְהִגִּיתָ

אִיהִי אוֹלִידֵת אֶלָּא אָמְרוּ אָסוּפִי הוּא וּמִן שׁוּקָא אִיִּתִּיאוּ לִיהּ. בְּגִין כִּךְ אִתְּיִין בְּנֵיהִיּוּ בְּהִדְיִיהוּ וְנִטְלַת לוֹן שָׂרָה וְאוֹנִיקַת לוֹן קְמִיִּיהוּ. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (בראשית כא) מִי מִלָּל (דף יא ע"א) לְאַבְרָהָם הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה, בָּנִים וּדְאִי. וְהֵהוּא מְקַטְרֵגָא עַל פֶּתַחֵא. אָמְרָה צַחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד סָלִיק הֵהוּא מְקַטְרֵגָא קְמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר לִיהּ רַבּוֹן עֲלֵמָא אִתָּהּ אָמַרְתָּ אַבְרָהָם אוֹהֵבִי, עֲבַד סְעוּדָתָא וְלֹא יָהֵב לָךְ מִיָּדִי, וְלֹא לְמַסְפְּנִי, וְלֹא קָרִיב קְדָמָךְ אֶפְלוֹ יוֹנָה חַד. וְתוֹ אָמַרְתָּ שָׂרָה דְחִיִּיכַת בִּהּ. אָמַר לִיהּ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מָאן בְּעֵלְמָא כָּאֲבָרָהּ. וְלֹא זֶה מִתְמָן, עַד דְּבַלְבַּל כָּל הֵהוּא חֲדוּהּ, וּפְקִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַקְרַב לְיִצְחָק קֶרְבָּנָא, וְאִתְגַּזַּר עַל שָׂרָה דְתַמּוֹת עַל צַעֲרָא דְבָרָהּ. כָּל הֵהוּא צַעֲרָא גָרִים, דְּלֹא יָהֵב מִיָּדִי לְמַסְפְּנִי.

פֶּתַח רַבִּי שְׂמַעוֹן וְאָמַר מָאִי דְכַתִּיב, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יי'. תָּא חֲזִי, כִּמָּה הוּא חִילָא תְּקִיפָא דְאוּרִייתָא, וְכִמָּה הוּא עֲלָאָה עַל כָּלֵא. דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא לֹא דְחִיל מְעִילָאִי וּמִתְתַּאֲרִי. וְלֹא דְחִיל מִמְרַעִין בִּישִׁין דְּעֵלְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אָחִיד בְּאִילָנָא דְחַיִּי וְיִלִּיף מִיָּנִיָּה בְּכָל יוֹמָא.

דְּהָא אוּרִייתָא תּוֹלִיף לְבַר נֶשׁ לְמִיזַל בְּאַרְחָ קְשׁוּט. תּוֹלִיף לִיהּ עֵיטָא הִיף יָתוּב קְמִי מְאָרִיָּה לְבַטֵּלָא הֵהוּא גְזֵרָה. דְּאֶפְלוֹ אִתְגַּזַּר עָלֶיהָ דְּלֹא יִתְבַּטֵּל הָאִי גְזֵרָה, מִיָּד אִתְבַּטֵּל וְאִסְתַּלַּק מִיָּנִיָּה וְלֹא שְׂרִיא עָלֶיהָ דְּבַר נֶשׁ בְּהָאִי עֵלְמָא. וּבְגִין כִּךְ בְּעֵי לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְאִשְׁתַּדֵּלָא בְּאוּרִייתָא יִמְמָא וְלִילִי וְלֹא יִתְעַדִּי

בו יומם וְלַיְלָה. וְאִם סָר מִן הַתּוֹרָה אוֹ נִפְרַד מִמֶּנָּה, כָּאֵלוֹ נִפְרַד מֵעֵץ הַחַיִּים.

בא ראה עצה לאדם - כשהוא עולה בלילה על מטתו, צריך לקבל עליו את המלכות שלמעלה בלב שלם ולהקדים למסור לפניו את פקדון נפשו, ומיד נצול מכל המחלות הרעות ומכל הרעות והאשמויות ולא שולטים עליו. ובבקר, כשקם ממטתו, צריך לברך לרבנו, ולהפגס לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו ביראה ובה, ואחר כך יתפלל תפלתו. ויקח עצה מאותם האבות הקדושים, שכתוב (תהלים ה) וְאֲנִי בָרַב חֲסֵדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ אֲשַׁתְּחֶנָּה אֵל הַיֵּכַל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ.

כך פשוטה, שלא צריך לאדם להפגס לבית הפגסת אלא אם נמלך בראשונה באברהם יצחק ויעקב, משום שהם תקנו התפלה לפני הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב וְאֲנִי בָרַב חֲסֵדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ - זה אברהם. אשתחיה אל היכל קדשך - זה יצחק. ביראתך - זה יעקב. וצריך להכלילם בראש, ואחר כך יפגס לבית הפגסת ויתפלל תפלתו. אז כתוב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְאֵר.

רבי פינחס היה מצוי לפני רבי רחומאי בחוף ים כנרת, ואדם גדול וקשיש ימים היה, ועיניו פסקו מלראות. אמר לרבי פינחס, ודאי שמעתי שליוחאי חברנו יש מרגלית אבן טובה, והסתפלתי באור המרגלית ההיא שיוצא באור השמש מנרתיקה והאירה את כל העולם, ואותו האור עמד מן השמים לארץ והאיר את כל העולם עד שישב עתיק הימים

(א) וְהָגִיתָ בוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִי אֲתַעֲדִי מִיָּנָה דְאוֹרֵייתָ אוֹ אֲתַפְרֹשׁ מִיָּנָה כָּאֵלוֹ אֲתַפְרֹשׁ מֵאֵילָנָא דְחַיִּי.

תא חזי, עיטא לבר נש, פד איהו סליק בליליא על ערסיה בעי לקבלא עליה מלכותא דלעילא בלבא שלים ולאקדמא לממסר קמיה פקדונא דנפשיה ומיד אשתזיב מפל מרעין בישין ומפל רוחין בישין ולא שלטין עליה. ובצפרא קם מערסיה בעי לברכא למאריה ולמייעל לביתה ולמסגד קמי היכליה בדחילו סגיא, ובתר פן יצלי צלותיה ויסב עיטא מאנון אבהן קדישין דכתיב, (תהלים ה) וְאֲנִי בָרַב חֲסֵדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ אֲשַׁתְּחֶנָּה אֵל הַיֵּכַל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ.

הבי אוקמוה לא לבעי ליה לבר נש לעאלא לבי פנישתא אלא אי אמליך בקדמיתא באברהם יצחק ויעקב, בגין דאנון תקינו צלותא לקמי קדשא בריך הוא. הדיא הוא דכתיב וְאֲנִי בָרַב חֲסֵדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ, דא אברהם. אשתחיה אל היכל קדשך, דא יצחק. ביראתך, דא יעקב. ובעי לאכללא לון ברישא, ובתר פן ייעול לבי כנשתא ויצלי צלותיה. כדין כתיב, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְאֵר.

רבי פינחס היה שכיח קמי רבי רחומאי בכיף ימא דגנוסר. ובר נש רב וקשישא דיומין הוה ועיניו אסתלקו מלמחמי. אמר לרבי פינחס ודאי שמענא דיוחאי חברנא אית ליה מרגלית אבן טובא, ואסתפלית בנהורא דההיא מרגלית נפקא כנהירו דשמשא מנרתקה ונהרא כל עלמא. וההוא נהורא

וְיָשֵׁב עַל הַפֶּסַע כְּרֹאֵי וְהָאֹר
הַהוּא כָּלֵל הַכֹּל בְּבֵיתְךָ, וּמִהָאֹר
שְׁנַכְלָל בְּבֵיתְךָ יֵצֵא אֹר דַּק וְקָטָן,
וְיֵצֵא הַחוּצָה וְהָאִיר אֶת כָּל
הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקְךָ. צֵא, בְּנֵי,
צֵא, וְלֶךְ אַחֵר הַמְּרַגְלִית הַהִיא
שְׁמֵאִירָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, שְׁהֵרֵי
הַשְּׁעָה עוֹמְדַת לָךְ.

יֵצֵא מִלְּפָנָיו וְעַמֵּד לְהַפְנֵס לְאַנְיָה
הַהִיא, וְשְׁנֵי גְבָרִים עִמּוֹ. רָאָה שְׁתֵּי
צַפְרִים שְׁהִיוּ בְּאוֹת וְטָסוֹת עַל
הַיָּם. הָרִים לָהֶם קוֹל וְאָמַר:
צַפְרִים צַפְרִים, שְׂאֲתָן טָסוֹת עַל
הַיָּם, הֲרֵאִיתֶם אֶת הַמְּקוֹם שֶׁשָּׁם
בַּר יוֹחָאי? הַשְּׁתֵּהּ מֵעַט, אָמַר:
צַפְרִים צַפְרִים, לָכוּ וְהִשִּׁיבוּ אוֹתִי.
פָּרְחוּ וְהִלְכוּ. נִכְנְסוּ לַיָּם וְהִלְכוּ
לָהֶן. עַד שִׁיֵּצֵא, הִנֵּה אוֹתָן צַפְרִים
בְּאוֹת, וּבְכַפֵּי אַחַת מֵהֶן פְּתָקָה
אַחַת, וְכַתוּב בְּתוֹכָהּ שֶׁהִנֵּה בַר
יוֹחָאי יֵצֵא מִן הַמַּעְרָה וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בְּנֵי. הֲלֶךְ אֵלָיו, וּמֵצֵא אוֹתוֹ
מִשְׁנָה, וְגוֹפּוֹ מֵלֵא חֲלָדִים. בְּכַה
עִמּוֹ וְאָמַר: וַיִּשְׂרָאֵתִיךָ בְּכָף.
אָמַר: אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׂרָאִית אוֹתִי
בְּכָף. שְׂאֵלְמֵלֵא לֹא רֵאִיתִי אוֹתִי
בְּכָף, לֹא הֵייתִי בְּכָף.

בֵּא רָאָה, הָהָר הַזֶּה, לְשׁוֹן קֶשֶׁה
הוּא. אוֹתָם הָרִים לְמַעְלָה,
וְצַדִּיקִים הָאֵלוּ שְׂאֲחוּזִים בְּכַנְסֵת
יִשְׂרָאֵל, וְנִקְרָאִים הֵר צִיּוֹן אוֹתָם
הָרִים שְׁסָבִיב יְרוּשָׁלַיִם, בְּגִלְל
שֶׁהֵם מְצַיְנִים וְאוֹמְרִים זֶה לְזֶה
בְּצַד הַיְחֻד (עובדיה א) לְשִׁפְט אֶת הֵר
עֵשׂוֹ, שְׁקִטְרוּג הַמְּקַטְרָג מֵצַד
הַשְּׂמָאל. בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְהִיתָה לֵה'
הַמְּלוּכָה. בִּהְתַחֲלָה נִקְרָאת
מִמְלָכָה, מִשּׁוּם שֶׁמִּיְנִיקָה לְשְׁנֵי
צַדָּדִים - לְיָמִין וְלְשְׂמָאל. וְעַכְשָׁו
נִקְרָאת מְלוּכָה, בְּגִלְל שֶׁמִּיְנִיקָה
לְיָמִין. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (הושע ב)
וְאַרְשִׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם. וּבְגִלְל

מְלוּכָה אֶקְרִי בְּגִין דִּינִקָא

קָאִים מְשָׁמֵיָא לְאַרְעָא וְנַהִיר כָּל עֲלָמָא
עַד דִּי תִּיב עֲתִיק יוֹמִין וְיִתִּיב עַל כְּרִסְיָא
כְּדָקָא יְאוּת. וְהָהוּא נַהֲוֵרָא כְּלִיל כְּלָא
בְּבֵיתְךָ. וּמִנַּהֲוֵרָא דְאַתְּכְּלִיל בְּבֵיתְךָ. נִפְק
נַהִירוֹ דְקִיק וְזַעִיר וְנִפְיק לְבַר וְנַהִיר כָּל
עֲלָמָא, זַפְּאָה חוּלְקָךְ. פּוֹק בְּרִי, פּוֹק, זִיל
אַבְתְּרִיה דֵּהִיא מְרַגְלִית דִּנְהִיר עֲלָמָא,
דֵּהָא שְׁעָתָא קִיִּמָא לָךְ.

נִפְק מְקַמִּיה וְקָאִים לְמִיעַל בִּהְהִיא אַרְבָּא
וְתַרְיִן גּוֹבְרִין בִּהְדִּיה. חֲמָא תַרְיִן צַפְרִין
דֵּהוּוּ אַתְיִין וְטָסִין עַל יָמָא, רָמָא לֹוֹן קָלָא
וְאָמַר צַפְרִין צַפְרִין דְאַתּוֹן טָאֲסִין עַל יָמָא,
חֲמִיתוֹן דּוּף דְבַר יוֹחָאי תַמָּן, אֲשִׁתְּהִי פּוֹרְתָא
אָמַר, צַפְרִין צַפְרִין זִילוּ וְאַתִּיבוּ לִי. פָּרְחוּ
וְאִזִּילוּ, עֲאֵלוּ בְּיָמָא וְאִזִּלִי לְהוֹן. עַד דִּנְפַק,
הָא אַנּוּן צַפְרִין אַתְיִין וּבְפּוֹמָא דְחָדָא מְנִיִּיהוּ
פְּתָקָא חָדָא וְכַתִּיב בְּגוֹוָה דֵּהָא בַר יוֹחָאי נִפְק
מִן מַעְרְתָא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה. אִזִּל לְגַבִּיָּה
וְאַשְׁפַּח לִיה מְשַׁנָּא וְגוֹפִיָּה מְלִיא חֲלוּדִין.
בְּכַה (ד' יא ע"ב) בִּהְדִּיה וְאָמַר וַיִּדְחִיתִיךָ
בְּכָף. אָמַר זַפְּאָה חוּלְקֵי דְחֲמִית לִי בְּכָף
דְאַלְמֵלֵא לֹא חֲמִיתָא לִי בְּכָף לֹא הוֹינָא בְּכָף

השלמה מהחשמטות (סימן כג)

תָּא חֲזִי הָאִי הֵר לִישָׁנָא דְתַקִּיפוּ הוּא.
אִינוּן הָרִים לְעֵילָא וְאַלִין צַדִּיקִים
דְאַחִידִן בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל וְאַקְרוּן הֵר צִיּוֹן
הָרִים דְסַחְרָנִי יְרוּשָׁלַיִם בְּגִין דְאַינוּן
מְצוּיְיִנִין וְאַמְרִין הָאִי לְהָאִי בְּסַטְרָא
דִּיחֻדָא (עובדיה א) לְשִׁפּוּט אֶת הֵר עֵשׂוֹ
דְקַטְרִיגוּ מְקַטְרָגָא מְסַטְרָא דְשְׂמָאלָא
בִּהְהוּא זְמָנָא (עובדיה א) וְהִיתָה לִיִּי הַמְּלוּכָה.
בְּקַדְמִיתָא אֶקְרִי מְמִלְכָה בְּגִין דִּינִקָא
לְתַרְיִן סַטְרִין לִימִנָא וְלְשְׂמָאלָא. וְהִשְׁתָּא

שְׁהַגְלוֹת לֹא לְעוֹלָם הִיא, שְׁהָרִי וְיִשְׁבֶּת בְּגָלוֹת.

בא ראה, שְׁסֻמוֹךְ לוֹ (זכריה יד) וְהִי ה' לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. בְּגָלָל שְׁעַד עַכְשָׁו, כְּשִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוֹת - שְׁכִינָה עִמָּהֶם, וּמַלְךְ בְּלִי גְבִירָה אֵינּוּ מַלְךְ, אֲבָל אוֹתוֹ זְמַן, וְהִי ה' מַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. כְּשִׁנְדַבְּקַת הַשְׁכִּינָה בְּצַדִּיק, אִז הוּא הַיְחוד.

שְׁכַךְ לְמַדְנוּ בְּסוּד שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, שְׁצַרִּיף אָדָם לִיְחַד לְאֹדְנוֹ וּלְקַשֵּׁר קִשְׁרֵי הָאָמוּנָה בְּרִצּוֹן הַלֵּב. וְכִשְׁמַגִּיעַ לְ"אֶחָד", צַרִּיף לוֹ לְכוֹן בְּא' נִסְתָּרַת עֲתִיקָה [עֲמָקָה] שֶׁל הַכֹּל, וְח' - שְׁמוֹנֶה דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת מִחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה עַד צַדִּיק. וְד' גְּדוּלָה - הַתְּדַבְּקוֹת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא חֲלָקוֹ שֶׁל דָּוִד שְׁנִקְרָא (תהלים 130) עֲנִי וְאֲבִיוֹן, כְּשִׁנְדַבְּקַת לְאוֹתָן דְּרָגוֹת שְׁלֻמְעֵלָה שְׁרַמּוּזוֹת בְּא"ח. אִז הִיא גְּדוּלָה וְכָל הָעוֹלָם יוֹנֵק מִמֶּנָּה, וְאוֹתָם שְׂדִים שְׁהֵם כְּמַגְדְּלוֹת, (שיר ח) אִז הֵייתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם.

בא ראה, פְּסוּק זֶה עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל נִתְבָּאָר. כְּשִׁהִיא בְּגָלוֹת עִם בְּנֵיהָ בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם נִקְרֵאת קְטַנָּה, זֶהוּ שְׁכַתוּב (ש) אַחוֹת לָנוּ קְטַנָּה. וְכִשְׁשִׂישְׂרָאֵל נִדְבָקִים בְּתוֹרָה וְהוֹלְכִים בְּדַרְךְ אֱמֶת, אִז מִתְמַלֵּאת, וְשְׁלוֹם מִתְחַבֵּר בָּהֶם. מְשִׁיבָה הִיא וְאוֹמְרָת, אֲנִי חוֹמָה וְשְׂדֵי כְּמַגְדְּלוֹת.

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַתְּחַבֵּר עִמִּי, אִז וְשְׁלוֹם. א' סוּד הָעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַכֹּל. ז' שְׁבַע דְּרָגוֹת, וְשְׁלוֹם שְׁנִקְרָא צַדִּיק. בֵּינָן שְׁהַדְּרָגוֹת הִלְלוּ מִתְחַבְּרוֹת, אִז הֵייתִי

לְיִמִּינָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב (הושע ב') וְאֶרְשָׁתִּיךְ לִי לְעוֹלָם. וּבְגִין דְּגָלוּתָא לָאו לְעוֹלָם הוּא דְהָא יִתְבָּא בְּגָלוּתָא.

תָּא חֲזִי, דְסֻמִּיךְ לִיה (זכריה י"ד) וְהִי י' לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה י' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד בְּגִין דְּעַד הַשְׁתָּא כַּד יִשְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא שְׁכִינְתָּא עִמָּהוֹן וּמַלְכָּא בְּלֹא מְטְרוּנִיתָא לָאו מַלְכָּא אִיהוּ. אֲבָל הַהוּא זְמַנָּא וְהִי י' לְמַלְךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה י' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד. כַּד אֲתַדְבְּקַת שְׁכִינְתָּא בְּצַדִּיק פְּדִין הוּא יְחודָא.

דְּהַבִּי אֹלִיפְנָא בְּרִזָּא דְקָרִית שְׁמַע דְּבַעֵי בַר נֶשׁ לִיְחַדָּא לְמֵאֲרִיה וּלְקַשְׂרָא קִשְׁרִין דְמֵהִימְנוּתָא בְּרַעוּתָא דְלָבָא. וְכַד מְטִי לְאֶחָד אֲבַעֵי לִיה לְכוּנָא בְּא' סְתִימָא עֲתִיקָא (ס"א עֲמִיקָא) דְכֵלָּא וְח' תְּמַנָּא דְרַגִּין עֲלֵאִין מִחֻכְמָה עֲלֵאָה עַד צַדִּיק. וְד' רַבְתָּא אֲתַדְבְּקוּתָא דְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְאִיהִי חוּלְקִיָּה דְדָוִד דְאֶקְרִי עֲנִי וְאֲבִיוֹן כַּד אֲתַדְבְּקַת לְאִינּוֹן דְרַגִּין דְלַעִילָא דְרַמִּיזִין בְּא"ח. פְּדִין אִיהִי רַבְתָּא וְעֲלֵמָא כּוּלִיָּה יְנִיק מִינָהּ וְאִינּוֹן שְׂדִים דְאִינּוֹן כְּמַגְדְּלוֹת (ח') אִז הֵייתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם.

תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא עַל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַמַּר כַּד אִיהִי בְּגָלוּתָא עִם בְּנֵהָ בֵּין אוּמִין דְעֲלֵמָא אֶקְרִי זַעִירָא הָדָא הוּא דְכַתִּיב (ש) אַחוֹת לָנוּ קְטַנָּה וְעַד יִשְׂרָאֵל אֲתַדְבְּרוּ בְּאוּרִייתָא וְאֲזִלִּין בְּאַרְחָ קְשׁוּט פְּדִין אֲתַמְלִיָּיא וְשְׁלוֹם אֲתַחַבֵּר בְּהוּ. אֲתִיבַת אִיהִי וְאוֹמְרָת אֲנִי חוֹמָה וְשְׂדֵי כְּמַגְדְּלוֹת.

בְּהַהוּא זְמַנָּא דְאֲתַחַבֵּר עִמִּי אָ"ז וְשְׁלוֹ"ם. א' רְזָא דְעֲתִיקָא קְדִישָׁא דְכֵלָּא, ז' שְׁבַע דְרַגִּין וְשְׁלוֹ"ם דְאֶקְרִי צַדִּיק בֵּינָן

בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וְאִיזָה עֵינָיו? אוֹתָן שֶׁבַע דְּרָגוֹת שֶׁנִּקְרְאוֹת עֵינֵי ה', פְּנֵי ה', וְאֵז שְׁלוֹם לְעוֹלָם, וְשׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק בְּמָקוֹם שֶׁל זָכַר וְנִקְבָּה, וְלִכְּן צִוָּה מֹשֶׁה בַּתּוֹרָה וְאָמַר (דְּבָרִים יד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. לְקַשֵּׁר אֶת כָּל קִשְׁרֵי הָאֱמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד, מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. מַה הַטַּעַם? בְּגַלֵּל שֶׁהוּא מָקוֹם שֶׁכָּל יָמֵי וּשְׁנוֹת הָעוֹלָם בּוֹ תְּלוּיִים בְּסוּד אוֹתָם הַדְּרָגוֹת שֶׁרְמוּזוֹת בְּאֶחָד, וְהֵם עֲשָׂרָה, וְכֻלָּם אֶחָד. וְהַתְּעוּרָרָו בּוֹ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, בְּדִלְ"ת וְיָפָה, בְּגַלֵּל שֶׁמָּקוֹם זֶה שֶׁל דִּלְ"ת הוּא, וְאֵין לָהּ אוֹר מִשְׁלָה, וְצָרִיף אָדָם לְהֶאָרִיף בָּהּ וּלְמַשֵּׁף לָהּ בְּרֻכּוֹת מֵאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים, שֶׁשֶׁה בְּנִים עֲלִיוֹנִים עַל יְדֵי הַצְּדִיק, וְאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים רְמוּזִים בַּח', בְּסוּד שֶׁל שְׁמוֹנָה. שֶׁשֶׁת אֵלֶּה, וּשְׁנַיִם לְמַעְלָה -

חֲכָמָה וּבִינָה, אֵב וְאֵם - לְהוֹסִיף וּלְהַכְלִילֵם לְמַעְלָה וּלְתַתּ לָהֶם בְּרֻכּוֹת מֵאֵב וְאֵם הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁתְּרֵי אֵין שׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק אֵלֶּה בְּמָקוֹם שְׁלוֹם, בְּמָקוֹם שֶׁנִּמְצְאִים זָכַר וְנִקְבָּה. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (שִׁיר א) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלָּךְ שְׁלֵמָה וְגוּמַר. בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ וְגוּמַר. בְּיוֹם חֲתָנָתוֹ דּוֹקָא. וְעַל זֶה אָמְרוּ, וּבִלְבָד שְׁלֵא יַחֲטֹף בַּחֲיִ"ת, אֵלֶּה צָרִיף לְמַשֵּׁף בְּרֻכּוֹת מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן שֶׁל הַכֹּל, וּלְהַרְיֵק בְּאוֹתָם שֶׁשֶׁה בְּנִים. אַחַר כֵּן לִבַּת הַזֹּאת שְׂאִין לָהּ יִרְשָׁה בְּבֵית אֲבִיהָ וְאִמָּהּ, אֵלֶּה רַק הַבֵּן הַזֶּה. וּמִכָּאֵן לְמַדְּנוּ שֶׁבֶן יוֹרֵשׁ אֵב וְאֵם, וּבֵת לֹא, אֵלֶּה שֵׁישׁ לָהּ מְזוֹנוֹת מִן הַבֵּן, אֵלֶּה צָרִיף לְהֶאָרִיף בְּדִלְ"ת הַזֹּאת.

דְּהַנִּי דְּרָגִין מִתְּחִבְרָן פְּדִין א"ז הַיִּיתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וּמֵאֵן עֵינָיו. אֵינּוֹן שֶׁבַע דְּרָגִין דְּאֶקְרוּן עֵינֵי יי, פְּנֵי יי, וּכְדִין שְׁלָמָא לְעֵלְמָא וְשִׁרְיָא טִיבּוֹ דְּעֲתִיקָא בְּאַתְרֵי דְּדָכְר וְנוֹקְבָא וּבְגִין כֵּן פְּקֵד מֹשֶׁה בְּאוֹרֵייתָא וְאָמַר (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד. לְקַשֵּׁר כּוֹלְהוּ קִשְׁרֵין דְּמַהִימְנוּתָא.

הָא חֲזִי, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. מָאֵי טַעְמָא בְּגִין דְּאִיהוּ אַתְרֵי דְּכָל יוֹמִין וּשְׁנֵין דְּעֵלְמָא בִּיהַ תְּלִיין בְּרִזָּא דְּאֵינּוֹן דְּרָגִין דְּרַמִּיזִין בְּאֶחָד וְאֵינּוֹן עֲשָׂרָה וּכְלֵהוּ חַד, וְאַתְעָרוּ בִּיהַ חֲבָרֵייתָא וְאָמְרוּ בְּדִלְ"ת וְשִׁפִּיר. בְּגִין דְּהָאֵי אַתְרָא דְּדִלְ"ת הִיא וְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילֵיהּ. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ וּלְאַמְשָׁכָא לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין שִׁית בְּנִין עֲלָאִין עַל יְדֵי דְּצְדִיק וְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין רְמִיזִין בַּח' בְּרִזָּא דְּתַמְנֵייתָא.

שִׁית אֵלִין וְתִרִין לְעֵילָא חֲכָמָה וּבִינָה אַבָּא וְאִימָא לְאוֹסְפָא וּלְאַכְלָלָא לָהּ לְעֵילָא, וּלְמִיּהֵב לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאַבָּא וְאִימָא עֲלָאָה. דְּהָא לֹא שִׁרְיָא טִיבּוֹ דְּעֲתִיקָא אֵלֶּה בְּאַתְרֵי דְּשְׁלִים, בְּאַתְרֵי דְּאַשְׁתַּפַּח דְּכַר וְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלָּךְ שְׁלֵמָה וְגו' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגו'. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ דִּיִּיקָא. וְעַל דָּא אָמְרוּ וּבִלְבָד שְׁלֵא יַחֲטוּף בַּחֲיִ"ת אֵלֶּה בְּעֵי לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאָן מֵאַתְרֵי עֲלָאָה דְּכוּלָּא. וּלְאַרְקָא בְּאֵינּוֹן שִׁית בְּנִין. לְבַתָּר לְהָאֵי בֵּת דְּלִית לָהּ אַחְסָנָא בְּבֵית אָבוּהָ וְאִימָא אֵלֶּה הָאֵי בְּרָא. וּמִכָּאֵן אוּלְפִּנָא דְּבְרָא יִרִית לְאַבָּא וּלְאִימָא וּבְרַתָּא לֹא, אֵלֶּה דְּאִית לָהּ מְזוּנֵי מִן בְּרָא אֵלֶּה בְּעֵי לְאַרְכָּא בְּהָאֵי דִלְ"ת.

וְשֵׁם אֹמְרִים כְּמָה בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ, לְהֶאֱרִיךְ בַּהּ, כְּשֶׁעוֹר שְׂמִילֵךְ אוֹתָהּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּע זְוִיּוֹת הָעוֹלָם, סוּד שֶׁל שְׁשֵׁה צְדָדִים עֲלִיּוֹנִים שְׂפָלָם יִתְחַבְּרוּ עִמָּה וְלֹא יִפְרְדוּ לְעוֹלָמִים, וּכְשֶׁאֲדָם מֵאֲרִיךְ בְּזָה, כֹּל אוֹתָם יָמִים וְשָׁנִים עֲלִיּוֹנִים מוֹשְׁכִים בְּרִכָּה עַל רֵאשׁוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרֵא לוֹ (ישעיה טז) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

בַּא רְאָה, כִּלְל הַתּוֹרָה בְּפִסּוּק הַזֶּה רְמוּזִים, וְכִלְל שֶׁל כָּל אוֹתָן הָאֲמִירוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם רְמוּזִים בְּאֶחָד. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (איוב כב) וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁיבֵנוּ וּנְפֹשׁוּ אוֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ', וּפְרָשְׁנוּ שְׂפָלָם עֶשְׂרֵה, וְכֹלָם כְּלוּלִים בְּפִסּוּק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה.

בְּרֵאשִׁית - סוּד הַחֲכֻמָּה. בְּרֵא - הָעֲלִיּוֹן הַנְּסֻתָר שֶׁלֹּא נוֹדַע. אֱלֹהִים - בִּינָה. אֵת - כִּלְל שֶׁל חֶסֶד וּגְבוּרָה. הַשְּׂמִים - תְּפֻאֲרָת. וְאֵת - כְּלָלוֹת שֶׁל נִצַּח וְהוֹד. וְאִוֹ שֶׁל "וְאֵת" - לְהַכְלִיל הַצְּדִיק. הָאֲרֵץ - כְּלָלוֹת שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, אֲרֵץ הַחַיִּים, וְאַחַר כֵּן פָּרַט שֶׁל תּוֹרָה בְּסוּד אוֹתָם יָמִים עֲלִיּוֹנִים. בְּרֵאשִׁית הוּא מְאֻמְר, כְּנֻגַד הַדְּרָגָה שֶׁל חֲכֻמָּה, וְנִקְרָא רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר - כְּנֻגַד הַדְּרָגָה שֶׁל חֶסֶד שֶׁהִיא לִימִין, שְׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵא אוֹר לְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּסוּד שֶׁל יוֹם, זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְנֻגָדוֹ לְמַטָּה, אֲבָרְהָם שְׂאוֹמֵז בַּחֲלֵק הַזֶּה, וְלִכְּן כְּתוּב כָּאֵן יוֹם אֶחָד, וְכֵאֵן - אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם, וְכוּ כְּתוּב (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרָח, בְּסוּד שֶׁל אוֹר שְׂיוֹצֵא מִמְּזֻרָח.

וְתַמָּן אֲמַרִי כְּמָה בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ, כְּשִׁיעוֹרָא דִּימְלִיךְ יְתָה לְעִילָא וְלִתְתָא וּלְאַרְבַּע זְוִיּוֹן דְּעֶלְמָא, רְזָא דְשִׁית סְטָרִין עֲלָאִין דְכֻלְהוּ יִתְחַבְּרוּן עִמָּה וְלֹא יִתְפָּרְשׁוּן לְעֶלְמִין. וְכַד בַּר נֶשׁ מֵאֲרִיךְ בְּהָאִי כָּל אֵינּוֹן יוֹמִין וְשָׁנִין עֲלָאִין מוֹסְרִין בְּרִכָּאָן עַל רֵישִׁיה וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִי לִיה (ישעיה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

תָּא חֲזִי, כִּלְלָא דְאוֹרֵייתָא בְּהָאִי קָרָא רְמִיזִין וְכִלְלָא דְכָל אֵינּוֹן אֲמִירָן דְאֶתְבְּרִי בְּהוֹן עֶלְמָא בְּאֶחָד רְמִיזִין הָדָא הוּא דְכְּתִיב (איוב כ"ג) וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁיבֵנוּ וּנְפֹשׁוּ אוֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהוֹן אֶתְבְּרִי עֶלְמָא וְעַל דָּא תְּנִינָן בְּעֶשְׂרֵה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ' וְאוֹקִימָנָא דְכוּלְהוּ עֶשְׂרֵה וְכֻלְהוּ כְּלִילָן בְּקָרָא קְדַמְאָה דְאוֹרֵייתָא: (עד כאן מוההשמטות)

השלמה מוההשמטות (סימן כד)

בְּרֵאשִׁית רְזָא דְחֲכֻמָּה. בְּרֵא. עֲלָאָה סְתִימָא דְלֹא אֶתִּידַע אֱלֹהִים בִּינָה. אֵת כְּלָלָא דְחֶסֶד וּגְבוּרָה. הַשְּׂמִים תְּפֻאֲרָת וְאֵת כְּלָלָא דְנִצַּח וְהוֹד. וְאִוֹ דוֹאֵת לְאַכְלָלָא צְדִיק. הָאֲרֵץ כְּלָלָא דְכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל אֲרֵץ הַחַיִּים וּבְתַר פְּרֻטָא דְאוֹרֵייתָא בְּרֵזָא דְאֵינּוֹן יוֹמִין עֲלָאִין. בְּרֵאשִׁית מְאֻמְר הוּא לְקַבַּל דְרָגָא דְחֲכֻמָּה וְאֶקְרִי רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר לְקַבַּל דְרָגָא דְחֶסֶד דְאִיהוּ לִימִינָא. דְהָא מִתְּמָן נִפְּיק נְהוֹרָא לְכֻלְהוּ עֲלָמִין בְּרֵזָא דְיוֹם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים נ"ב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם וְלִקְבָלִיהָ לְתַתָּא אֲבָרְהָם דְאַחִיר בְּהָאִי חוֹלְקָא. וּבְגִין כֵּן כְּתִיב הֵכָא יוֹם אֶחָד, וְהֵכָא (יחזקאל לג) אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם וּבִיהַ כְּתִיב (ישעיה מ"א) מִי הָעִיר מִמְּזֻרָח בְּרֵזָא דְאוֹר דְנִפְּיק מִמְּזֻרָח.

ובא ראה, לא תמצא בכל שבעת הצדיקים שאחוזים למעלה בסוד של שמוותיהם בתחלה אף, אלא אברהם ואהרן שאחוזים בחסד הזה, שהרי כהנים מצד החסד באים. אף על גב שאהרן אחוז בהוד, גם בחסד הוא אחוז. ומשה, אף על גב שאחוז בנצח, גם בתפארת אחוז הוא, להראות שהכל אחד. ואברהם ראש לכל הצדיקים, וממנו נפרדו למטה, שהוא לימין הקדוש ברוך הוא, ונקרא כהן, זהו שכתוב (תהלים ק) אתה כהן לעולם על דברתי מלפי צדק. ואהרן אחוז בזה בגלל שהוא כהן, אבל דרגתו הוא הוד.

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל וכו' - פנגד הדרגה של גבורה ששם אחוז יצחק, וכנגדו תפארת. המים הולידו אש, בגלל כך יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, ובגלל כך למטה (בראשית כה) אברהם הוליד את יצחק, ובאותו יום נברא גיהנם, שיצא מאותה אש חזקה באותה מחלקת, ולכן אותו יום הוא יום הדין.

ויאמר אלהים יקוו המים - פנגד דרגת תפארת שנקרא קו האמצעי, וכנגד יעקב שהוא שלישי, ונוטל שני חלקים באותו של אש ומים (של אש השמים) משמים, וכנגדו יום שלישי, ועל זה נקרא יעקב (שם) איש תם ישב אהלים. שלם בכל. שלם בחסד. שלם בדין. שלם במים. שלם באש. ישב אהלים - שנים, חסד וגבורה, ונוטל הכל, ונעשה בידיו רחמים.

ויאמר אלהים תדשא הארץ תדשא עשב וזרע עץ פרי וגומר. הדרגה של צדיק שנקרא

ותא חזי לא תשפח בכלהו שבעה זפאין דאחינדן לעילא ברזא דשמהתהון בשירותא אלה אלא אברהם ואהרן דאחינדן בהאי חס"ד דהא כהנים מסטרא דחס"ד אתו. ואף על גב דאחיד אהרן בהוד, בחס"ד נמי אחיד ומשה אף על גב דאחיד בנצח, בתפארת נמי אחיד. לאחזאה דכולא חד ואברהם רישא לכלהו זפאין ומניה אתפרשו לתתא דאיהו לימינא דקדשא ברוך הוא ואקרי כהן הדא הוא דכתיב (תהלים ק) אתה כהן לעולם על דברתי מלפי צדק. ואהרן בגין דאיהו כהן אחיד בהאי, אבל דרגא דיליה הו"ד איהו:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל וכו' לקבל דרגא דגבורה דאחיד תמן יצחק ולקבליה תפארת מיא אולידו אשא בגין כך יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל. ובגין כך לתתא אברהם הוליד את יצחק וביומא ההוא אתברי גיהנם דנפיק מההוא אשא תקיפא בההוא מחלוקת ובגין כך ההוא יומא, יומא דדינא:

ויאמר אלהים יקוו המים לקבל דא דרגא דתפארת דאקרי קו האמצעי ולקבליה דיעקב דאיהו תליתאי ונטיל תרין חולקין בההוא דאש ומים (דאש השמים) משמים ולקבליה יום תליתאי ועל דא דאקרי יעקב (בראשית כ"ה) איש תם יושב אהלים. שלים בכלא. שלים בחסד. שלים בדינא. שלים במיא שלים באשא. יושב אהלים תרין, חס"ד וגבורה ונטיל פלא ואתעביד בידיה רחמין:

ויאמר אלהים תדשא הארץ תדשא עשב וזרע עץ פרי וגומר. דרגא דצדיק

עץ החיים, והוא עושה פרי, שְׁהָרִי אֵין בְּכֹלָם שְׁיַעֲשֶׂה פְּרִי פָּרֹט לוֹ. זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ, דּוֹקָא, וּכְנַגְדּוֹ לְמִטָּה (שם מט) בֵּין פֶּרֶת יוֹסֵף בֵּין פֶּרֶת עֲלֵי עֵין, וְנִקְרָא בְּרִית שְׁלוֹם. וְלִכֵּן פְּעַמִּים בְּיּוֹם הַזֶּה כִּי טוֹב, אֶחָד כְּנֶגֶד דְּרַגְתַּת תְּפָאֲרַת, וְאֶחָד כְּנֶגֶד דְּרַגְתַּת צְדִיק, שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁבִיבָת שְׁלִמְעָלָה, וּמַעֲשֶׂה אַחַר אֵין בּוֹ אֲלָא זְווג לְהוֹצִיא פְּרִי נְשָׁמוֹת לְעוֹלָם, פְּרִי מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּף גַּם לְמִטָּה, שְׁזוּוג מְתָר בּוֹ מְשַׁבֵּת לְשַׁבָּת.

בֵּא רָאָה סוּד עֲלִיּוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה, מֵה זֶה עֵץ פְּרִי עֲשֶׂה פְּרִי, הוּא כְּנֶגֶד יוֹם הַשְּׁבִיבָת, מֵה הַטַּעַם נִכְלָל בְּיוֹם שְׁלִישִׁי? סוּד עֲלִיּוֹן הוּא, בְּגַלְל שְׁשִׁנְיָנוּ, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּין יוֹחָאי אוֹמֵר, מֵה הַטַּעַם כְּתוּב בַּתּוֹרָה (דברים כד) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה, וְלֹא כִּי תִלְקַח אִשָּׁה לְאִישׁ? בְּגַלְל שְׁדַרְךָ הָאִישׁ לְחֹזֵר וּלְבַקֵּשׁ אִשָּׁה. מִשָּׁל לְאָדָם שְׁאֲבָדָה לוֹ אֲבָדָה, בְּעַל הָאֲבָדָה מְחֹזֵר אַחַר אֲבָדָתוֹ. וְצְדִיק (סוד) זֶה נִקְרָא אִישׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב (בראשית מט) וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה, כְּפִי שְׁבָאֲרָנוּ.

וּבְנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל שְׁרַמּוּזָה בְּיוֹם רַבִּיעִי בְּסוּד שֶׁל מְאֹרֶת חֶסֶד, הָעֲמוּד הַרְבִּיעִי מְלָכוֹת שֶׁל דָּוִד, לִכְן אֵף עַל גַּב שְׁמִקּוֹמוֹ שֶׁל צְדִיק זֶה יוֹם הַשְּׁבִיבָת, נִכְלָל וְנִרְמָז בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, לְהֵיוֹת סְמוּךְ לְיוֹם רַבִּיעִי, וְהִיא אֲשֶׁתוֹ, לִכְן בְּעַל הָאֲבָדָה מְחֹזֵר עַל אֲבָדָתוֹ, וְלִכְן כְּתוּב לְמִטָּה (שם מט) וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ.

אֲבָר לְעֵתִיד לְבֵא, שֶׁהוּא בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי שֶׁהוּא הָאֶלֶף הַשְּׁשִׁי, כְּשִׁבְא הַמְּשִׁיחַ, שְׁיוֹמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלֶף שָׁנָה, אֵף עַל גַּב

דְּאֶקְרִי עֵץ הַחַיִּים וְאִיהוּ עוֹשֶׂה פְּרִי, דְּהָא לִית בְּכֹלָהוּ דִּיעֲבִיד פְּרִי בָר אִיהוּ. זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ דִּיִּיקָא. וְלִקְבִלְיָה לְתַתָּא (בראשית מט) בֵּין פֶּרֶת יוֹסֵף בֵּין פֶּרֶת עֲלֵי עֵין. וְאֶקְרִי בְּרִית שְׁלָמָא. וּבְגִין כִּף תְּרִי זְמַנִּי בְּהָאֵי יוֹמָא כִּי טוֹב, חַד לְקַבֵּל דְּרַגָּא דְּתַפְאָרַת וְחַד לְקַבֵּל דְּרַגָּא דְּצְדִיק דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא דְּלְעִילָא וְעֲבִידְתָּא אַחֲרָא לִית בֵּיה אֲלָא זְווגָא לְאַפְקָא פְּרִי נְשָׁמַתִּין לְעִלְמָא, פְּרִי עוֹבְדוּי דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֵכִי נָמִי לְתַתָּא דְּזוּוגָא שְׁרִי בֵּיה מְשַׁבֵּת לְשַׁבָּת.

תָּא חֲזִי, רְזָא עֲלָאָה דְּאוּרִייתָא, מְאִי עֵץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי, לְקַבֵּל יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא אִיהוּ. וּמְאִי טַעְמָא אַתְּכְּלִיל בְּיוֹם תְּלִיתָאי, רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ. בְּגִין דְּתַגְּיֵנן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּין יוֹחָאי אוֹמֵר מְאִי טַעְמָא כְּתִיב בְּאוּרִייתָא (דברים כד) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וְלֹא כִּי תִלְקַח אִשָּׁה לְאִישׁ בְּגִין דְּאַרְחִיָּה דְּבַר נֶשׁ לְאַהֲדָרָא וּלְמַתְבַּע אַנְתּוֹ. מְתַל לְבַר נֶשׁ דְּאַתְאֲבִיד לִיָּה אֲבִידְתָּא מְאִרִי דְּאַבְדְתָּא מְחֹזֵר לְמַתְבַּע אֲבִידְתָּא דִּילִיָּה, וְהֵאֵי צְדִיק אִישׁ אֶקְרִי. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית מ"ג) וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה כְּדְאוּקִימָנָא.

וּבְנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל דְּרַמִּיזָא בְּיוֹם רַבִּיעִיאֵי בְּרְזָא דְּמְאֹרֶת חֶסֶד סְמְכָא רַבִּיעִיאָה מְלָכוֹתָא דְּדָוִד. בְּגִין כִּף אֵף עַל גַּב דְּאַתְרִיָּה דְּהֵאֵי צְדִיק יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא אַתְּכְּלִיל וְאַתְרַמִּיז בְּיוֹמָא תְּלִיתָאי לְמַהוּי סְמִיךְ לְיוֹם רַבִּיעִיאֵי וְאִיהוּ אַנְתּוֹ דִּילִיָּה בְּגִין כִּף מְאִרִיָּה דְּאַבִּידְתָּא מְחֹזֵר עַל אֲבָדָתוֹ וּבְגִין כִּף כְּתִיב לְתַתָּא (בראשית מ"ב) וְיוֹסֵף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ.

אֲבָר בְּזְמַנָּא דְּאַתִּי דְּאִיהוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים בְּיוֹם שְׁתִּיתָאי דְּאִיהוּ אֶלְפָּא שְׁתִּיתָאָה

שחלקה של פנסת ישראל הוא יום הרביעי, הלכה ונרמזה ביום הששי להיות סמוכה לבעלה שנקרא צדיק, יום השבת, לתקן לו שלחן. וזהו שכתוב (ירמיה לא) כי ברא ה' חדשה בארץ נקבה תסובב גבר. זהו בזמן המשיח שהוא ביום הששי, ולכן כתוב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. מה הטעם נוסף ה', מה שלא היה כן בשאר הימים? אבל בכל מקום ה' זו פנסת ישראל, שבאה להזדווג עם בעלה ביום שבת, כשיבא בעלה להקימה מן העפר. ובגלל כך כתוב (ישעיה כו) ובאו האבדים בארץ אשור, זה צדיק וכנסת ישראל.

דבר אחר, מה הטעם נכלל היום השלישי הסוד של צדיק? בגלל ששלוש דרגות מימין ושלוש משמאל, והוא היה באמצע הגוף להשקות לכל כפי להשפיע השפעתו ליום רביעי שהוא פנסת ישראל, שאין לה אור מעצמה סמוך לצדיק הזה. ובא תראה, יום השבת הזה אסור לעשות בו מלאכה, משום כך נכללו בו שני ויאמר, כנגד שתי דרגות, והכפל בו כי טוב. ויאמר אלהים יהי מארת - כנגד דרגה של צדק, מלכות שלמעלה שאין לה אור משלה אלא מה שנותן לה על ידי צדיק, ולכן דוד למטה עני ואביון אחוזי ביה, והצטרף להוסיף לו ימים ושנים, והרי בארנו דוקא שבעים שנה, ונקרא יום רביעי.

ויאמר אלהים ישראל ויצו המים - כנגד דרגה של נצח, שהוא עמוד ימין של התורה, וכנגדו משה

כד ייתי משיחא, דיומא דקדשא ברין הוא אלה שנין אף על גב דפנסת ישראל חולקא דידה יומא רביעאה, אזלא ואתרמיזא ביומא שתיתאה למהוי סמיכא לבעלה דאקרי צדיק יומא דשבתא לתקנא ליה פתורא והאי דכתיב (ירמיה לא) כי ברא יי חדשה בארץ נקבה תסובב גבר דא איהו בזמנא דמשיחא דאיהי ביומא שתיתאה ובגין כך פתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי. ומאי טעמא אתוסף ה' מה דלא הוה כן בשאר יומי. אבל בכל אתרא ה' דא כנסת ישראל דאתייה לאזדווגא בבעלה יומא דשבתא, כד ייתי לבעלה (ס"א לה בעלה) לאקמא לה מעפרא. ובגין כך פתיב (ישעיה כ"ו) ובאו האבדים בארץ אשור. דא צדיק וכנסת ישראל.

דבר אחר מאי טעמא אתכליל ביום תליתאי רזא דצדיק בגין דתלת דרגין מימינא ותלתא משמאלא ואיהו הוה אמצעייתא דגופא לאשקאה לכולא בגין למנגד שקיותיה ליום רביעאי דאיהי כנסת ישראל דלית לה נהורא מגרמה, סמיה להאי צדיק. ותא חזי האי יומא דשבתא אסיר למעפד עבידתא בגין כך אתכלילו ביה תרין ויאמר, לקבל תרין דרגין והוכפל ביה פי טוב.

ויאמר אלהים יהי מארת לקבל דרגא דצד"ק, מלכו"ת דלעילא דלית לה נהורא מדילה אלא מה דאתייהיב לה על ידי צדיק ובגין כך דוד לתתא עני ואביון אחיד בה ואצטרין לאוספא ליה יומין ושנין והא אוקימנא שבעים שנה דייקא ואקרי יום רביעאי:

ויאמר אלהים ישראל ויצו המים. לקבל דרגא דנצ"ח דאיהו סמיכא ימינא דאורייתא ולקבליה משה לתתא סמיה לעלמא באורייתא דא

למטה סומך לעולם בתורה. זהו שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה וגומר.

ויאמר אלהים תוצא הארץ - כנגד דרגה של הוד שאוחז אהרן, ונקראת יום ששי. בא ראה, אהרן למטה אף על גב שבא מחסד, אוחז למטה ביום הששי שנקרא הוד, ועושה קרבנות באותם מיני בהמות טהורות שנבראו ביום שלו, לקרב את כנסת ישראל שגומזה בצדיק, לקשר דרגות האמונה ולהוריד רחמים לעולם.

ויאמר אלהים נעשה אדם. האמירה הזו כנגד הדרגה העליונה של הכל נסתרת הנסתרים, רצה לעשות כבוד לדמותו בסוד של אדם, ובכל הדרגות למטה נתן פח להוציא, כל אחד פראוי לו, ועשה אדם ששולט בכל, בעליונים ותחתונים.

ובא ראה, עד שלא השתלמו אותן שבע דרגות של ימים עליונים, לא השתלם אדם למעלה. פיון שהשתלם למעלה אדם העליון, השתלם למטה אדם התחתון וכל העולמות בשלמות. לכן השליט את האדם התחתון על כל מה שנברא בעולם, בגלל שאדם העליון שולט על הכל. ולכן רמז בפסוק זה שבע דרגות, שיש בו שבע דרגות עליונות שנקרא בהם אדם שלמעלה והשתלם בהם. בגלל כך, נעשה אדם בצלמנו, לתת לו שפע מאותו מקום שנקרא חסד.

בא ראה, מי שצלם זה עליו, חסד אל לא זז ממנו ויושב על ראשו, ומתחברת בו שכינה בסוף ימיו, בגלל שחסד זה הוא שבא לו ממנו לא מסתלק, עד

הוא דכתיב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה וגו' :

ויאמר אלהים תוצא הארץ לקבל דרגה דהו"ד דאחיד אהרן ואקרי יום שתייתי. תא חזי אהרן לתתא אף על גב דאתי מחס"ד אחיד לתתא ביום שתייתי דאקרי הו"ד ועביד קרבנין באינון מיני בעירן דכנין ואתבריו ביומא דיליה (לקרא) לאקרא כנסת ישראל דאתרמיזא ביה בצדי"ק לקשרא דרגין דמהימנותא ולנחתא רחמי לעלמא :

ויאמר אלהים נעשה אדם. האי אמירא לקבל דרגה עלאה דכלא סתימאה דסתימין. בעא למעבד יקרא לדיוקנא ברזא דאדם ובכלהו דרגין לתתא יהיב חילא לאפקא כל חד כדקא חזי ליה ועבד אדם דשליט בכלא בעלאי ותתאי.

ותא חזי עד לא אשלימו אינון שבע דרגין יומין עלאין לא אשתלים אדם לעילא. פיון דאשתלים לעילא אדם עלאה, אשתלים לתתא אדם תתאה. וכלהו עלמין בשלימו. בגין כך שליטיה לאדם תתאה על כל דאתברי בעלמא בגין דאדם עלאה שליט על כלא. ובגין כך רמז בהאי קרא שבע דרגין. דאית ביה שבע דרגין עלאין דאקרי בהו אדם דלעילא ואשתלים בהו. בגין כך נעשה אדם בצלמנו, למיהב ליה שפע מההוא אתרא דאקרי חסד.

תא חזי, מאן דהאי צולמא עליה, חסד אל לא אעדי מניה ויתבא על רישיה ואתחברת ביה שכינתא בסופא דיומוי בגין יום ראשון, והוא ראש של כל הנמים שלמעלה. וצלם זה

שנשלמים ימיו באותה הדרגה
שנקראת אחרית הימים. והיא
הדרגה של צד"ק, והיא שביעית,
שנת השמטה. ובאותה דרגה
נשלמים ימי האדם, כשנשלמו
שבעים שנה פנגד שבע דרגות,
עשר לכל דרגה. זהו שכתוב (תהלים
צ) ימי שנתינו בהם שבעים שנה.
מה זה בהם? באותם ימים ושנים
שלמעלה, ואם בגבורת שמונים.
בא ראה, בנים חיים ומזונות לא
בזכות תלויים הדברים, הסוד של
אותן שבע דרגות שבהן זכות
וחוכה בסוד חסד וגבורה, שאם
כף לא היה לו לאדם להיות חי
פרט לשבעים, אלא שבמזל
העליון העתיק של הכל תלויים,
בגלל כף הוא מוסיף על כל ימי
האדם כרצונו.

ובא ראה, כף למדנו בספרו של
שלמה המלך, שבלילה האחרון
של חג, אם יסתפל אדם בצלמו
ויראה אותו שלם, לא נגזרה עליו
מיתה. ומה הטעם בלילה הזו?
בגלל ששבעת ימי החג פנגד
שבעה ימים עליונים הם, שכל
הימים והשנים של העולם תלויים
בהם, והם רמוזים בכתוב של (דברי
הימים א-כט) לך ה' הגדלה וגומר.
ראשיתם חסד וסיומם ממלכה.
פנסת ישראל. אחרית הימים
שנמצאת שביעית אחרית.

ובשבא ליל השביעי הזה, נראה
אם השתלמו הימים באחרית
הזאת. ואם הצלם העליון הזה
נראה עליו, אז חסד אל כל היום
יחזר עליו כבתחלה, ולא פוחד
מהדין הזה של צדק, והיא עמו
בשלמות בחדוה ומחזירה לו
פנים. ולכן הזהיר הקדוש ברוך
הוא את ישראל להנצל מדיני
הצדק הזו, ולכסות סכת שלום

דהאי חס"ד יום ראשון ואיהו רישא דכל
יומין דלעילא והאי צולמא דאתנא ליה
מניה לא אסתלק עד דאשתלימו יומוי
בההוא דרגא דאקרי אחרית הימים והוא
דרגא דצדק ואיהי שביעאה, שנת השמיטה
בההוא דרגא אשלימו יומוי דבר נש פד
אשתלימו שבעין שנין לקבל שבע דרגין,
עשרה לכל דרגא. הדא הוא דכתיב (תהלים צ)
ימי שנתינו בהם שבעים שנה. מאן בהם,
באינון יומין ושנין דלעילא. ואם בגבורת
שמונים.

תא חזי, פני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא
מלתא. רזא דאינון שב בדרגין (לדעתי צ"ל
שבע דרגין) דבהון זכות וחוכא ברזא דחס"ד
וגבורה. דאי הכי לא הוה ליה לבר נש
למהוי חי בר משבעין. אלא במזלא עלאה
עתיקא דכלא תליין. בגין כף איהו מוסיף
על כל יומוי דכל בר נש פרעותיה.

ותא חזי הכי אוליפנא בספרא דשלמה
מלכא, דביליאי בתראה דחגא, אי
יסתפל בר נש בצולמא דיליה וחזי ליה
שלים, לא אתגזר עלוי מיתה. ומאי טעמא
בהאי ליליא, בגין דשבעא יומין דחגא
לקבל שבעא יומין עלאין אינון. דכל יומין
ושנין דעלמא בהו תליין, ואינון רמיזין
בקרא (דברי הימים א כט) דלך יי' הגדולה וגו'
שירותא דלהון חס"ד וסיומא דלהון
ממ"לכה, פנסת ישראל, אחריות הימים.
אשתכח שביעאה אחרית.

וכר אתנא האי ליליא דשביעי אתחזי אי
אשתלימו יומוי בהאי אחרית. ואי האי
צולמא עלאה חזי עליה, חס"ד אל יתהדר
עליה פדבקדמיתא ולא מסתפי מהאי דינא דצד"ק ואיהי בהדיה

עליהם, ולשבת בצל האמונה. זהו שכתוב (ויקרא כג) בספת תשבו שבעת ימים, להכליל את הדרגה הזו למעלה ולהוסיף בה ברכה ממים העליונים, בגלל שיום זה הוא שביעי הוא כנסת ישראל. אנו מקיפים את המזבח הזה העליון באותם שני המודים שהם ערבי נחל, ועושים בה נסוף המים, ונותן צדיק באותם שתין שהם מששת ימי בראשית, הכל בסוד החכמה.

ולאחר מפן (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם, תעשו כנוס לאותם שבעה ימים עליונים, ועשו יום טוב בגלל שנצלתם מדינו של אותו יום שביעי. בגלל כך כתוב בצלמנו כדמותנו, כנגד יום שני גבורה, חלקו של יצחק, ואז יש לאדם לשים את 'דמותנו' הזאת ולהדמות במעשיו לאותם העליונים. וכל זה למה? בגלל שהקדוש ברוך הוא נתן בידי האיש, אם רוצה האיש לדמות עצמו לאותם שלמעלה, משתלם בהם, ולא פוחד ממדת הדין העליונה.

וירדו ברגת הים - כנגד הדרגה של נצח שאחיו בה משה, שרגת הים נבראו באותה דרגה (ספירה), ונתן להם נסתר הנסתרים כח לשלט עליהם אם דומה אדם לעליונים, ואם לא דומה לעליונים - ירדו, ודגי הים שולטים בהם בכני אדם, ולכן הזהירה אותם התורה שנתנה על ידי משה, (דברים

ו) ובחירת פחיים.

בא ראה, משה, כשנזרק לים, לא שלטו עליו דגי הים ולא פחד

בשלימו בחדוותא ואהדרת ליה אנפין. ובגין כך אזהר לון קדשא בריך הוא לישראל לאשתזבא מדינוי דהאי צד"ק, ולחפאה ספת שלמא עלייהו ולמיתב בצלא דמהימנותא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (ויקרא כ"ג) בספות תשבו שבעת ימים לאכללא להאי דרגא דלעילא ולאוספא ביה ברכה ממין עלאין, בגין דהאי יומא שביעאה איהו כנסת ישראל אגן מקיפין להאי מזבח עלאה באינון תרין למודים דאינון ערבי נחל ועבדין בה נסוף המים ויהיב צדי"ק באינון שתין דאינון מששת ימי בראשית פלא ברזא דחכמתא.

ולבחר (במדבר כ"ט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם. עבדו פנישתא לאינון שבע יומין עלאין ועבדו יומא טבא, בגין דאשתזבתון מדינוי דההוא יומא שביעאה. בגין כך פתיב בצלמנו כדמותנו לקבל יומא תנינא גבורה, חולקיה דיצחק. פדין אית לבר נש למשוי להאי דמותנו ולא תדמי בעובדוי לאינון עלאין. וכל דא למה בגין דקדשא בריך הוא יהב בידי דבר נש, דאי בעי בר נש למדמי גרמיה לאינון דלעילא אשתלים בהו ולא מסתפי מהאי מדת דינא עלאה.

וירדו ברגת הים לקבל דרגא דנצ"ח דאחיד ביה משה דגת הים בההוא דרגא אתפריאו ויהיב לון סתימא דסתימין חילא למשלט עלייהו, אי דמי בר נש לעלאין, ואי לא דמי לעלאין ירדו. ונוגי

ימא שלטין בהו בכני נשא. ובגין כך אזהירת לון אורייתא דאתיהיבת על ידי דמשה (דברים ל') ובחירת פחיים.

תא חזי, משה כד אתרמי לימא לא שלטו עליה נוגי ימא ולא אסתפי

מֵהֶם, בְּגִלּוֹל שֶׁהוּא הִיָּה עֵתִיד לְהִתְקַרֵּב לְמַעֲלָה וּלְדַבֵּק בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא, וְלֵאחֹר שְׂנֵדֶבֶק, שֶׁלֹּט עַל דְּגֵי הַיָּם, וְרִמּוֹז לְאַהֲרֹן אָחִיו שִׁיכָּה אֶת הַיָּם וְיִמּוּתוֹ הַדְּגִים, וְהוּא לֹא עָשָׂה כֶּף, בְּגִלּוֹל שְׂאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁלוֹ שׁוֹלֵטֹת עֲלֵיהֶם וְכֵה נִכְרָאוּ, וְלֹא רָצָה הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיכָּה הוּא בְּשִׁבִיל לְהִתְהַפֵּךְ לָהֶם לְאוֹיֵב. וְכִשְׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב עֲלָיו (ישעיה מג) כִּי תַעֲבֹר בְּמִים אֲתָךְ אֲנִי וְגוֹמֵר. שָׁזָה וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם. כִּנְגִיד דְרָגָה שֶׁל שָׁמַיִם, שְׂבֻאוֹתָהּ דְרָגָה שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וְזוֹ תַפְאֲרָתוֹ.

וְאֵף עַל גֵּב שֶׁבְּדַרְגַּת הַנִּצְחָה נַעֲשׂוּ כָּל דְּגֵי הַיָּם וְהַעוֹפוֹת, לֹא כְּתוּב שֵׁם אֵלָּא עוֹף כֶּנֶף, אֲבָל עֲכָשׁוּ קָרָא לָהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם, בְּגִלּוֹל שֶׁבֶן אָדָם לֹא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם אֵלָּא מִצַּד שֶׁל שָׁמַיִם. וּבִבְהֵמָה - שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם בְּסוּד שֶׁל הוֹד שְׁנוֹתָן לוֹ סִיּוּעַ, שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ יוֹם נִכְרָאוּ הַבְּהֵמוֹת. וּבְכָל הָאָרֶץ - שׁוֹלֵט בְּסוּד שֶׁל צַדִּיק שֶׁנִּקְרָא כָּל, וְהוּא שׁוֹלֵט עַל הָאָרֶץ, אָרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה. כֶּף גַּם אָדָם לְמִטָּה שׁוֹלֵט עַל אָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה, מִשׁוּם שֶׁהַכֹּל בּוֹ. וּבְכָל הָרִמְשׁ הָרִמְשׁ עַל הָאָרֶץ - שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם אָדָם מִסִּיּוּעַ שְׁנַתָּן לוֹ מֵאָרֶץ הַחַיִּים, הַמְּלָכוֹת הָעֲלִיּוֹנָה: (ע"כ מִהַשְׁמָטוֹת) פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה וְאָמַר, מִצְוֹת הַתּוֹרָה שְׁנַתָּן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, כֵּלָן כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. זוֹהִי הַמִּצְוָה הַרְאשׁוֹנָה שֶׁל הַכֹּל. וְנִקְרָאת מִצְוָה זוֹ יִרְאֵת ה', שְׁנִקְרָאת רֵאשִׁית, כְּשֶׁתּוּב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֻכְמָה יִרְאֵת ה'.

מִצְוֵיהֶם בְּגִין דְּאִיהוּ הָוָה זְמִין לְקַרְבָּא לְעֵילָּא וּלְאַתְדַבְּקָא בְּקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּלְבַתָּר פִּד אֲתַדְּבַק שְׁלִיט עַל נוּגֵי יַמָּא. וְרִמּוֹז לְאַהֲרֹן אָחִיו דִּימְחֵי יֵת יַמָּא וְיִמּוּתוֹן נוּגֵי וְאִיהוּ לֹא עֲבִיד הֲכִי, בְּגִין דְּהֵיאַ דְרָגָא דִּילֵיהּ שְׁלִיט עֲלֵייהוּ וּבִיהּ אֲתַבְּרִיאַו וְלֹא בְּעָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דִּימְחֵי אִיהוּ, בְּגִין לְאַתְהַפְּכָא לְהוּ לְאוֹיֵב. וְכַד בַּר נֶשׁ אֲזִיל בְּאַרְחוּי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּתוּב עֲלֵיהּ (ישעיה מ"ג) כִּי תַעֲבֹר בְּמִים אִיתָךְ אֲנִי וְגוֹ'. דְּהָא וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם לְקַבֵּל דְרָגָא דְשָׁמַיִם. דְּבַהֲהוּא דְרָגָא שְׁלִיט עֲלֵיהוּ וְדָא תַפְאֲרָתוֹ.

וְאֵף עַל גֵּב דְּבְּדְרָגָא דְנִצְחָה אֲתַעֲבִידוּ כָּל נוּגֵי יַמָּא וְעוֹפֵי, לֹא כְּתוּב תַּמָּן אֵלָּא עוֹף כֶּנֶף אֲבָל הַשְׁתָּא קָרִי לְהוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּגִין דְּבַר נֶשׁ לֹא שְׁלִיט עֲלֵייהוּ אֵלָּא מִסְטָרָא דְשָׁמַיִם. וּבִבְהֵמָה שְׁלִיט עֲלֵייהוּ בְּרִזָּא דְהוּ"ד דִּיהִיב לֵיהּ סִיּוּעָא דְהָא בְּהֵוּא יוֹמָא אֲתַבְּרִיאַו בְּעִירָן. וּבְכָל הָאָרֶץ שְׁלִיט בְּרִזָּא דְצַדִּיק דְאִקְרִי כ"ל וְאִיהוּ שְׁלִיט עַל הָאָרֶץ אֲרַעָא עֲלָאָה. הֲכִי נִמִּי בַר נֶשׁ לְתַתָּא שְׁלִיט עַל אֲרַעָא תַתָּאָה בְּגִין דְכוּלָּא בִּיהּ. וּבְכָל הָרִמְשׁ הָרִמְשׁ עַל הָאָרֶץ שְׁלִיט עֲלֵיהוּ בַר נֶשׁ מִסִּיּוּעָא דְאֲתִיְהִיב לֵיהּ מֵאָרֶץ הַחַיִּים מְלָכוֹת עֲלָאָה: (ע"כ כַּאן מִהַשְׁמָטוֹת)

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּפַקוּדֵי אוּרִייתָא. וְאָמַר פַּקוּדֵי אוּרִייתָא דִּיהֵב קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל כֵּלָהוּ בְּאוּרִייתָא בְּאַרְחָה כֵּלָל כְּתוּבֵי: בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. הָדָא הִיא פַּקוּדָא קִדְמָא"ה דְכֵלָּא. וְאִקְרִי פַּקוּדָא דָּא יִרְאֵת יי דְאִקְרִי רֵאשִׁית. דְּכְתוּב, (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֻכְמָה יִרְאֵת יי. (משלי א) יִרְאֵת יי רֵאשִׁית דַּעַת. בְּגִין דְּמִלָּה דָּא רֵאשִׁית אִקְרִי.

(א) יראת ה' ראשית דעת. משום שדבר זה נקרא ראשית, וזה השער להכנס לתוך האמונה, ועל המצוה הזו מתקנים כל העולם.

היראה נפרדת לשלשה צדדים, שנים מהם אין בהם עקר פראוי, ואחד עקר של יראה. יש אדם שירא מהקדוש ברוך הוא כדי שיחיו בניו ולא ימותו, או שירא מענש של גופו או של ממונו, ועל פן ירא ממנו תמיד. נמצאת היראה שהוא ירא מן הקדוש ברוך הוא לא שם אותה לעקר. יש אדם שפוחד מן הקדוש ברוך הוא משום שפוחד מענש אותו העולם ומענש הגיהנום. שני אלה לא עקר של יראה הם והשרש שלו.

היראה שהיא עקר, שאדם יירא מרבנו משום שהוא גדול ושליט, עקר ושרש של כל העולמות, והכל לפניו כלא חשוכים, כמו שנאמר (דניאל ד) וכל דיירי הארץ פאינם חשוכים, ולשים את רצונו באותו המקום שנקרא יראה.

בכה רבי שמעון ואמר, אוי אם אמר, ואוי אם לא אמר. אם אמר - ידעו הרשעים איך יעבדו את רבונם. אם לא אמר - יאבדו החכרים את הדבר הזה. במקום ששורה יראה קדושה, מלפניה יש יראה רעה שמלקה ומכה ומקטרגת, והיא הרצועה להלקות את הרשעים, ומי שפוחד בגלל ענש המלקות והקטרוג כמו שנתבאר, לא שורה עליו אותה יראת ה' שנקראת יראת ה' לחיים. אלא מי שורה עליו? היראה הרעה

היא. ונמצא ששורה עליו הרצועה ההיא, יראה רעה ולא יראת ה'. ומשום כך המקום שנקרא יראת ה' נקרא ראשית דעת, ועל פן נכללת פאן המצוה הזו, וזה

וְדָא אִיהִי תְרַעָא לְאַעְלָא גּוּ מְהִימְנוּתָא. וְעַל פְּקוּדָא דָּא אַתְקִימִים כָּל עַלְמָא.

יראה אתפרש לתלת סטריין. תריין מנייהו לית בהו עיקרא כדקא יאות, וחד עיקרא דיראה. אית בר נש דדחיל מקדשא בריף הוא בגין דייחון בנוהי ולא ימותון. או דחיל מעונשא דגופיה או דממוניה. ועל דא דחיל ליה תדיר. אשתכח יראה דאיהו דחיל לקודשא בריף הוא לא שוי לעקרא. אית בר נש דדחיל מן קדשא בריף הוא בגין דדחיל מעונשא דההוא עלמא ועונשא דגיהנום. תריין אלין לאו עיקרא דיראה אנון ושרשא דיליה. ירא"ה דאיהי עקרא, למדחל בר נש למאריה בגין דאיהו רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין וכלא קמיה פלא חשיבין. כמה דאתמר (דניאל ד) וכל דיירי ארעא כלא חשיבין. ולשוואה רעותיה בההוא אתר דאקרי (נ"א ב) יראה.

בכה רבי שמעון ואמר ווי אי אימא ווי אי לא אימא. אי אימא ינדעון חייבין היף יפלחון למאריהון. אי לא אימא יאבדון חבריאי מלה דא. באתר דיראה קדישא שרי, מלרע אית יראה רעה דלקי ומחי ומקטרג ואיהי רצועה לאלקאה חייביא. ומאן דדחיל בגין עונש דמלקיותא וקטרוגא כמה דאתמר. לא שריא עליה ההיא יראת יי דאיקרי יראת יי לחיים. אלא מאן שריא עליה ההיא יראה רעה. ואשתכח דשריא עליה ההיא רצועה יראה רעה ולא יראת יי. ובגין כך אתר דאקרי יראת יי ראשית דעת

העקר והיסוד לכל שאר המצוות של התורה. מי ששומר היראה הזו - שומר הכל. לא שומר יראה - לא שומר את מצוות התורה, שהרי זה השער של הכל. ומשום כך פתוב בראשית, שהיא יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. שמי שעובר על זה, עובר על מצוות התורה. וענשו של מי שעובר על זה - הרצועה הרעה הזו מלקה אותו, והינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הגה אלו ארבעה ענשים להעניש בהם את הרשעים.

תהו - זה חנק, שכתוב (ישעיה לד) קו תהו, (זכריה ב) חבל מדה. בהו - זו סקילה, אבנים המשקעות בתוך התהום הגדול לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה, שכתוב (דברים ח) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך, (שם ד) והקר בער באש עד לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף אותם. ורוח - זה הרג בסיף. רוח סערה, חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת, ונקראת רוח הענש הזה למי שיעבר על מצוות התורה. ואחר פתוב יראה ראשית, שהיא הפלל של הכל. מפאן והלאה שאר מצוות התורה.

מצוה שניה - זוהי מצוה שמצוה של יראה נאחזה בה ולא יוצאת ממנה לעולמים, והיא אהבה. שאדם יאהב את רבונו אהבה שלמה. ומה היא אהבה שלמה? זו אהבה רבה, שכתוב (שם יז) התהלך לפני והיה תמים, שלם באהבה. וזהו שכתוב ויאמר אלהים יהי אור. זו אהבה שלמה שנקראת אהבה רבה.

אקרי. ועל דא אתפליל הכא פקודא דא. ודא עקרא ויסודא לכל שאר פקודין דאורייתא. מאן דנטיר יראה (דא) נטיר כלא. לא נטיר יראה לא נטיר פקודי אורייתא, דהא דא תרעא דכלא. ובגין כך פתיב בראשית דאיהי יראה, ברא אלהים את השמים ואת הארץ. דמאן דעבר על דא עבר על פקודי דאורייתא. ועונשא דמאן דעבר על דא האי רצועה רעה אלקי ליה. והיינו והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים. הא אלין ארבע עונשין לאענשא בהון חייביא.

תהו דא חנק, דכתיב, (ישעיה לד) קו תהו (זכריה ב) חבל מדה. בהו דא סקילה, אבנין דמשוקעין גו תהומא רבא לעונשא דחייביא. וחשך דא שריפה, דכתיב, (דברים ח) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך (דברים ד) והקר בוער באש עד לב השמים חשך כו'. ודא אשא תקיפא דעל רישיהון דחייביא שרי לאוקדא לון. ורוח דא הרג בסיף. רוח סערה חרבא משננא היא מלהטא ביה. כמא דאת אמר, (בראשית א) ואת להט החרב המתהפכת ואקרי רוח. האי עונשא למאן דעבר על פקודי אורייתא. וכתיב לבתר יראה, ראשית, דאיהי כללא דכלא. מפאן והלאה שאר פקודין דאורייתא.

פקודא תננינא דא איהי פקודא. דפקודא דיראה אתאחדת בה ולא נפקא מינה לעלמין. ואיהי אהבה. למרחם בר נש למאריה רחימו שלים. ומאן איהו רחימו שלים. דא אהבה רבה דכתיב, (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים שלים ברחימותא. ודא הוא דכתיב ויאמר אלהים יהי אור דא

וכאן היא המצנה שאדם יאהב את רבונו כראוי.

אמר רבי אלעזר, אבא, אהבה בשלמות אני שמעתי בזה. אמר לו, אמר, בני, לפני רבי פינחס, שהרי הוא עומד בדרגה הזו. אמר רבי אלעזר, אהבה רבה הינו אהבה שלמה בשלמות של שני צדדים, ואם אין נכללת בשני צדדים - אינה אהבה כראוי בשלמות.

ועל פן שנינו, לשני צדדים נפרדת האהבה, אהבת הקדוש ברוך הוא. יש מי שאוהב אותו מתוך שיש לו עשר, ארץ ימים, בנים סביבו, שולט על שונאיו, דרכיו מתקנות לו, ומתוך כך אוהב אותו. ואם לזה יתהפך ויחזיר עליו הקדוש ברוך הוא גלגול של דין קשה - ישנא אותו ולא יאהב אותו כלל, ובגלל כך אהבה זו אינה אהבה שיש לה עקר.

אהבה שנקראת שלמה, ההוא שהיה בשני הצדדים - בין בדין בין בחסד. ותקון דרכו שאוהב את רבונו, כמו ששנינו, אפלו שנוטל את נשמתו ממך. זו היא אהבה שלמה בשני צדדים. ועל כן האור של מעשה בראשית יצא ואחר כך נגזר. כשנגזר, יצא דין קשה, ונכללו שני הצדדים יחד, שתהיה שלמות האהבה כראוי.

נטלו רבי שמעון ונשקו. בא רבי פינחס ונשקו וברכו, ואמר, בודאי הקדוש ברוך הוא שלחני לכאן. זה הוא אור קטן שאמרו לי שנכלל בביתי ואחר כך מאיר לכל העולם. אמר רבי אלעזר, בודאי לא צריך לשפח ירא'ה בכל המצוות, כל שפן במצנה הזו צריך ירא'ה להתדבק בזה. איך מתדבק? האהבה היא בצד אחד

רחימו שלימותא דאקרי אהבה רבה. והכא איהו פקודא למרחם בר נש למאריה כדקא יאות.

אמר רבי אלעזר, אבא, רחימתא בשלימו אנא שמענא ביה. אמר ליה אימא ברי קמי דרבי פינחס דהא איהו בהאי דרגא קאים. אמר רבי אלעזר אהבה רבה היינו אהבה שלימתא בשלימו דתרין סטרין, ואי לא אתפליל בתרין סטרין לאו (דף יב ע"א) איהו אהבה כדקא יאות בשלימו.

ועל דא תנינן בתרין סטרין אתפרש אהבה רחימו דקדשא בריה הוא. אית מאן דרחים ליה מגו דאית ליה עותרא, אורכא דיומין, בנין סחרגיה, שליט על שנאוי, ארחוי מתתקנן ליה, ומגו כך רחים ליה. ואי להאי יהא בהפוכא ויהדר עליה קדשא בריה הוא גלגולא דדינא קשיא, יהא שניא ליה ולא ירחם ליה כלל. ובגין כך רחימו דא לאו איהו אהבה דאית ליה עקרא.

רחימו דאקרי שלים ההוא דהוי בתרין סטרין בין בדינא בין בטיבו. ותקונא דארחוי דרחים ליה למאריה כמה דתנינן אפלו הוא נטיל נשמתו מינה. דא איהו רחימו שלים דהוי בתרין סטרין. ועל דא אור דמעשה בראשית נפק ולבתר אגניז. כד אגניז נפק דינא קשיא ואתפלילו תרין סטרין כחדא למהוי שלימו דא אהבה כדקא יאות.

נטליה רבי שמעון ונשקיה. אתא רבי פינחס ונשקיה וברכיה ואמר בודאי קדשא בריה הוא שדרני הכא. דא הוא נהירו דקיק דאמרו לי דאתפליל בביתאי ולבתר נהיר כל עלמא. אמר רבי אלעזר ודאי לא איצטריך לאתנשי

ואתנשי

טוב, כמו שנתבאר שנותן עשר וטוב, ארץ של חיים, בנים ומזונות, אז צריך לעורר יראה ולפחד שלא יגרם החטא. ועל זה כתוב (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, משום שזה כולל ירא"ה באהב"ה.

וכך צריך בצד האחר של הדין הקשה לעורר בו יראה. כשרואה שיהדין הקשה שורה עליו, אז יעורר יראה ויפחד מרבונו פראוי ולא יקשה לבו. ועל זה כתוב (שם) ומקשה לבו יפול ברעה, באותו הצד האחר שנקרא רעה. נמצאת שיראה שנאחזה בשני צדדים ונכללת מהם, וזוהי אהבה שלמה פראוי.

מצוה שלישית - לדעת שיש אלוה גדול ושליט בעולם, וליחד אותו בכל יום יחוד פראוי באותם ששת הצדדים העליונים, ולעשות אותם יחוד אחד בשש התבות של שמע ישראל ולכוון רצון למעלה עמהם. ועל פן צריך "אחד" להאריך אותו [נ"א בשש] בשש תבות, וזהו שכתוב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. יתכנסו הדרגות שמתחת השמים שתאחז בהן יראה להיות בשלמות לששה צדדים פראוי. ועם כל זה, באותו היחוד צריך לקשר בו יראה, שצריך להאריך בדל"ת של אחד, שדל"ת של אחד גדולה. והיננו שכתוב ותראה היבשה, שתראה ותתקשר דל"ת, שהיא יבשה, באותו היחוד.

ואחר שנקשרה שם למעלה, צריך לקשר אותה למטה עם

ירא"ה בכל פקודין, כל שפן בפקודא דא אצטריך יראה לאתדבקה בהאי. היך אתדבקה. אהבה איהי בסטרא חד טב כמה דאתמר דיהב עותרא וטב אורפא דחיי בני מזוני, פדין איצטריך לאתערא יראה ולמדחל דלא יגרם חובא. ועל דא כתיב, (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד, בגין דהא כליל ירא"ה באהב"ה.

והכי אצטריך בסטרא אחרא דדינא קשיא לאתערא ביה יראה. פד חמי דדינא קשיא שריא עלוי, פדין יתער יראה וידחל למאריה פדקא יאות ולא יקשה לביה. ועל דא כתיב, (משלי כח) ומקשה לבו יפול ברעה. ביהווא סטרא אחרא דאקרי רעה. אשתכח יראה דאתאחדת בתרין סטרין ואתכלילת מנייהו. ודא איהו אהבה שלימתא כדקא יאות.

פקודא תליתאה למנדע דאית אלהא רברבא ושליטאה בעלמא. ולייחדא ליה בכל יומא יחודא כדקא יאות באנון שית סטרין עלאין. ולמעבד לון יחודא חדא בשית תבין דשמע ישראל ולכוונא רעותא לעילא בהדייהו. ועל דא אחד אצטריך לארפא ליה (נ"א בשית) בשית תבין. ודא הוא דכתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. יתכנסון דרגין דתחות שמיא לאתאחדא ביה (יראה) למיהוי בשלימו לשית סטרין פדקא יאות. ועם כל

דא ביהווא יחודא אצטריך לקשרא ביה יראה דאצטריך לארפא בדל"ת דאחד. דדל"ת דאחד גדולה. והיננו דכתיב ותראה היבשה דתתחזי ותתקשר דל"ת דאיהו יבשה ביהווא יחודא.

ולבתר דאתקשר תמן לעילא איצטריך לקשרא לה לתתא באכלוסהא

אוכלוסיה בששה צדדים האחרים שלמטה, ברוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שיש בו שש תבות אחרות של היחוד. ואז, מה שהיתה יבשה, נעשתה ארץ לעשות פרות ואבים ולנטע אילנות. והינו מה שכתוב ויקרא אלהים ליבשה ארץ, באותו היחוד שלמטה ארץ, רצון שלם פראוי. ועל פן פי טוב כי טוב פעמים. יחוד אחד עליון ויחוד אחד תחתון. פיון שנאחו בשני צדדים, מפאן והלאה תדשא הארץ דשא. התפקנה לעשות פרות ואבים פראוי.

מצוה רביעית - לדעת שה' הוא האלהים, כמו שנאמר (דברים ד) וידעת היום והשבת אל לבבך פי ה' הוא האלהים. ושיפלל השם של אלהים בשם של יי, לדעת שהם אחד ואין בהם פריד. והינו סוד הכתוב יהי מארת ברקיע השמים להאיר על הארץ, שיהיו שני השמות אחד בלי פריד כלל, ושיפלל מארת חסר בשם של שמים (ג"א שרשום) שהם אחד ואין בהם פריד. אור שחר באור לבן אין בהם פריד, והפל (דבר) אחד. וזה הוא ענן הלכן של היום וענן של אש בלילה, מדת יום ומדת לילה, ויתתקנו זה עם זה להאיר, כמו שנאמר להאיר על הארץ.

וזהו החטא של הנחש הקדמוני ההוא - חבר למטה והפריד למעלה, ומשום כך גרם מה שגרם לעולם, משום שצריך להפריד למטה ולחבר למעלה. ואור שחר צריך להאחו למעלה בחבור אחד, ולהאחו אחר כך באוכלוסיה ביחודה ולהפריד אותה מן הצד הרע. ועם כל זה צריך לדעת שאלהים ה' הפל אחד בלי פריד.

אצטרף למנדע דאלהים יי פלא חד בלא פירוודא. יי הוא האלהים. וכד

בשית סטרין אחרנין דלתתא, ברוף שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דאית ביה שית תבין אחרנין דיחודא. פדין מה דהות יבשה אתעבידת ארץ למעבד פירין ואיבין ולנטעא אילנין. והינו דכתיב ויקרא אלהים ליבשה ארץ בההוא יחודא דלתתא ארעא רעוא שלים פדקא יאות. ועל דא כי טוב, פי טוב תרי זמני. חד יחודא עלאה וחד יחודא תתאה. פיון דאתאחיד בתרין סטרין מפאן ולהלאה תדשא הארץ דשא. אתתקנת למעבד פירין ואיבין פדקא יאות.

פקודא רביעאה למנדע דיי הוא האלהים, כמה דאת אמר, (דברים ד) וידעת היום והשבות אל לבבך פי יי הוא האלהים. ולא תפללא שמא דאלהים בשמא דיי. למנדע דאנון חד ולית בהו פרוודא. והינו רזא דכתיב יהי מארת ברקיע השמים להאיר על הארץ. למהוי תרין שמחן חד בלא פרוודא כלל. לאתפללא מארת חסר בשמא דשמים (ג"א דרשום) דאנון חד ולית בהו פרוודא. נהורא אוכמא בנהורא חיוורא לית בהו פרוודא וכלא חד. (דף יב ע"ב) ודא הוא עננא חיוורא דיממא ועננא דאשתא בליליא. מדת יום ומדת לילה. ולא תתקן דא בדא לאנהרא כמה דאתמר להאיר על הארץ.

ודא חובה דההוא נחש קדמאה חבר לתתא ואתפרש לעילא. ובגין כך גרם מה דגרם לעלמא. בגין דאצטרף לאפרשא לתתא ולחברא לעילא. ונהורא אוכמא אצטרף לאתאחדא לעילא בחבורא חדא. ולא תאחדא לבתר באוכלוסיה ביחודה ולאפרשא לה מסטרא בישא. ועם כל דא אצטרף למנדע דאלהים יי פלא חד בלא פירוודא.

ה' הוא האלהים. וכשדע אדם ששכל אחד ולא ישים פרוז, אפלו אותו הצד האחר יסתלק מן העולם ולא ימשך למטה.

והינו סוד הפתוב והיו למארות. שהנה הקלפה עולה אחר המח. המח אור. הצד האחר מות. אור בחבור של אותיות. מות בפרווד. וכשהאור הזה מסתלק משם, מתחבר באותיות מות של פרווד. מהאותיות הללו התחילה חנה וגרמה רע על העולם, פכתוב (בראשית א) ותרא האשה כי טוב החזירה האותיות למפרע ונשאר מ"ו, והם הלכו ונטלו האות תי"ו עצם, וגרמה מות על העולם, כמו שכתוב ותרא. אמר רבי אלעזר, אבא, הרי למדנו מ"ם נשארה יחידה. וא"ו שהיא חיים, תמיד מתהפכת והולכת ונוטלת תי"ו, שכתוב ותקח ותתן. ונשלמה התכה הזו והתחברו האותיות. אמר לו, ברוך אתה בני, והרי בארנו הדבר הזה.

מצוה חמישית - פתוב ישרצו המים שרץ נפש חיה. בפסוק הזה יש שלש מצוות: אחת לעסק בתורה, ואחת להתעסק בפרה ורביה, ואחת למול לשמונה ימים ולהעביר משם הערלה. לעסק בתורה ולהשתדל בה ולהגדילה בכל יום לתקן את נפשו ורוחו.

שבין שאדם מתעסק בתורה, הוא נתקן בנשמה אחרת קדושה, שכתוב שרץ נפש חיה. הנפש של החיה הקדושה היא. שפאשר אין אדם מתעסק בתורה, אין לו נפש קדושה, והקדושה שלמעלה אינה שורה עליו. וכאשר משתדל בתורה, באותו הדבור שהוא מברר בה, הוא זוכה לנפש החיה היא

ינדע בר נש דכלא חד ולא ישוי פירוודא, אפילו ההיא סטרא אחרא יסתלק מעל עלמא ולא אתמשך לתתא.

והיינו רזא דכתיב והיו למארות. הא קליפה בתר מוחא סלקא. מוחא אור. סטרא אחרא מות. אור בחבור דאתוון. מות בפירוודא. וכד האי אור אסתלק מתמן, מתחברא באתוון מות דפירוודא. מאלין אתוון שריאת חוה וגרמת בישא על עלמא. כמה דכתיב, (בראשית ג) ותרא האשה כי טוב אהדרת אתוון למפרע אשתאר מ"ו ואנון אזלו ונטלו אות תי"ו בהדייהו וגרמת מותא על עלמא כמה דכתיב ותרא. אמר רבי אלעזר, אבא, הא אוליפנא מ"ם אשתארת יחידאה, וא"ו דאיהו חייך תדיר אתהפכת ואזלת ונטלת תי"ו דכתיב ותקח ותתן ואשתלים תיבה דא ואתחברו אתוון. אמר ליה בריך אנת ברי והא אוקימנא מלה דא.

פקודא חמישאה כתיב, ישרצו המים שרץ נפש חיה. בהאי קרא אית תלת פקודין. חד למלעי באורייתא. וחד לאתעסקא בפרה ורביה. וחד למגזר לתמנייא יומין ולאעברא מתמן ערלתא. למלעי באורייתא ולאשתדלא בה ולאפשא לה בכל יומא לתקנא נפשיה ורוחיה.

דביון דבר נש אתעסק באורייתא אתתקן בנשמתא אחרא קדישא. דכתיב שרץ נפש חיה. נפש דהיא חיה קדישא. דכד בר נש לא אתעסק באורייתא לית ליה נפשא קדישא. קדושא דלעילא לא שריא עלוי. וכד אשתדל באורייתא, בההוא רחישו דרחיש בה זכי להיא נפש חיה, ולמהדר כמלאכין קדישין. דכתיב, (תהלים קג)

וְלִהְיוֹת כְּמוֹ מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים,
שְׁכָתוֹב (תהלים ק) בְּרָכוּ ה'
מְלֹאכִיו. אֵלוּ הֵם שְׁמַתְעֵסְקִים
בַּתּוֹרָה שְׁנִקְרָאִים מְלֹאכִיו בְּאֶרֶץ.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאֶרֶץ. זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְאוֹתוֹ
הָעוֹלָם שְׁנִינּוּ, שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם כְּנִפְיָם
כְּנִשְׂרִים וְשִׁשְׁשׁוּטוֹ בְּכָל הָעוֹלָם,
שְׁכָתוֹב (ישעיה מ) וְקוֹי ה' יַחְלִיפוּ
כַח יַעֲלוּ אֶבֶר כְּנִשְׂרִים. וְהִינּוּ מֵה
שְׁכָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאֶרֶץ -
זוֹ הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת מִים, יִשְׂרָצוּ
וְיִוָּצִיאוּ שְׂרָץ שֶׁל נֶפֶשׁ חַיָּה
מִהַמְּקוֹם שֶׁל הַחַיָּה הַהִיא יִמָּשְׁכוּ
אוֹתָהּ לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאֵר. וְעַל
כֵּן אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב טְהוֹר
בְּרָא לִי אֱלֹהִים, לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה,
וְאֵז - וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.

מִצְוָה שְׁשִׁית - לְהַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה. שְׁכָל מִי שְׁמַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה
וּרְבִיָּה, גּוֹרֵם לְנִהְרָה הַהִיא לְהִיּוֹת
נוֹבֵעַ תָּמִיד וְלֹא יִפְסְקוּ מִיָּמִיו.
וְהֵם מִתְמַלֵּא בְּכָל הַצְּדִידִים.
וּנְשָׁמוֹת חֲדָשׁוֹת מִתְחַדְּשׁוֹת
וְיִוָּצִיאוֹת מְאוֹתוֹ הָאֵילָן, וְצִבְאוֹת
רַבִּים מִתְגַּדְּלִים לְמַעְלָה עִם
אוֹתָם הַנְּשָׁמוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(בראשית א) יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ
חַיָּה. זֶה בְּרִית הַקְּדָשׁ, הַנִּהְרָה
שְׁשׁוּפֵעַ וְיִוָּצֵא, וְהַמַּיִם שֶׁלוֹ
מִתְרַבִּים וְשׁוֹרְצִים שְׂרָץ
וְהַתְּרַבּוֹת שֶׁל נִשְׁמָתוֹ לַחַיָּה
הַהִיא.

וּבְאוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת שְׁנִקְנְסוֹת
לַחַיָּה הַהִיא, יוֹצֵאִים כְּמֵה עוֹפּוֹת
שְׁפוֹרְחִים וְטָסִים בְּכָל הָעוֹלָם.
וְכַאֲשֶׁר הַנְּשָׁמָה יוֹצֵאת אֶל
הָעוֹלָם הַזֶּה, הָעוֹף הַהוּא שְׁפוֹרֵחַ
וְיִוָּצֵא עִם הַנְּשָׁמָה הַזֹּאת, מְאוֹתוֹ
הָעֵץ יוֹצֵא עִמּוֹ. כְּמֵה יוֹצֵאִים עִם
כָּל נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה? שְׁנַיִם, אֶחָד
מִיָּמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל. אִם הוּא
זוֹכֵה - הֵם שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ,

בְּרָכוּ יְיָ מְלֹאכִיו, אֵלֶיךָ אֲנוּן דְּמַתְעַסְקִין
בְּאוֹרֵייתָא דְּאֶקְרוּן מְלֹאכִיו בְּאֶרְעָא.

וְדָא הוּא דְּכַתִּיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאֶרֶץ.
הַאי בְּהַאי עֲלָמָא. בְּהַהוּא עֲלָמָא
תְּנִינָן דְּזַמִּין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעְבַּד לוֹן
גְּדַפִּין כְּנִשְׂרִין וְלֹא שְׂטָא בְּכָל עֲלָמָא דְּכַתִּיב,
(ישעיה מ) וְקוֹי יְיָ יַחְלִיפוּ כַח יַעֲלוּ אֶבֶר
כְּנִשְׂרִים. וְהִינּוּ דְּכַתִּיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל
הָאֶרֶץ דָּא אוֹרֵייתָא דְּאֶקְרִי מִים יִשְׂרָצוֹן
וְיִפְקוֹן רַחֲשָׁא דְּנֶפֶשׁ חַיָּה מְאֹתָהּ דְּהַהִיא
חַיָּה יִמָּשְׁכוֹן לָהּ לְתַתָּא כְּמֵה דְּאֶתְמַר. וְעַל
דָּא אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי
אֱלֹהִים, לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וְכַדִּין וְרוּחַ נְכוֹן
חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי:

בְּקוֹדָא שְׁתִּיתָאָה לְאַתְעַסְקָא בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה.
דְּכָל מָאן דְּאַתְעַסֵּק בַּפְּרִיָּה וּרְבִיָּה,
גָּרִים לְהַהוּא נִהְרָה לְמַהוּי נְבִיעַ תְּדִיר וְלֹא
יִפְסְקוֹן מִיָּמִיו. וְיִמָּא אֶתְמַלְיָא בְּכָל סְטָרִין.
וְנִשְׁמַתִּין חֲדַתִּין מִתְחַדְּשֵׁן וְנִפְקִין מִהַהוּא
אֵילָנָא. וְחִילִין סְגִיָּאִין אֶתְרַבִּיאוּ לְעֵילָא בְּהַדִּי
אֲנוּן נִשְׁמַתִּין. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית א)
יִשְׂרָצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא בְּרִית קְיִימָא
קְדִישָׁא נִהְרָה דְּנִגִּיד וְנִפְיָק, וְיִמָּא דִּילִיָּה
אֶתְרַבִּיאוּ וְרַחֲשִׁין רַחֲשָׁא וְרַבּוּיָא דְּנִשְׁמַתִּיהָ
לְהַהִיא חַיָּה.

וּבְאֲנוּן נִשְׁמַתִּין דְּעֵאלִין בְּהַהִיא חַיָּה נִפְקִי
כְּמֵה עוֹפֵי דְּפִרְחוֹן וְטָאָסֵן כָּל עֲלָמָא.
וְכַד נִשְׁמַתָּא נִפְקָא לְהַאי עֲלָמָא הַהוּא עוֹפָא
דְּפִרְחָה וְנִפְקָה בְּהַדִּי הַאי נִשְׁמַתָּא מִהַהוּא אֵילָנָא
נִפְקָה עִמֶיהָ. כְּמֵה נִפְקֵן בְּכָל נִשְׁמַתָּא וְנִשְׁמַתָּא.
תְּרִין, חֵד מִיָּמִינָא וְחֵד מִשְּׂמָאלָא. אִי זְכִי אֲנוּן
נְטָרִין לִיָּה דְּכַתִּיב, (תהלים צא) פִּי מְלֹאכִיו יַצְוֶה
לָהּ. וְאִי לֹא אֲנוּן מְקַטְרְגִי עֲלֶיהָ.

שפכתוב (תהלים צא) פי מלאכי
יצוה לך. ואם לא - הם מקטרגים
עליו.

אמר רבי פינחס, שלשה הם
שעומדים אפוטרופוסים על
האדם כשהוא זוכה, שפכתוב (איוב
5) אם יש עליו מלאך מליץ אחד
מני אלה להגיד לאדם ישרו. אם
יש עליו מלאך הנה אחד. מליץ
- שנים. אחד מני אלה להגיד
לאדם ישרו - הנה שלשה. אמר
רבי שמעון חמשה, שפכתוב
יותר, ויחננו ויאמר. ויחננו -
אחד. ויאמר - שנים. אמר לו, לא
פכה, אלא ויחננו זה הקדוש
ברוך הוא לבדו, שהרי אין רשות
לאחר אלא לו.

אמר לו, יפה אמרת, ומי שנמנע
מפריה ורביה, כככול ממעיט
את הדמות שפוללת את כל
הדמיות, וגורם לאותו הנהר
שאין שופעים מימיו, ופוגם את
הברית הקדוש בכל הצדדים,
ועליו פתוב (ישעיה 10) ויצאו וראו
בפגרי האנשים הפושעים בי. בי
ודאי זה לגוף, ואין נשמתו
נכנסת לפרגוד כלל, והוא נטרד
מאותו העולם.

מצוה שביעית - למול לשמנה
ימים ולהעביר את זממת
הערלה, משום שהחיה היא
היא הדרגה השמינית לכל
הדרגות, והנפש היא שפורחת
ממנה צריכה להראות לפני
לשמנה ימים כמו שהיא דרגה
שמינית, ואז ודאי נראה שהיא
נפש חיה. הנפש של החיה היא
הקדושה, ולא מן הצד האחר.
וזהו ישרצו המים. בספרו של
חנוף גרשמו המים של זרע קדש
רשם של נפש חיה. וזה הרשם
של האות יו"ד שגרשם בכשר
מכל שאר הרשומים של העולם.

הקדש מכל שאר הרשומים של העולם באותה המילה

אמר רבי פינחס (דף יג ע"א) תלתא אנון דקיימי
אפוטרופסין עליה דבר נש פד זכי.

דכתיב, (איוב לג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד
מני אלה להגיד לאדם ישרו. אם יש עליו
מלאך האחד. מליץ תרי. אחד מני אלה
להגיד לאדם ישרו הא תלת. אמר רבי
שמעון, חמש, דכתיב יתיר, ויחננו ויאמר.
ויחננו חד. ויאמר תרין. אמר ליה לאו הכי,
אלא ויחננו דא קדשא בריך הוא בלחודוי,
דהא לית רשו לאחרא אלא ליה.

אמר ליה שפיר קא אמרת. ומאן דאתמנע
מפריה ורביה כביכול אזעיר דיוקנא
דכליל כל דיוקנין. וגרים לההוא נהר דלא
נגדין מימיו ופגים קיימא קדישא בכל
סטרין. ועליה כתיב, (ישעיה 10) ויצאו וראו
בפגרי האנשים הפושעים בי. בי ודאי דא
לגופא. ונשמתיה לא עייל לפרגודא כלל
ואטרוד מההוא עלמא.

פקודא שביעאה למגזר לתמניא יומין
ולאעברא זוהמא דערלתא, בגין
דההיא חיה איהי דרגא תמינאה לכל
דרגין, וההיא נפש דפרחא מינה אצטריכא
לאתחזאה קמה לתמניא יומין פמה דאיהי
דרגא תמינאה. וכדין אתחזי ודאי דאיהי
נפש חיה. נפש דההיא חיה קדישא ולא
מסטרא אחרא. ודא איהו ישרצו המים.
בספרא דחנוף יתרשמון מיא דזרעא
קדישא רשימו דנפש חיה. ודא רשימו
דאת יו"ד דאתרשים בבשרא קדישא מכל
שאר רשומין דעלמא.

ועוף יעופף על הארץ. דא אליהו דטאס כל

ועוף יעופף על הארץ - זה אליהו שטס את כל העולם בארבע

שֶׁל בְּרִית הַקֹּדֶשׁ. וְצִרִיף לְסִדֵּר לוֹ כֶּסֶף, וְלֹהֲזַכִּיר בְּפִי: זֶה הַכֶּסֶף שֶׁל אֱלֹהִים. וְאִם לֹא - אֵינוֹ שׁוֹרֵה שָׁם. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים - שְׁנֵי אֵלֶּה עָרְלָה וּפְרִיעָה. הַמִּלְּהָ שֶׁל הָעָרְלָה, וְאַחַר כֵּן הַפְּרִיעָה. וְהֵם זָכָר וּנְקֵבָה. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמָשֶׁת - זֶה הַרְשָׁם שֶׁל אוֹת בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַקְּדוּשָׁה כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם - הַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים שֶׁנִּמְשְׁכוּ אֵלֶיהָ שֶׁל אוֹת הַרְשָׁם הַזֶּה.

וּבַגְּלָרָה זֶה נִרְשָׁמוּ יִשְׂרָאֵל בְּרֶשֶׁם קְדוֹשׁ וְטָהוֹר לְמַטָּה. כְּדַגְמַת אוֹתָם רְשׁוּמִים קְדוּשִׁים, לְהַכִּיר בֵּין צַד הַקְּדוּשָׁה לְצַד הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמָאָה, אֲף־יִשְׂרָאֵל רְשׁוּמִים לְהַכִּיר בֵּין צַד הַקְּדוּשָׁה לְעַצְמֵם עַכְשָׁם, שְׂבָאִים מִצַּד הָאֲחֵר שֶׁל טְמָאָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. וַיְכַמּוּ שְׂרוּשָׁם אוֹתָם, כֵּן רוּשָׁם הַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת שֶׁלָּהֶם לְבַהֲמוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁל הָעַצְמִים עַכְשָׁם. אֲשֶׁר־יִחַלְקֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. מִצְוָה שְׂמִינִית - לְאַהֵב אֶת הַגֵּר שֶׁנִּכְנָס לְמוֹל אֶת עַצְמוֹ וְלֹהֲכַנְס תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה. וְהִיא מְכַנְּסָה אוֹתָם תַּחַת כַּנְּפֵיהָ לְאוֹתָם שֶׁנִּפְרָדִים מִצַּד הַטְּמָאָה הָאֲחֵר וּמִתְקַרְבִּים אֵלֶיהָ, שְׂכַתוֹב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִם תֹּאמַר שֶׁנֶּפֶשׁ הַחַיָּה הַזֹּאת שְׂכַלּוּלָה בְּיִשְׂרָאֵל הִיא מְזַמְנָת לְכָל - חֲזוֹר וְאָמַר לְמִינָהּ. כִּמְהָ אַכְסְדְּרָאוֹת וְחֲדָרִים זֶה לְפָנִים מִזֶּה יֵשׁ לְאָרֶץ הַזֹּאת שֶׁהִיא חַיָּה. תַּחַת כַּנְּפֵיהָ.

כִּנְיָ? מִיָּן? יֵשׁ לָהּ שְׂתֵי אַכְסְדְּרָאוֹת. וּמִהַכֵּן הִיא נִפְרָדִים לְשְׂתֵי אֲמוֹת אַחֲרוֹת שֶׁהֵן קְרוֹבוֹת בְּיַחַד לְיִשְׂרָאֵל לְהַכְנִיסָם לְתוֹךְ הָאַכְסְדְּרָאוֹת הַלָּלוּ. וְתַחַת כַּנְּיָ שְׂמָאל יֵשׁ שְׂתֵי אַכְסְדְּרָאוֹת

עֲלֵמָא בְּאַרְבַּע טְאָסִין לְמַהוּי תַּמָּן בַּהֲוֵא גְזִירוֹ דְקִימָא קְדִישָׁא. וְאַצְטְרִיף לְתַקְנָא לִיהַ פּוֹרְסִיָּא וְלְאַדְכָּרָא בְּפוּמִיָּה דָּא כְּרִסִּיָּא דְאֱלֹהִים. וְאִי לָאו לָא שְׂאֲרֵי תַּמָּן. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדֹלִים. תְּרִין אֵלִין עָרְלָה וּפְרִיעָה. גְזִירוֹ דְעָרְלָה וּפְרִיעָה לְבַתָּר. וְאַנּוּן דְכָר וְנוֹקְבָא. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמָשֶׁת, דָּא רְשִׁימוֹ דְאִתְּ קִימָא קְדִישָׁא דְאִיהִי נֶפֶשׁ חַיָּה קְדִישָׁא כְּדַקְאֲמַרְן. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם מִיָּן עֲלָיִן דְאִתְּמַשְׁכוּ לְגַבְהָ דְאִתְּ רְשִׁימוֹ דָּא.

וּבְגִין דָּא אִתְּרְשִׁימוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרְשִׁימוֹ קְדִישָׁא וְדַכִּיּוֹ לְתַתָּא, כְּגוֹוֹנָא דְאַנּוּן רְשִׁימִין קְדִישִׁין, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּין סֵטֶר קְדִישָׁא לְסֵטֶרָא אַחְרָא דְמִסְאָבוּ. אוּף־יִשְׂרָאֵל רְשִׁימִין לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּין קְדוּשָׁא, לְעַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת דְאִתְּרִין מִסֵּטֶרָא אַחְרָא דְמִסְאָבָא כְּמָה דְאִתְּמַר. וְכְמָה דְרְשִׁים לֹון הַכִּי רְשִׁים בְּעִירֵי וְעוֹפֵי דְלֵהוֹן לְבְעִירֵי וְעוֹפֵי דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. זַכָּאָה חוֹלְקֵהוֹן דְיִשְׂרָאֵל: כְּדוּרָא תְּמִינָאָה לְמַרְחָם גִּיּוֹרָא (על) דְעָאֵל לְמַגְזֵר גְּרַמִּיָּה וְלְאַעְלָא תַּחוֹת גְּדַפּוּי דְשְׂכִינְתָּא. וְאִיהִי אֵעִילָא לֹון תַּחוֹת גְּדַפּוּיָּא לְאַנּוּן דְמִתְפָּרְשֵׁן מִסֵּטֶרָא אַחְרָא מִסְאָבָא וּמִתְקַרְבִּין לְגַבְהָ. דְכַתִּיב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִי תִימָא דְהִיא נֶפֶשׁ חַיָּה דְכַלִּילָא בְּיִשְׂרָאֵל לְכָלָּא הִיא אֲזַדְמְנָת. הַדֵּר וְאָמַר לְמִינָהּ. כִּמְהָ אַפְסְדְּרִין וְאַדְרִין דָּא לְגוֹ מִן דָּא אִית לָהּ לְהִיא אָרֶץ דְאִיהִי חַיָּה תַּחוֹת גְּדַפּוּיָּא.

גְּרַפָּא יְמִינָא אִית לָהּ תְּרִין אַפְסְדְּרִין. וּמִהִיא

גְּדַפּוּיָּא אִתְּפָרְשֵׁן לְתְּרִין אוּמִין אַחְרָנִין דְאַנּוּן קְרִיבִין בְּיַחַדָּא

אחרות, ונפרדים לשתי אמות
אחרות, שהם עמוז ומואב. וכלם
נקראים נפש חיה. וכמה חדרים
סתומים אחרים והיכלות אחרים
בכל פנה ופנה, ומהם יוצאות
רוחות להפריד לכל אותם הגרים
שמתגירים, ונקראים נפש חיה,
אבל למינה. וכלם נכנסים תחת
כנפי השכינה ולא יותר.

אבל נשמת ישראל יוצאת מתוך
הגוף של האילן ההוא, ומשם
פורחות הנשמות לתוך הארץ הזו
לתוך מעיה לפני ולפנים, והסוד -
(מלאכי א) כי תהיו אתם ארץ חפץ.

ועל זה ישראל בן יקיר שהמו
מעיה עליו, ונקראים (ישעיה מז)
העמוסים מני בטן, ולא מהפנפים
החוצה. ועוד, לגרים אין חלק
באילן העליון, וכל שפן בגוף
שלו. אבל החלק שלהם הוא
בכנפים ולא יותר, והגר תחת כנפי
השכינה ולא יותר. גרי הצדק הם
ששורים שם ונאחזים, ולא לפנים,
כמו שנתבאר. ומשום כך תוצא
הארץ נפש חיה למינה. ולמי?
בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה.
כלם שואבים נפש מהחיה ההיא,
אבל כל אחד למינה פראוי לה.

מצוה תשיעית - לחן את העניים
ולתת להם טרף, שכתוב נעשה
אדם בצלמנו כדמותנו. נעשה
אדם - משתף, כלל של זכר
ונקבה. בצלמנו - עשירים.
כדמותנו - עניים. שהרי מצד הזכר
עשירים, ומצד הנקבה עניים. כמו
שהם בשתפות אחת וזה חס על
זה, וזה נותן לזה וגומל לו חסד,
כך צריך אדם למטה שיהיו עשיר
ועני בחבור אחד, ולתת זה לזה
ולגמל חסד זה לזה.

לְיִשְׂרָאֵל לְאַעֲלָא לִוְן לְגוּ אַפְסֵדְרִין אֲלִין.
וּתְחֹת גְּדָפָא שְׁמַאלָא אִית תְּרִין אַפְסֵדְרִין
אַחְרַנִּין וּמִתְפָּרְשֵׁן לְתִרִין אוּמִין אַחְרַנִּין
דְּאַנּוּן עֲמוּז וּמוֹאֵב. וְכִלְהוּן אַקְרוּן נֶפֶשׁ
חַיָּה. וְכִמְה אֲדִרִין סְתִימִין אַחְרַנִּין וְהִיכְלִין
אַחְרַנִּין בְּכָל גְּדָפָא וְגְדָפָא. וּמִנִּייהוּ נִפְקוּ
רוּחִין לְאַפְרָשָׁא לְכָל אַנּוּן גִּיּוּרִין דְּמִתְגִּיּוּרִין.
וְאַקְרוּן נֶפֶשׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ. וְכִלְהוּ
עָאֲלִין תְּחֹת גְּדָפּוּי דְשְׁכִינְתָּא וְלֹא יִתִּיר.

אבל נשמתא דישׂראל נפקא מגו גופא
דהוא אילנא, ומתפן פרחין נשמתין
לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו. ורזא (מלאכי
א) כי תהיו אתם ארץ חפץ. ועל דא ישׂראל
בן יקיר דהמו מעהא עליה ואקרוון (ישעיה מז)
העמוסים מני בטן ולא מגדפין לבר. ותו
(דף יג ע"ב) גיורין לית לון חולקא באילנא
עלאה כל שפן בגופא דיליה. אבל חולקא
דלהון בגדפין איהו ולא יתיר. וגיורא
תחות גדפי שכינתא ולא יתיר גירי הצדק
אנון דתמן שראן ואתאחדן ולא לגו כמה
דאתמר. ובגין כך תוצא הארץ נפש חיה
למינה. ולמאן, בהמה ורמש וחיתו ארץ
למינה כלהו שאבין נפש מההיא חיה,
אבל כל חד למינה פדקא חזי לה:

פקודא תשיעאה למיחן למספני ולמיהב
לון טרפא. דכתיב נעשה אדם
בצלמנו כדמותנו. נעשה אדם, משותפא
כלל דכר ונוקבא. בצלמנו, עתירי.
כדמותנו, מספני. דהא מסטרא דדכורא
עתירי, ומסטרא דנוקבא מספני. כמה דאנון
בשותפא חדא. וחס דא על דא, ויהיב דא

לדא וגמיל ליה טיבו, הכי אצטרף בר נש לתתא למהוי עתירא ומספנא
בחבורא חדא, ולמיהב דא לדא ולגמלאה טובא דא לדא.

וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' - הַסּוּד
שְׁלָנוּ רְאִינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה
הַמְּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי שֶׁחָס על הַעֲנִיִּים
בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לֹא מִשְׁתַּנֶּה דְמוּתוֹ
לְעוֹלָם מִדְמוּתוֹ שֶׁל אָדָם
הַרְאִישׁוֹן. וְכִיּוֹן שְׁדַמּוּתוֹ שֶׁל
אָדָם נִרְשָׁמָה בּוֹ, הוּא שׁוֹלֵט עַל
כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ
הַדְּמוּת. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתַכֶּם יִהְיֶה עַל כָּל
חַיַּת הָאָרֶץ וְגו'. כָּלֵם זְעִים
וּפּוֹחֲדִים מֵאוֹתָהּ הַדְּמוּת
שְׁנִרְשָׁמָה בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁזֶוּ הִיא
מִצְוָה מְעֻלָּה שְׁיִתְעַלֶּה בֶּן אָדָם
בְּדַמּוּתוֹ שֶׁל אָדָם עַל כָּל שְׂאֵר
הַמִּצְוּוֹת.

מִנֵּן לָנוּ? מִנְּבוֹכְדַנְצַר (הַרְשֵׁעוּ). אִף
עַל גַּב שְׁחֵלֶם אֶת הַחֵלּוֹם הַהוּא
- כָּל זְמַן שֶׁהִיָּה מְרַחֵם עַל
הַעֲנִיִּים, לֹא שָׂרָה עֲלָיו חֵלּוֹמוֹ.
כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵינָי רָעָה שְׁלֹא לְרַחֵם
עַל עֲנִיִּים, מָה כְּתוּב? (דְּנִיאל ד) עוֹד
הַדְּבָר בְּפִי הַמְּלֶךְ וְגו'. מִיָּד
הַשְׁתַּנְּתָה דְמוּתוֹ וְנִטְרַד מִבְּנֵי
הָאָדָם. וּמִשּׁוּם כֶּף נַעֲשֶׂה אָדָם.
כְּתוּב כֶּאֱן עֲשִׂיָּה, וְכְתוּב שֵׁם (רוֹת
א) שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ
הַיּוֹם בְּעוֹז.

מִצְוָה עֲשִׂירִית - לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין
וּלְהַשְׁלִים אֶת עֲצָמוֹ בְּדַמּוּת
הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וָאָמַר, (שִׁיר ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל. הַפְּסוּק הַזֶּה הַעֲמִדְנוּהוּ
וְנִתְבָּאֵר. אָבֵל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל - זֶה הָרֵאשׁ הָעֲלִיּוֹן,
תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שְׁמוֹ שֶׁל הַמְּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ יְהוָה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
וְכָל אוֹת וְאוֹת פְּרֻשָּׁה אַחַת, הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ חֲקוּק בְּסִדּוּר שֶׁל
הָאוֹתִיּוֹת כְּרֵאוּי. וְשִׁנּוּ, (דְּבָרִים כח)
כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי
- אֵלוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, שֶׁהֵם שֵׁם
קְדוֹשׁ בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹתָיו.

וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וְגו' רִזָּא דְנָן חֲמִינָן
בְּסִפְרָא דְשְׁלֵמָה מַלְכָּא, דְכָל מָאן
דְחָס עַל מַסְפְּנֵי בְרַעוּתָא דְלָבָא, לָא מִשְׁתַּנִּי
דִּיּוֹקְנִיָּה לְעֵלָם מְדִיּוֹקְנָא דְאָדָם הַרְאִישׁוֹן.
וְכִיּוֹן דְדִיּוֹקְנָא דְאָדָם אֶתְרָשִׁים בֵּיה,
שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיּוֹן דְעֵלְמָא בְּהוּא
דִּיּוֹקְנָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בְּרֵאשִׁית ט)
וּמִוִּרְאֵכֶם וּחְתַכֶּם יִהְיֶה עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ
וְגו' כְּלָהוּ זְעִין וְדַחְלִין מֵהוּא דִּיּוֹקְנָא
דְאֶתְרָשִׁים בֵּיה, בְּגִין דְדָא הוּא פְּקוּדָא
מְעֻלָּא לְאֶסְתְּלָקָא בְּרֵשׁ בְּדִיּוֹקְנִיָּה דְאָדָם
עַל כָּל שְׂאֵר פְּקוּדֵין.

מִנָּא לָן מִנְּבוֹכְדַנְצַר. אִף עַל גַּב דְחֵלֶם הַהוּא
חֵלְמָא, כָּל זְמַנָּא דְהוּא מִיחֵן לְמַסְפְּנֵי
לָא שָׂרָא עֲלֵיהּ חֵלְמִיָּה. פִּיּוֹן דְאֶטִּיל עֵינָא
בִּישָׂא דְלָא לְמִיחֵן לְמַסְפְּנֵי, מָה כְּתִיב, (דְּנִיאל ד)
עוֹד מְלִתָּא בְּפּוּם מַלְכָּא וְגו', מִיָּד אֶשְׁתַּנִּי
דִּיּוֹקְנִיָּה וְאֶטְרִיד מִן בְּנֵי נֶשָׂא. וּבְגִין כֶּף נַעֲשֶׂה
אָדָם. כְּתִיב הֵכָּא עֲשִׂיָּה, וְכְתִיב הַתֵּם (רוֹת ב) שֵׁם
הָאִישׁ אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעֵז.

פְּקוּדָא עֲשִׂירָאָה לְאַנְחָא תְּפִלִּין וּלְאַשְׁלָמָא
גְרַמִּיָּה בְּדִיּוֹקְנָא עֲלָאָה. דְכְתִיב,
(בְּרֵאשִׁית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ.
פָּתַח וָאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ז) רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפַרְמֶל
הַאי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאֶתְמַר. אָבֵל רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ
כְּפַרְמֶל, דָּא רֵישָׁא עֲלָאָה תְּפִלִּין דְרֵישָׁא,
שְׁמָא דְמַלְכָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא יְהוָה בְּאַתְוּוֹן
רְשִׁימִין, כָּל אֶת וְאֶת פְּרֻשָּׁתָא חֲדָא, שְׁמָא
קְדִישָׁא גְלִיפָא בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוֹן כְּדָקָא יְאוּת.
וְתַנּוּן (דְּבָרִים כח) כִּי שֵׁם יי נִקְרָא עֲלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי,
אֵלִין תְּפִלִּין דְרֵישָׁא, דְאַנּוּן שְׁמָא קְדִישָׁא
בְּסִדּוּרָא דְאַתְוּוִי.

פְּרָשָׁה קְדָמָה (שמות יג) קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר, לִי כָּל בְּכוֹר, זֶה י' שֶׁהִיא קִדְשׁ, הַבְּכוֹר שֶׁל כָּל הַקְּדוּשִׁים הַעֲלִיּוֹנִים. פֶּטֶר כָּל רָחֵם - בְּשִׁבִיל הַדֵּק הַהוּא שִׁינְדֵּד מִיֹּד, שֶׁהוּא פּוֹתַח אֶת רָחֵמָה לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאֵבִים כְּרָאוּי, וְהוּא קִדְשׁ עֲלִיּוֹן.

פְּרָשָׁה הַשְּׁנִיָּה - (שם) וְהִזָּה פִי יְבֹאֲךָ, זֶה ה' הַהִיכֵל שֶׁנִּפְתַּח רָחֵמָה מִתּוֹךְ יו"ד בְּחֻמְשֵׁים פְּתוּחִים, אֲכַסְדְּרָאוֹת וְחֻדְרִים הַנִּסְתָּרִים שָׁבוּ. שֶׁהַפֶּטֶר הַהוּא שֶׁעָשָׂה יו"ד בְּהִיכֵל הַזֶּה לְשִׁמְעַ בַּה קוֹל שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ הַשּׁוֹפָר הַזֶּה, מִשּׁוֹם שֶׁהַשּׁוֹפָר הַזֶּה הוּא נִסְתָּר בְּכָל הַצְּדָדִים, וְכֹא יו"ד וּפְתַח אוֹתוֹ לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ קוֹל. וְכִיּוֹן שֶׁפְּתַח אוֹתוֹ, תִּקַּע לוֹ וְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ קוֹל לְהוֹצִיא עֲבָדִים לְחֵרוֹת. וּבְתַקִּיעַת הַשּׁוֹפָר הַזֶּה יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְכִּף עֲתִיד בְּפֶעַם אַחֲרַת כְּסוּף הַיָּמִים. וְכָל גְּאֻלָּה בָּאָה מִן הַשּׁוֹפָר הַזֶּה, וּמִשּׁוֹם כִּף לֵשׁ יֵצִיאַת מִצְרַיִם בְּפִרְשָׁה הַזֶּה, שֶׁהָרִי מִהַשּׁוֹפָר הַזֶּה בָּא בְּכַח שֶׁל יו"ד שֶׁפּוֹתַח רָחֵמָה וּמוֹצִיא קוֹלוֹ לְגַאֲלַת הָעֲבָדִים. וְזוֹ ה', הָאוֹת הַשְּׁנִיָּה שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ.

פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית - סוּד הַיַּחֲוֵד שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל (דברים ו). זֶה וְאִ"ו שֶׁפּוֹלְלַת הַפֶּל וּבָה הַיַּחֲוֵד שֶׁל הַפֶּל, וּבוֹ מִתְחַדֵּדִים וְהוּא נוֹטֵל הַפֶּל. הַפְּרָשָׁה הַרְבִּיעִית - (שם ה) וְהִזָּה אִם שְׁמוֹעַ, כְּלָלוֹת שֶׁל שְׁנֵי צְדָדִים שֶׁנֶּאֱחָזוֹת בָּהֶם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, הַגְּבוּרָה שֶׁלֹּמֶטָה. וְזוֹ ה' הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁנוֹטֵלַת אוֹתָם וְנִכְלָלַת מֵהֶם. וְהַתְּפִלִּין הֵם מִמֶּשׁ אוֹתוֹת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וְעַל כֵּן, רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפָרְמֵל - אֵלּוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ. וְדַלַת רֵאשֶׁף - הַתְּפִלָּה

פְּרָשָׁה קְדָמָה (שמות יג) קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר. דָּא י' דְּאִיהִי קִדְשׁ. בּוֹכְרָא דְכָל קוּדְשִׁין עֲלֵאִין. פֶּטֶר כָּל רָחֵם, בְּהַהוּא שְׁבִיל דְּקִיק דְנַחַת מִן יו"ד דְּאִיהוּ אֶפְתַּח רָחֵמָא לְמַעַבְד פִּירִין וְאִפִּין כְּדָקָא יְאוּת. וְאִיהוּ קִדְשׁ עֲלָאָה.

פְּרָשָׁה תְּנִינָא (שמות יג) וְהִזָּה כִּי יְבִיאֲךָ. דָּא אֵל הַיְכָלָא. דְּאֶתְפַּתַּח רָחֵמָא דִּילָהּ מִגּוֹ יו"ד בְּחֻמְשִׁין פְּתַחִין אֶפְסְדְּרָאִין וְאֶדְרִין סְתִימִין דְּבִיָּה. דְּהַהוּא פֶּטֶר דְּעֵבִיד יו"ד בְּהֵאִי הַיְכָלָא לְמִשְׁמַע בָּה קֶלָא דִּי נִפְקָא מִגּוֹ שׁוֹפָר דָּא. בְּגִין דְּשׁוֹפָר דָּא הוּא סְתִים בְּכָל סְטְרִין, וְאֶתָא יו"ד וּפְתַח לִיה לְאַפְקָא מִינֵיה קֶלָא. וְכִיּוֹן דְּאֶפְתַּח לִיה תִּקַּע לִיה וְאֶפִּיק מִנֵּיה קֶלָא לְאַפְקָא עֲבָדִין לְחֵירוֹ. וּבְתַקִּיעוֹ דְּשׁוֹפְרָא דָּא נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְכִּף זְמִין זִמְנָא אַחְרָא לְסוּף יוֹמִיא. וְכָל פּוֹרְקָנָא מֵהֵאִי שׁוֹפָר אֶתִּיא.

וּבְגִין כִּף אִית בָּה יֵצִיאַת מִצְרַיִם בְּפְרָשָׁתָא דָּא. דְּהָא מֵהֵאִי שׁוֹפָר אֶתִּי בְּחִילָא דִּיו"ד דְּפְתַח רָחֵמָא דִּילָהּ וְאֶפִּיק קֶלָא לְפּוֹרְקָנָא דְּעֲבָדִין. וְדָא ה' אֶת תְּנִינָא דְשְׁמָא קְדִישָׁא.

פְּרָשָׁה תְּלִיתָא רְזָא דִּיחֻדָּא (דברים ו) דְּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל. דָּא וְאִ"ו דְּכָלִיל כְּלָא,

וּבִיָּה יַחֲוֵדָא דְכָלָא. וּבִיָּה אֶתִּיחֲדָן וְהוּא נְטִיל כְּלָא. פְּרָשָׁתָא רְבִיעֵאָה (דברים ה) וְהִזָּה אִם שְׁמוֹעַ, כְּלִילוֹ דְתִרִין סְטְרִין (דף יד ע"א)

דְּאֶתְאַחַדַּת בְּהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל גְּבוּרָה דְלִתְתָא. וְדָא אֵל בְּתֵרָאָה דְנְטָלָא לוֹן וְאֶתְכְּלִילַת מְנַהוּן. וְתְּפִלִּין אֶתּוּן דְשְׁמָא קְדִישָׁא אֲנוּן מִמֶּשׁ. וְעַל דָּא רֵאשֶׁף עֲלֶיךָ כְּפָרְמֵל אֵלִין תְּפִלִּין דְרִישָׁא. (שיר השירים ו)

ההיא של יד, שהיא ענינה כלפי מעלה, אף כף שלמות יש לה כמו שלמעלה.

מִדֶּךָ אָסוּר בְּרִהוּטִים - הוא קשור ואחוז באותם הבתים להאחז בשם הקדוש שהוא פראוי. ועל פן מי שמתתקן בהם הוא בצלם אלהים. מה באלהים מתיחד בו השם הקדוש, אף הוא מתיחד בו השם הקדוש פראוי. זכר ונקבה ברא אתם. תפלין של ראש ותפלה של יד, והכל אחד.

מִצּוּה אַחַת עֲשֶׂה - לעשר מעשר הארץ. כאן יש שתי מצוות - אחת לעשר מעשר של הארץ, ואחת בפורים של פרות האילן, שכתוב (בראשית א) הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ. כתוב כאן הנה נתתי, וכתוב שם (במדבר יח) ולבני לוי הנה נתתי כל מעשר בישראל, וכתוב (ויקרא כז) וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ לה' הוא.

מִצּוּה שְׁתַּיִם עֲשֶׂה - להביא בפורי האילן, שכתוב (בראשית א) ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע. כל מה שראוי לי, לכם אסור למאכל. התיר להם ונתן להם כל המעשר שלו ובפורי האילנות. נתתי לכם - לכם ולא לדורות שאחריכם.

מִצּוּה שְׁלֹשׁ עֲשֶׂה - לעשות פדיון לבנו לקשר אותו בחיים ששני ממנים הם, אחד של חיים ואחד של מות, ועומדים על האדם. וכשיפדה האיש את בנו, מיד המות שהוא הוא פודה אותו, ולא יכול לשלט עליו. וזה סוד של ויבא אלהים את כל אשר עשה, בכלל, והנה טוב - זה מלאך חיים, מאד - זה מלאך המות. ועל פן בפדיון שהוא מתקנים זה של חיים,

דַּיְהִי מִסְכָּנָא לְגַבֵּי עֵילָא אוֹף הָכִי שְׁלִימוּ אֵית לָהּ כְּגוּוֹנָא דְלַעִילָא.

מִדֶּךָ אָסוּר בְּרִהוּטִים (שיר השירים ז) קָשִׁיר אִיהוּ וְאַחִיד בְּאַנּוּן בְּתֵי לְאַתְאַחַדָּא בְּהוּא שְׂמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת. וְעַל דָּא מָאן דְּאַתְתַּקֵּן בְּהוּ אִיהוּ הוּי בְּצֵלִם אֱלֹהִים. מָה אֱלֹהִים אֲתִיחַדָּא בֵּיה שְׂמָא קְדִישָׁא, אִף הוּא אֲתִיחַד בֵּיה שְׂמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת. זָכַר וְנִקְבָּה בְּרָא אוֹתָם. תְּפִלִּין דְּרִישָׁא וְתַפְלָה שְׁל יָד וְכֹלָא חַד.

בְּקוּדָא חֲדָסָר לְעֲשָׂרָא מַעֲשָׂרָא דְאַרְעָא. הָכָא אֵית תְּרִין פְּקוּדִין. חַד לְעֲשָׂרָא מַעֲשָׂרָא דְאַרְעָא. וְחַד בְּפוּרֵי דְפִירֵי אֵילָנָא. דְכָתִיב (בראשית א) הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ. פתיב הָכָא הנה נתתי. וכתוב הָתָם (במדבר יח) ולבני לוי הנה נתתי את כל מעשר בישראל. וכתוב, (ויקרא כז) וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ ליי הוא.

בְּקוּדָא תְּרִיסָר לְאַיִיתָאָה בְּפוּרֵי דְאַיִלָנָא דְכָתִיב, (בראשית א) וְאַתְּ כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פְּרִי עֵץ זֹרַע זֹרַע. כָּל מָאן דְּאַתְחִזִּי לִי, לְכוּן אָסִירָא לְמִיכָל. אֲתִיר לּוֹן וְיֵהב לּוֹן כָּל מַעֲשָׂרָא דִּילִיהּ וּבְפוּרֵין דְאַיִלָנִין. נְתַתִּי לָכֶם, לָכֶם וְלֹא לְדָרִין דְּבַתְרִיכוּן.

בְּקוּדָא תְּלִיסָר. לְמַעַבַּד פּוּרְקָנָא לְבְרִיהּ לְקִשְׂרָא לִיהּ בְּחִיָּין. דְּתִרִין מְמַנָּן נִינְהוּ חַד דְּחִיָּין וְחַד דְּמוֹתָא וְקִיָּימִין עֲלִיהּ דְּבַר נָשׁ, וְכַד יְפָרוּק בַּר נָשׁ לְבְרִיהּ, מִידָּא דְּהוּא מוֹתָא פְּרִיק לִיהּ, וְלֹא יְכִיל לְשַׁלְטָאָה עֲלִיהּ. וְרָזָא דָּא וִירָא אֱלֹהִים אֲתָּ כָּל אֲשֶׁר עֲשֶׂה בְּכֹלָל. וְהֵנָּה טוֹב דָּא מְלָאךְ חַיִּים.

מֵאד דָּא מְלָאךְ הַמּוֹת. וְעַל דָּא בְּהוּא פּוּרְקָנָא אֲתִקְיִים דָּא דְּחַיִּים

ונחלש אותו של המות. בפדיון
הזה קונה לו חיים, כמו שנתבאר.
ואותו הצד הרע עוזב אותו ולא
אוחז בו.

מצוה ארבע עשרה - לשמר את
יום השבת, שהוא יום המנוחה
מכל מעשה בראשית. פאן פלולות
שתי מצוות - אחת שמירת יום
השבת, ואחת לקדש אותו היום
בקדושו. לשמר את יום השבת,
כמו שהזכרנו והערנו עליו, שהוא
יום של מנוחה לעולמות, וכל
המעשים נשתכללו בו ונעשו עד
שהתקדש היום. בין שהתקדש
היום, נשארה בריאה של רוחות
שלא נבראו להם גופות. וכי לא
ידע הקדוש ברוך הוא לעכב
לקדש את היום עד שיבראו גופות
לרוחות הללו? אלא עץ הדעת
טוב ורע עורר את אותו הצד
האחר של הרע ורצה להתחזק
בעולם, ונפרדו כמה רוחות בכמה
מינים להתחזק בעולם בגופות.

בין שראה הקדוש ברוך הוא כף,
נתעורר מתוך עץ החיים נשיבת
רוח והפה באילן אחר, והתעורר
צד אחר של טוב והתקדש היום.
שהרי בריאת גופות והתעוררות
רוחות בצד הטוב היא בלילה
הזה, ולא בצד האחר. ואלמלא
הקדים הצד האחר בלילה הזה
טרם שיקדים צד הטוב, לא יכול
העולם לעמד לפנייהם אפלו רגע
אחד. אבל הקדוש ברוך הוא
הקדים רפואה - שדלג לפניו
קדוש היום, והקדים לפני הצד
האחר, והתקים העולם. ומה
שחשב הצד האחר להפנות
בעולם להתחזק, נבנה בלילה הזה
צד הטוב והתחזק, ונכנו גופות
ורוחות קדושות בלילה הזה מצד

ואתחלש ההוא דמות. בפורקנא דא קני ליה
חיים כמה דאתמר. וההוא סטרא בישא
שבק ליה ולא אחיד ביה:

פקודא ארביסר לנטרא יומא דשבתא,
דאיהו יומא דנייחא מכל עובדי
בראשית. הכא כלילן תרין פקודין. חד
נטרא דיום השבת. וחד לקדשא ההוא
יומא בקדושיה. לנטרא יומא דשבתא כמה
דאדברנא ואתערנא עלייהו דאיהו יומא
דנייחא לעלמין. וכל עבידן ביה אשתכללו
ואתעבידו עד דאתקדש יומא. בין
דאתקדש יומא אשתאר בריאה דרוחין דלא
אתברי לון גופא. וכי לא הוה ידע קדשא
ברוך הוא לאעכבא לקדשא יומא עד
דיתברון גופין להגי רוחין. אלא אילנא
דדעת טוב ורע אתער ההוא סטרא אחרא
דרע ובצעא לאתתקפא בעלמא ואתפרשו
כמה רוחין בכמה זיינין לאתתקפא בעלמא
בגופין.

בין דחמא קדשא בריך הוא כף, אתער
מגו אילנא דחיי נשיבא דרוחא ובטש
באילנא אחרא ואתער סטרא אחרא דטוב
ואתקדש יומא. דהא בריאו דגופין ואתערון
דרוחין בסטרא דטוב איהו בהאי ליליא,
ולא בסטרא אחרא. ואלמלא אקדים סטרא
אחרא בהאי ליליא עד דלא יקדים סטרא
דטוב, לא יכול עלמא למיקם קמייהו אפילו
רגעא חדא. אבל אסוותא אקדים קדשא
ברוך הוא דדלג קמיה קדושא דיומא
ואקדים קמי סטרא אחרא ואתקיים עלמא.
ומה דחשיב סטרא אחרא לאתבני בעלמא
לאתתקפא, אתבני בהאי ליליא סטרא דטוב
ואתתקף ואתבנון גופין ורוחין קדישין בהאי

ליליא מסטרא דטוב. ובגין

כָּךְ עֹנֵתָן דְּחַפְמִינ דִּידְעֵי דָא מְשַׁבֵּת (דף יד ע"ב) לְשַׁבַּת.

הטוב. ומשום כך עונתן של חכמים שיודעים את זה משבת לשבת.

שְׁהָרִי אַז רֹאֵה אֶת זֶה הַצַּד הָאֲחֵר, שְׂכָמוּ שְׁהִיא חֲשֵׁבָה לְעֵשׂוֹת - עֲשֵׂתָה צַד שֶׁל הַקְּדוּשָׁה. הוֹלֵכֶת וּמְשׁוֹטְטֶת בְּכִמְהָ צְבָאוֹת וְהַצְדָדִים שֶׁלָּהּ, וְרֹאֵה אֶת כָּל אוֹתָם שֶׁמְשַׁמְשִׁים אֶת מִטְתָּם בְּגִלּוּי שֶׁל גּוֹפֶם לְאוֹר הַנֵּר, וְכָל אוֹתָם הַבְּנִים שִׁיּוֹצְאִים מִשֵּׁם הֵם נִכְפִּים, שֶׁהֵיוּ שְׂרוּיִים עֲלֵיהֶם רוּחֹת מֵהַצַּד הָאֲחֵר הַהוּא. וְאוֹתָם הַרוּחֹת הָעֲרֻטִּילָאוֹת שֶׁל הַרְשָׁעִים שֶׁנִּקְרָאִים מִזִּיקִים, וְשׁוֹרְהָ בָהֶם לִילִי"ת וְהוֹרְגָת אוֹתָם.

בֵּינָן שֶׁהַתְּקַדְּשׁ הַיּוֹם וְהַקְּדוּשָׁה שׁוֹלְטֶת עַל הָעוֹלָם, אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר מִקְטִין עֲצָמוּ וְנִטְמָן כָּל לַיִל שַׁבַּת וְיוֹם הַשַּׁבָּת, פָּרֻט לְאַסִּימוּ"ן, וְכָל הַכֶּת שֶׁלּוֹ שֶׁהוֹלְכִים עַל הַנְּרוֹת בַּסֵּתֵר לְרֹאוֹת אֶת הַגִּלּוּיִים שֶׁל הַתְּשֻׁמִּישִׁים, וְאַחַר כֵּן נִטְמָנִים בְּתוֹךְ נֶקֶב הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל. בֵּינָן שִׁיּוֹצְאָה הַשַּׁבָּת, כִּמְהָ צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת פּוֹרְחִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן תִּקַּן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ. לֹאִיזָה מְקוֹם מְשׁוֹטְטִים בְּלִילָה הַהוּא? כְּשִׁיּוֹצְאִים בַּחֲפוּזָן וְחוֹשְׁבִים לְשַׁלֵּט בְּעוֹלָם עַל הָעַם הַקְּדוֹשׁ, וְרוֹאִים אוֹתָם בַּתְּפִלָּה וְאוֹמְרִים אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת, וּבְרֵאשִׁית מְבַדִּילִים בַּתְּפִלָּה וּמְבַדִּילִים עַל הַכּוֹס, פּוֹרְחִים מִשֵּׁם וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים וּמְגִיעִים לְתוֹךְ הַמִּדְבָּר. הַרְחֵמֶן יִצְיָלְנוּ מֵהֶם וּמֵהַצְדָדִים הַרְעִים. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, שֶׁלְּשָׁה הֵם שְׂגוּרָמִים רְעָה

דְּהָא פְּדִין חֲמַת דָּא סְטָרָא אַחְרָא דְכִמְהָ דְּאִיהִי חֲשִׁיבַת לְמַעְבַּד, עֲבִידֵי סְטָרָא דְקְדוּשָׁה. אֲזֵלָא וּמְשַׁטְטָא בְּכִמְהָ חֲיִילִין וְסְטָרִין דִּילָהּ וְחֲמַת כָּל אֲנוּן דְקָא מְשַׁמְשֵׁי עֲרֻסִייהוּ בְּגִלּוּיָא דְגּוֹפִיהוּן לְנַהוּרָא דְבוּצִינָא, וְכָל אֲנוּן בְּנִין דְנִפְקִין מִתַּמָּן הוּוּ נִכְפִין דְשָׂרוּ עֲלֵיהוּ רוּחִין מֵהוּא סְטָרָא אַחְרָא. וְאֲנוּן רוּחִין עֲרֻטִּילָאִין דְחֲיִיבָא דְאַקְרוּן מִזִּיקִין וְשָׂרִיאת בָּהוּ לִילִי"ת וְקִטִּילַת לוּן.

בֵּינָן דְּאַתְקַדְּשׁ יוֹמָא וְשִׁלְטָא קְדוּשָׁה עַל עֲלָמָא, הַהוּא סְטָרָא אַחְרָא אֲזַעֲרִית גְּרָמָה וְאַטְמַרְת כָּל לִילִיא דְשַׁבְתָּא וְיוֹמָא דְשַׁבְתָּא, בַּר מִן אֲסִימוּ"ן וְכָל כֶּת דִּילָהּ דְּאֲזִילֵי עַל שְׂרָגֵי בְּטַמִּירוּ לְמַחְמֵי עַל גִּלּוּיֵי דְשַׁמוּשָׂא, וְלִבְתֵּר אֲטַמְרוּן גּוֹ נּוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא. בֵּינָן דְנִפְקַ שַׁבְתָּא, כִּמְהָ חֲיִילִין וּמְשַׁרְיִין פְּרַחִין וּמְשַׁטְטִין בְּעֲלָמָא, וְעַל דָּא אֲתַקֵּן שִׁיר שֶׁל פְּגָעִים דְלֹא יִשְׁלְטוּן עַל עַמָּא קְדִישָׁא. לְאֵן אֲתֵר מְשַׁטְטֵי בְּהוּא לִילִיא. כִּד נִפְקֵי בְּבַהִילוּ וְחֲשִׁבִין לְשַׁלְטָאָה בְּעֲלָמָא עַל עַמָּא קְדִישָׁא וְחֲמָאן לוּן בְּצִלוֹתָא וְאַמְרִין שִׁירְתָּא דָּא, וּבְשִׁירוֹתָא מְבַדִּילֵי בְּצִלוֹתָא וּמְבַדִּילֵי עַל הַכּוֹס, פְּרַחֵי מִתַּמָּן וְאֲזִילֵי וּמְשַׁטְטֵי וּמְטָאן לְגוֹ מִדְבָּרָא. רַחֲמֵנָא לְשִׁיזְבֹן מִנִּייהוּ וּמִסְטָרָן בִּישָׂא.

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, תִּלְתָּא אֲנוּן גְּרַמִּין בִּישָׂא לְגַרְמִייהוּ. חַד מָאן דְּלִיִּט גְּרַמִּיָה. תִּנְיִנָא מָאן דְּזָרַק נַהֲמָא אוּ פְרוּרִין דְּאִית בָּהוּ כְּזִית. תִּלְתִּיתָּא מָאן לְעַצְמָם: אַחַד - מִי שֶׁמְקַלֵּל אֶת עַצְמוֹ. הַשְּׁנִי - מִי שֶׁזּוֹרֵק לְחֵם אוּ פְרוּרִים שֵׁישׁ בָּהֶם כְּזִית. הַשְּׁלִישִׁי - מִי שֶׁמְדַלֵּק נֵר בְּמוֹצָאי שַׁבַּת בְּטָרֵם שְׂמִיעִים יִשְׂרָאֵל לְקַדְּשָׁה דְסִדְרָא, שְׂגוּרָם לְאֵשׁ

הגיהנםם להדלק באש הזו טרם שהגיע זמנם. שמקום אחד יש בגיהנםם לאותם שמחללים שבתות, ואותם שענושים בגיהנםם מקללים את אותו שהדליק נר טרם שהגיע זמנו, ואומרים לו: (ישעיה כב) הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר וגו', (שם) צנוף יצנפה צנפה כדור אל ארץ רחבת ידים.

משום שאין ראוי הוא להדליק אש כשיצאת שבת עד שישאל מבדילים בתפלה ומבדילים על הכוס, משום שעד אותו הזמן שבת היא, וקדשת השבת שולטת עלינו. ובשעה שמבדילים על הכוס, כל אותם החילות וכל אותם המחנות שהתמנו על ימות החל, כל אחד ואחד ישוב למקומו ולעבודתו שהתמנה עליה.

משום שכשנכנסה שבת והתקדש היום, הקדש מתעורר ושולט בעולם, והחל מתבטל שלטונו, עד השעה שיוצאת השבת לא שבים למקומם. ואף על גב שיוצאת שבת, לא שבים למקומם עד הזמן שישאל אומרים ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לחל. אז הקדש מסתלק, והמחנות שהתמנו על ימות החל מתעוררים ושבים למקומם, כל אחד ואחד על משמרתו שהפקד עליה. ועם כל זה לא שולטים עד שיהיו אורות מסוד הנר. וכלם נקראים מאורי האש, משום [שמאור האש ששופע] [נ"א] שמפור עמוד האש ומיסוד האש באים כלם ושולטים על העולם הפתוח. וכל זה כשאדם מדליק נר טרם השלימו ישראל את הקדשה דסדרא.

אבר אי איהו ממתין עד שישלימו קדשה דסדרא, אותם

דאוקיד שרגא במפקא דשבתא עד לא מטי ישראל לקדושא דסדרא דגרים לנורא דגיהנםם לאדלקא בהאי נורא עד לא מטא זמנייהו. דחד דוכתא אית בגיהנםם לאנון דקא מחללי שבתות, ואנון דענושין בגיהנםם לייטין ליה להווא דאוקיד שרגא עד לא מטא זמניה, ואמרי ליה (ישעיה כב) הנה יי מטלטלך טלטלה גבר וגו' (ישעיה כב) צנוף יצנפה צנפה כדור אל ארץ רחבת ידים.

בגין דלאו יאות הוא לאדלקא נורא כד נפיק שבתא עד דמבדלי ישראל בצלותא ומבדלי על פסא. בגין דעד ההוא זמנא שבת הוא, וקדושה דשבת שליט עלנא. ובשעתא דמבדילין על פסא כל אנון חיילין וכל אנון משריין דאתמנן על יומי דחול, כל חד וחד יתיב לאתריה ופולחניה דאתמני עליה.

בגין דכד עאל שבתא ואתקדש יומא, קדש אתער ושלטי בעלמא, וחול אתעדי משולטנותא דיליה, עד שעתא דנפיק שבתא לא תייבין לאתרייהו. ואף על גב דנפיק שבתא לא תייבין לאתרייהו עד זמנא דאמרי ישראל ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לחול. כדין קדש אסתלק, ומשריין דאתמניאו על יומי דחול מתערין ותייבין לאתרייהו כל חד וחד על מטריה דאתפקד עליה. ועם כל דא לא שלטין עד דיהון נהורין מרזא דשרגא. וכלהון אקרון מאורי האש בגין (דמנהורא דנורא דנורא) (נ"א דמרוא דעמודא דנורא)

ומיסודא דנורא אתיאן פלהו ושלטין על עלמא תתאה. וכל דא כד בר נש אדליק שרגא עד לא שלימו ישראל קדושא דסדרא. אבר אי איהו ממתין עד דישלימו קדושא דסדרא, אנון חייבין דגיהנםם מצדיקין

הַרְשָׁעִים שְׂבָגִיהֶגֶם מְצַדִּיקִים
עֲלֵיהֶם אֵת דִּינוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְהֵם מְקַיְמִים עַל אוֹתוֹ
הָאִישׁ כָּל הַבְּרֻכּוֹת שְׂאוּמְרִים
הַצְּבוּר (בראשית כז) וְיִתֵּן לָךְ
הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם (דברים כח)
בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר וּבְרוּךְ אַתָּה
בַּשָּׂדֶה וְגו' (תהלים מא) אֲשֶׁרִי
מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה
יִמְלֹטְהוּ ה'. בְּיוֹם רַע הִיָּה צְרִיף
לְהַיּוֹת, מַה זֶה בְּיוֹם רָעָה? הַיּוֹם
שֶׁשׁוֹלְטֵת הַרְעָה הַהִיא לְקַחַת אֵת
נִשְׁמַתּוֹ. אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל -
זֶהוּ שְׂכִיב מְרַע לְרַפְּאוֹ מִחֻטְאוֹ
אֶצֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְּבַר
אֲחֵר - זֶה הַיּוֹם שֶׁהַדִּין שׁוֹרֵה עַל
הָעוֹלָם, נִצּוֹל מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'. הַיּוֹם
שֶׁנִּמְסַר הַדִּין לְאוֹתָהּ רָעָה לְשִׁלַּט
עַל הָעוֹלָם.

בראשית

בְּרִישׁ [נ"א בראשית בהקמת המלך חקק]
רְצוֹן הַמֶּלֶךְ חִקַּק חִקְקוֹת בְּאוּר
עֲלִיּוֹן יִצְוֶיךָ חֻזֵּק, וְיִצְא תוֹף
נִסְתָּר הַנְּסֻתִּים מְרֹאשׁ [נ"א מסוד]
הָאִי"ן סו"ף עֶשֶׂן בְּגֵלָם נְעוּץ
בְּטַבְעַת, לֹא לְבֶן וְלֹא שָׁחַר וְלֹא
אָדָם וְלֹא יָרַק וְלֹא גֶן כְּלָל.
כְּשֶׁמִּדְּ מִדִּידָה, עֶשֶׂה צוּרוֹת
לְהָאִיר. לְפָנִים בְּתוֹף הַמְּאוּר יִצְא
מִעֵין אֶחָד שְׂמֵמֶנּוּ נִצְבְּעוּ
הַצּוּרוֹת לְמִטָּה. נִסְתָּר תוֹף
הַנְּסֻתִּים שֶׁל סוּד הָאִי"ן סו"ף
בְּקַע וְלֹא בְּקַע אֵת הָאִוִּיר שֶׁלוֹ
לֹא נוֹדַע כְּלָל, עַד שֶׁמִּתּוֹף דַּחַק
הַבְּקִיעָה שֶׁלוֹ מְאִירָה נִקְדָּה אַחַת
נִסְתָּרַת עֲלִיּוֹנָה אֲחֵר אוֹתָהּ נִקְדָּה
לֹא נוֹדַע כְּלָל, וְלִכֵּן נִקְרָאת
רֵאשִׁית, הַמְּאֵר הָרֵאשׁוֹן שֶׁל
הַכֹּל.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים "אֵת
"הַשָּׁמַיִם וְ"אֵת "הָאָרֶץ, רֵאשִׁי
תְּבוֹת אֱהו"ה, שְׁבוּ נִבְרָאוּ שְׁמַיִם
וְאָרֶץ. א"ה - בּוֹ נִבְרָאוּ הַשָּׁמַיִם.

עֲלֵייהוּ דִּינָא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאֲנוּן
מְקַיְמִי עַל הַהוּא בַר נֶשׁ כָּל בְּרַכָּאן דְקָא
אֲמַרִי צְבוּרָא (בראשית כז) וְיִתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל
הַשָּׁמַיִם (דברים כח) בְּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר וּבְרוּךְ אַתָּה
בַּשָּׂדֶה וְגו' (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יי. בְּיוֹם רַע מִיבְעִי לִיָּה,
מְאִי בְּיוֹם רָעָה. יוֹמָא דְשִׁלְטָא הַהִיא רָעָה
לְמִיסַב נִשְׁמַתִּיהָ. אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל דָּא
הוּא שְׂכִיב מְרַע לְאִסְאָה לִיָּה מְחֻבּוּי גְבִי
קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. דְּבַר אֲחֵר דָּא יוֹמָא דְדִינָא
שְׂרִיא עַל עֲלָמָא אֲשֶׁתְּזִיב מִנִּיהָ כְּמָה דְאַתְמָר
בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יי. יוֹמָא דְאַתְמָסֵר דִּינָא
לְהוּא רָעָה לְשִׁלְטָאָה עַל עֲלָמָא (חִסְר): (דף טו
ע"א).

פרשת בראשית

בְּרִישׁ (נ"א בראשית בהקמת המלך גליף וכו') הוֹרְמְנוּתָא
דְּמִלְכָּא, גְּלִיף גְּלוּפִי (נ"א גליפין)
בְּטְהִירוֹ עֲלָאָה בּוֹצִינָא דְקַרְדִּינוּתָא, וְנִפְיָק גּוֹ
סְתִים דְסְתִימוֹ מְרִישָׁא (נ"א מרוא) דְאִי"ן סו"ף
קוּטְרָא (פִּירוּשׁ עֶשֶׂן) בְּגוּלְמָא, נְעִיץ בְּעִזְקָא לָא
חִוּוּר וְלֹא אוֹכֶם וְלֹא סוּמָק וְלֹא יְרוּק וְלֹא גּוּוּן
כְּלָל, כַּד (נ"א חדר) מְדִיד מְשִׁיחָא עֲבִיד גּוּוּנִין
לְאַנְהָרָא, לְגוּ בְּגוּ בּוֹצִינָא נְפִיק (נ"א נפיק) חַד
נְבִיעוֹ דְמִנִּיהָ אֶצְטַבְעוּ גּוּוּנִין לְתַתָּא. סְתִים גּוֹ
סְתִימִין דְרִזָּא דְאִי"ן סו"ף בְּקַע וְלֹא בְּקַע
אוּרָא דִילִיָּה לָא אֲתִידַע כְּלָל, עַד דְמִגּוֹ
דְחִיקוֹ דְבְקִיעוּתִיהָ נְהִיר נְקוּדָה חַדָּא סְתִימָא
עֲלָאָה, בְּתַר הַהִיא נְקוּדָה לָא אֲתִידַע כְּלָל,
וּבְגִין כֶּן אֶקְרִי רֵאשִׁית מְאֵר קַדְמָאָה דְכָלָא.

השלמה מהשמונות (סימן א)

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים "אֵת "הַשָּׁמַיִם וְ"אֵת
"הָאָרֶץ רֵאשִׁי תִיבִין אֱהו"ה דְבִיָּה
אֲתַבְרִיאֵי שְׂמִיא וְאַרְעָא א"ה בֵּיה אֲתַבְרִיאֵי

ו"ה - בו נבראה הארץ וכל מה שיש בה. והוא נתן תשוקה בכל האילנות והעשבים שבארץ, שהוא מה שאמר, אין לך כל עשב ועשב מלמטה שאין ממנה עליו מלמעלה ושומר אותו, שמפה אותו ואומר לו גדל שגאמר (איוב ל"ח) הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ:

(דניאל יב) והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד. הזהר הנסתר של הנסתרים הפה באויר שלו ושהגיע ולא הגיע [האור] בנקדה זו [אור], ואז התפשטה הראשית הזאת, ועשה לו היכל לכבודו ולתשבחתו, [כבוד להיכל ולשבחו] [נ"א ולכבודו ולהיכלו ולתשבחתו], שם זרע זרע קדש להוליד לתועלת העולם, וזה סוד (ישעיהו ו) זרע קדש מצבתי. זהר שזרע זרע לכבודו, כמו זרע המשי הנה של ארמון טוב שמתכסה לפנים ועושה לו היכל שהיא תשבחתו ותועלת לכל. בראשית הזו ברא אותו נסתר שלא נודע את ההיכל הנה. היכל זה נקרא אלהים, וסוד זה - בראשית ברא אלהים.

הזהר שממנו כל המאורות נבראו בסוד התפשטות של הנקדה של הזהר הנסתר הנה. אם בנה כתוב ברא, אין תמיהה, שכתוב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. זהר זה סוד בראשית, הראשון של הכל, שמו אהיה, שם קדוש חקוק בצדו [נ"א מאה בחקוקה מאיר] אלהים, חקוק בעצמה [נ"א בחקוקת העטרה] אש"ר היכל נסתר וגנוז, הראשית של סוד של ראשית אש"ר ראש שיוצא מראשית.

וכשהתחנן לאחר הנקדה וההיכל [כסדר] פאחד, אז בראשית כולל ראשית, ראשית עליונה

שמיא ו"ה ביה אתבריאת ארעא וכל מה דאית בה והוא יהיב תיאובתא בכל אילנין ועשבין די בארעא והוא מה שאמרו אין לך כל עשב ועשב מלמטה שאין ממנה עליו מלמעלה ושומר אותו שמפה אותו ואומר לו גדל שגאמר (איוב ל"ח) הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ: (עד כאן מההשמטות):

והמשבילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד.

(דניאל יב) זהר סתימא דסתימין, בטש אוירא דיליה (דמטי ולא מטי) [נ"א ונאנהיר] ביהאי נקודה (ס"א נהירא) וכדין אתפשט האי ראשית ועביד ליה היכלא ליקריה ולתושבחתיה (נקרא להיכליה ולתושבחתא). [נ"א וליקריה ולהיכליה ולתושבחתיה]. תמן זרע זרע דקודשא לאולדא לתועלתא דעלמא, ורזא דא (ישעיהו ו) זרע קדש מצבתי. זהר דזרע זרעא ליקריה, פהאי זרעא דמשי דארגוון טב דאתחפי לגו ועביד ליה היכלא דאיהו תושבחתא דיליה ותועלתא דכלא. פהאי ראשית ברא ההוא סתימא דלא אתיידע להיכלא דא. היכלא דא אקרי אלהים, ורזא דא בראשית ברא אלהים.

זהר דמניה פלהו מאורות אתבריאן ברזא דאתפשטותא דנקודה דזהר סתים דא. אי בהאי פתיב ברא, לית תוהא דכתיב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו, זהר רזא דא בראשית קדמאה דכלא שמיה אחיה שמא קדישא גליפא בסטרוי [נ"א נהיר ונ"א בגליפא נהיר] אלהים. גליפא בעיטרא [נ"א בגליפא דעיטרא] אש"ר היכלא טמיר וגניז, שריאותא דרזא דראשית. אש"ר רא"ש דנפיק מראשית.

ובר (דף טו ע"ב) אתתמן לבתר נקודה והיכלא (כסדרא) פחדא, פדין בראשית כליל

בְּחֻמָּה. אַחַר כֵּן הִתְחַלֵּף גּוֹן
אוֹתוֹ הַחֵיכַל וְנִקְרָא בֵּית. (נ"א וּמְנַנְנוּ
הַתְּחַדֵּשׁ הַחֵיכַל) נִקְדָּה עֲלֵיוֹנָה נִקְרָאת
רַא"ש, כּוֹלָל זֶה בְּזֶה בְּזֶה בְּסוּד
בְּרֵאשִׁית, כְּשֶׁהִכַּל הוּא יָחַד, בְּכֻלָּל
אֶחָד, כְּשֶׁטָרַם הִיָּה יָשׁוּב בְּבֵית.
כִּיּוֹן שְׁנֹדָרַע לְתַקּוֹן הַיָּשׁוּב, אִז
נִקְרָא אֱלֹהִים טָמִיר נִסְתָּר.

זָהָר נִסְתָּר וְגִנּוּז כְּשֶׁבָנִים (ס"א ע"ד
שְׂבָנִים) בְּתוֹכוֹ לְהוֹלִיד, וְהַבֵּית קָיָם
בְּכַשְׁיטוֹת שֶׁל תַּקּוֹן שֶׁל אוֹתָם זָרַע
קִדְשׁ, וְעַד שֶׁלֹּא הוֹסְרָה וְלֹא
הִתְפַּשְׁטָה הַתְּפַשְׁטוֹת הַיָּשׁוּב, לֹא
נִקְרָא אֱלֹהִים, אֲלֵא הַכֹּל בְּכֻלָּל שֶׁל
בְּרֵאשִׁית. אַחַר שֶׁהִתְתַּקֵּן בְּשֵׁם שֶׁל
אֱלֹהִים, הוֹצִיא אוֹתָם תּוֹלְדוֹת
מֵאוֹתוֹ זָרַע שְׁנֹדָרַע בּוֹ. מִי הוּא
אוֹתוֹ זָרַע? אֵלּוֹ אוֹתִיּוֹת חֻקּוֹקוֹת
סוּד שֶׁל הַתּוֹרָה שִׁיִּצְאוּ מֵאוֹתָהּ
נִקְדָּה.

אוֹתָהּ הַנִּקְדָּה זָרַעָה בְּתוֹךְ אוֹתוֹ
הַיִּכַּל סוּד (רַע) שֶׁל שְׁלֹשָׁה נִקְדוֹת:
חֶל"ם, שׁוּר"ק, חִיר"ק. וְנִכְלָלוּ זֶה
בְּזֶה וְנַעֲשׂוּ סוּד אֶחָד. קו"ל שִׁיּוּצָא
בְּחִבּוּר אֶחָד, בְּשַׁעָה שִׁיּוּצָא,
יוֹצֵאת עִמּוֹ בַת זוּגוֹ שְׁכוֹלֶלֶת כָּל
הָאוֹתִיּוֹת, שְׁכַתּוֹב א"ת הַשְּׁמַי"ם,
קוֹל וּבַת זוּגוֹ. הַקוֹל הַזֶּה שֶׁהוּא
שְׁמַיִם (תַּפְאֶרֶת), הוּא אֶהְיֶ"ה אַחֲרוֹן.
הַזָּהָר שְׁכוֹלֶל כָּל הָאוֹתִיּוֹת וְהַגִּנּוּזִים
כְּמוֹ (נ"א זָרַע) זֶה.

עַד כָּאן, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה, אֵלּוֹ
שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת כְּנֻגַד הַסּוּד הַזֶּה
הַעֲלִיּוֹן בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים.
בְּרֵאשִׁית - סוּד רֵאשׁוֹן. בְּרֵא"א -
סוּד נִסְתָּר לְהַתְּפַשֵּׁט מִשֵּׁם הַכֹּל.
אֱלֹהִי"ם - סוּד לְקַיֵּם הַכֹּל לְמַטָּה.
אֵת הַשְּׁמַיִם - שֶׁלֹּא לְהַפְרִידֵם זָכָר
וְנִקְבָּה כְּאֶחָד.

א"ת - כְּשֶׁלּוֹקַח הָאוֹתִיּוֹת כְּלָם,
הַכֻּלָּל שֶׁל כָּל הָאוֹתִיּוֹת הֵם רֵאשׁ
וְסוּף. אַחַר כֵּן מֵתוֹסֵף ה"א

אֲתוֹן אֲנִי רִישָׁא וְסוּפָא.

רֵאשִׁיתָא עֲלָאָה בְּחֻמָּתָא. לְבַתָּר
אֲתַחֲלַף גּוֹן הַהוּא הַיִּכְלָא וְאִקְרִי בֵּית. (נ"א
וּמִינָהּ אֲתַחֲדֵשׁ הַיִּכְלָא) נִקְדָּה עֲלָאָה אִקְרִי רַא"ש.
כְּלִיל דָּא בְּדָא בְּרָזָא בְּרֵאשִׁית, כְּדֵאִהוּ
כְּלָא כְּחָדָא בְּכֻלָּלָא חָדָא עַד לֹא הוּי
יָשׁוּבָא בְּבֵיתָא, כִּיּוֹן דְּאִזְדָּרַע לְתַקּוּנָא
דִּישׁוּבָא כְּדִין אִקְרִי אֱלֹהִים טָמִירָא
סְתִימָא:

זָהָר סְתִימָא וְגִנּוּז כְּדִין בְּנִין (ס"א ע"ד דְּבִנּוּן) בְּגִיּוּיָה
לְאוּלְדָא וּבֵיתָא קִיּימָא בְּכַשְׁיטוֹ
דְּתַקּוּנָא דְּאֲנּוּן זָרַע קִדְשׁ. וְעַד לֹא
אֲתַעֲדִיאת וְלֹא אֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוֹ דִּישׁוּבָא
לֹא אִקְרִי אֱלֹהִים, אֲלֵא כְּלָא בְּכֻלָּלָא
בְּרֵאשִׁית, לְבַתָּר דְּאֲתַתְּקֵן בְּשֵׁמָא דְּאֱלֹהִים
אֲפִיק אֲנּוּן תּוֹלְדִין מֵהַהוּא זָרַעָא דְּאִזְדָּרַע
בִּיה. מָאן הַהוּא זָרַעָא, אֲנּוּן אֲתוּן גְּלִיפֵן
רָזָא דְּאוּרִייתָא דְּנִפְקוּ מֵהַהוּא נִקְדָּה.

הַהוּא נִקְדָּה זָרַע בְּגוֹ הַהוּא הַיִּכְלָא רָזָא (נ"א
זָרַעָא) דְּתִלַּת נִקְדוּדִין חֶל"ם, שׁוּר"ק,
חִיר"ק. וְאֲתַפְּלִילוּ דָּא בְּדָא וְאֲתַעֲבִידוּ רָזָא
חָדָא. קו"ל דְּנִפִיק בְּחִבּוּרָא חָדָא. בְּשַׁעָתָא
דְּנִפִיק, נִפְקַת בַּת זוּגִיָה בְּהִדְיָה דְּכֻלִּיל כָּל
אֲתוּן. דְּכַתִּיב א"ת הַשְּׁמַי"ם, קוֹל וּבַת זוּגוֹ.
הַאי קוֹל דְּאִיהוּ שְׁמַיִם אִיהוּ אֶהְיֶ"ה בְּתַרְאָה.
זָהָר דְּכֻלִּיל כָּל אֲתוּן וְגִוּוּנִין, כְּגִוּוּנָא (נ"א זָרַעָא)
דָּא.

עַד הָכָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה, אֵלּוּן תִּלְתָּא
דְּרָגִין לְקַבֵּל רָזָא דָּא עֲלָאָה בְּרֵאשִׁית
בְּרֵא אֱלֹהִים. בְּרֵאשִׁית רָזָא קְדָמָאָה. בְּרֵא
רָזָא סְתִימָא לְאֲתַפְּשֵׁט מִתְּמָן כְּלָא. אֱלֹהִים
רָזָא לְקִיּימָא כְּלָא לְתַתָּא. אֵת הַשְּׁמַיִם, דְּלֹא
לְאֲפָרְשָׁא לוֹן דְּכַר וְנוֹקְבָא כְּחָדָא.

א"ת כְּדֵאִהוּ אֲתוּן כְּלָאָהוּן כְּלָאָהוּ

לְהַתְּחַבֵּר כָּל הָאוֹתִיּוֹת עִם הָא, וְנִקְרָא אִתָּהּ, וְעַל זֶה (נחמיה ט) וְאִתָּהּ מְחִיָּה אֶת כָּלֶם. אֵת - סוּד אֲדָנִי וְכִךְ נִקְרָא. הַשָּׁמַיִם - זֶה יְהוָה סוּד עֲלִיּוֹן.

וְאִתָּת - תְּקוּנָה זָכַר וְנִקְבָּה. וְאִתָּת - סוּד וַיהוָה, וְהַכֵּל אֶחָד. הָאֲרֶץ - זֶה אֱלֹהִים כְּדָגְמַת עֲלִיּוֹן, לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאִבִּים. שֵׁם זֶה כָּלוּל בְּשִׁלְשָׁה מְקוֹמוֹת, וּמִשֵּׁם נִפְרָד שֵׁם זֶה לְכַמָּה צְדָדִים. עַד כָּאֵן סוּד שֶׁל סֵתֵר הַסִּתְרִים שֶׁחִקַּק וַיִּבְנֶה וְהָעֲמִיד בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר בְּסִתְרֵי שֶׁל פְּסוּק אֶחָד. מִכָּאֵן וְהִלְאָה:

מִשְׁנֵה. קְשָׁרִים רַמִּים, שָׁרִים מוֹשְׁלִים בְּמִשְׁשָׁלָה, קָרְבו וְשִׁמְעוּ. מִי מִכֶּם שֶׁעָלָה וַיֵּרֵד, מִי כִּנְסֵי רוּחַ בְּיָדוֹ, יָקוּם וַיִּדַע, בְּשַׁעֲה שֶׁעָלָה בְּרִצּוֹן שֶׁל הָרֹאשׁ הַלְבָן לַעֲשׂוֹת כְּבוֹד לְכַבוֹדוֹ, עָלָה אֹר אֶחָד נִסְתָּר בְּרֹאשׁ שֶׁל הַכֵּל, נִשְׁבַּ בָּהּ וְהוֹצִיא קְלָפוֹת מְאִירוֹת מִתְּחַבְרוֹת הַכֵּל כְּאֶחָד, וְעָלוּ וַיֵּרְדוּ וְנַעֲשֶׂה הַכֵּל אֶחָד, וְאוֹתוֹ אֹר נִסְתָּר כְּשֶׁנִּשְׁבַּ בָּהּ וְהָאִיר נִקְרָא אֶהְיֶה. אוֹתוֹ אֹר עָלָה וַיֵּרֵד וַיִּזְרַק נִיצוּצוֹת וְנִשְׁבַּ בָּהּ, וְהוֹצִיא כַח טְמִיר אֶחָד, וְנִקְרָא שְׁמוֹ אֲשֶׁר אֶהְיֶה. בְּחִקְיָה טְמִירָה וְנִסְתָּרָת, אוֹתָם קְלָפוֹת מְאִירוֹת שֶׁהִתְחַבְּרוּ מִתּוֹךְ סֵלַע אֶחָד נִסְתָּר, יֵצְאוּ בְּחִקְיָה כַּח שֶׁל אוֹתוֹ אוֹת עֲלִיּוֹן, וְנִקְרָא יְהוָה.

עוֹד נִשְׁבַּ בָּהּ וְהוֹצִיא זִיקִים נוֹצְצִים זוֹרְקִים לְכָל עֵבֶר, וְהוֹצִיא כַח אֶחָד טְמִיר שְׁנוּצֵץ לְכָל צֵד וְנִקְרָא א"ל. עוֹד אוֹתוֹ אֹר טְמִיר נִסְתָּר נִשְׁבַּ בָּהּ, וְעָלָה וַיֵּרֵד וְעָלָה בְּאֶלֶף וּמֵאֵתִים קְשׁוּרִים שֶׁל אֵשׁ, וְהוֹצִיא כַח אֶחָד טְמִיר וְנִקְרָא אֱלֹהִים, וְזוֹ הַגְּבוּרָה. מִזֶּה מִתְּפַשְׁטִים כַּחוֹת

לְבַתֵּר אֶתּוֹסֶף ה"א לְאֶתְחַבְּרָא כְּלָהוּ אֶתּוֹן בְּה"א וְאֶתְקַרִי אִתָּהּ. וְעַל דָּא (נחמיה ט) וְאִתָּהּ מְחִיָּה אֶת כָּלֶם. אֶת רְזָא אֲדָנִי וְהַכִּי אֶקְרִי. הַשָּׁמַיִם דָּא יְהוָה רְזָא עֲלָאָה.

וְאִתָּת תְּקוּנָא דְכַר וְנִוְקָבָא. וְאִתָּת רְזָא וַיהוָה, וְכִלָּא חַד. הָאֲרֶץ דָּא אֱלֹהִים כְּגוּוּנָא עֲלָאָה לְמַעַבְד פִּירִין וְאִיבִין. שְׁמָא דָּא כְּלִילָא בְתֵלַת דְּיֻכְתִּי, וּמִתְמָן אֶתְפָּרֵשׁ שְׁמָא דָּא לְכַמָּה סְטֵרִין. עַד הָכָא רְזָא דְסִתְרָא דְסִתְרִין דְגָלִיד וּבְנֵי וְקִיִּים בְּאַרְח סְתִים בְּסִתְרָא דְחַד קָרָא. מִכָּאֵן וְלִהְלָאָה.

השלמה מההשמות (סימן ב)

מִתְנִיתִין קְטוּרֵי רַמָּאֵי הוֹרְמַנֵי דְבוּרֵינִי קְרִיבוּ שְׁמַעוּ מָאן מִנְכוּן דְסָלִיק וְנַחֲתִית מָאן פְּנֵשׁ רוּחָא בִידוּי יָקוּם וַיִּנְדַע בְּשַׁעֲתָא דְסָלִיק בְּרַעוּתָא דְרִישָׁא חִיּוּרָא לְמַעַבְד יִקְרָא לִיקְרִיָּה סָלִיק חַד טְהִירוֹ סְתִימוּ בְרִישָׁא דְכִלָּא נִשְׁבַּ בָּהּ וְאַפִּיק קוּמְרִין טְהִירִין מִתְחַבְּרִין כְּחַד כִּלָּא וְסָלִיקוּ וְנַחֲתוּ וְאֶתְעַבִּיד כִּלָּא חַד וְהָהוּא טְהִירוֹ סְתִימוּ כַד נִשְׁיב בָּהּ וְאַנְהִיר אֶקְרִי אֶהְיֶה הָהוּא טְהִירוֹ סִלְקָא וְנַחֲתָא וְזִרִיק זִיקִין נְצִיצִין וְאַנְשִׁיב בָּהּ וְאַפִּיק חַד חִילָא טְמִירָא וְאִיקְרִי שְׁמִיָּה אֲשֶׁר אֶהְיֶה בְּגִלְפּוֹ טְמִיר וְסְתִים אֵינוֹן קוּמְרִין טְהִירִין דְאֶתְחַבְּרוּ מִגּוֹ חַד טְיִנְרָא סְתִים נְפָקִי בְּגִלּוּפָא בְּחִילָא דֶּהְהוּא טְהִירוֹ עֲלָאָה וְאִיקְרִי יְהוָה.

תוּ נִשְׁיב בָּהּ וְאַפִּיק זִיקִין נְצִיצִין זִרְקִין לְכָל עֵיבֶר וְאַפִּיק חַד חִילָא טְמִירָא נְצִיץ לְכָל סְטֵר וְאִיקְרִי א"ל. תוּ הָהוּא טְמִירָא טְהִירוֹ סְתִים נִשְׁבַּ בָּהּ וְסִלְקָא וְנַחֲתָא וְסָלִיק בְּאֶלֶף וּמֵאֵתֵן קִיטוּרִין דְנִוְרָא וְאַפִּיק חַד חִילָא טְמִירָא וְאִיקְרִי אֱלֹהִים וְדָא גְבוּרָה. מִהָאֵי מִתְּפַשְׁטֵן חִילִין טְמִירִין לְהִטִּין לְכָל סְטֵר

טמירים לזהטים לכל צד, מהם שמתקנים בתקונים יפים, ומהם שמתקנים בתקונים אחרים.

עוד נשב בה והוציא כח טמיר אחד שנקרא 'הו"ה', מדת רחמים, ונקרא שמים. ועומד בין שני חילות שנקראים צבאות. מזה יצאו כל החילות וכל המחנות העליונים, כל אחד ואחד למינו לקים ולהנהיג את העולמות, עליו כתוב (תהלים פד) ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך: בראשית, ברא שית, מקצה השמים ועד קצה השמים, ששה צדדים שמתפשטים מסוד עליון בהתפשטות [נ"א משלש נקודות] שברא מתוך נקדה ראשונה. ברא התפשטות של נקדה אחת שלמעלה. וכאן נחקק סוד השם של ארבעים ושנים אותיות.

(דניאל יב) והמשפלים יזהרו, כדגמת תנועות [נ"א טעמים] שמנגנות, ובנגון שלהם הולכים אחריהם אותיות ונקודות ומתנועעים אחריהם, כמו חלים אחרי מלכם. הגוף אותיות, והרוח נקודות. כלם נוסעים במסעותיהם אחר התנועות ועומדים במקומם. כשנגון הטעמים נוסע, נוסעות האותיות והנקודות אחריהם. כשהוא פוסק, הם אינם נוסעים ועומדים במקומם.

והמשפלים יזהרו - אותיות ונקודות. פזהר - נגון הטעמים. הרקיע - התפשטות הנגון כמו אלה שמתפשטים בהתפשטות והולכים בנגון. ומצדיקי הרבים - אותם פסוקי הטעמים שפוסקים במסעותיהם, שבגלל כך נשמע הדבר. יזהירו אותיות ונקודות, ומאירים כאחד במסעות בסוד של סתר במסע כאותם שבילים נסתרים. מזה

מנהון די מתקנן בתיקוני יאות ומנהון די מתקנן בתיקוני אחרא.

הו נשיב בה ואפיק חד חילא טמירא דאיתקרי יהו"ה מדת רחמים ואקרי שמים, וקיימא בין תרין חילין דאיקרון צבאו"ת מהאי נפקן (נפקו) כל חילין וכל משיריין עילאין כל חד וחד לזניה לקיימא ולהנהגא עלמין עליה פתיב (תהלים פ"ד) יי צבאות אשרי אדם בוטח בך: (ער כאן מההשמעות) בראשית, ברא שית, מקצה השמים ועד קצה השמים, שית סטריין דמתפשטן מרזא עלאה באתפשטותא (נ"א משלש נקודות) דברא מגו נקודה קדמאה. ברא אתפשטותא דחד (נ"א מנו) נקודה דלעילא. והכא אגליף רזא שמא דארבעין ותריין אתוון:

והמשפלים יזהירו, (דניאל יב) פגוונא דתנועעי (נ"א דטעמי) דמנגני, ובנגוונא דילהון אזלין אבתרייהו אתוון ונקודי, ומתנענען אבתרייהו כחילין בתר מלכיהון. גופא אתוון, ורוחא נקודי. פלהו נטלו במטלניהון בתר תנועעי (נ"א טעמי) וקיימי בקיומיהו. פד נגוונא דטעמי נטיל, נטלי אתוון ונקודי אבתרייהו. פד איהו פסיק אנון לא נטלין וקיימי בקיומיהו.

והמשפלים יזהירו, אתוון ונקודי. פזהר נגוונא דטעמי. הרקיע אתפשטותא דנגוונא כגון אנון דמתפשטי בפשיטו ואזלו בנגוונא. ומצדיקי הרבים אנון פסוקי דטעמי דפסקי במטלניהון דבגין כך אשתמע מלה. יזהירו אתוון ונקודי ונהרין כחדא במטלנין ברזא דסתימו במטלנותא (נ"א כאנון) כאנון שבילין סתימין. מהאי אתפשט

מתפשט הכל. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע - אותם עמודים ואדנים של אותו אפריון. המשפלים - אותם עמודים ואדנים עליונים שהם מסתפלים בהשפל בכל מה שצריך אותו אפריון ואדנים שלו. הסתר הזה כמו שנאמר (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל. יזהרו - שאם לא יזהירו ולא מאירים, לא יכולים לעיין ולהסתפל באתו אפריון בכל מה שצריך.

כזהר הרקיע - אותו שעומד על גבי אותם המשפלים, שכתוב בו (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא. זהר שמאיר לתורה, זהר שמאיר לאותם ראשים של אותה חיה, ואותם ראשים הם משפלים שמאירים תמיד ומסתפלים לאותו רקיע לאותו האור שיוצא משם, וזהו אור התורה שמאיר תמיד ולא פוסק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה, מה זה שכתוב והארץ היתה תהו? מה משמיע היתה? שפבר היתה, ומה זה תהו? דבר המתהא את בני אדם. ומה זה בהו? דבר שיש בו ממש, שכתוב בהו - בו הוא, על שם מה שכתוב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ברא בהו ושם מקומו בשלום. ברא תהו ושם מקומו ברע. בהו בשלום, שכתוב (איוב כה) עשה שלום במרומיו. מלמד שמיכאל שר מינו של הקדוש ברוך הוא - מים וברד, וגבריאל שר שמאלו - אש. ושם שלום ביניהם מכריע, והינו שכתוב עשה שלום במרומיו. ומנין לנו שבהו שלום? שכתוב (ישעיה מה) עשה שלום ובורא רע, הא

כלא. והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע אנון קיימין וסמכין דההוא אפריון. המשפלים אנון קיימין וסמכין עלאין דאנון מסתפלי בסכלתנו בכל מה דאצטריך ההוא אפריון וסמכין (ג"א דביה) דיליה. סתרא דא כמה דאת אמר, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל. יזהירו, דאי לא יזהירו ולא נהרין לא יכלין לעיינא ולאסתפלא בההוא אפריון בכל מה דאצטריך.

כזהר הרקיע ההוא דקיימא (דף טו ע"א) על גבי אנון משפלים דכתיב ביה (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא. זהר דההוא נהיר לאורייתא. זהר דנהיר לאנון ראשי דההיא חיה, ואנון ראשי אנון משפלים דנהרין תדיר ומסתפלן לההוא רקיע לההוא נהירו דנפיק מתפמן, ודא איהו נהירו דאורייתא דנהיר תדיר ולא פסיק.

ספר הבהיר

השלמה מההשמטות (סימן ל)

אמר רבי ברכיה מאי דכתיב והארץ היתה תהו, מאי משמע היתה, שפבר היתה. ומאי תהו, דבר המתהא את בני אדם. ומאי בהו, דבר שיש בו ממש, דכתיב בהו, בו הוא. על שם מאי דכתיב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. ברא בהו ושם מקומו בשלום. ברא תהו ושם מקומו ברע. בהו בשלום דכתיב (איוב כה) עושה שלום במרומיו. מלמד שמכאל שר מינו של הקדוש ברוך הוא, מים וברד. וגבריאל שר שמאלו, אש. ושם שלום ביניהם מכריע והינו דכתיב עושה שלום במרומיו. ומנין דבהו שלום, דכתיב (ישעיה מה) עושה שלום ובורא רע, הא כיצד רע מתהו ושלום מבהו,

כי צד? רע מתהו, ושלום מבהו. ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא בהו ושם מקומו בשלום, שנאמר עשה שלום במרומי:

(עד כאן מזהה שממות)

והארץ היתה תהו ובהו וגו', היתה דוקא מקדם לזה, שלג בתוך המים. יצאה ממנה זקמה באותו פח של שלג במים, והפה פה אש חזקה והיתה פה פסלת, והוסרה ונעשתה תהו ממקום [מחר] הזקמה, קן הפסלת. ובהו ברור שהתברר מתוך פסלת והתישב פה החשף, הסוד של אש חזקה. ואותו חשף פסה על אותו תהו על גבי אותה פסלת והתתקנה ממנו.

ורוח אלהים - רוח הקדש שיצאה מאלהים חיים, וזו מרחפת על פני המים. אחר שרוח זו נשבה, נבררה דקיקות אחת מתוך אותה פסלת כמו שביב הזקמה. כשנבררה ונצנפה ונצרפה פעם ופעמים, עד שנשארה אותה זקמה שאין בה כלל זקמה, כשהתהו הזה נברר ונצרף, יצא ממנו רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים, אותו שראה אליהו. נברר בהם ונצרף, ויצא ממנו רעש, שפתיוב (שם) ואחר הרוח רעש. ונברר החשף ונכלל בסוד שלו אש, שפתיוב ואחר הרעש אש. נברר הרוח ונכלל בסוד שלו קול דקמה דקה.

תהו - מקום שאין בו גוון ולא דמות ולא נכלל בסוד הדמות, עכשו הוא בדמות, כשמסתכלים בו אין לו דמות כלל. לכל יש לבוש להתלבש פרט לזה [שנראה בו] ואינו כלל ולא תהו.

בהו - לזה יש ציור ודמות אבנים שקועות בתוך החקיקה [גא קלפה] של תהו יוצאים מתוך

ברא תהו ושם מקומו ברע, שנאמר עשה שלום ובורא רע. ברא בהו ושם מקומו בשלום שנאמר עשה שלום במרומי. ע"כ:

והארץ היתה תהו ובהו וגו', היתה דייקא מקדמת דנא, תלגא גו מייא. נפקא מנה זוהמא בההוא חילא דתלגא במייא, ואקיש פה אשא תקיפא והוה בה פסולת, ואתעדיאת ואתעבידת תהו מאתר (גא מדורא) דזוהמא. קינא דפסולת. ובהו ברירו דאתבריר מגו פסולת ואתיישב פה חשף, רזא דאשא תקיפא. וההוא חשף דחפי על גבי ההוא תהו על גבי ההוא פסולת ואתתקנת מיניה. (דף טז ע"א).

ורוח אלהים, רוח קדשא דנפיק מאלהים חיים ודא מרחפת על פני המים. בתר דהאי רוח נשיב אבריר דקיקו חד מגו ההוא פסולת פטיסא דזוהמא. פד אבריר ואצניף ואצריף זמנא ותרין עד דישתאר ההוא זוהמא דלית ביה זוהמא כלל, פד האי תהו אבריר ואצריף נפק מיניה (מלכים א יט) רוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים ההוא דחמא אליהו. אבריר בהו ואצריף ונפק מניה רעש דכתיב, (מלכים א יט) ואחר הרוח רעש. ואבריר חשף ואכליל ברזא דיליה אש דכתיב ואחר הרעש אש. אבריר רוח ואתפליל ברזא דיליה קול דקמה דקה.

תהו אתר דלית ביה גוון ולא דיוקנא ולא אתפליל ברזא דדיוקנא. השתא איהו בדיוקנא כד מסתפלן ביה לית ליה דיוקנא כלל. לכלא אית לבושא לאתלבשא בר האי. (דאתחזי ביה וליתיה כלל ולא תהו).

בהו להאי אית ליה ציורא ודיוקנא אבנין

חֲקִיקָה הַשְּׁקִיעָה שָׁם, וּמִשָּׁם מוֹשְׁכִים תּוֹעֲלֹת לְעוֹלָם בְּצִיּוֹר שֶׁל לְבוּשׁ, מוֹשְׁכִים תּוֹעֲלֹת מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, וְעוֹלָה מִמַּטָּה לְמַעְלָה, וְעַל זֶה הֵם נְקוּבִים וּמְפֻלְמִים, [מלכות] אֵלֶּה תְלוּיִים בְּאֵוִיר. לְפַעֲמִים תְלוּיִים בְּאֵוִיר שְׁעוֹלִים מִשָּׁם לְמַעְלָה, וְלַפְעָמִים הֵם מִתְחַבְּאִים בַּיּוֹם הַמְּעַנָּן, וּמוֹצִיאִים מִים מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם לְהִזִּין אֶת הַתְּהוֹ"ו מִשָּׁם, שֶׁהָרִי אֵז חֲדוּה וּשְׁטוּת [נ"א וְשִׁעָה] [שְׁאִין] שְׁמִתְפַּשֵּׁט הַתְּהוֹ בְּעוֹלָם.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ שְׁחוּרָה חֲזָקָה בְּגוֹן. אֵשׁ אֲדָמָה חֲזָקָה בְּמֵרָאָה. אֵשׁ יִרְקָה חֲזָקָה בְּצִיּוֹר. אֵשׁ לְבָנָה, הַגָּוֶן שְׂכוּלָל הַכֹּל. חֲשֶׁךְ חֲזָק בְּכָל הָאֲשִׁים, וְזֶה מִחֻזַּק אֶת הַתְּהוֹ"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ, וְלֹא אֵשׁ חֲשׂוּבָה, פֶּרֶט לְמַתִּי שְׁמִחֻזַּקְתָּ אֶת הַתְּהוֹ, וְזֶה סוּד (בְּרֵאשִׁית כו) וַתִּכְהַיְנָה עֵינָיו מֵרְאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פָּנֵי רַע שְׁמִסְבִּיר פָּנִים לְרַע, וְאֵז נִקְרָא חֲשֶׁךְ שְׁשׂוּרָה עָלָיו לְחֻזַּק אוֹתוֹ, וְזֶהוּ סוּד וְחֲשֶׁךְ עַל פָּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל דְּשִׁאֲרֵי עַל בַּהוּ וְאֶתְקִיף לִיה וּמִחֻזַּק אוֹתוֹ וּמְנַהֵיג אוֹתוֹ בְּכָל מָה שְׁצָרִיף, וְזֶה סוּד (תְּהִלִּים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִים שְׁקִיעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת שְׁמָהֶם יוֹצְאִים מִים, וְעַל זֶה נִקְרָאוּ פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ מְנַהֵיגָה וּמִחֻזַּקְתָּ לְאוֹתָם פָּנִים, פְּנֵי תְהוֹם, זֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיף לוֹ וְזֶה כְּמוֹ שְׁצָרִיף לוֹ. תְּהוֹ"ו, עָלָיו שׂוּרָה שָׁם שְׁד"י. בַּה"ו, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ, עָלָיו שְׂרוּי שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ, עָלֶיהָ שְׂרוּי שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יי וְגו' שְׁמָא דָא לֹא הוּי בִּיה, דְּהָא שְׁד"י

מִשְׁקַעֲיָן גּוֹ גְּלִיפָא (נ"א קְלִיפָה) דְּתַהוּ נְפִיקֵי גּוֹ גְּלִיפָא דְּמִשְׁקַעֲנָן תַּמָּן. וּמִתַּמָּן מִשְׁכֵי תּוֹעֲלֹתָא לְעוֹלָמָא בְּצִיּוֹרָא דְּלְבוּשָׂא, מִשְׁכֵי תּוֹעֲלֹתָא מְעִילָא לְתַתָּא וְסִלְקָא מִתַּתָּא לְעִילָא. וְעַל דָּא נְקוּבִין וּמְפּוֹלְמִין, הֵנִי תְלוּיִן בְּאֵוִירָא. לְזַמְנִין תְלוּיִן בְּאֵוִירָא דְּסִלְקֵי מִתַּמָּן לְעִילָא. לְזַמְנִין מִטְמָרִין בְּיוֹמָא דְּעֵיבָא וּמְפִיקֵי מִיִּין מִגּוֹ תְהוֹמָא לְאַתְזָנָא תְהוֹ"ו מִתַּמָּן דְּהָא כְּדִין חֲדוּה וּשְׁטוּתָא (נ"א וְשִׁעָה) דְּקָא (נ"א דְלָא) אֶתְפַּשֵּׁט תְהוֹ בְּעוֹלָמָא.

חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ אוֹכְמָא תְקִיף בְּגוֹן. אֵשׁ סוּמְקָא תְקִיף בְּחִיזוֹ. אֵשׁ יְרוֹקָא תְקִיף בְּצִיּוֹר. אֵשׁ חִיּוּרָא גּוֹן דְּכָלִיל כָּלָא. חֲשֶׁךְ תְקִיף בְּכָל אֲשִׁין וְדָא אֶתְקִיף לְתַהוֹ"ו. חֲשֶׁךְ הוּא אֵשׁ וְלֹא אֵהוּ אֵשׁ חֲשׂוּבָא בַר פֶּד אֶתְקִיף לְתַהוֹ, וְרָזָא דָא (בְּרֵאשִׁית כו) וַתִּכְהַיְנָה עֵינָיו מֵרְאוֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשׂוֹ וְגו'. חֲשֶׁךְ פָּנֵי רַע דְּאֶסְפֵר אֲנִפִּין לְרַע, וּכְדִין אֶקְרִי חֲשֶׁךְ דְּשָׂרֵי עֲלִיָה לְאַתְקַפָּא לִיה. וְרָזָא דָא וְחֲשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם.

רו"ח הוּא קוֹל דְּשִׁאֲרֵי עַל בַּהוּ וְאֶתְקִיף לִיה וּמִחֻזַּק אוֹתוֹ וּמְנַהֵיג אוֹתוֹ בְּכָל מָה דְּאֶצְטְרִיף. וְרָזָא דָא (תְּהִלִּים כט) קוֹל יי עַל הַמַּיִם. וְכֵן רוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. אֲבָנִין מִשְׁקַעֲנָן גּוֹ תְהוֹמֵי דְּנְפִיקֵי מִיָּא מְנַהֵן. וְעַל דָּא אֶקְרוּן פְּנֵי הַמַּיִם. רוּחַ אֲנַהֵיג וְאֶתְקִיף לְאַנוּן פְּנִים פְּנֵי תְהוֹם, דָּא פְּמָה דְּאֶצְטְרִיף לִיה וְדָא כְּמָה דְּאֶצְטְרִיף לִיה. תְהוֹ"ו עָלִיָה שְׂרִיָא שָׁם שְׁד"י. בַּה"ו עָלִיָה שְׂרִיָא שָׁם צְבָאוֹת. חֲשֶׁךְ עָלִיָה שְׂרִיָא שָׁם אֱלֹהִים. רוּחַ עָלִיָה שְׂרִיָא שָׁם יְהו"ה.

רוּחַ חֲזָק מְפָרֵק הָרִים לֹא בְרוּחַ יי וְגו' שְׁמָא דָא לֹא הוּי בִּיה, דְּהָא שְׁד"י

שְׁלֹטָא עֲלֵיהּ בְרָזָא (דסתרא) דְתֵהוּ.

שולט עליו בסוד (של סתר) היתהו.
ואחר הרוח רעש לא ברעש ה',
שְׁהָרִי שֵׁם צְבָאוֹת שׁוֹלֵט בּוֹ בְּסוּד
הַבְּהוּ, וְעַל כֵּךְ נִקְרָא הַבְּהוּ רֵעֵשׁ,
שְׂאִינּוּ בְּלֹא רֵעֵשׁ. וְאַחַר הָרֵעֵשׁ
אֵשׁ לֹא בָּאֵשׁ ה', שְׁהָרִי שֵׁם
אֱלֹהִים שׁוֹלֵט בּוֹ מִצַּד הַחֲשָׁף.
ואחר האש קול דממה דקה. כאן
נמצא שם יהו"ה. ארבעה פרקים
כאן, שהם פרקי הגוף ואיברים
ידועים של אותם ארבעה, והם
שנים עשר, וכאן שם חקוק של
שנים עשרה אותיות שנמסר
לאליהו במערה.

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב
שם בן י"ב אותיות ית ויה ויה ויה
וה יה: תה"ו במספר קטן עם ג'
אותיות גימטריא ש' ש"ד שד"י.
בהו במספר קטן גימטריא
צבאות פנה ב' ב"ה בהו. חשף
במספר קטן עם הפולל גימטריא
אלהים. רוח במספר קטן עם
הפולל בגימטריא יהו"ה במספר
קטן. רעש במספר קטן עם
הפולל גימטריא בהו. קול דממה
דקה במספר קטן עם הפולל
יהו"ה וי"ב יותר פנגד שם י"ב
הנמסר לאליהו במערה. וכן דקה
במספר קטן עם השלשה אותיות
גימטריא יב"ק. נלעד"ן:

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור.
מכאן היא הראשית למצא גנזים
איך נברא העולם בפרט. שעד
כאן היה בכלל, ואחר כך חזר
להיות פלל, להיות פלל ופרט
וכלל. עד כאן היה הכל תלוי
באור מסוד אין סוף. פינן
שהתפשט הפח בהיכל העליון
הסוד של אלהים, כתוב בו
אמירה, ויאמר אלהים. שהרי
למעלה לא כתוב בו אמירה
בפרט, ואף על גב שבראשית

ואחר הרוח רעש לא ברעש יי דהא שם
צבאות שלטא ביה ברזא דבהו. ועל
דא אקרי בהו רעש דלאו איהו בלא רעש.
ואחר הרעש אש לא באש יי. דהא שמא
דאלהים שלטא ביה מסטרא דחשף. ואחר
האש קול דממה דקה הכא אשתכח שם
יהו"ה. ארבע פרקין הכא דאנון פרקי גופא
ואברין ידיען דאנון ארבעה ואנון תריסר
והכא שמא גליפא. דתריסר אתוון דאתמסר
לאליהו במערה.

השלמה מההשממות (סימן כו)

רבי בנימן לוי, מצאתי כתוב שם בן י"ב
אותיות ית ויה ויה ויה ויה: תה"ו
במספר קטן עם ג' אותיות גימטריא ש' ש"ד
שד"י. בהו במספר קטן גימטריא צבאות
פנה ב' ב"ה בהו. חשף במספר קטן עם
הפולל גימטריא אלהים. רוח במספר קטן
עם הפולל בגימטריא יהו"ה במספר קטן.
רעש במספר קטן עם הפולל גימטריא בהו.
קול דממה דקה במספר קטן עם הפולל
יהו"ה וי"ב יותר פנגד שם י"ב הנמסר
לאליהו במערה. וכן דקה במספר קטן עם
השלשה אותיות גימטריא יב"ק. נלעד"ן: (עד כאן

מההשממות) (דף טז ע"ב).

ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. (בראשית א)
מהכא איהו שירותא לאשפחא גניזין
היך אתברי עלמא בפרט. דעד הכא הוה
בכלל. ובתר אתהדר כלל. למהוי כלל ופרט
וכלל. עד הכא הוה כלל תליא באורא
מרזא דאין סוף, פינן דאתפשט חילא
בהיכלא עלאה רזא דאלהים, פתיב ביה
אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים.

אמירה ויאמר אלהים. דהא לעילא לא כתיב ביה אמירה ויאמר אלהים.

גב דבראשית מאמר הוא, אכל לא כתוב ביה ויאמר.

הוא מאמר, אכל לא כתוב בו ויאמר.

דא ויאמר איהו קיימא למשאל ולמנדע. ויאמר חילא דאתרם וארמותא בחדשאי מרזא דאין סוף ברזא (נ"א ברשא) דמחשבה. ויאמר אלהים השתא אוליד ההוא היכלא ממה דאתעדיאת מזרעא דקדש, ואוליד בחדשאי. וההוא דאתילד (דאתיליד) אשתמע לבר. מאן דאוליד ליה אוליד בחדשאי דלא אשתמע פלל, פיון דנפק מניה, מאן דנפק, אתעביד קול דאשתמע לבר.

ויאמר הנה הוא עומד לשאל ולדעת. ויאמר, כח שהתרומום והקמתו בחדשאי מסוד אין סוף בסוד (נ"א בראש) המחשבה. ויאמר אלהים. עכשו הוליד אותו ההיכל ממה שהוסר מזרע של קדש והוליד בחדשאי. וההוא שמתילד, נשמע בחוץ מי שהוליד אותו. הוליד בחדשאי שלא נשמע פלל. פיון שיצא ממנו מה שיצא, נעשה קול שנסמע בחוץ.

יהי אור. כל מה דנפק ברזא דא נפק. יהי על רזא דאבא ואמא דאיהו י"ה. ולבתר אתהדר לנקודה קדמאה, למיהוי שירותא לאתפשטא למלה אתרא אור. ויהי אור, אור דכבר הוה. אור דא רזא סתימא אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאור עלאה סתימא. בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה. דהא אין סוף בקע מאורא דיליה וגלי האי נקודה י. פיון דהאי י אתפשט, מה דאשתאר אשתכח אור מיהו רזא דההוא אור סתימאה.

יהי אור - כל מה שיצא בסוד זה יצא. יהי - על סוד של אבא ואמא, שהוא י"ה. אחר כך חזר לנקודה הראשונה להיות ראשית להתפשט לדבר אחר אור. ויהי אור - אור שפכר הנה. אור זה סוד נסתר, התפשטות שהתפשטה ונקבעה מסוד של סתר האור העליון הנסתר. בקע בתחלה והוציא נקדה נסתרת אחת מסוד שלו, שהרי אין סוף בקע מאור שלו וגלה נקדה זו י. פיון שי' זו התפשטה, מה שנסאר נמצא אור מאותו סוד של אותו אור נסתר.

בר אשתכח מניה נקודה קדמאה י, אתגלי לבתר עליה מטי ולא מטי. פיון דאתפשט נפק ואיהו הוא אור דאשתאר מאור. והינו אור דכבר הוה, והא קיימא. נפק ואסתלק ואתגניז ואשתאר חד נקודה מניה למיהוי מטי תדיר באורח גניזו בההיא נקודה מטי ולא מטי. נהיר ביה באורח נקודה קדמאה דנפק מניה. ובגין כך פלא אחיד דא בדא. נהיר בהאי ובהאי.

בשנמצאה ממנו נקדה ראשונה, י התגלטה אחר כך עליו, הגיע ולא הגיע. פיון שהתפשט, יצא, והוא הוא האור שנסאר מאור, והינו אור שפכר הנה, וזה עומד. יצא והסתלק ונגנז, ונשארה נקדה אחת ממנו שתהיה מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה נקדה, מגיע ולא מגיע. מאיר בו בדרך נקדה ראשונה שיצאה ממנו, ולכן הפל אחוז זה בזה, מאיר בזה וכוה. בשעורה, הפל עולים ונאחזים בו, והוא מגיע ונגנז במקום אי"ן סוף, והכל נעשה אחד. אותה

בר סליק פלא סלקין ואתאחדן ביה ואיהו מטי ואגניז באתר דאי"ן סוף וכלא חד

נְקִדַת אֹר, היא אור, ומתפשט ומאירים בו שבע האותיות של א"ב ולא קרשו, ולחים היו. יצא חשך אחר כף, ויצאו בו שבע אותיות אחרות של הא"ב ולא נקראו, נקראו ועומדים לחים. יצא רקיע שהפריד מחלקת של שני צדדים, ויצאו בו שמונה אותיות אחרות. אז כ"ב. דלגו שבע אותיות של צד זה ושבע של צד זה, ונחקקו כלם באותו רקיע, והיו עומדים לחים. נקרא אותו רקיע, ונקראו האותיות, והתגלמו והצטרפו בצירייהם, ונחקקה שם התורה להאיר החוצה.

יהי אור - שהוא אל גדול סוד שיצא מאור ראשון. ויהי - סוד של חשך שנקרא אלהים, אור שנכלל שמאל בימין. ואז מסוד של אל יש אלהים, נכלל ימין בשמאל ושמאל בימין.

וירא אלהים את האור כי טוב - זה עמוד האמצעי. פי טוב - האיר מעלה ומטה ולכל שאר הצדדים בסוד יהו"ה, השם שאוחז את כל הצדדים. ויבדל אלהים וגו' - הפריד מחלקת להיות הפל שלם.

בתוב (בראשית א) ויקרא אלהים לאור יום, וכתוב וירא אלהים את האור כי טוב. בא ראה, אור זה שלמטה, כשמאיר מכת שנתן לו מהטוב שלמעלה, ולכן מנין ימות החמה שלש מאות וששים וחמשה, ארבעים ותשעה שבועות. מהם כנגד דרגה זו של צדיק שנקרא טוב, והוא שביעי, ויונק ממנו השמש הזה שלמטה. שבעה שבועות שבע פעמים, כנגד שבעה שבועות שבע פעמים, שהוא יונק מהאם העליונה שנקראת יובל, וכנגד שנות יובל שלמטה. נשאר

אתעביד. ההוא נקודה דאור, אור איהו. ואתפשט ונהירו ביה שבע אתון דאלפא ביתא ולא אקרישו ולחים הוו. נפק חשך לבתר ונפקו ביה שבע אתון אחרן דאלפא ביתא ולא אקרישו וקיימו לחים. נפק רקיע דאפריש מחלוקת דתרין סטרין ונפקו ביה תמניא אתון אחרנין. פדין כ"ב. דלגו שבע אתון דהאי סטרא ושבע דהאי סטרא, ואתגליפו כלהו בההוא רקיע והוו קיימי לחים. אקריש ההוא רקיע ואקרישו אתון ואגלימו ואתציריו בצירייהו. ואגליף תמן אורייתא לאנהרא לבר.

יהי אור דהוא אל גדול רזא דנפיק מאור קדמאה. ויהי רזא דחשך דאקרי אלהים אור דאתפליל שמאלא בימינא. וכדין מרזא דאל הוי אלהים, אתפליל ימינא בשמאלא ושמאלא בימינא.

וירא אלהים את האור כי טוב דא עמודא דאמצעיתא פי טוב אנהיר עילא ותתא ולכל שאר סטרין ברזא יהו"ה שמא דאחיד לכל סטרין. ויבדל אלהים וגו' אפריש מחלוקת למהוי כלא שלים.

השלמה מהחשמטות (סימן ג)

בתוב (בראשית א) ויקרא אלהים לאור יום וכתוב וירא אלהים את האור כי טוב. תא חזי האי אור דלתתא כד נהיר מחילא דאתייהיב ליה מטוב דלעילא ובגין כף מנין ימות החמה שלש מאות וחמשה וששים. תשעה וארבעין שבועים, מנהון לקבל האי דרגא דצדיק דאיקרי טוב ואיהו שביעי, וינוק מניה האי שמשא דלתתא. שבעה שבועים שבעה זמנין לקבל שבעה שבועין שבעה זמנין דאיהו יניק מאימא עלאה

משלש מאות וששים וחמשה עשרים ושנים ימים, כנגד עשרים ושנים אותיות של התורה שהעולם התחתון עומד עליהם.

שחרי צדיק שלמעלה נקרא תורה שבכתב, וכשהשתלמו אותם שלש מאות וששים וחמשה ימים, שבים שנית לקבל מדרגה זו של טוב, שדרגה זו וכל אותן שבע דרגות עליונות שבות שנית לקבל מן האם העליונה, והדרגה הזו שהלכנה ששולטת בלילה יונקת מהדרגה הזו שנקראת שכניה תחתונה, שיונקת מאותו צדיק. ובגלל שאותו צדיק ממלא אותה מאותם תפנוקים עליונים ויונקת ממנו, (נקראת) לבנה.

שכמו שהלכנה התחתונה הזו אין לה אור מעצמה אלא רק מה שנתן לה מהשמש, כך גם אותה דרגה שלמעלה, ודרגה זו נקראת ים החכמה למעלה. ועומדים שנים עשר שבטים עליונים קדושים, שלשה לצפון ושלשה לדרום, ושלשה למערב ושלשה למזרח, וים החכמה הזה עליהם. ובנגדם למטה שנים עשר שבטים עומדים סביב המזבח כדגמה הזאת. וכנגד הדרגה הזו עשה שלמה הים שלמטה עומד על שנים עשר בקר, והים הזה למעלה נקרא י"ם. מה הטעם נקרא ים? אלא משום אותה דרגה של צדיק שממלאת הים הזה נקרא יום, שכתוב (בראשית א) ויקרא אלהים לאור יום, וכתוב (תהלים צ) אור ירע לצדיק, וזה מאיר בסוד של השם הקדוש, שבו ממלא לים הזה שנקרא ה"א תחתונה (אחרונה של השם הקדוש). זהו שכתוב (קהלת א) כל הנחלים הלכים את הים, וכל זה

דאקרי יובלא, ולקבלה שני יובל דלתתא אשתארו משלש מאות וחמשה וששים עשרין ותריין יומין לקבל עשרין ותריין אתוון דאורייתא דעלמא תתאה אתקיים עלייהו.

דהא צדיק דלעילא תורה שבכתב אקרי וכד אשתלמו אינון שלש מאות וחמשה וששים יומין תייבין תניינות לקבלא מהאי דרגא דטוב דהאי דרגא וכל אינון שבע דרגין עלאין תייבין תניינות לקבלא מאימא עלאה והאי דרגא דסיהרא דשלטא בליליא ינקא מהאי דרגא דאקרי שכינתא תתאה דינקא מההוא צדיק ובגין דההוא צדיק אמלי לה מהנהו תפנוקין עלאין וינקא מגיה (אקרי) סיהרא.

דבמה דהאי סיהרא תתאה לית לה נהורא מגרמה אלא מאי דאתיהיב לה מן שמשא, הכי נמי ההוא דרגא דלעילא והאי דרגא אקרי ימא דחכמתא לעילא וקיימי תריסר שבטין עלאין קדישין תלתא לצפונא ותלתא לדרומא ותלתא למערבא ותלתא למדינתא, והאי ימא דחכמתא עלייהו.

ולקבליהון לתתא י"ב שבטין קיימין סחרני מדבחא פהאי גוונא. ולקבל האי דרגא עבד שלמה ימא לתתא עומד על שנים עשר בקר. והאי ימא לעילא אקרי י"ם מאי טעמא אקרי ים אלא בגין ההוא דרגא דצדיק דאמלי להאי ים אקרי יום דכתיב (בראשית א) ויקרא אלהים לאור יום וכתוב (תהלים צ"ז) אור ירוע לצדיק, והאי נהיר ברזא דשמא קדישא דביה אמלי להאי ים דאקרי ה"א תתאה (בתראה דשמא קדישא). ה"א הוא דכתיב (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים כ"ל דא דרגא דצדיק דאיקרי כל בגין דכל תפנוקין נפקין

דַּרְגַּת הַצַּדִּיק שֶׁנִּקְרָאת כּל, מִשּׁוֹם שֶׁכָּל הַתַּפְּנוּקִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ. הַנִּחְלָים אֵלּוּ חֲמֵשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁעָמַד, הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְמֵלֵא אוֹתָהּ, וְזוֹ הַדְּרָגָה נִקְרָאת בַּת שֶׁבַע. וּכְשֶׁמֵּאִיר הַצַּדִּיק הַזֶּה לַדְּרָגָה הַזֹּאת בְּסוּד שֶׁל שֶׁבַע שָׁבוּעוֹת שֶׁבַע פְּעָמִים הַשֶּׁמֶשׁ הַתַּחְתּוֹנָה מֵאִירָה בְּסוּד שֶׁל שֶׁבַע שָׁבוּעוֹת, שֶׁבַע פְּעָמִים לְלִבְנָה.

מִשּׁוֹם כִּי שְׁנַת הַלְּבָנָה שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשָּׁה יָמִים, אַרְבָּעִים וְתֵשְׁעָה שָׁבוּעוֹת, מֵהֵם כִּנְגַד הַדְּרָגָה הַשְּׂבִיעִית הַזֹּאת הַיָּם הַעֲלִיּוֹן, שֶׁמֵּאִירָה מֵהַצַּדִּיק בַּתֵּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים שָׁבוּעוֹת אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים. נִשְׁאָרוּ תְּרִיסַר יָמִים לְחֻשְׁבוֹן שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשָּׁה וְחֲמִשִּׁים כִּנְגַד שְׁנַיִם עֶשֶׂר שָׁבָטִים שֶׁסָּבִיב הַיָּם הַזֶּה לְשִׁמּוֹר מִשְׁמַרְת הַמִּשְׁכָּן בְּתְרִיסַר שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁיֵּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם הַעֲלִיּוֹנָה, (בַּמְדֻרָה) וְדֶרֶךְ אוֹתָם שְׁעָרִים עֲלִיוֹנִים יוֹנְקִים אוֹתָם שָׁבָטִים מֵאַמָּא תַּחְתּוֹנָה, כֹּל אֶחָד לְצִדּוֹ כְּרָאוּי לוֹ, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יִחְזַקְאֵל מִח) שֶׁעַר יְהוּדָה אֶחָד, וְעַל זֶה כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מִג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי, זוֹ דַּרְגַּת צַדִּיק שֶׁמֵּאִיר בְּכַח שֶׁל שְׁמִי. וְלִכְבוֹדֵי בְּרֵאתוֹ - לְהֵאִיר לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא כְּבוֹדֵי בְּרֵאתוֹ, וְזֶהוּ יָם הַחֲכֵמָה שֶׁנִּקְרָא כְּבוֹד ה' שְׁנַתְגָּלָה בְּמִשְׁכָּן.

יְצַרְתּוֹ - זֶה סוּד הַיּוֹם שֶׁלֹּמְטָה שֶׁהוּא כִּנְגַד כֹּל שֶׁלֹּמְעָלָה, וְעַל כֵּן כְּתוּב (שִׁם מִח) יוֹצֵר אוֹר. וּבְצַדִּיק הַזֶּה שֶׁלֹּמְעָלָה לֹא כְּתוּב בּוֹ יְצִירָה, עַד שֶׁיִּתְגַּלֶּה מַעֲשֵׂהוּ לְמִטָּה וּמֵאִיר לְעוֹלָם שֶׁלֹּמְטָה מִמֶּנּוּ. אַף עֲשִׂיתִיו - זוֹ הַלְּבָנָה שְׁלֹמֶה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית

מִנִּיָּה הַנִּחְלָים אֵלּוּ חֲמֵשׁ דְּרָגִין דְּעַמִּיָּה הוֹלְכִים אֶל הַיָּם לְאַמְלִי (לְמַלְלִי) לָהּ וְהֵיא דְרָגָא אֶקְרִי בַּת שֶׁבַע וְכַד נְהִיר הָאִי צַדִּיק לְהֵיא דְרָגָא בְּרֵזָא דְשֶׁבַעָה שָׁבוּעִין שֶׁבַע זְמַנִּין שֶׁמֵּשָׂא תַּתָּא נְהִיר בְּרֵזָא דְשֶׁבַע שָׁבוּעִין שֶׁבַע זְמַנִּין לְסִיְהָרָא.

בְּגִין כִּי שְׁנַת הַלְּבָנָה שְׁנִיָּה יוֹמִין, תֵּשְׁעָה וְאַרְבָּעִין שָׁבוּעִין מִנְהוּן לְקַבֵּל הָאִי דְרָגָא שְׂבִיעָאָה יִמָּא עַלְאָה דְנְהָרָא מִצַּדִּיק בְּמִ"ט שָׁבוּעִין נְהוּרִין עַלְאִין אֲשֶׁתְּאָרוּ תְּרִיסַר יוֹמִין לְחוּשְׁפָן שְׁנִיָּה לְקַבֵּל י"ב שָׁבָטִין דְּסִתְרֵי הָאִי יִמָּא לְמִיטְר מְטַרְת מִשְׁכָּנָא בְּתְרִיסַר תְּרַעִין עַלְאִין דְאִית בִּירוּשָׁלַיִם עַלְאָה (וּמְאֻרְחָא) וְאוֹרְחָא דְאִינוּן תְּרַעִין עַלְאִין יִנְקִין אִינוּן שָׁבָטִין מֵאִמָּא תַּתָּא כֹּל חַד לְסִטְרִיָּה כְּדָקָא חֲזִי לִיָּה הָדָא הוּא דְכְּתִיב (יִחְזַקְאֵל מִ"ח) שֶׁעַר יְהוּדָה אֶחָד וְעַל דָּא כְּתִיב (שְׁעִיָּה מִ"ג) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי דָּא דְרָגָא צַדִּיק דְנְהִיר בְּחִילָא דְשְׁמִי וְלִכְבוֹדֵי בְּרֵאתוֹ לְאַנְהָרָא לְהֵהוּא אֶתְר דְאֶקְרִי כְּבוֹדֵי בְּרֵאתוֹ, וְדָא יִמָּא דְחֲכֵמְתָא דְאֶקְרִי כְּבוֹד ה' דְאֶתְגַּלִּי בְּמִשְׁכָּנָא.

יְצַרְתּוֹ דָּא רֵזָא דִּיּוֹם דְלִתְתָּא דְאִיהוּ לְקַבֵּל כָּ"ל דְלְעִילָא וְעַל דָּא כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה מִ"ה) יוֹצֵר אוֹר וְהֵיא צַדִּיק דְלְעִילָא לָא כְּתִיב בִּיָּה יְצִירָה עַד דִּיִּתְגַּלִּי עֲבִידְתִּיָּה לְתַתָּא וְנְהִיר עַלְמָא תַּתָּא מִנִּיָּה. אַף עֲשִׂיתִיו דָּא סִיְהָרָא לְתַתָּא הָדָא הוּא דְכְּתִיב וּבּוֹרָא חֲשָׁן כְּד אֶתְחַבְּרוּ כְּדִין עוֹשֶׂה שְׁלוֹם שְׁלָמָא לְעַלְמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א') וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד. כְּדִין יְהוּדָא לְעִילָא

לְמִטָּה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וּבּוֹרָא חֲשָׁן. כְּשֶׁתַּחְבְּרוּ, אִז עוֹשֶׂה שְׁלוֹם,

(א) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד.
וְאֵז יַחֲדוּ לְמַעַלְהָ יַחֲדוּ לְמַטָּה,
שְׁלוֹם לְמַעַלְהָ שְׁלוֹם לְמַטָּה.
כְּמוֹ זֶה יוֹסֵף לְמַטָּה, שֶׁהָרִי אַחֲזוּ
בְּצַדִּיק שְׁלֹמֶעֱלָה. כְּשִׁמְשֵׁתְלָם
לְמַטָּה, מוֹסִיף שְׁלוֹם בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים. כְּתוּב כָּאֵן (שם ט) וַיְהִי
כַּדְּבָרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וְכְתוּב
שָׁם (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם
יַעֲמֹס לָנוּ. מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא שָׁמַע
לְאַשְׁת פּוֹטִיפֶר יוֹם יוֹם, אֲזַי יָמִים
הָעֲלִיּוֹנִים בְּשְׁלוֹם וּבְרֻכּוֹת בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרֻקִיעַ
הַשָּׁמַיִם (בראשית א), שֶׁם שְׁנִינּוּ,
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה זֶה שְׁכַתוּב
(שיר ד) כִּלְקֶף יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵיךְ
כָּף?

בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עֲשָׂא מְאוֹתוֹ
הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעַלְהָ, וּבְרָא
אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רֻקִיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּבְרָאוּ בַּתְּחִלָּה, וְאוֹתוֹ
הַרְקִיעַ הוֹלִיד כָּל שְׂאֵר הַרְקִיעִים
שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ
הַרְקִיעַ הוֹלִיד כָּל הַמְּאֹרֹת
מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל מִלְּמַעַלְהָ,
וּכְשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רֻקִיעַ, נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַמְּאֹרֹת וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רֻקִיעַ
הַנֶּקְרָא רֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאוֹתוֹ
רֻקִיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם. שֶׁאָמַר
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב, הַרְקִיעַ
הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת
הַרְקִיעַ הַזֶּה, וְנִקְרְאוּ רֻקִיעַ
הַשָּׁמַיִם, וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַמְּאֹרֹת הַלְלוּ וּנְתַנֵּם בּוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּאֹרֹת הַלְלוּ וְהִנִּיחָם בְּזֶה הַרְקִיעַ לְהִיּוֹת מִמְּשָׁלָה עַל

יַחֲדָא לְתַתָּא שְׁלָמָא לְעִילָא שְׁלָמָא לְתַתָּא.
בְּגוֹזְנָא דָּא יוֹסֵף לְתַתָּא דְהָא אַחִיד בְּצַדִּיק
דְלְעִילָא, וְכַד אֲשַׁתְלִים לְתַתָּא
אוֹסִיף שְׁלָמָא בְּכֻלְהוּ עַלְמִין וּבְכָל יוֹמִין
עַלְאִין. כְּתִיב הֵכָא וַיְהִי כַּדְּבָרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם
יוֹם וְכְתִיב הֵתָם (תהלים ס"ח) בְּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם
יַעֲמוֹס לָנוּ בְּגִין דְלֹא שָׁמַע לָהּ לְאַשְׁת פּוֹטִיפֶר
יוֹם יוֹם, כְּדִין יוֹמִין עַלְאִין בְּשְׁלָמָא וּבְרֻכְתָּא
בְּכֻלְהוּ עַלְמִין.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת בְּרֻקִיעַ
הַשָּׁמַיִם תִּפְּזוּ תְּנִינִין אָמַר רַבִּי יִצְחָק מְאִי
דְכְתִיב (שיר השירים ד') כִּלְקֶף יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין
כָּף.

הָא חֲזִי, כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
עוֹלָמוֹ עֲשָׂא מְאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל
לְמַעַלְהָ וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רֻקִיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָאוּ
בַּתְּחִלָּה וְאוֹתוֹ הַרְקִיעַ הוֹלִיד כָּל שְׂאֵר
הַשָּׁמַיִם (נ"א הרקיעים) שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אוֹתוֹ הַרְקִיעַ הוֹלִיד
כָּל הַמְּאֹרֹת מְאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁמִּקְבֵּל
לְמַעַלְהָ וּכְשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רֻקִיעַ נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמְּאֹרֹת
וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רֻקִיעַ הַנֶּקְרָא רֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם,
וְאוֹתוֹ רֻקִיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם דְאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר רַב הַרְקִיעַ הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ הָאִי
רֻקִיעַ וְנִקְרְאוּ רֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הִנִּי מְאֹרֹת וּנְתַנֵּם בּוֹ. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב
(בראשית א) וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרֻקִיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִנִּי

הָאָרֶץ וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת, וּשְׂגִיָּהֶם נִתְּנוּ אוֹרֶם בְּשׂוּהָ. אָמְרָה הַלְּבָנָה, אֵין נָאָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ וּלְהַתְּנֶהֱג בְּשְׁנֵי כְּתָרִים בְּשׂוּהָ. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַמְעִיט אוֹתָהּ, וְהֵינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנָאֲמַר בּוֹ (במדבר כח) חֲטָאת לָהּ.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת שְׂגִיָּנוּ אֶת זֶה, וְלֹא הִתְיַשְׁב בְּלִבִּי הַעֲזִיבִי. כְּשֶׁבָא רַב נַחֲמָן, בָּאוּ וּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ. אָמַר כְּמִשְׁמַעוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב, כְּלוּם אִתָּהּ רוּצָה לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרֶיךָ? שְׂתַקֵּי.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא בָּא לְרֹאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנּוֹ. יִצְאָה בְּתוֹ וּלְקַחְתָּ יָדָיו לְנִשְׁק אוֹתָם. אָמַר לָהּ, לְכִי וּמַעֲטִי עֲצָמְךָ מִלְּפָנַי בַּעֲלֶיךָ, שֶׁהוּא קְדוֹשׁ. שְׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, עֲכָשׁוּ יְדַעְתִּי, אֲנִי נֹזֵק בְּדַבָּר אֶחָד, שֶׁהִיא מְרַגְלִית יְקָרָה שְׁנָאֲמַר עַל הַלְּבָנָה, כְּמוֹ שְׂגִיָּנוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לְלְבָנָה לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ, שֶׁחֲשָׁבָה הַלְּבָנָה שְׂלֹא נִתֵּן לָהּ שְׁלִטוֹן. אָמַר לוֹ חֲמִיו, כִּי אֲנִי שְׁמַעְתִּי וְכִי הִיָּה מְסֻדָּר בְּלִבִּי, וְכִי שְׂלֹא לַעֲבֹר עַל דַּעַת חֲבֵרֵי שְׂתַקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (דברים לו) אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּה' מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתֶיךָ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי גְאוֹתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא? לֹא כִּי! שְׁהֵרִי הַחָרַב נִתְּנָה לַעֲשׂוֹ, שְׂכַתוּב (בראשית כ) וְעַל חֲרָבְךָ תִּחְיֶה. אֲלֹא כִּי שְׁמַעְתִּי מֵאֲבִי, שְׁאַלוּ תַלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׂכַאֲשֶׁר שׁוֹמְעִים דְּבָר וְלֹא מִתְיַשְׁב בְּלִבָּם, וְהֵם עוֹרְכִים קָרַב זֶה עִם זֶה כְּאוֹתָם עוֹרְכֵי קְרֻבוֹת בְּחָרַב, וְרוּצִים לְהִרְג זֶה

מְאוֹרוֹת וְהַנִּיחָם בְּיַד (נ"א בְּיָה) הָרָקִיעַ לְהִיּוֹת מְמַשְׁלָה עַל הָאָרֶץ וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם הַבְּרִיּוֹת וּשְׂגִיָּהֶם נִתְּנוּ אוֹרֶם בְּשׂוּהָ. אָמְרָה הַלְּבָנָה אֵין נָאָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ וּלְהַתְּנֶהֱג בְּשְׁנֵי כְּתָרִים בְּשׂוּהָ. מָה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְעִיט אוֹתָהּ וְהֵינּוּ הַכִּפְּרָה שֶׁל שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁנָאֲמַר בּוֹ (במדבר כ"ח) חֲטָאת לִי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב וּבְכַמָּה אֶתְר תְּנִינָן דָּא וְלֹא אֲתִישְׁבָא בְּלִבָּאֵי עֲנִינָא, כִּד אֲתָא רַב נַחֲמָן אֲתוּ וּשְׁיִילוּהוּ, מְשַׁמְעָן אָמַר (נ"א כמְשַׁמְעוֹ). אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יַעֲקֹב כְּלוּם אִתָּהּ רוּצָה לַעֲבֹר עַל דְּבָרֵי חֲבֵרֶיךָ, אֲשֶׁתִּיק.

רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא אֲתָא לְמַחְמֵי לְרַבִּי אֶלְעָזָר חֲתָנִיה נִפְקַת בְּרַתִּיה וּשְׁקַלְת יְדוּהֵי לְנִשְׁקָא לְהוֹן, וְאָמַר לָהּ לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ מִקְמִיָּה בַּעֲלֶיךָ דְּאִיהוּ קְדִישָׁא. שְׁמַע רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר, כְּעַן יִדְעָנָא אֲנָא מִדְּכֻרָנָא מְלָה חַד דְּאִיהִי מְרַגְלָא יְקִירָא דְּאִתְמַר עַל סִיְהָרָא כְּדִתְנִינָן דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לְסִיְהָרָא לְכִי וּמַעֲטִי אֶת עֲצָמְךָ דְּחֲשָׁבָה סִיְהָרָא דְלֹא אֲתִיְהִיב שׁוּלְטָנָא לָהּ, אָמַר לִיה חֲמוּהִי, אֲנָא כִּי שְׁמַעָנָא וְכִי הוּוּה מְסוּדָּר בְּלִבָּאֵי וּבְגִין דְלֹא אֲעַבְרָ עַל דַּעַתוּהִי דְּחֲבֵרָאֵי שְׂתַקְתִּי.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (דברים ל"ג) אֲשֶׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּיָי מִגֵּן עֲזָרְךָ וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוֹתֶיךָ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְכִי גְאוֹתֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּחָרַב הוּא, לָאוּ הֵכִי, דְּהָא חָרַב לַעֲשׂוֹ אֲתִיְהִיבַת דְּכִתִּיב (בראשית כ"ז) וְעַל חֲרָבְךָ תִּחְיֶה אֲלֹא הֵכִי שְׁמַעָנָא מֵאֲבִי דְּאֵלִין תַּלְמִידֵי חֲכָמִים דְּכִד שְׁמַעִין מְלָה וְלֹא אֲתִישְׁבָא בְּלִבְהוֹן וְאִינוּן מְגִיחֵי קְרָבָא

דִּין עִם דִּין כְּאִינוּן מְגִיחֵי

את זה עליה, ודבר זה שאמר
חברינו כך היא, וכך גזרנו בסוד
משנתנו.

שבאשר ברא הקדוש ברוך הוא
את השמש ואת הלבנה, גזר על
השמש להיות שלטון של עשו,
ועל הלבנה להיות בעולם הזה
שלטון של יעקב, ומנה עליהם
גדולים ותקופים עד שיבאו שתי
האמות הללו, ואותו גדול
שהתמנה על הלבנה בשביל
האמה של יעקב, רצה מן
הקדוש ברוך הוא שינתן שלטון
ללבנה בעולם הזה, כלומר
לאמה של יעקב. אמר הקדוש
ברוך הוא, וכי מה אני צריך
אמה של יעקב (חסר כאן). אלא
בעולם הבא, ולשלט בהם על כל
האמות, אבל בעולם הזה לכי
ומעטי את עצמך והשתעבדי
בגלות לזכות אותך לעולם הבא.

ובשבאו אמה של יעקב
והתרעמו לפני הקדוש ברוך הוא
על שנטל מהם השלטון ונתן
לעשו, אמר להם הקדוש ברוך
הוא: וכי מה אתם רוצים שלטון
בעולם הזה? שהרי אני ערב
להשליט אתכם לעולם הבא על
כל האמות, ולכן הביאו כפרה
עלי. כלומר, על אותה הבטחה
שאני ערב. לכו והביאו כפרה
והתעסקו בתורה, ועלי לתת לכם
שכר טוב, ועלי להשליט אתכם
על כל העמים, שעל מנת פן
מעטתי את הירח בעולם. בא
רבי יוסי ונשקו בראשו, וקרא
לבתו ואמר לה, כלי הגדול של
האור והמנוחה שגחלקה
בטובות יש לך. אשריך ואשרי
חלקך, ואשרי חלקי שזכיתי
לראותך כך.

רבי יוחנן אמר, זכו ישראל
שהאיר להם הקדוש ברוך הוא
ואינם צריכים למאור אחר,

קרבא בחרבא ובעיין לקטלא דין לדין עליה.
ומלה דא דקא אמרי חברנא כך היא וכך
גזרנא ברזא דמתניתין דילן.

דבר ברא קדשא בריך הוא לשמשא
ולסיהרא גזר על שמשא למהוי
שולטנא דעשו ועל סיהרא למהוי בעלמא
דין שולטנא דיעקב ומני עליהון תקיפין
רברבין עד דייתון תרין אומיאי אלין והוא
רברבא דאתמני על סיהרא בגין אומה דיעקב
בעא מן קדשא בריך הוא דיתייב שולטנא
לסיהרא בעלמא דין כלומר אומה דיעקב.
אמר קדשא בריך הוא, וכי מה אנא בעי
אומה דיעקב (חסר כאן). אלא בעלמא דאתי
לשלטאה בהו על כל אומיאי אבל בעלמא
דין לכי ומעטי את עצמך והשתעבדי בגלותא
למזפי לך בעלמא דאתי.

ובר אתו אומה דיעקב ואתרעמו קמיה
דקודשא בריך הוא, על דאתנטל מנהון
שולטנא ואתייהיב לעשו. אמר לון קדשא
ברוך הוא, וכי מה אתון בעאן שולטנא
בעלמא דין דהא אנא ערבנא לשלטאה לכו
לעלמא דאתי על כל אומיאי ובגין כך הביאו
כפרה עלי כלומר על אותה הבטחה שאני
ערב לכו והביאו כפרה והתעסקו בתורה
ועלי לתת לכם שכר טוב ועלי להשליט
אתכם על כל העמים שעל מנת פן מיעטתי
את הירח בעולם אתא רבי יוסי ונשקיה
ברישיה וקרא לברתיה ואמר לה קוטפיזא
דנהוריתא ובוצינא דאתפרשא בטבוון אית
גבך, זכאה אנת וזכאה חולקיך וזכאה חולקי
דזכינא למחמי כך.

רבי יוחנן אמר זכו ישראל דנהיר לון
קדשא בריך הוא ולית אנן צריכים

שכתוב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ ה' לְאוֹר עוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, פִּיּוֹן שְׁנַתְחַלֵּף לָהֶם הַשְּׁלֹטוֹן, מוֹנִים חֹשְׁבוֹן לְלִבָּנָה שְׂבָה מְנַהֶגֶת נֶהֱג פְּצֵאן יוֹסֵף. וּמִזֶּם אֵין בְּךָ - שְׁלֹא נִמְצָא בָּהּ חֶסְרוֹן בְּשִׁבִיל מוֹעֲדִין וְזִמְנִים:

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים וְגו', מֵהוּ וַיִּקְרָא? קָרָא וְהִזְמִין לְהוֹצִיא מֵהָאוֹר הַשְּׁלֵם הַזֶּה שְׁעוֹמֵד בְּאֲמֻצֵּעַ אוֹר אֶחָד שֶׁהוּא יְסוּד הָעוֹלָם שְׁעָלָיו עוֹמְדִים הָעוֹלָמוֹת. וּמֵאוֹתוֹ אוֹר שְׁלֵם, עֲמוּד הָאֲמֻצֵּעַ, הַתְּפֹשֵׁט יְסוּד חַי הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא יוֹם מִצַּד הַיָּמִין. וְלַחֲשׂוֹף קָרָא לֵילָה - קָרָא וְהִזְמִין וְהוֹצִיא מִצַּד הַחֲשׂוֹף נִקְבָּה אַחַת, הַלִּבָּנָה שְׁשׁוֹלֶטֶת בְּלֵילָה וְנִקְרָאת לֵילָה, הַסּוּד שֶׁל אֲדֹנָי, אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. נִכְנַס הַיָּמִין בְּאוֹתוֹ הָעֲמוּד הַשְּׁלֵם שְׁבֵאֲמֻצֵּעַ כְּלוּל בְּסוּד הַשְּׂמָאל, וְעָלָה לְמַעְלָה עַד נִקְבָּה רֵאשׁוֹנָה, וְלוֹקַח וְאוֹחֵז שֵׁם דְּבָר [נ"א כח] שֶׁל שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת: חוֹלָם שׁוֹר"ק חִיר"ק זֶרַע קֹדֶשׁ. שְׁהָרִי אֵין זֶרַע שְׁנֹרַע מְלַבֵּד בְּסוּד הַזֶּה, וְהַתְּחַבֵּר הַכָּל בְּעֲמוּד הָאֲמֻצֵּעַ וְהוֹצִיא יְסוּד הָעוֹלָם, וְלִכְּן נִקְרָא כָּל, שְׂאוֹחֵז אֶת הַכָּל בְּאוֹר הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת.

הַשְּׂמָאל לֹוֶהֱט בְּכַח וּמְרִיחַ, בְּכָל הַדְּרָגוֹת מְרִיחַ רִיחַ. וּמֵאוֹתוֹ לֵהִט שֶׁל אֵשׁ הוֹצִיָּאָה אוֹתָהּ נִקְבָּה הַסֶּהַר, וְאוֹתוֹ הִלֵּהט הָיָה חֲשׂוֹף, בְּגִלְל שֶׁהָיָה מִחֲשׂוֹף. וּשְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ הוֹצִיָּאוּ שְׁתֵּי הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ, אֶחָד זָכָר וְאֶחָד נִקְבָּה. הַיְסוּד אַחֲזוּ בְּעֲמוּד הָאֲמֻצֵּעַ מֵאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת אוֹר שֶׁהִיָּתָה בּוֹ. שְׁפִיּוֹן שְׂאוֹתוֹ עֲמוּד הָאֲמֻצֵּעַ הַשְּׁתֵּלָם וְעָשָׂה שְׁלוֹם לְכָל הַצְּדָדִים, אֲז נּוֹסֵף בּוֹ אוֹר מְלַמְעָלָה וּמְכַל הַצְּדָדִים בְּחֻדוֹהָ שֶׁהַכָּל בּוֹ, וּמֵאוֹתָהּ תּוֹסֶפֶת

לְבוֹצֵינָא אַחְרָא דְכְּתִיב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ יְיָ לְאוֹר עוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, פִּיּוֹן שְׁנַתְחַלֵּף לָהֶו שׁוֹלְטָנָא אֵינוֹן מוֹנִין חֲשִׁבָנָא לְסִיְהָרָא דְבָהּ מְנַהֶגֶת נוֹהֶג פְּצֵאן יוֹסֵף וּמִזֶּם אֵין בְּךָ דְלֹא אֲשַׁתְּכַח בָּהּ גְּרַעוֹנָא בְּגִין מוֹעֲדִין וְזִמְנִין. (עַד כֵּאֵן מֵהַהֲשַׁמְמוֹת)

וַיִּקְרָא אֱלֹהִים וְגו', מֵהוּ וַיִּקְרָא, קָרָא וְזִמְנִין לְאַפְקָא מֵהָאֵי אוֹר שְׁלֵים דְקַיִימָא בְּאֲמֻצֵּעִיתָא, חַד נִהִירוּ דְאִיהוּ יְסוּדָא דְעֵלְמָא דְעָלִיָּה קַיִימִין עֵלְמִין. וּמֵהָהוּא אוֹר שְׁלֵים עֲמוּדָא דְאֲמֻצֵּעִיתָא אֲתַפְּשֵׁט יְסוּדָא חַי עֵלְמִין דְאִיהוּ יוֹם מְסֻטְרָא דְיָמִינָא. וְלַחֲשׂוֹף קָרָא לֵילָה, קָרָא וְזִמְנִין וְאַפִּיק מְסֻטְרָא דְחֲשׂוֹף חַד נוֹקְבָא סִיְהָרָא דְשְׁלֵטָא בְּלֵילָא וְאַקְרִי לֵילָה רְזָא דְאֲדֹנָי אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. עָאל יָמִינָא כִּהְהוּא עֲמוּדָא שְׁלֵים דְבְּאֲמֻצֵּעִיתָא כְּלִיל בְּרִזָּא דְשְׂמָאלָא, וְסָלִיק לְעֵילָא עַד נִקְוּדָה קְדָמָאָה וְנָטִיל וְאַחִיד (ד' ט"ו א') תַּמָּן מְלָה (נ"א ח'ל"א) דְתִלְתַּת נִקְוּדִין ח'ל"ם שׁוֹר"ק חִיר"ק זֶרַע קֹדֶשׁ. דְהָא לִית זֶרַעָא דְאֲזִדְרַע בַּר בְּרִזָּא דָא, וְאַתְחַבֵּר כְּלָא בְּעֲמוּדָא דְאֲמֻצֵּעִיתָא. וְאַפִּיק יְסוּדָא דְעֵלְמָא, וּבְגִין כְּךָ אַקְרִי כָל דְאַחִיד לְכָלָא בְּנִהִירוּ דְתִיאֻבְבָתָא.

שְׂמָאלָא לְהִיט בְּתוֹקְפָא וְאַרְחַ, בְּכוּלְהוּ דְרִגִין אַרְחַ רִיחָא. וּמֵהָהוּא לְהִיטוּ דְאַשָּׂא אַפִּיק הָיָא נוֹקְבָא סִיְהָרָא. וְהָהוּא לְהִיטוּ הָוָה חֲשׂוֹף בְּגִין דְהָוָה מִחֲשׂוֹף. וְתָרִין סְטָרִין אֵלִין אַפִּיקוּ תָרִין דְרִגִין אֵלִין חַד דְכַר וְחַד נוֹקְבָא. יְסוּדָא אֶחָד בְּעֲמוּדָא דְאֲמֻצֵּעִיתָא מֵהָהוּא תּוֹסֶפֶת נְהוּרָא דְהָוָה בֵּיהּ, דְכִיּוֹן דְהָהוּא עֲמוּדָא דְאֲמֻצֵּעִיתָא אֲשַׁתְּלִים וְעֵבִיד שְׁלָם לְכָל סְטָרִין, כְּדִין אֲתוֹסֵף בֵּיהּ נְהִירוּ מְעֵילָא וּמְכַל

לְבוֹצֵינָא אַחְרָא דְכְּתִיב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ יְיָ לְאוֹר עוֹלָם. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, פִּיּוֹן שְׁנַתְחַלֵּף לָהֶם הַשְּׁלֹטוֹן, מוֹנִים חֹשְׁבוֹן לְלִבָּנָה שְׂבָה מְנַהֶגֶת נֶהֱג פְּצֵאן יוֹסֵף. וּמִזֶּם אֵין בְּךָ - שְׁלֹא נִמְצָא בָּהּ חֶסְרוֹן בְּשִׁבִיל מוֹעֲדִין וְזִמְנִים:

שֶׁל חֲדוּהָ יֵצֵא יְסוּד הָעוֹלָמִים וְנִקְרָא מוֹסֵף. מִכָּאן יֵצְאוּ כָּל הַצְּבָאוֹת לְמִטָּה וְרוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת קְדוּשׁוֹת בְּסוּד יְהו"ה צְבָאוֹת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ מִצַּד שֶׁל הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ חֲשֵׁף. וּבְגִלְלַת שְׁפָאוֹת אוֹתוֹ הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּיָמִין וְנִחְלַשׁ כְּחוֹ, הַתְּפַשֵּׁט מִמֶּנּוּ הַלְּיָלָה הַזֶּה. כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַתְּפַשֵּׁט הַלְּיָלָה הַזֶּה כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִסְתִּיִם, אוֹתוֹ חֲשֵׁף נִכְנָס וְנִכְלָל בְּיָמִין, וְהַיָּמִין אוֹחֵז אוֹתוֹ וְנִשְׁאָר בַּחֲסָרוֹן הַלְּיָלָה הַזֶּה. וְכִמוֹ שְׁפָאוֹת הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּאוֹר, כִּף הַלְּיָלָה פָּאוֹתוֹ לְהַתְּכַלֵּל בְּיוֹם. הַחֲשֵׁף גֹרֵעַ אוֹרוֹ, וְלִכְּן הוֹצִיא דְרָגָה בַּחֲסָרוֹן וְלֹא בְּאוֹר. הַחֲשֵׁף לֹא מְאִיר, אֲלֹא כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹר. לַיְלָה שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ לֹא מְאִיר אֲלֹא כְּאִשֶׁר נִכְלָל בְּיוֹם. חֲסָרוֹן הַלְּיָלָה לֹא מְשַׁתְּלֵם אֲלֹא בְּמוֹסֵף. מֵה שְׁנוֹסֵף כָּאֵן - נִגְרַע כָּאֵן.

בְּמוֹסֵף הֵיךְ בּוֹ סוּד שֶׁל הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְסוּד שֶׁל עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי כְּכֹל הַצְּדָדִים, וְלִכְּן נוֹסְפוֹ בּוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת. בְּלַיְלָה נִגְרָעִים מִמֶּנּוּ שְׁנֵי אֵלֶּה, וְאֵז קָרָא כְּתוּב וַיִּקְרָא, וְנִגְרַע מִמֶּנּוּ וַי"ו, וְכְתוּב קָרָא לַיְלָה. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל פֶּתֶר עֲלִיּוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. כָּאֵן בְּפֶרֶט הַסּוּד לְהַפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיּוֹנִים לְתַתְּחוֹנִים בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. [נ"א]

וְנִגְרָא [נ"א] כָּאֵן מַחְלֶקֶת בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. שְׂעֵד כָּאֵן סוּד הַיָּמִין הוּא, וְכָאֵן הוּא סוּד הַשָּׁמַיִם, וְלִכְּן הִרְבּוּ מַחְלֶקֶת [נ"א] בְּגִלְלַת זֶה לַיָּמִין. הַיָּמִין הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְלִכְּן בְּיָמִין כְּתוּב הַכֹּל, שְׁתַּרְי בּוֹ תְלוּיָהּ כָּל

סְטָרִין בְּחֲדוּהָ דְכָלָא בִּיה. וַיְמַהְיֶה תוֹסֵפֶת דְּחֲדוּהָ נְפִיק יְסוּדָא דְעֲלָמִין וְאִקְרִי מוֹסֵף. מִהֲכָא נְפִיקִין כָּל חֲיִילִין לְתַתָּא וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין בְּרִזָּא יְהו"ה צְבָאוֹת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, מִסְטָרָא דְשָׁמַיִלָא מֵהוּא חֲשֵׁף. וּבְגִין דְּהוּא חֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בְּיָמִינָא וְחֲלַשׁ תוֹקְפִיָּה, אִתְּפַשֵּׁט מִנִּיהָ הָאִי לַיְלָה. כִּד שְׂאִרֵי לְהַתְּפַשֵּׁטָא הָאִי לַיְלָה עַד לֹא אִסְתִּיִם, הוּא חֲשֵׁף עָאֵל וְאִתְּכַלִּיל בְּיָמִינָא וַיָּמִינָא אַחִיד לִיה, וְאִשְׁתָּאֵר בְּגִרְעוֹ הָאִי לַיְלָה. וְכִמָּה דְחֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בְּאוֹר הַכִּי לַיְלָה תִּיאוּבְתִיָּה לְאִתְּכַלְלָא בְּיוֹם. חֲשֵׁף גֹרֵעַ נְהוּרִיָּה, וּבְגִין כִּף אִפִּיק דְרָגָא בְּגִרְעוֹ וְלֹא בְּנְהִירוֹ. חֲשֵׁף לֹא נְהִיר אֲלֹא כִד אִתְּכַלִּיל בְּאוֹר. לַיְלָה דְנִפְק מִנִּיהָ לֹא נְהִיר אֲלֹא כִד אִתְּכַלִּיל בְּיוֹם. גִּרְעוֹ דְלַיְלָה לֹא אִשְׁתְּלִים אֲלֹא בְּמוֹסֵף. מֵה דְאִתּוֹסֵף הֲכָא גֹרֵעַ הֲכָא.

בְּמוֹסֵף הוּה בִּיה רִזָּא דְנִקְוֵדָה עֲלָאָה וְרִזָּא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא כְּכֹל סְטָרִין, וּבְגִין כִּף אִתּוֹסֵף בִּיה תְּרִין אֲתוּוֹן. בְּלַיְלָא גִרְעוֹ בִּיה אֲלִין תְּרִין. כִּדִּין קָרָא כְּתִיב וַיִּקְרָא וְנִגְרַע מִנִּיהָ וַי"ו וְכְתִיב קָרָא לַיְלָה. הֲכָא רִזָּא דְשָׁמָא דְשְׁבַעִין וְתְרִין אֲתוּוֹן גְּלִיפָא דְכְּתָרָא עֲלָאָה:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו', הֲכָא בְּפֶרֶט רִזָּא לְאִפְרָשָׁא (ב"י) מִיָּין עֲלָאִין לְתַתָּאִי (לְתַתָּאִין) בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. (נ"א) וְאִתְּבַר) הֲכָא מַחְלוּקַת בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. דְעַד הֲכָא רִזָּא דְיָמִינָא הוּא, וְהֲכָא הוּא רִזָּא דְשָׁמַיִלָא, וּבְגִין כִּף אִסְגִּיאוֹ מַחְלוּקַת (נ"א ב"י) בְּגִין דָּא לְיָמִינָא. יָמִינָא

השלמות. כשמתעורר שמאל, מתעוררת מחלקת, ובאותה מחלקת מתחזקת אש הרגז, ויוצא ממנה מאותה מחלקת גיהנם. וגיהנם מתעורר בשמאל ונדבק. חכמתו של משה, בזה הסתפל ובמעשה בראשית השגיח התבונן. במעשה בראשית היתה מחלקת שמאל עם ימין, ובאותה מחלקת שהתעורר בו השמאל, יצא בו גיהנם ונדבק בו. העמוד האמצעי שהוא יום שלישי, נכנס ביניהם והפריד המחלקת והספים לשני צדדים. וגיהנם ירד למטה. ושמאל נכלל בימין, והיה שלום בכל.

כמו זה מחלקת קרח באהרן, שמאל בימין. הסתפל משה במעשה בראשית. אמר לי, ראוי להפריד מחלקת בין ימין ושמאל. השתפל להספים ביניהם. ולא רצה השמאל, והתחזק קרח בחזקו. אמר, ודאי גיהנם בפת של המחלקת שמאל צריך להתדבק [למעלה ולהכלל בימין] הוא לא רצה להתדבק למעלה ולהכלל בימין, ודאי ירד למטה בכח הרגז שלו. ועל זה לא רצה קרח להספים מחלקת זו ביד משה, בגלל שלא היה לשם שמים, ולא חשש לכבוד שלמעלה והכחיש מעשה בראשית. כיון שראה משה שהכחיש מעשה בראשית ונדחה הוא החוצה, אז ויחר למשה מאד. ויחר למשה - על שהכחישו אותו שלא הסכים לאותה מחלקת. מאד - על שהכחישו מעשה בראשית. ובכל הכחיש קרח - במעלה ובמטה, שפתוב (במדבר כו) בהצותם

איהו שלימא דכלא, ובגין כך בימינא כתיב כלא דהא ביה תלייא כל שלימו. כד אתער שמאלא אתער מחלוקת. ובההוא מחלוקת אתתקף אשא דרוגזא ונפיק מניה מההוא מחלוקת גיהנם. וגיהנם בשמאלא אתער ואתדבק.

חכמתא דמשה בהא אסתפל ובעובדא דבראשית אשגח. בעובדא דבראשית הוה מחלוקת שמאלא בימינא, ובההוא מחלוקת דאתער ביה שמאלא נפק ביה גיהנם ואתדבק ביה. עמודא דאמצעיתא דאיהו יום תלייתאי עאל בינייהו ואפריש מחלוקת ואספים לתרין סטרין. וגיהנם נחית לתתא. ושמאלא אתפליל בימינא והוה שלמא בכלא.

בנונא דא מחלוקת קרח באהרן שמאלא בימינא. אסתפל משה בעובדא דבראשית. אמר לי אתחזי לאפרשא מחלוקת בין ימינא לשמאלא. אשתדל לאספמא בינייהו. ולא בעי שמאלא ואתקף קרח בתוקפיה. אמר ודאי גיהנם בתוקפא דמחלוקת שמאלא אצטריו להתדבקא (ס"א לעילא ולאסתפללא בימינא) הוא לא בעי להתדבקא לעילא ולאסתפללא בימינא, ודאי יחות לתתא בתוקפא דרוגזא דיליה.

ועל דא לא בעי קרח לאספמא האי מחלוקת בינא דמשה בגין דלא הוה לשם שמים ולא חייש ליקרא דלעילא ואפחיש עובדא דבראשית. כיון דחמא משה דהוה מפחיש עובדא דבראשית ואתדחא איהו לבר, כדיון ויחר למשה מאד.

ויחר למשה על דאפחישו ליה דלא אספים ההוא מחלוקת. מאד על דאפחישו עובדא דבראשית. ובכלא אפחיש (דף פ"ג ע"ב) קרח בעילא

על ה'. הרי למטה ולמעלה. ועל זה נדבק כמו [במה] שראוי לו.

מחלקת שהתמנה כמו שלמעלה, ועולה ולא יורדת, ומתקמת בדרך ישר - זו מחלקת של שמאי והלל. והקדוש ברוך הוא הפריד ביניהם והספיק להם, וזו היתה מחלקת לשם שמים. ושמים הפרידו מחלקת, ועל זה התקנים. וזה היה כמו שמעשה בראשית. וקרח במעשה בראשית הכחיש את כל, ומחלקת של שמים היתה. ורצה להכחיש דברי תורה. ודאי היה בהתדבקות הגיהנם, ועל זה נדבק בו.

וסוד זה בספרו של אדם. כשחשף מתעורר, מתעורר בכחו וברא בו גיהנם ונדבק אתו באותה מחלקת. פיון ששוכף הרגז והפח, מתעוררת מחלקת בגון אחר, מחלקת של אהבה. ושתי מחלוקות היו, אחת ראשית ואחת סיום. וזוהי דרך הצדיקים - ראשית שלהם בקשי, וסוף שלהם במנוחה. קרח היה ראשית המחלקת כפי רגז וכח ונדבק בגיהנם. שמאי הסוף של המחלקת. כשרגז שכף, צריך לעורר מחלקת של אהבה ולהספמה על ידי השמים.

וזה סוד יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל. זו מחלקת ראשונה, התעוררות של רגז וכח רצה להפריד, והתעורר גיהנם עד שרגז והפח הצטננו. ואז ויעש אלהים את הרקיע וגו', התעוררה מחלקת של אהבה וחביבות וקיום העולם, ובסוד זה המחלקת של שמאי והלל, שתורה שבעל פה נכנסה באהבה לתורה שבכתב והיו בקיום שלם.

ובתפא. דכתיב, (במדבר כו) בהצותם על יי, הא תפא ועילא. ועל דא אתדבק כמה (במה) דאתחזי ליה.

מחלוקת דאתמקן כגוונא דלעילא וסליק ולא נחית ואתקיים בארע מישר, דא מחלוקת דשמאי והלל. וקדשא בריך הוא אפריש בינייהו ואספיק לון. ודא הוה מחלוקת לשם שמים. ושמים אפריש מחלוקת. ועל דא אתקיים. ודא הוה כגוונא דעובדא דבראשית. וקרח בעובדא דבראשית אפחיש בכלא. ופלוגתא דשמים הוה. ובעא לאפחשא מלי דאורייתא. ודאי באתדבקותא דגיהנם הוה. ועל דא אתדבק בהדיה.

ורזא דא בספרא דאדם. חשף פד אתער אתער בתוקפיה וברא ביה גיהנם ואתדבק בהדיה בהווא מחלוקת. פיון דשכיף רוגזא ותוקפא, אתער מחלוקת כגוונא אחרא, מחלוקת דרחימו. ותרין מחלוקת הוו. חד שירותא וחד סיומא. ודא איהו ארחיון דצדיקיא שירותא דלהון בקשיו וסופא דלהון בנייחא. קרח הוה שירותא דמחלוקת כפום רוגזא ותוקפא ואתדבק בגיהנם. שמאי סופא דמחלוקת פד רוגזא בנייחא אצטריך לאתער מחלוקת דרחימו ולאספמא על ידא דשמים.

ורזא דא יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל, דא מחלוקת קדמאה אתערו דרוגזא ותוקפא בעא לאפרישא ואתער גיהנם עד דרוגזא ותוקפא אצטנן. וכדין ויעש אלהים את הרקיע וגו' אתער מחלוקת דרחימו וחביבו וקיומא דעלמא. וברזא דא מחלוקת שמאי והלל. דתורה שבעל פה עאלת ברחימו גפי תורה שבכתב והווי בקיומא שלים.

הַבְּדִלָּה אִיהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאָלָא. כְּתִיב הַכָּא
 הַבְּדִלָּה, וְיִהְיֶה מְבַדִּיל וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל,
 וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל, וְכְתִיב שֵׁם (שם טו)
 הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל וְגו',
 וְכְתִיב (דברים ו) בָּעֵת הַהִיא הַבְּדִיל
 ה' אֶת שְׁבֹט הַלְוִי. שֶׁהָרִי וְדָאֵי
 אֵין הַבְּדִלָּה אֶלָּא בְּשָׁנֵי בְּמִקּוּם
 שְׁמָאֵל. וְאִם תֹּאמַר הַבְּדִלָּה הִיא
 בְּשָׁנֵי וְדָאֵי, לְמַה הַבְּדִלָּה בְּלוֹי
 שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי? הַבְּדִלָּה צָרִיף
 בְּשִׁמְעוֹן שֶׁהוּא שְׁנַי! אֶלָּא, אָף
 עַל גַּב שְׁלוֹי הוּא שְׁלִישִׁי, לְדַעַת
 יַעֲקֹב שֶׁנִּי הָיָה שְׁנַי, וְלַעֲוֹלָם בְּשָׁנֵי
 הָיָה, וְהַכֵּל בְּדָרְךָ יֵשֶׁר בְּדָרְךָ שֶׁלֹּם
 כְּרִאוּי.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצָאֵי שֶׁבֶת בֵּין
 אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים בִּימֵי הַחֹל
 לְשֶׁבֶת. וְכִשְׁיֹצֵאת הַשֶּׁבֶת, עוֹלָה
 מִגִּיהֵנָם צַד אֶחָד מֵעֵין הַרְעָה וּפ"א
 מִשְׁחֵית מִמֶּנָּה רַע) שְׁרוּצָה לְשֶׁלֹט
 בְּשֶׁעָה שִׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים ז)
 וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ, וְיוֹצֵא
 מֵאוֹתָהּ דְרָגָה שְׁנִקְרָאת שְׁמָאֵל
 [שְׁאוּל], וְרוּצָה לְהַתְּעַרֵב בְּזֶרַע שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁלֹט עַל יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְּהֵדָס
 וְיִזֵּן וְאוֹמְרִים הַבְּדִלָּה, וְנִפְרָד
 מֵהֶם, וּמָף אוֹתוֹ צַד וְנִכְנָס
 לְמִקּוּמוֹ בְּשְׁאוּל, בְּמִקּוּם שְׁקָרָח
 וְעֵדְתוֹ שֵׁם, שְׁכָתוּב (במדבר ט)
 וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים
 שְׁאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשֵׁם עַד
 שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מֵהֶם,
 שְׁכָתוּב (שם) הַבְּדִלוּ מִתּוֹף הָעֵדָה
 וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשָׁנֵי דְאִיהוּ שְׁמָאֵלָא
 שֶׁהוּא שְׁמָאֵל בְּרֵאשִׁית וְרִגְזוּ
 שְׁמַעֲוֹר הַשְּׁמָאֵל בְּמַחְלָקָת,
 עֲדִין שְׁלֹא שׁוֹכֵף בְּמִנוּחָה, וְנִכְרָא
 בּו גִּיהֵנָם. אַז נִכְרָאוּ כָּל אוֹתָם
 מְלֹאכִים שְׁמַקְטָרִים לְרַבּוֹנָם
 לְמַעֲלָה, וְאֶכְלָה אוֹתָם הָאֵשׁ
 וְנִשְׂרָפוּ, וְכֵן כָּל שְׂאֵר אֲנֹן
 שְׁמַתְבְּטָלִים, וְאֵין לָהֶם קִיּוּם

הַבְּדִלָּה אִיהוּ וְדָאֵי בְּשִׁמְאָלָא. כְּתִיב הַכָּא
 הַבְּדִלָּה, וְיִהְיֶה מְבַדִּיל וְכְתִיב וַיִּבְדֵּל,
 וְכְתִיב הָתָם (במדבר טו) הַמְעֵט מִכֶּם כִּי הַבְּדִיל
 וְגו', וְכְתִיב (דברים ו) בָּעֵת הַהִיא הַבְּדִיל יְי אֶת
 שְׁבֹט הַלְוִי. דְּהָא וְדָאֵי לִית הַבְּדִלָּה אֶלָּא בְּשָׁנֵי
 בְּאַתֵּר שְׁמָאֵלָא. וְאִי תִימָא הַבְּדִלָּה בְּשָׁנֵי אִיהוּ
 וְדָאֵי אֲמָאֵי הַבְּדִלָּה בְּלוֹי דְאִיהוּ תְּלִיתָאָה.
 הַבְּדִלָּה בְּשִׁמְעוֹן אֲצִטְרִיף דְאִיהוּ שְׁנַי. אֶלָּא,
 אָף עַל גַּב דְּלוֹי אִיהוּ תְּלִיתָאָה. לְדַעַתָּא
 דִּיעֲקֹב שְׁנַי הָוָה. וְלַעֲוֹלָם בְּשָׁנֵי הָוָה, וְכֹלָא
 בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל בְּאַרְח שְׁלִים כְּדָקָא יְאוּת.

הַבְּדִלָּה בְּמוֹצָאֵי שֶׁבֶת בֵּין אֲנֹן דְּשְׁלִיטִין
 בְּיוֹמֵי חוּל לְשֶׁבֶת. וְכַד נְפִיק שֶׁבֶת
 סְלָקָא מִגִּיהֵנָם חַד סְטָרָא מְעִינָא בִישָׂא (ס"א
 טְסִירָא מִמֶּנָּה בִישָׂא) דְּבַעָא לְשֶׁלְטָאָה בְּשֶׁעַתָּא
 דְּאַמְרִין יִשְׂרָאֵל (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה
 עֲלֵינוּ וְנִפִּיק מֵהָהוּא דְרָגָא דְאַקְרִי שְׁמָאֵלָא (נ"א
 שְׁאוּלָה) וְבַעֲי לְאַתְעַרְבָא בְּזֶרַע דִּישְׂרָאֵל
 וְלִשְׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ יִשְׂרָאֵל.

וְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֵי עוֹבְדָא בְּהֵדָס וּבִיזִין וְאַמְרִי
 הַבְּדִלָּה, וְאַתְפָּרַשׁ מִנִּיְהוּ, וּמְאִיף
 הֵהוּא סְטָרָא וְעָאֵל לְדוּכְתִיָּה בְּשְׁאוּל אֶתֵּר
 דְקָרַח וְסִיעֲתִיָּה תַּמָּן דְּכְתִיב, (במדבר ט) וַיִּרְדּוּ הֵם
 וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׁאוּלָה. וְאַנֹּן לֹא נִחְתִּי
 תַּמָּן עַד דְּעֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל הַבְּדִלָּה מִנְהוֹן דְּכְתִיב,
 (במדבר יט) הַבְּדִלוּ מִתּוֹף הָעֵדָה וְגו'.

וְלַעֲוֹלָם הַבְּדִלָּה בְּשָׁנֵי דְאִיהוּ שְׁמָאֵלָא
 בְּשִׁירוֹתָא וְתוֹקְפָא וְרוּגְזָא דְאַתְעַר
 שְׁמָאֵלָא בְּמַחְלָקָת עַד לֹא שְׁכִיף בְּנִיחָא
 וְאַתְפָּרַי בִּיה גִּיהֵנָם. כְּדִין אֶתְפָּרִיאוּ כָּל אֲנֹן
 מְלֹאכִים דְקְטָרְגִי לְמֵאֲרִיהוֹן לְעִילָא וְאַכִּיל
 לוֹן נוֹרָא וְאַתּוֹקְדוּ. וְכֵן כָּל שְׂאֵר אֲנֹן
 דְמַתְבְּטָלִי וְלִית לוֹן קִיּוּמָא וְאַתְאַכְלוּ בְּנוֹרָא.

וּנְאָכְלוּ בָאֵשׁ. כְּמוֹ זֶה קָרָח
לְמַטָּה, וְהִפְלֵ כְּמוֹ זֶה.

יהי רקיע - התפשטה התפרדות
זו מזו. א"ל - כתף של ימין א"ל
גדול התפשט התפרדות מתוף
המים להשתלם השם הזה א"ל
ולהתפלל באותה התפרדות זה
בזה, והתפרד מאל אלהים הי"ם.
אלה התפרדו והתהפכו להיות
מים תחתונים ימ"ה, אותה
התפרדות שהתפשט בשני מים
עליונים הי"ם, זה הי"ם גדול.
הי"ם מים עליונים. ההפך של
האזניות האלה ימ"ה, מים
תחתונים. כיון שהתקנו, נעשו
הכל כלל אחד והתפרד שם זה
בכמה מקומות.

מים עליונים זכרים, ומים
תחתונים נקבות. בתחלה היו
מים במים, עד שנפרדו, להפיר
מים עליונים ותחתונים, זה
אלהים (מים עליונים). וזה אדני (מים
תחתונים). וזו ה' עליונה וה'
תחתונה. מה פתוב? ויעש
אלהים את הרקיע. התפשטות זו
לקח שם זה אלהים מים
עליונים, ומים תחתונים אדני.
ועם כל זה, כיון שהשתלמו מים
זכרים במים נוקבים, שם אלהים
התפשט בכל.

ואף על גב שהפריד בין מים
עליונים לתחתונים, מחלקת לא
התבטלה עד יום שלישי,
והספמה המחלקת, והכל
התישב במקומו פראוי. ובגלל
מחלקת זו, אף על פי שהוא
קיום העולם, לא כתוב כי טוב
בשני, שלא השתלם המעשה.
מים עליונים ומים תחתונים היו
כאחד, ולא היו תולדות בעולם
עד שנפרדו ונודעו, ולכן עשו
תולדות.

ועם כל זה, אף על גב שהבדלה
היתה בשני והמחלקת בו היתה

פְּגוּוֹנָא דָּא קָרַח לְתַתָּא. וְכֹלָא כְּגוּוֹנָא דָּא.
יְהוּ רְקִיעַ אַתְּפִשֵׁט פְּשִׁיטוּ דָּא מִן דָּא. א"ל
קִטְפָא יְמִינָא א"ל גְּדוּל אַתְּפִשֵׁט פְּשִׁיטוּ
מִן גּוּ מִיָּיא לְאַשְׁתְּלָמָא שְׁמָא דָּא א"ל
וְלֹאֲתַפְלְלָא בַּהּוּא פְּשִׁיטוּ דָּא בְּדָא,
וְאַתְּפִשֵׁט מְאֵל אֱלֹהִים הַי"ם אֲלִין אַתְּפִשֵׁטוּ
וְאַתְהַפְּכוּ לְמַהוּי מִיִּין תַּתָּאִין ימ"ה הַהּוּא
פְּשִׁיטוּ דְאַתְּפִשֵׁט בְּשַׁנִּי, מִיִּין עֲלָאִין הַי"ם זֶה
הַי"ם גְּדוּל. הַי"ם מִיִּין עֲלָאִין, הַפּוֹכָא דְאַלִּין
אַתּוּן ימ"ה מִיִּין תַּתָּאִין. כִּיּוֹן דְאַתְתַּקְנוּ
אַתְעֵבִידוּ כֹּלָא כֹּלָלָא חֲדָא וְאַתְּפִשֵׁט שְׁמָא דָּא
בְּכַמָּה דּוֹכְתִי.

מִיִּין עֲלָאִין דְּכוּרִין. וּמִיִּין תַּתָּאִין נּוֹקְבִי.
בְּקַדְמִיתָא הוּוּ מִים בְּמִים, עַד
דְּאַתְּפִרְשׁוּ לְאַשְׁתְּמוּדְעָא מִיִּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין,
דָּא אֱלֹהִים (נ"א מִיִּין עֲלָאִין). וְדָא אַדְנִי (נ"א מִיִּין תַּתָּאִין).
וְדָא ה' עֵילָאָה וְה' תַּתָּאָה. מַה כְּתִיב וַיַּעַשׂ
אֱלֹהִים אֵת הַרְקִיעַ. אַתְּפִשֵׁטוּתָא דָּא נְטִל
שְׁמָא דָּא אֱלֹהִים מִיִּין עֲלָאִין. (דף יח ע"א)
תַּתָּאִין אַדְנִי. וְעַם כֹּל דָּא כִּיּוֹן דְאַשְׁתְּלִימוּ
מִיִּין דְּכוּרִין בְּמִיִּין נּוֹקְבִין, שְׁמָא דְאַלֵּהִים
אַתְּפִשֵׁט בְּכֹלָא.

וְאַף עַל גַּב דְּאַפְרִישׁ בֵּין מִיִּין עֲלָאִין
לְתַתָּאִין, מַחְלֻקְתָּא לֹא אַתְּבַטֵּל עַד יוֹם
תְּלִיתָאִי וְאַסְפִּים מַחְלֻקְתָּא וְאַתִּישֵׁב כֹּלָא
בְּדוֹכְתִיָּה פְּדָקָא יְאוּת. וּבְגִין מַחְלֻקְתָּא דָּא אָף
עַל פִּי דְאַיְהוּ קִיּוּמָא דְעֲלָמָא לֹא כְּתִיב כִּי טוֹב
בְּשַׁנִּי, דְּלֹא אֲשְׁתְּלִים עוֹבְדָא. מִיִּין עֲלָאִין
וּמִיִּין תַּתָּאִין הוּוּ כְּחֲדָא וְלֹא הוּוּ תּוֹלְדִין
בְּעֲלָמָא עַד דְּאַתְּפִרְשׁוּ וְאַשְׁתְּמוּדְעוּ. וּבְגִין כִּף
עֲבָדוּ תּוֹלְדִין.

וְעַם כֹּל דָּא אָף עַל גַּב דְּהַבְדֵּלָה הוּי בְּשַׁנִּי
וּמַחְלֻקְתָּא בֵּיהּ הָוָה, יוֹם תְּלִיתָאִי אֲסָפִים

- יום השלישי הספים בפל, שהוא שם שנחזק בחקיקתו [יהוה] הו"ה להספים בין מים עליונים ומים תחתונים. ה' עליונה ה' תחתונה, ו' ביניהם להשלים בשני צדדים. וסימן זה מי הירדן, מים עליונים, קמו ג' אחד. מים תחתונים ירדו לים, וישראל הלכו באמצע.

חמשה רקיעים כתוב פאן, וחי העולמים הולך בהם ומנהיג בהם, וכלם כלולים זה בזה. ואלמלא מחלקת זו שהספמה על ידי האמצע, לא נכללו ולא השפירו [גיא נתישו] זה בזה. חמש מאות שנים הם שעץ החיים דבק בהם לעשות פרות ותולדות לעולם, וכל מימי בראשית ששופעים ונמשכים מבראשית נחלקו תחתיו על ידו, ודוד המלך לקח הכל, והוא חלק אחר כף, שכתוב (שמואל ב) ויחלק לכל העם לכל המון וגו', וכתוב (תהלים קד) תתן להם ילקוטון, וכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעה שמחלקת מתעוררת בחזק השמאל, מתרבה ומתחזקת שלהבת הדינים, ויצאו משם קלפות, ונקרשו מיד בלי לחות כלל, והיו זכר ונקבה. ומהם נפרדו מינים רעים למיניהם, וכאן התקיפות של רוח הטמאה בכל אותן קלפות חזקות, והם סוד הערלה. אלה התחזקו במינים חזקים, אחד אפע"ה ואחד נח"ש, ושניהם אחד. אפע"ה מוליד [לשבעים] לשבע שנים בחבור אחד. חזר הכל לשבע שנים של נחש.

כאן הוא סוד הגיהנם שנקרא בשבעה שמות. יצר הרע נקרא בשבעה שמות. ובכמה דרגות התפשטה הטמאה מכאן לעולם,

בכלא דהוא שמא דאיגלה בגליפוי (ס"א יהוה) הוה לאסתפמא מיין עלאין ומיין תתאין ה' עלאה, ה' תתאה, ו' ביניהו. לאשלמא בתרין סטריין. וסימנא דא מי הירדן מיין עלאין קמו ג' אחד. מיין תתאין נחתו לימא. וישראל אזלי באמצעיתא.

חמש רקיעין פתיבי הכא וחי העולמים אזיל בהו ואנהיג בהו וכלהו כלילן דא בדא. ואלמלא האי מחלוקת דאסתפם על ידי דאמצעיתא לא אתפלילו ולא אשתיירו (ג"א אתישרו) דא בדא. חמש מאה שנין אנון דאילנא דחיי דביק בהו למעבד אפין ותולדין לעלמא וכל מימיו דבראשית דנגדין ואתמשכן מבראשית אתפלגו תחותיו על ידיה. ודוד מלפא נקיט פלא ואיהו פליג לבתר דכתיב, (שמואל ב) ויחלק לכל העם לכל המון וגו' וכתיב, (תהלים קד) תתן להם ילקוטון וכתיב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף וגו'.

בשעתא דאתער מחלוקת בתוקפא דשמאלא, אסגי ואתקף הורפילא דטיפסא ונפקו מתמן סטירין ואקרישו מיד בלא לחותא כלל והוה דכר וניקבא. ומנהוון אתפרשו זיינין בישין לזנייהו, והכא תקיפו דרוח מסאבא בכל אנון תוקפין סטירין. ואנון רזא דערלה. אלין אתקפו בזיינין תקיפין, חד אפע"ה וחד נח"ש ותרווייהו חד. אפע"ה אוליד (ס"א לשבעין) לשבעא שנין בחבורא חדא, אתהדר פלא לשבע שנין דנחש.

הכא איהו רזא דגיהנם דאקרי בשבע שמות. יצר הרע בשבע שמות אקרי. ובכמה דרגין אתפשט מסאבו מהכא לעלמא

והכל מסוד השמאל טוב ורע, והוא ישוב העולם. כִּאֵן שֶׁם חֲקוּק שֶׁל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת מְמַנֶּה עַל גְּשָׁמֵי רִצּוֹן נְדָבָה וּבְרָכָה יִשׁוּבָא דְעֵלְמָא :

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם וְגו' בְּדֶרֶךְ קוֹ לַהֲיֹת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי מִסּוּד שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה וְרֵאשׁוֹנָה הַכֵּל יֵצֵא בְּנִסְתָּר, עַד שֶׁהִגִּיעַ וְהִתְכַּנֵּס לְהִיכַל עֲלִיוֹן, וּמִשָּׁם יֵצֵא בְּקוֹ יִשְׂרָאֵל לְשֹׂאֵר הַדְּרָגוֹת, עַד שֶׁמִּגִּיעַ לְאוֹתוֹ מְקוֹם אֶחָד שְׁכוֹנֵס הַכֵּל בְּכֻלּוֹ שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה. וּמִיְהוּ? חֵי הָעוֹלָמִים.

הַמַּיִם שְׁיוֹצְאִים מִלְמַעְלָה מֵהַעֲלִיּוֹנָה. מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וְהַקְּטָנָה. וְעַל זֶה וְי"ו, אֶחָד שְׁמַיִם וְאֶחָד מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. אִזּוֹ וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה, זֶה ה' תַּחְתּוֹנָה. זֶה הַתְּגָלָה, וְכָל הַשָּׂאֵר הַתַּכְפָּסָה. וּמִתּוֹךְ הָאֲחֻרוֹנָה הַזֶּה נֹדַע בְּשֶׁכֶל אוֹתוֹ שֶׁהַתַּכְפָּסָה. אֵל מְקוֹם אֶחָד, בְּגִלְגַּל שְׂכָאן הוּא קָשֶׁר הַיַּחְדוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן.

יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. שְׁנֵי יַחְדוּדִים, אֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן לְהַתְיַחַד בְּדִרְגוֹתָיו, וְאֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן לְהַתְיַחַד בְּדִרְגוֹתָיו. קָשֶׁר הַיַּחְדוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן הוּא עַד כֵּאֵן. חֵי הָעוֹלָמִים שֶׁם מִתְבַּשֵּׁם, וְנִקְשֶׁר הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן בַּיַּחְדוּד שְׁלוֹ, וְלִכְּנֵן נִקְרָא מְקוֹם אֶחָד. כָּל הַדְּרָגוֹת וְכָל הָאִיבָרִים מִתְכַּנְסִים שָׁם, וְנִהְיִים כְּלָם בּוֹ אֶחָד, כְּלִי פְרוּד כְּלָל. וְאִין דְּרָגָה שְׁמִתְיַחַד שֶׁם בַּיַּחְדוּד אֶחָד אֵלָּא זֶה, וּבּוֹ מִתְכַּפְּסִים כְּלָם בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר בְּהַשְׁתַּוְקָקוֹת אַחַת. עַד כֵּאֵן בְּדִרְגָּה זֶה מִתְיַחַד הָעוֹלָם הַנְּגַלָּה בְּעוֹלָם הַנִּסְתָּר.

הָעוֹלָם הַנְּגַלָּה מִתְיַחַד גַּם כֵּן לְמִשְׁטָה, וְעוֹלָם הַנְּגַלָּה הוּא עוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. (ישעיהו 1) וְאִרְאֶה אֶת ה', (שמות כד) וַיִּרְאוּ אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,

וְכֹלֵא מְרִזָּא דְשְׁמָאֵלָא, טַב וּבִישׁ וְאִיהוּ יִשׁוּבָא דְעֵלְמָא. הֵכָא שְׁמָא גְּלִיפָא דְתַמְנֵי סְרִי אֲתוּוֹן מְמַנָּא עַל גְּשָׁמֵי רִצּוֹן נְדָבָה וּבְרָכָה יִשׁוּבָא דְעֵלְמָא :

(ר"ת יהו"ה) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם וְגו' בְּאֲרַח קוֹ לְמַהוּי בְּאֲרַח מִיִּשְׂרָאֵל. דְּהָא מְרִזָּא דְהֵיא נִקְוֵדָה קְדָמָאָה נִפְקַ כְּלָא בְּסִתְיִמוֹ. עַד דְּמִטִּי וְאֲתַכְפִּישׁ לְהִיכַלֵּא עֲלָאָה וּמִתְמַן נִפִּיק בְּקוֹ מִיִּשְׂרָאֵל לְשֹׂאֵר דְּרָגִין. עַד דְּמִטִּי לְהֵהוּא אֲתַר חַד דְּכְנִישׁ כְּלָא בְּכֻלּוֹ דְּכַר וְנוֹקְבָא. וּמֵאֵן אִיהוּ חֵי עֲלְמִין.

הַמַּיִם דְּנִפְקִי מִלְעִיל מֵאֵת ה' עֲלָאָה. מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם ו' זְעִירָא. וְעַל דָּא ו'וֹ חַד שְׁמַיִם וְחַד מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם. כְּדִין וְתִרְאֶה הַיִּבְשָׁה דָּא ה' תַּתָּאָה. דָּא אֲתַגְּלִי. וְכָל שְׂאֵר אֲתַכְפִּי. וּמִגּוֹ הָאִי בְּתִרְאֶה אֲשַׁתְּמַע בְּסוּכְלִתְנוּ הֵהוּא דְאֲתַכְפִּי. אֵל מְקוֹם אֶחָד בְּגִין דְּהֵכָא הוּא קְשׁוּרָא דִּיחֻדָּא דְעֵלְמָא עֲלָאָה.

יְהו"ה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד תְּרִין יַחְדוּדִין חַד דְּעֵלְמָא עֲלָאָה לְאֲתִיחַדָּא בְּדִרְגוּי, וְחַד דְּעֵלְמָא תַּתָּאָה לְאֲתִיחַדָּא בְּדִרְגוּי. קְשׁוּרָא דִּיחֻדָּא דְעֵלְמָא עֲלָאָה עַד הֵכָא אִיהוּ. חֵי עֲלְמִין תְּמַן אֲתַכְפִּים וְאֲתַקְשֶׁר עֲלְמָא עֲלָאָה בַּיַּחְדוּדָא דִּילֵיהּ. וּבְגִין כֶּף אִקְרִי מְקוֹם אֶחָד. כָּל דְּרָגִין וְכָל שְׁיִפִּין מִתְכַּנְשִׁין תְּמַן וְהוּוּ כְּלֵהוּ בִּיה חַד כְּלָא פִירוּדָּא כְּלָל. וְלִית דְּרָגָא דְאֲתִיחַדָּן תְּמַן בַּיַּחְדוּדָא חַד אֵלָּא הָאִי, וּבִיה אֲתַכְפִּיין כְּלֵהוּ בְּאֲרַח סְתִים בְּתִיאֻבְתָּא חַד. עַד הֵכָא בְּדִרְגָּא דָּא אֲתִיחַד עֲלְמָא דְאֲתַגְּלִי אֵלָּא בְּעֵלְמָא דְאֲתַכְפִּי אֵלָּא.

עֲלְמָא דְאֲתַגְּלִי אֲתִיחַד אוּף הַכִּי לְתַתָּא, וְעֵלְמָא דְאֲתַגְּלִי אִיהוּ עֲלְמָא דְתַתָּא"ה. (ישעיהו 1) וְאִרְאֶה אֶת יי (שמות כד) וַיִּרְאוּ

(במדבר יד) וּכְבוֹד ה' נִרְאָה, (שם יז) וַיֵּרָא כְבוֹד ה', (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו', פֶּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. וְזֶהוּ סוּד וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

(שם) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת - זֶה חַי הָעוֹלָמִים. וְזֶהוּ אֵת קִשְׁתִּי נִתְּתִי בְּעֵינַי, זֹו מַלְכוּת, נִתְּתִי מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. בְּיוֹם מַעֲנַן כְּשֶׁנִּרְאִית הַקֶּשֶׁת וְכִשְׁמַתְעוֹרֵר הַשָּׁמַאל לְהַתְגַּבֵּר, מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' מִתְעוֹרֵר הַשָּׁמַאל לְהַתְגַּבֵּר. יוֹצֵאת רַחַל וְתַקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ. מִיכָא"ל בְּצַד זֶה, רַפְא"ל בְּצַד זֶה, גְּבִרִיא"ל בְּצַד זֶה, וְהֵם הַגְּוֹנִים שֶׁנִּרְאִים בְּאוֹתָהּ דְמוּת - לְכֹן וְאֵדָם וִירָק.

כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב, הָאוֹר שֶׁהַתְּפִסָּה בְּגִלְגוּל מִרְאֵה הָעֵינַי, הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה'. הַגְּוֹנִים שֶׁהִתְיַחְדוּ הַיַּחְוּד הַתְּחַתּוֹן הֵם לְפִי יַחְוּד שֶׁהִתְיַחַד יַחְוּד עֲלִיּוֹן. ה' אֱלֹהֵינוּ ה'. גְּוֹנִים נִסְתָּרִים שְׁלֵא נִרְאִים וּמִתְקַשְּׂרִים אֶל מְקוֹם אֶחָד יַחְוּד אֶחָד בְּעֲלִיּוֹן, הַגְּוֹנִים בְּקִשְׁתִּי לְמַטָּה לְהִתְיַחַד בְּהֵם. לְכֹן אֵדָם וִירָק כְּמוֹ גְּוֹנִים נִסְתָּרִים. וְהֵם יַחְוּד אַחֵר, סוּד וּשְׂמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד - הַיַּחְוּד שֶׁלְמַטָּה. יַחְוּד עֲלִיּוֹן - (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד. יְהו"ה אֶחָד. זֶה כְּנִגְדָּה זֶה. יְקוּו - מְדִידוֹת שֶׁל קוֹ וּמְדָה. כָּאֵן שֵׁשׁ תְּבוּת, וְכָאֵן שֵׁשׁ תְּבוּת.

מְדִידַת הַנִּיּוּצֵי הַחֻזֵק, שֶׁכְּתוּב (ישעיה מ) מִי מֵדַד בְּשַׁעְלוֹ מִיָּם. וְזֶהוּ יְקוּו הַמִּיָּם. כָּאֵן שְׁעוֹר שֶׁל יוֹצֵר הָעוֹלָמוֹת יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. קְדו"ש קְדו"ש קְדו"ש - זֶהוּ יְקוּו הַמִּיָּם. ה' צְבָאוֹת - זֶהוּ אֶל מְקוֹם אֶחָד בְּסוּד שֶׁל שֵׁם זֶה. מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ - זֶה וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. סוּד חֲקִיקַת שֵׁם

אֵת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל (במדבר יד) וּכְבוֹד י' נִרְאָה (במדבר יז) וַיֵּרָא כְבוֹד י' (יחזקאל א) כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת וְגו' פֶּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד י'. וְדָא אִיהוּ רְזָא וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה.

כְּמִרְאֵה הַקֶּשֶׁת (יחזקאל א) זֶה חַי עֲלֵמִין. וְזֶהוּ אֵת קִשְׁתִּי נִתְּתִי בְּעֵינַי דָּא מַלְכוּת. נִתְּתִי מִן יוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא. בְּיוֹמָא י"ח ע"ב) דְּעֵיבָא דְאַתְחִזִּי קִשְׁתִּי (דְּאַתְעֵר שְׁמָאֵלָא לְאַתְתַּקְפָּא). מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד ה' אֲתַעֵר שְׁמָאֵלָא לְאַתְתַּקְפָּא. גְּבִרִיא"ל בְּסִטְרָא דָּא, רַפְא"ל בְּסִטְרָא דָּא, וְאֲנוּן גְּוֹנִין דְאַתְחִזִּין בְּהֵוּא דְמוּת חִיּוֹר וְסוּמְק וִירוּק.

כֵּן מִרְאֵה הַנִּגְהָ סָבִיב. נְהִירוֹ דְאַתְפְּסִיָּא בְּגִלְגוּלָא דְחִיזוֹ דְעֵינָא. הוּא מִרְאֵה דְמוּת כְּבוֹד י'. גְּוֹנִין דְאַתְיַחַד יַחְוּדָא תְּתָאָה לְפּוּם יַחְוּדָא דְאַתְיַחַד יַחְוּדָא דְלְעִילָא. י' אֱלֹהֵינוּ י'. גְּוֹנִין סְתִימִין דְלֵא אֲתַחֲזִין וְאַתְקַשְּׂרִין אֶל מְקוֹם אֶחָד יַחְוּדָא חֲדָא בְּעֲלָאָה. גְּוֹנִין בְּקִשְׁתִּי לְתַתָּא לְאַתְיַחַד בְּהוּ. חִוּוֹר סוּמְק וִירוּק כְּגוֹנִין סְתִימִין. וְאֲנוּן יַחְוּדָא אַחְרָא רְזָא וּשְׂמוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד יַחְוּדָא דְלְתַתָּא. יַחְוּדָא עֲלָאָה (דְּבָרִים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵינוּ יְהו"ה אֶחָד. דָּא לְקַבִּיל דָּא. יְקוּו מְדִידוֹ דְקוֹ וּמְשַׁחְתָּא. הֶכָּא שִׁית תִּיבִין. וְהֶכָּא שִׁית תִּיבִין.

מְשַׁחְתָּא פּוֹצִינָא דְקַרְדִּינּוּתָא דְכְּתִיב, (ישעיה מ) מִי מֵדַד בְּשַׁעְלוֹ מִיָּם. וְדָא אִיהוּ יְקוּו הַמִּיָּם. הֶכָּא שְׁעוֹרָא דְיוֹצֵר עֲלֵמִין יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, קְדו"ש קְדו"ש קְדו"ש דָּא אִיהוּ יְקוּו הַמִּיָּם. י' צְבָאוֹת. דָּא אִיהוּ אֶל מְקוֹם אֶחָד בְּרְזָא דְשְׂמָא דָּא. מְלֵא כֹל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. דָּא וְתִרְאָה הַיִּבְשָׁה. רְזָא

היחוד כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.
תדשא הארץ דשא עשב וגו',
כאן הוציאה כח באותם מים
שהתכנסו למקום אחד ושופעים
בתוכו תוף טמירות נסתרת,
ויוצאים בתוכו טמירים עליונים
ועבאות קדושים, שכל אותם בני
האמונה מתקנים אותם בתקון
האמונה באותה עבודת רבונם.

וזה סוד (תהלים קד) מצמיח חציר
לבהמה וגו'. זו בהמה שרוכצת
על אלה הרים, ומגדלים לה בכל
יום אותו חציר, וחציר הזה,
אותם מלאכים שליטים לפי
שעה שנבראו בשני ועומדים
למאכל של הבהמה הזו. בגלל
שיש אש אוכלת אש.

ועשב לעבודת האדם - עשב זה
האופנים האלה וחיות וקרובים,
שכלם מתקנים תוף תקונייהם
ועומדים להתתקן בשעה שבני
אדם באים לעבודת רבונם
בקרבניהם ובתפלה, שזוהי
עבודת האדם. ועשב זה מזמן
ומוכן לעבודת האדם להתתקן
בתקונו פראוי וכשהם מתתקנים
באותה עבודת האדם, אחר כך
יוצאים מהם מזונות וטרף
לעולם, שכתוב (שם) להוציא
לחם מן הארץ. וזהו עשב מזריע זרע,
אלא מזדמן למאכל של אש
קדושה, ועשב לתקון העולם.

וכך זה להוציא לחם מן הארץ.
כל התקונים של בני האדם
שמתקנים את עשב הארץ הזה,
שעבודתם לרבונם לספק על ידם
מאותה ארץ טרף ומזונות
לעולם הזה ולהתברך בני אדם
מברכות של מעלה.

עץ פרי עשה פרי - דרגה על
דרגה, זכר ונקבה. כמו שעץ פרי
מוציא כח של עץ עשה פרי, גם
כאן הוא מוציא, ומיהו? אלה

גליפא שמא דיחודא כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.
תדשא הארץ דשא עשב וגו' השתא אפיקת
חילא באנון מיין דאתפנשו לאתר חד
ונגדין בגויה גו טמירו סתימאה. ונפקין
בגויה טמירין עלאין וחיילין קדישין. די כל
אנון בני מהימנותא מתקנן לון בתקוונא
דמהימנותא בההיא פולחנא דמאריהון.

ורוא דא (תהלים קד) מצמיח חציר לבהמה וגו'
דא בהמה דרביעאה על אלה טורין
ומגדלין לה בכל יומא ההוא חציר. וחציר
דא אנון מלאכין שליטין לפום שעתא
דאתבראו בשני וקיימין למיכלא דהאי
בהמה. בגין דאית אשא אכלא אשא.

ועשב לעבודת האדם עשב דא אלין אופנין
וחיות וקרובים. דכלהו מתקנן גו
תקונייהו וקיימין לאתתקנא בשעתא דבני
נשא אתיין לפולחנא דמאריהון בקרבניהון
ובצלותא דדא איהו עבודת האדם. ועשב דא
אזדמן ואתעמד לעבודת האדם לאתתקנא
בתקוניה פדקא יאות. וכד אנון מתתקנן
בההיא עבודת האדם, לבתר מנייהו נפקי
מזוני וטרפין לעלמא דכתיב (תהלים קד) להוציא
לחם מן הארץ. ודא איהו עשב מזריע זרע,
דהא חציר לא מזריע זרע איהו אלא אזדמן
למיכלא דאשא קדישא. ועשב לתקוונא
דעלמא.

וכך דא להוציא לחם מן הארץ. כל תקונין
דבני נשא דקא מתקנא להאי עשב
ארץ. דפולחנא דלהון למאריהון לספקא על
ידיהון מההיא ארץ טרפי ומזוני להאי עלמא
ולאתברכא בני נשא מברכין דלעיל (דלעילא).

עץ פרי עושה פרי. דרגא על דרגא דכר
ונוקבא. פמה דעץ פרי אפיק חילא דעץ

אותם פְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מה זה תַּמְרוֹת? אלה אותם שעולים בעשן הקרבן ומתתקנים יחד עמו ומעמידים [ונקראים] תַּמְרוֹת עשן, וכלם קנימים בתקונייהם לעבודת האדם, מה שלא קים פן החציר, שהרי מוכן למאכל, שכתוב (איוב מ) הנה נא בהמות אשר עשיתי עמך חציר כבקר יאכל.

עין פרי עשה פרי - דמות זכר ונקבה. ודמות פניהם פני אדם, אלה אינם פאותם פְּרוּבִים. אלה פנים גדולות בדמות חתומה. פְּרוּבִים, פנים קטנות כמו תינוקות. פני אדם, כל הדמיות כלולות בהם. בגלל שהם פנים גדולות ומצטיירים בהם ציורים חקוקים כמו חקיקות שם המפרש בארבעת צדדי העולם, מזר"ח מער"ב צפון ודרום.

מִיבֵּא ר' רישם רשום לצד דרום, וכל הפנים מסתכלים אליו. פני אדם, פני ארני"ה, פני שו"ר, פני נש"ר. אדם הוא זכר ונקבה, ולא נקרא אדם פרט לאלה. מצטיירים ציורים של רכב אלהים רבותים, שכתוב (תהלים סח) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן. שנאן כלל של כל הציורים, שו"ר נש"ר ארני"ה. ו' זהו אדם, התפשטות שנקללה כאחד בסוד זכר ונקבה. וכל האלפים ורכבות, כלם יוצאים מהסוד הזה שנאן. ומתדמיות הללו נפרדים כל אחד ואחד בצדיהם כמו שראוי להם.

ואלה הם שמשלבים אחד באחד, וכולים אחד באחד, להיות כל אחד ואחד כלול בחברו. שו"ר נש"ר ארני"ה אדם מתנהגים בסוד של ארבעה שמות חקוקים עולים להתנהג ולהסתכל.

עושה פרי, אוף הקא אפיק איהו. ומאן איהו אליו אנון פְּרוּבִים וְתַמְרוֹת. מאי תַּמְרוֹת. אליו אנון דסלקי בתננא דקרפנא, ומתתקני בהדיה ואקמן (נ"א ואקרון) תַּמְרוֹת עשן. וכלהו קנימין בתקונייהו לעבודת האדם, מה דלא קיימא כן חציר דהא אתעמד למיכל דכתוב, הנה נא בהמות אשר עשיתי עמך חציר כבקר יאכל.

עין פרי עושה פרי דיוקנא דכר ונוקבא. ודמות פניהם פני אדם. אליו לאו אנון פאנון פְּרוּבִים. אליו אפי רברבן בדיקנא חתימא. פְּרוּבִים אפי זוטרי כרביין. פני אדם כל (ד"ו) דיוקנין פלילין בהו. בגין דאנון אפין רברבין ומצטיירין בהו ציורין גליפין פגלופי שמא מפרש בארבע סטרי דעלמא מזר"ח מער"ב צפון ודרום.

מִיבֵּא ר' רשום רשום לצד דרום. וכל אנפין מסתכלין לגביה. פני אדם פני ארני"ה פני שו"ר פני נש"ר. אדם איהו דכר ונוקבא, ולא אקרי אדם בר הני ומניה אצטיירין ציורין דרכב אלהים רבותים דכתוב (תהלים סח) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן.

שנאן פללא דכלהו ציורין שו"ר נש"ר ארני"ה. ו' דא איהו אדם (דף יט ע"א) פשיטו דאתפליל פחדא ברזא דכר ונוקבא, וכלהו אלפין ורכבן פלהו. נפקי מהני רזא שנאן. ומנהי דיוקנין מתפרשין כל חד וחד בסטרייהו כמה דאתחזי לון.

ואליו אנון דקא משלבן חד בחד וכליל חד בחד למנהוי כל חד וחד פלילין בחבריה, שו"ר נש"ר ארני"ה אדם אתנהגן ברזא דארבע שמון גליפאן סלקין לאתנהגא ולהסתכלא.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל שׁוֹר
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אֶחָד
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
גִּוְנִים, וְהוּא א"ל. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף חוֹקֵק וְגוֹלְף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל נֶשֶׁר
אֶל פְּנֵי הָאָדָם. עוֹלָה שֵׁם אַחֵר,
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּוְנִים לְהִיּוֹת מוֹאֵר וְלַעֲלוֹת
בְּעֵלְיָהּ בְּעֵטוֹר שֶׁלֹּמְעֵלָה, וְהוּא
גְּדוּל. אִז חוֹזֵר לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף
חוֹקֵק וְגוֹלְף אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם
לְהַתְנַהֵג בְּסוּד הַשֵּׁם הַזֶּה.

עוֹלָה לְהַתְנַהֵג וּלְהַסְתַּפֵּל אֲרִיָּה
אֶל פְּנֵי אָדָם. עוֹלָה שֵׁם אַחֵר
מִתְעַטֵּר מִחֻקֵּק בְּסוּד שֶׁל שְׁנֵי
פְּנִים גִּוְנִים לְהַתְחַזֵּק וּלְהַתִּישֵׁר
בְּתַקְּףָהּ, וְהוּא גְבוּר. אִז חוֹזֵר
לְאַחֹר, וְהַכֶּסֶף חוֹקֵק וְגוֹלְף
אוֹתוֹ, וְנִרְשָׁם לְהַתְנַהֵג בְּסוּד
הַשֵּׁם הַזֶּה.

אֲדָרָם מְסַתְּפֵל בְּכֻלָּם, וְכֻלָּם
עוֹלִים וּמְסַתְּפִלִים בּוֹ. אִז כָּלָם
הַצְּטִירוּ בְּחֻקֵּיכֶם בְּצִיּוּר זֶה
בְּסוּד שֵׁם אֶחָד שֶׁנִּקְרָא נוֹרָא. וְאִז
כְּתוּב עֲלֵיהֶם (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם. כָּלָם כְּלוּלִים
בְּדַמּוֹת הַזֶּה. וְהַדַּמּוֹת הַזֶּה כּוֹלֵלֶת
אוֹתָם.

וְעַל סוּד זֶה נִקְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא (נחמיה ט) הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר
וְהַנּוֹרָא. שְׁתֵּרֵי הַשְּׁמוֹת הַזֵּלוּ
חֻקֵּיכֶם הֵם לְמַעַלָּה בְּסוּד
הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה
בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת יְהו"ה, שֶׁהוּא
הַשֵּׁם שְׁכּוֹלֵל הַכֹּל. דְּמִיּוֹת הָאֵלָה
מִחֻקּוֹת וּגְלוּפּוֹת בְּכֶסֶף, וְהַכֶּסֶף
חֻקֵּק מְרַקֵּם בָּהֶם, אֶחָד לְיָמִין
וְאֶחָד לְשְׂמָאל וְאֶחָד לְפָנִים
וְאֶחָד לְאַחֹר, רְשׁוּם בְּאַרְבַּעַת
צַדֵּי הָעוֹלָם.

הַכֶּסֶף, כִּשְׁהוּא עוֹלָה, רְשׁוּם

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּל שׁוֹר לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא חַד מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקָּא בְּרִזָּא דְתִרִין גִּוְנִין וְאִיהוּ א"ל. כְּדִין
אַתְהִידֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגִלְיָף לִיה.
וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא דָּא.

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּל נֶשֶׁר לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא אַחְרָא מִתְעַטֵּרָא
מִחֻקָּא בְּרִזָּא דְתִרִין אַנְפִין גִּוְנִין לְאַתְנַהֵרָא
וּלְאַסְתַּלְקָא בְּסְלִיקוּ בְּעֵטוֹרָא דְלְעִילָא וְאִיהוּ
גְּדוּל. כְּדִין אַתְהִידֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק
וְגִלְיָף לִיה וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא
דָּא.

סְלִיק לְאַתְנַהֵג וּלְאַסְתַּפֵּל אֲרִיָּה לְאַנְפֵי
אָדָם. סְלִיק שְׂמָא אַחְרָא מִתְעַטֵּרָא
מִתְחֻקָּא בְּרִזָּא דְתִרִין אַנְפִין גִּוְנִין
לְאַתְתַּקְפָּא וּלְאַתִּישֵׁרָא בְּתוּקְפָּא וְאִיהוּ גְבוּר.
כְּדִין אַתְהִידֵר לְאַחֹרָא וְכוּרְסִיָּה חֻקֵּיק וְגִלְיָף
לִיה וְאַתְרִשִׁים לְאַתְנַהֵג בְּרִזָּא דְשְׂמָא דָּא.

אֲדָרָם אֲסַתְּפֵל בְּכֻלְהוּ וְכֻלְהוּ סְלִיקִין
וּמְסַתְּפִלִין בֵּיה. כְּדִין כְּלְהוּ אַצְטִיירוּ
בְּגְלוּפֵייהוּ בְּצִיּוּרָא דָּא בְּרִזָּא דְשְׂמָא חַד
דְּאַקְרֵי נוֹרָא. וְכְדִין כְּתִיב עֲלֵיהוּ (יחזקאל א)
וְדַמּוֹת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, כְּלְהוּ כְּלִילִין בְּהַאי
דִּיוּקְנָא. וְהַאי דִּיוּקְנָא כְּלִיל לוּן.

וְעַל רִזָּא דָּא אַקְרֵי קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא (נחמיה ט)
הָאֵל הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. דְּהָא שְׂמָהֵן
אַלִין גְּלִפִין אַנוּן לְעִיל (לְעִילָא) בְּרִזָּא דְרִתִּיכָא
עֲלָאָה, כְּלִילָא בְּאַרְבַּע אַתְוּוּן יְהו"ה דְּאִיהוּ
שְׂמָא דְכְּלִיל כְּלָא. דִּיוּקְנִין אַלִין מִחֻקְקוֹן
גְּלִיפִין בְּכוּרְסִיָּא. וְכוּרְסִיָּא גְּלִיפָא מְרַקְמָא
כְּהוּ חַד לְיָמִינָא וְחַד לְשְׂמָאלָא וְחַד לְקָמָא
וְחַד לְאַחֹרָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע סְטִרִין דְּעֲלָמָא.
בְּרִסְוִיא כַּד סְלִקָא רְשִׁימָא בְּאַרְבַּע דִּיוּקְנִין

בארבע הדמיות הללו. ארבעה השמות העליונים הללו לוקחים את הפסא הזה, והפסא נכלל בהם, עד שלוקח ולוקט נפשות וענוגים של פסופים. כיון שלוקח ולוקט אותם ענוגים וכסופים, יורד מלא כמו עץ שמלא ענפים לכל צד ומלא פרות. כיון שהוא יורד, יוצאים ארבע הדמיות הללו מצירים בציריהם חקוקים מאירים נוצצים מלהטים, והם זורעים זרע על העולם, ואז נקרא עשב מזריע זרע, העשב שהם זורעים זרע על העולם.

כיון שיוצאת דמות אדם שפוללת כל הדמיות, אז כתוב עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ. לא מוציא זרע אלא לתועלת, דוקא על הארץ אשר זרעו בו. מכאן שאין רשות לבן אדם להוציא זרע ממנו לבטלה. החציר [סוד] של פאן אינו מזריע זרע, ולכן התבטל ולא עומד בקיומו כמו האחרים האלה, שאין לו דמות להצטיר ולהחזק בדמות וציור כלל. אלא נראים ולא נראים. כל אותם שלא הצטירו בציור ודמות, אין להם קיום. עומדים לפי שעה ונאכלים באש אוכלת אש, וחוזרים כמו קדם וכן בכל יום.

כן אדם למטה יש לו דמות וציור, ואינו בקיום כמו של אלה שלמעלה. ציור ודמות שלמעלה מצטירים בציריהם כמו שהיו בלי מלבוש אחר להצטיר, ולכן הם בקיום תמיד. הציור של אדם למטה, מצטירים בציריהם במלבוש ולא בגון אחר. ולכן עומדים בקיום של זמן ועדן, ובכל לילה ולילה מתפשט רוח מהמלבוש הזה ועולה [למעלה]. ואותה אש אוכלת, אוכלת אותו. ואחר כך חוזרים כמו מקדם

אליו, אליו ארבע שמהן עליון נטליו להאי כרסויא, וכרסויא אתכליל בהו עד דנקטא ולקטא נפשין וענוגין דכסופין. כיון דנקטא ולקטא אנון ענוגין וכסופין, נחתא מלייא, פאילנא דמלייא ענפין לכל סטר ומלי אבין (איבין). כיון דנחתתי (דנחתתי) נפקי אליו ארבע דיוקנין מצטיירין בציריהו גליפן מנהרין נציצין מלהטין. ואנון זרעין זרעא על עלמא, כדין אתקרי, עשב מזריע זרע, עשב דאנון זרעין זרעא על עלמא.

נפקא (כיון) דיוקנא דאדם דכליל כל דיוקנין. כדין פתיב עץ פרי עושה פרי למינו. אשר זרעו בו על הארץ. לא אפיק זרעא אלא לתועלתא. על הארץ אשר זרעו בו דייקא. מכאן דלית רשו לבר נש לאפקא זרעא מניה לבטלא. חציר (נ"א דשא) (דשא) דהכא לאו איהו מזריע זרע. ובגין כך אתבטל ולא קיימא בקיומא כהני אחרנין, דלית ליה דיוקנא לאצטיירא ולא תגלפא בדיוקנא וציורא כלל. אלא אתחזון ולא אתחזון. כל אנון דלא אצטיירו בציורא ודיוקנא לית לון קיומא. קיימי לפום שעתא ואתאכילו באשא דאכלא אשא ומהדרין כמדלקדמין וכן בכל יומא. בר נש לתתא אית ליה דיוקנא וציורא, ולא איהו בקיומא כגוונא דהני דלעילא. ציורא ודיוקנא דלעיל (דלעילא). מצטיירין בציריהון כמה דהויין בלא מלבושא אחרא לאצטיירא. ובגין כך אנון בקיומא תדיר. ציורא דאדם לתתא מצטיירין בציריהו במלבושא ולא כגוונא (כגוונא) אחרא, ובגין כך

ומצטיירים בלבושיהם, ולכן אין להם עמידה כמו הדמיות הללו שלמעלה, ועל זה כתוב (איכה א) חדשים לבקרים, בני אדם שהם חדשים בכל יום ויום. מה הטעם רבה אמונתך? רבה היא ולא קטנה.

רבה אמונתך, ודאי גדולה, שיכולה לקחת כל בני העולם ולהכלילם בתוכה עליונה ותחתונה. מקום גדול ורב הוא שכולל הכל ולא מתמלא יותר, וסוד זה - (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו'. הולכים לים, והים לוקח אותם ואוכל אותם בתוכו, ולא מתמלא. אחר כך הוא מוציא אותם כמו מקדם והולכים, ובגלל זה רבה אמונתך.

ביום זה כתוב פי טוב פי טוב פעמים. בגלל שיום הזה אחוז לשני צדדים ומפריד מחלקת, אמר לצד זה פי טוב ולצד זה פי טוב, ומסכים ביניהם. ולכן יש בו פעמים ויאמר ויאמר. כאן הסוד של שם של ארבע אותיות חקיקה מחוקקת עולה לשמים עשרה אותיות בארבע דמיות בארבעה צדדים רשום על הכפא הקדוש. ויאמר אלהים יהי מארת וכו'. מארת חסר, שנבראה אסברה לתניקות. שאחר שנגנו אור של אור הראשון, נבראה קלפה למח, ואותה קלפה מתפשטת ומוציאה קלפה אחרת. כיון שיוצאת, עולה ויורדת, מגיעה לגבי פנים קטנות, רוצה להתדבק בהם ולהצטרף בתוכם, ולא רוצה להפרד מהם, מפריד אותה הקדוש ברוך הוא משם ומוריד אותה למטה, כשברא אדם כדי לתקן זה בעולם הזה.

ולאצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי בהאי עלמא.

קיימין בקיומא זמן ועדן. ובכל ליליא ולייליא מתפשט רוחא מהאי מלבושא וסלקא (לעלא). וההוא אשא דאכלא אכיל ליה. ובתר אתהדר כמלקדמין ומצטיירין בלבושייהו. ובגין כך לית לון קיומא כאנון דיוקנין דלעיל. ועל דא כתיב, (איכה ג) חדשים לבקרים. בני נשא דאנון חדשים בכל יומא ויומא. (דף יט ע"ב) מאי טעמא, רבה אמונתך, רבה איהו ולא זעירא.

רבה אמונתך ודאי רבה דיכלא לנטלא כל בני עלמא ולאכללא לון בגווה עלאה ותתאה. אחר רב וסגי איהו דכליל כלא ולא אתמלייא יתיר. ורזא דא (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו' אזלי לגבי נמא ונמא נטיל לון ואכיל לון בגויה ולא אתמלייא. ובתר אפיק לון כמלקדמין ואזלי. ובגין דא רבה אמונתך.

ביומא דא כתיב פי טוב פי טוב תרי זמני. בגין דיומא דא אחיד לתרין סטרין ואפריש מחלוקת. אמר להאי סטרא כי טוב ולהאי סטרא כי טוב ואספם ביניהו. ובגין כך אית ביה תרין זמנין ויאמר ויאמר. הכא רזא דשמא דארבע אתוון גליפא מחקקא סליק לתריסר אתוון בארבע דיוקנין בארבע סטרין רשים על פורסייא קדישא:

ויאמר אלהים יהי מאורות וכו'. מארת חסר. דאתברי אסברה לרביי. דבתר דאתגניז נהירו אור קדמאה. אתברי קליפה למוחא, וההיא קליפה אתפשט ואפיק קליפה אחרא. כיון דנפקת סלקא ונחתא מטת לגבי אנפי זוטרי, בעאת לאתדבקא בהו

ולאצטיירא בגווייהו ולא בעאת לאפרשא מנייהו, אפרש לה קדשא בריך הוא מתמן ונחית לה לתתא, כד ברא אדם בגין לאתקנא האי בהאי עלמא.

בין שראתה את חנה דבוקה בצדו של אדם של יפי של מעלה וראתה דמות שלמה, פרחת משם, ורצתה כמו מקדם להתדבק בפנים קטנות. אותם שומרי השערים שלמעלה לא נתנו לה. גוף בהם הקדוש ברוך הוא והטיל אותה בשפולי הים, וישבה שם עד שחטא אדם ואשתו. אז הוציא אותה הקדוש ברוך הוא משפולי הים, ושולטת על כל אותם תינוקות פנים קטנות של בני אדם שראויים להעניש בחטאי אבותיהם, והיא הולכת ומשוטטת בעולם. מתקרבת לשערי גן עדן שבארץ ורואה כרובים, שומרי שערי גן העדן, ויושבת שם אצל אותו להט החרב, בגלל שהיא יצאה מצד אותו להט.

בשעה שמתהפך אותו להט, בורחת ומשוטטת בעולם, ומוצאת תינוקות שראויים להעניש, וצוחקת בהם והורגת אותם. וזהו בפגימת הלבנה שהקטינה את אורה, וזה מארת. כשנולד קין לא יכלה להתדבק בו. אחר כך התקרבה אליו והולידה רוחות ושדים ומעופפים.

אדם שמש מאה ושלושים שנים עם רוחות נקבות, עד שבאה נעמה, ומתוך יפיה טעו אחריה בני האלהים ענ"א ועזא"ל, והולידה מהם. ומנה התפשטו רוחות רעות ושדים בעולם, שהיא הולכת ומשוטטת בלילה [נ"א עם לילית] והולכת בעולם וצוחקת [נ"א צוחקות] בבני אדם ועושות להם שישפכו קרי. ובכל מקום שנמצאים בני אדם ישנים יחידים בבית, שורות עליהם, ואוחזות ונדבקות בהם, ולקחות מהם תאוה ומולידות מהם, ועוד פוגעות בו במחלות, והוא לא יודע. וכל זה בפגימת הלבנה.

בין דחמת לחנה דקא מתדבקא בסטרוי דאדם דשפירו דלעילא ודחמת דיוקנא שלים, פרחא מתמן, ובעצת כמלקדמין לאתדבקא באנפוי זוטרי. אנון נטרי תרעין דלעיל לא שבקו לה. גוף קדשא ברוך הוא בה ואטיל לה בשפולי ימא. ויתבת תמן עד דחטא אדם ואנתתיה. פדין אפיק לה קדשא ברוך הוא משפולי ימא, ושלטא על כל אנון רבני אפי זוטרי דבני נשא דאתחזון לאענשא בחובי דאבוהון. ואיהי אזלא משטטא בעלמא. קריבת לתרעי גן עדן דארעא ודחמת כרובים נטרי תרעי דגן עדן ויתבא תמן לגבי ההוא להט החרב בגין דהיא נפקת מסטרא דההוא להט.

בשעתא דההוא להט אתהפך ערקת ומשטטת בעלמא ואשתפחת רבני דאתחזון לאתענשא וחיכת בהו וקטילת לון. ודא איהו בגריעו דסיהרא דאזעירת נהורא ודא מארת פד אתיליד קין לא יכלא לאתדבקא ביה. לבתר אתקריבת בהדיה ואולידת רוחין וטיסין.

אדם מאה ותלתין שנין שמש ברוחין נוקבין, עד דאתת נעמה ומגו שפירו דילה טעו בני האלהים בתרה עז"א ועזא"ל ואולידת מנייהו. ומנה אתפשטו רוחין בישיין ושדין בעלמא, דאיהי אזלת ומשוטטת בלילא [נ"א בלילית] ואזלת בעלמא וחיכת [נ"א וחיכו] בבני נשא ועבדי לון דאושדון קרי. ובכל אתר דאשפחן בני נשא ניימין יחידאין בביתא שרן עלייהו ואחידן לון ומתדבקן בהו ונטלי מנייהו תאובתא ואולידן מנייהו. ותו פגעין ביה במרעין ולא ידע. וכל דא בגריעו דסיהרא.

מֵאֲרֶת כַּד אֲתַתְּקַנַּת סְהָרָא, אֲתַהֲפֹכֵן אֲתוֹן
 (תהלים יח) אֲמַרְת יי צְרוּפָה. מִגֵּן הוּא
 לְכָל הַחוּסִים בּוֹ. מִגֵּן הוּא עַל כָּל אֲנוּן רִוְחִין
 בִּישִׁין וְקִסְטִירִין דְּמִשׁוּטְטֵי בְּעֶלְמָא בְּגָרִיעוּ
 דִּילָהּ לְכָל אֲנוּן דְּאֲחִידֵן בִּיהּ בְּהִימְנוּתִיהּ
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

שְׁלֵמָה מִלְּפָה כַּד נַחִית לְעַמְקָא דְאַגּוּזָא
 דְכַתִּיב, (שיר השירים ו) אֶל גִּנַּת אֲגוּז
 יִרְדְּתִי, נָטַל קְלִיפָה דְאַגּוּזָא וְאֶסְתַּפַּל בְּכָל
 אֲנוּן קְלִיפִין וַיִּדַע (נ"א וְאֶסְתַּפַּל דְּכָל אֲנוּן לֹא נִבְרָאוּ אֱלֹא
 מִעֵינֵינוּא) דְּכָל אֲנוּן עֲנוּגִין דִּיהֵנְהוּ רִוְחִין קְלִיפִין
 דְּאַגּוּזָא לָאו אִיהוּ אֱלֹא לְאֲתַדְבָּקָא בְּבִנֵי נִשְׂא
 (נ"א וְלֹאֲסַמְאָה) וְלֹאֲסַתָּאב לֹון דְכַתִּיב, (קהלת ב)

וְתַעֲנוּגוֹת בְּנֵי אָדָם שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.

הִנּוּ תַעֲנוּגֵי בְּנֵי אָדָם דְּמַתְעַנְגִי בְּשִׁינְתָא
 דְּלִילָא, נַפְקָא מִנֵּיהּוּ שְׂדֵה וְשָׂדוֹת.
 וְכֹלָא אֲצִטְרִיךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַבְרִי
 בְּעֶלְמָא וְלֹאֲתַקְנָא עֶלְמָא בְּהוּ. וְכֹלָא מוּחָא
 לְגוּ וְכַמְּה קְלִיפִין חֲפִיָּא לְמוּחָא. וְכָל עֶלְמָא
 כְּהֵאֵי גּוֹנָא עֵילָא וְתַתָּא מְרִישׁ רִזָּא דְנִקּוּדָה
 עֲלָאָה עַד סוּפָא דְכָל דְרַגְיִן. כְּלָהוּ (דף כ ע"א)
 אִיהוּ דָּא לְבוּשָׁא לְדָא, וְדָא לְדָא. דָּא מוּחָא
 לְגוּ מוּחָא וְקְלִיפָה (ס"א מוּחָא) רִוְחָא. דָּא לְגוּ מִן
 דָּא. וְדָא לְגוּ מִן דָּא. עַד דְּאֲשַׁתְּכַח דִּיהֵאֵי
 קְלִיפָה לְהֵאֵי וְהֵאֵי לְהֵאֵי.

נְקוּדָה קְדַמָּאָה הָוָה נְהִירוּ פְּנִימָאָה דְלִית
 לִיהּ שְׁעוּרָא לְמַנְדַע זְכִיכוּ וְדִקְיָקוּ
 וְנִקְיוּ דִילִיהּ. עַד דְּאֲתַפְּשֵׁט פְּשִׁיטוּ. וְהֵהוּא
 פְּשִׁיטוּ דִּיהֵאֵי נְקוּדָה אֲתַעְבִּיד חַד הֵיכְלָא
 לְאֲתַלְבְּשָׁא הֵהִיא נְקוּדָה נְהִירוּ דְלָא יִדְיע
 לְסִגְיָאוּ זְכוּכָא דִילִיהּ.

הֵיכְלָא דְאִיהוּ לְבוּשָׁא לְהֵהוּא נְקוּדָה
 סְתִימָא אִיהֵי נְהִירוּ דְלִית לִיהּ שְׁעוּרָא. וְעַם כָּל דָּא לָאו

עוֹד, תַעֲנוּגֵי בְּנֵי אָדָם שְׂמַתְעַנְגִים
 בְּשִׁנַּת הַלֵּילָה יוֹצֵא מֵהֶם שְׂדֵה
 וְשָׂדוֹת, וְהַכֵּל הַצֵּטְרִיךְ הַקְּדוּשׁ
 בְּרִיךְ הוּא לְבְרָא בְּעוֹלָם וְלִהְתַּקֵּין
 בְּהֶם אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֵּל מִחַ
 מִבְּפָנִים, וְכַמְּה קְלֵפּוֹת חוֹפּוֹת עַל
 הַמַּח. וְכָל עוֹלָם כְּמוֹ זֶה, מַעֲלָה
 וּמַטָּה מְרִאשׁ סוּד הַנִּקְדָּה הַעֲלִיזָה
 עַד סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת. כְּלָם הֵם זֶה
 לְבוּשׁ לְזֶה, וְזֶה לְזֶה. זֶה מִחַ לְתוֹף
 מִחַ וְקְלֵפָה רִוּחַ. זֶה לְפָנִים מִזֶּה,
 וְזֶה לְפָנִים מִזֶּה, עַד שְׁנַמְצָא שְׂדֵה
 קְלֵפָה לְזֶה וְזֶה לְזֶה.

נִקְדָּה רֵאשׁוּנָה הֵיטָה אֹר פְּנִימִי
 שְׂאִין לוּ שְׁעוּר לְדַעַת הַזְּדַכְכוּת
 וְדִקְיָקוֹת וְנִקְיָוֹת שְׁלוּ, עַד
 שְׁהַתְּפִשְׁטָה מִמֶּנּוּ הַתְּפִשְׁטוֹת,
 וְאוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוֹת שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה
 נַעֲשִׂית הֵיכָל אֲחַד לְהַתְּלַבֵּשׁ אוֹתָהּ
 נִקְדָּה, אֹר שְׁלָא יְדוּעַ לְגַדְל הַזְּכוּף
 שְׁלוּ.

הֵיכְלָא שְׁהוּא לְבוּשׁ לְאוֹתָהּ
 נִקְדָּה נִסְתַּרְתָּהּ הִיא אֹר שְׂאִין לוּ
 שְׁעוּר, וְעַם כָּל זֶה לֹא דִקְיָק וּמְצַפֵּי

וְעַם כָּל דָּא לָאו

הוא כמו אותה נקדה קדמא טמיר וגניז. ההוא היכל אתפשט פשיטו אור קדמא. וההוא פשיטו איהו לבושא לההוא היכל דקיק וזכין פנימא יתיר. מבאן ולהלאה אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא. עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא לדא. דא מוחא ודא קליפה. ואף על גב דדא לבושא. אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא. וכלא כגוונא דא אתעביד הכי לתתא. עד פי בצלם דא איהו בר נש בהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא וגופא. וכלא איהו תקונא דעלמא.

מבאן והלאה התפשט זה בזה והתלבש זה בזה, עד שנמצא זה לבוש לזה, וזה לזה. זה מח וזו קליפה. ואף על גב שזה לבוש, נעשה הוא מח לדרגה אחרת. והכל כמו זה נעשה כף למטה, עד פי בצלם זה האדם הוא בעולם הזה, מח וקליפה, רוח וגוף, והכל הוא תקון של העולם.

בשהיתה הלכנה עם השמש בדבקות אחת, היתה הלכנה באור. כיון שנפרדה מהשמש והפקדה על כל חילותיה, הקטינה את עצמה, הקטינה את אורה, ונבראו קלפות על קלפות לגניזות המת. והכל תקון של המת. ועל זה יהי מארת חסר. וכל זה לתקון העולם, וזהו שכתוב להאיר על הארץ.

ויעש אלהים את שני המארת הגדלים. ויעש - רבוי ותקון של הכל פראוי. את שני המארת הגדלים - בהתקלה בחבור אחד. סוד זה השם השלם יחד הוי"ה אלהים, אף על גב שאינו בגלוי אלא בדרך נסתר. הגדלים - שנבראו [נ"א שנתדלו] בשם זה פזה להקרא בהם השם של הכל. מצפץ מצפץ אלו שמות עליונים של שלש עשרה מדות הרחמים. הגדלים - אלו התגדלו ועולים למעלה, בגלל שהם עליונים מסוד עליון, ועולים לתועלת העולם שמקים בהם העולמות. כמו זה שני המארת, שניהם כאחד עולים בגדלות אחת.

דקיק וזכין איהו כההיא נקודה קדמא טמיר וגניז. ההוא היכל אתפשט פשיטו אור קדמא. וההוא פשיטו איהו לבושא לההוא היכל דקיק וזכין פנימא יתיר. מבאן ולהלאה אתפשט דא בדא ואתלבש דא בדא. עד דאשתכח דא לבושא לדא ודא לדא. דא מוחא ודא קליפה. ואף על גב דדא לבושא. אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא. וכלא כגוונא דא אתעביד הכי לתתא. עד פי בצלם דא איהו בר נש בהאי עלמא מוחא וקליפה רוחא וגופא. וכלא איהו תקונא דעלמא.

בר הות סיהרא בשמשא בדבקותא חדא, הות סיהרא בנהירו. כיון דאתפרשא מן שמשא ואתפקדת על (כל) חילהא, אזעירת גרמה, אזעירת נהורא. ואתברון קליפין על קליפין לגניזו דמוחא. וכלא תקונא דמוחא. ועל דא יהי מארת חסר (כתוב). וכל דא לתקונא דעלמא. ודא הוא דכתיב להאיר על הארץ:

ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים ויעש רבויא ותקונא דכלא כדקא יאות. את שני המאורות הגדולים בקדמיתא בחבורא חדא. רזא דא שמא שלים פחדא יהו"ה אלהים אף על גב דלא איהו באתגליא אלא בארחה סתים. הגדולים דאתבריאנו (נ"א דאתבריאנו) בשמא דא כדא לאתקרי בהו שמא דכלא. מצפץ מצפץ אליון שמקון עלאין דתליסר מכילן דרחמי. הגדולים, אליון אתבריאנו וסלקין לעילא. בגין דאנון עלאין מרזא עלאה וסלקין לתועלתא דעלמא דאתקיימא בהון עלמין. כגוונא דא שני המאורות תרווייהו כחדא סליקו ברבותא חדא.

רָא אֶת־יִשְׁבַּע סִיְהָרָא לְגַבֵּי שְׁמַשָּׁא. דָּא
 אַכְסִיף מִקְמֵי דָא. סִיְהָרָא אָמְרָה (שיר השירים)
 אֵיכָה תִרְעָה. שְׁמַשָּׁא אָמְרָה (שם) אֵיכָה
 תְּרַבִּיץ בְּצִהְרִים. שְׂרָגָא זְעִירָא אֵיכָדִין צִהִיר
 בְּצִהְרִים. (שם) שְׁלֵמָה אֶהְיֶה כְּעוֹטֵיָה אֵיכָדִין
 בְּכִסּוּפָא. פְּדִין אֲזַעִירַת גְּרָמָה לְמַהוּי רִישָׁא
 לְתַתָּאי. דְּכַתִּיב צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֹּאן. אָמַר
 לָהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זִילִי וְאֲזַעִירִי גְרָמָךְ.
 וּמַתְמָן לִית לָהּ נְהוּרָא בַר מִשְׁמַשָּׁא.

דְּבַקְדְּמִיתָא הוּוּ יִתְבִי כְּחֻדָּא
 בְּשִׁקּוּלָא. לְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרָמָה בְּכָל אַנּוּן
 דְּרָגִין דִּילָהּ, אַף עַל גַּב דְּאִיהִי רִישָׁא
 עֲלִיָּהּ. דְּהָא לִית אַתְתָּא בְּרַבּוּיָא בַר
 בְּבַעֲלָהּ פְּחֻדָּא. אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל יְהוּ"ה.
 וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטָן אֱלֹהִיִּים סוּף כָּל דְּרָגִין
 סוּפָא דְּמַחְשְׁבָהּ. בְּקֻדְמִיתָא אַתְרֵשִׁים אִיהוּ
 לְעִילָא בְּאַתּוּן דְּשְׁמָא קִדְשָׁא, אֶת רְבִיעָאָה
 דִּילָהּ. וּלְבַתֵּר אֲזַעִירַת גְּרָמָה לְאַתְקֵרִי
 בְּשְׁמָא דְּאֱלֹהִים.

וְעַם כָּל דָּא סִלְקָא לְכָל סְטֵרִין לְעִיל בְּאֶת ה'
 בְּחַבּוּרָא דְּאַתּוּן דְּשְׁמָא קִדְשָׁא. לְבַתֵּר
 אַתְפְּשְׁטוּ דְּרָגִין מְסֻטְרָא דָּא וּמְסֻטְרָא דָּא.
 דְּרָגִין דְּאַתְפְּשְׁטוּ מְסֻטְרָא דְּלַעֲלִיל (דלעלא) אַקְרוּן
 מְמַשְׁלַת הַיּוֹם. דְּרָגִין דְּאַתְפְּשְׁטוּן מְסֻטְרָא
 דְּתַתָּא (דלחמא) אַקְרוּן מְמַשְׁלַת הַלֵּילָהּ. וְאֶת
 הַכּוֹכָבִים שְׂאֵר חִילִין (חילין) וּמְשִׁירִין דְּלִית
 לוֹן חוּשְׁפְּנָא דְּכֻלְהוּ תְּלִין בְּהוּא רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם
 אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ. דָּא
 אָרֶץ עֲלָאָה לְתַתָּא כְּדוּגְמָא דָּא חֵי הַעוֹלָמִים.
 וְדָא לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ דָּא אָרֶץ תַּתָּאָה
 כְּדוּגְמָא דְּלַעֲלִיל.

וְעַם כָּל זֶה עוֹלָה לְכָל הַצְּדָדִים
 לְמַעְלָה בְּאוֹת ה' בְּחַבּוּר
 הַאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. אַחַר
 כֵּן הַתְּפִשְׁטוּ דְּרָגוֹת מְצַד זֶה
 וּמְצַד זֶה. הַדְּרָגוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ
 מְצַד שְׁלֵמַעְלָה נִקְרְאוּ מְמַשְׁלַת
 הַיּוֹם, וְהַדְּרָגוֹת שֶׁהַתְּפִשְׁטוּ מְצַד
 שְׁלֵמַטָּה נִקְרְאוּ מְמַשְׁלַת הַלַּיְלָה.
 וְאֵת הַכּוֹכָבִים - שְׂאֵר הַצְּבָאוֹת
 וְהַמַּחְנוֹת שְׂאִין לָהֶם חֻשְׁבוֹן,
 שְׁכֵלֶם תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם חֵי הַעוֹלָמִים, שְׁכַתּוּב
 וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם. לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ - זֶה
 אָרֶץ הַעֲלִיוֹנָה לְמַטָּה, כְּדוּגְמָא זֶה
 חֵי הַעוֹלָמִים. וְזֶה לְהָאִיר עַל
 הָאָרֶץ, זֶה אָרֶץ הַתַּחְתּוֹנָה כְּדוּגְמָא
 שְׁלֵמַעְלָה.

מלכותא דדוד. אתתקן ביומא דא (נדא הוא) רגלא וסמכא רביעאה דכורסייא, אתתקנו אתון ואתיישרו על דוכתייהו. ועם כל דא, עד יום שתיתאה דאתתקן דיוקנא דאדם תקונא כדקא יאות לא אתיישב בדוכתייהו. וכדין אתתקן פורסייא עלאה וכורסייא תתאה. ועלמין פלהו אתיישבו בדוכתייהו. ואתון פלהו אתתקנן (דף כ"ע"ב) על גלגלוי בפשיטו דטופסירא דקוטררא.

ויומא רביעאה איהו יומא מאיס מבונים כמה דאת אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים. הדא הוא דכתיב, בני אמי נחרו בי. דהרי אורה זו הקטינה עצמה והאור שלה, והקלפות נתקנו על מקומם. כל אותם המאורות שמאירים, כלם תלויים ברקיע השמים הזה להתקין בהם כפא דוד (מלכות).

המאורות הללו מצירים ציור שלמטה להתקין ציור של כלם שהם בכלל של אדם, ציור פנימי. שכל ציור פנימי נקרא כף. ומכאן שכל ציור שנכלל בהתפשטות זו נקרא אדם. זהו שפתוב (יחזקאל לד) אדם אתם, אתם קרויים אדם ולא שאר עמים עפ"ם.

וכך רוח נקראת אדם. רוח של צד קדשה גופו הוא לבוש של אדם, ועל זה כתוב (איוב י) עור ובשר תלבישני וגו'. בשר של אדם הוא לבוש. ובכל מקום כתוב בשר אדם, אדם לפנים. בשר, לבוש האדם גופו. רוחות שלמטה שנתכים בהתוף של רוח זו הצטירו ממנו ציורים שהתלבשו בלבוש אחר, כמו ציור של בהמות טהורות, (דברים יד) שור שה כבשים ושה עזים איל וצבי ויחמור וגו'. אותם שצריכים להכלל בלבוש של

ויומא רביעאה איהו יומא מאיס מבונים כמה דאת אמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים. הדא הוא דכתיב, בני אמי נחרו בי. דהא נהורא דא אזעירת גרמה ונהירו דילה. וקליפין אתקנו על דוכתייהו. כל אנון נהורין דנהרן פלהו תליין בהאי רקיע השמים לאתקנא בהו כורסייא דדוד. אלון נהורין מצירין ציורא דלתתא לאתקנא ציורא דכלהו דאנון בכללא דאדם ציורא פנימאה. דכל ציורא פנימאה אקרי הכי. ומהכא כל ציורא דאתכליל באתפשטו דא אקרי אדם. הדא הוא דכתיב, (יחזקאל לד) אדם אתם. אתם קרוין אדם ולא שאר עמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות.

וכך רוחא אקרי אדם. רוחא דסטר קדישא גופא דילה לבושא (דאדם) איהו. ועל דא כתיב, (איוב י) עור ובשר תלבישני וגו' בשרא דאדם לבושא איהו. ובכל אתר פתיב בשר אדם, אדם לגו. בשר לבושא דאדם גופא דילה. טסירין דלתתא דאתתוף בהתוכא דרוחא דא. אצטיירו מגייה ציורין דאתלבשן בלבושא אחרא. פגון ציורא דבעירי דכין (דברים יד) שור שה כבשים ושה עזים איל וצבי ויחמור וגו' אנון דבעין לאתכללא בלבושא

וכך רוחא אקרי אדם. רוחא דסטר קדישא גופא דילה לבושא (דאדם) איהו. ועל דא כתיב, (איוב י) עור ובשר תלבישני וגו' בשרא דאדם לבושא איהו. ובכל אתר פתיב בשר אדם, אדם לגו. בשר לבושא דאדם גופא דילה. טסירין דלתתא דאתתוף בהתוכא דרוחא דא. אצטיירו מגייה ציורין דאתלבשן בלבושא אחרא. פגון ציורא דבעירי דכין (דברים יד) שור שה כבשים ושה עזים איל וצבי ויחמור וגו' אנון דבעין לאתכללא בלבושא

אָדָם, אוֹתוֹ רוּחַ פְּנִימִי שֶׁל אוֹתָם צְדָדִים [ס"א ציורים] עוֹלָה בְּאוֹתוֹ שֶׁם שְׁנֵקְרָא בוֹ גּוֹפוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁם בֶּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר הוּא פְּנִימִי שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף. הַבֶּשֶׂר שֶׁלוֹ לְבוּשׁ, וְכֵן כָּלֵם.

כְּמוֹ זֶה בְּצַד הָאֲחֵר הַטְּמָא, רוּחַ שֶׁהַתַּפְשׁוּטָה בִּשְׂאָר עֲמִים עוֹבְדֵי עֲבוֹרִים יוֹצֵאת מִצַּד טְמָאָה שְׂאִינוֹ אָדָם. וּמִשׁוֹם כֶּף לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם זֶה. הַשֵּׁם שֶׁל אוֹתוֹ רוּחַ טְמָא לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם שֶׁל אָדָם וְאִין בוֹ חֵלֶק. הַגּוֹף שֶׁלוֹ לְבוּשׁ שֶׁל אוֹתוֹ טְמָא, בֶּשֶׂר טְמָא יִטְמָא לְתוֹף בֶּשֶׂר לְבוּשׁוֹ. מִשׁוֹם כֶּף, בְּעוֹד שְׁשׁוּרָה אוֹתוֹ רוּחַ בְּאוֹתוֹ גּוֹף נִקְרָא טְמָא. יוֹצֵא רוּחַ מְאוֹתוֹ הִלְבוּשׁ - לֹא נִקְרָא טְמָא וְלֹא עוֹלָה אוֹתוֹ לְבוּשׁ בְּשֵׁם.

הַרוּחוֹת לְמִטָּה שְׁנֹתֵכִים בְּהַתּוֹף שֶׁל רוּחַ זוֹ מְצַטְיִרִים מִמֶּנּוּ צִיּוּרִים שְׁמַתְלִבְשִׁים בְּלְבוּשׁ אֲחֵר כְּמוֹ צִיּוּרֵי בְּהֵמוֹת טְמָאוֹת, וְהַתּוֹרָה פְּתַחָה בָּהֶם (ויקרא י"א) וְזֶה לָכֶם הַטְּמָא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַצֵּד, רוּחַ עוֹלָה בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם הַגּוֹף הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְהַגּוֹף נִקְרָא בֶּשֶׂר חֲזִיר, חֲזִיר לְתוֹף בֶּשֶׂר הִלְבוּשׁ שֶׁלוֹ. וְלִכֵּן שְׁנֵי הַצְּדָדִים הִלְלוּ נִפְרָדִים. אֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוּד אָדָם, וְאֵלֶּה נִכְלָלוּ בְּסוּד שֶׁל טְמָא. כָּל מִין הוֹלֵף לְמִינוֹ וְחוֹזֵר לְמִינוֹ.

הַמְּאוֹרוֹת הַעֲלוּנִים שְׂמֵאִירִים, מְאִירִים בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ', לְצִיר לְמִטָּה צִיּוּרִים כְּרֵאוּי, שְׁכַתּוֹב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' וְלְמִשׁוֹל בְּיוֹם וּבְלֵילָה. שֶׁלְטוֹן שֶׁל שְׁנֵי אוֹרוֹת אֵלֶּה זֶהוּ שֶׁלְטוֹן כְּרֵאוּי.

הַמְּאוֹר הַגְּדוֹל שֶׁלְטוֹנוֹ בְּיוֹם,

דְּאָדָם הֵהוּא רוּחָא פְּנִימָאָה דְּאֲנוּן סְטָרִין (ס"א ציורים), סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא דְּאֲתַקְרִי בְּהַ גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׂא דְּהֵהוּא שְׂמָא בְּשֶׂר שׁוֹר. שׁוֹר אִיהוּ פְּנִימָאָה דְּהֵהוּא גּוֹפָא. בְּשֶׂר דִּילִיָּה לְבוּשָׂא. וְכֵן כְּלָהוּ.

בְּגוֹזְנָא דָּא בְּסְטָרָא אֲחֵרָא מְסֻאָבָא, רוּחָא דְּאֲתַפְשֵׁט בִּשְׂאָר עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת נִפְקָא מִסְטָרָא דְּמְסֻאָבוֹ לָאו אִיהוּ אָדָם. וּבְגִין כֶּף לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דָּא. שְׂמָא דְּהֵהוּא רוּחָא טְמָא לֹא סְלִיק בְּשְׂמָא דְּאָדָם וְלִית בֵּיהַ חוּלְקָא. גּוֹפָא דִּילִיָּה לְבוּשָׂא דְּהֵהוּא טְמָא בְּשֶׂר טְמָא יִטְמָא לְגוֹ בְּשֶׂר לְבוּשָׂא דִּילִיָּה, בְּגִין כֶּף בְּעוֹד דְּשָׂרֵי הֵהוּא רוּחָא בְּהֵהוּא גּוֹפָא אֲתַקְרִי טְמָא. נִפְקַר רוּחָא מְהֵהוּא לְבוּשָׂא לָאו אֲקִרֵי טְמָא וְלֹא סְלִיק הֵהוּא לְבוּשָׂא בְּשְׂמָא. טְסִירִין לְתַתָּא דְּאֲתַהֲתַן בְּהַתּוֹכָא דְּרוּחָא דָּא. אֲצַטְיִרִין מְנִיָּה צִיּוּרִין דְּאֲתַלְבְּשֵׁן בְּלְבוּשָׂא אֲחֵרָא כְּגוֹן צִיּוּרֵי בְּעִירֵי מְסֻאָבֵי. וְאוּרִיָּתָא פְּתַח בְּהוּ (ויקרא י"א) וְזֶה לָכֶם הַטְּמָא. כְּגוֹן חֲזִיר וְעוֹפֵי וּבְעִירֵי דְּהֵהוּא סְטָרָא רוּחָא סְלִיק בְּהֵהוּא שְׂמָא גּוֹפָא לְבוּשָׂא דִּילִיָּה. וּגּוֹפָא בֶּשֶׂר חֲזִיר אֲקִרֵי. חֲזִיר לְגוֹ בְּשָׂרָא לְבוּשָׂא דִּילִיָּה. וּבְגִין כֶּף אֵלִין תְּרִין סְטָרִין מִתְפָּרְשֵׁן. אֵלִין אֲתַפְלִילוּ בְּרִזָּא דְּאָדָם. וְאֵלִין אֲתַפְלִילוּ בְּרִזָּא דְּטְמָא. כָּל זֵינָא אֲזִיל לְזֵינִיָּה וְאֲתַהֲדֵר לְזֵינִיָּה.

נְהוּרִין עֲלֵאִין דְּקָא מְנַהֲרִין נְהוּרִין בְּהֵהוּא רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ' לְאֲצַטְיִרָא לְתַתָּא צִיּוּרִין כְּדָקָא חֲזִי. דְּכַתִּיב וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם וְכוּ'. וְלְמִשׁוֹל בְּיוֹם וּבְלֵילָה. שֶׁלְטוֹנוֹ דְּתְרִין נְהוּרִין דָּא אִיהוּ שֶׁלְטוֹנוֹ כְּדָקָא חֲזִי.

מְאוֹר גְּדוֹל שֶׁלְטוֹנוֹ בְּימָמָא. מְאוֹר קָטָן שֶׁלְטוֹנוֹ בְּלֵילָא. וְרִזָּא דָּא מְהָכָא

שֶׁלְטָנוּתָא דְדְכוּרָא בִימְמָא לְמִנְאָה (נ"א לְמִלְאָה) בֵּיתִיהָ דְאַצְטְרִיךְ וּלְאַעְלָא בֵּיהַ טְרַפָּא וּמְזוּנָא. פִּינּוּן דְעָאל לִילְיָא וְנוֹקְבָא נְקִיט פְּלָא לִית שׁוּלְטָנוּ דְבֵיתָא בַר בְּנוֹקְבָא, דְהָא כְּדִין שֶׁלְטָנוּ דִּילָהּ (וְלֹא דְדְכוּרָא) דְכִתְיִב, (מְשַׁלֵּי לֹא) וּתְקָם בְּעוּד לִילָהּ וּתְתֵן טְרַף לְבֵיתָהּ. הִיא וְלֹא הוּא. מְמַשְׁלֵת הַיּוֹם דְדְכוּרָא. מְמַשְׁלֵת הַלַּיְלָה דְנוֹקְבָא.

מאור קטן שלטונו בלילה. וסוד זה, מכאן שלטון הזכר ביום לצוות (נ"א למלא) לביתו בכל מה שצריך ולהכניס בו טרף ומזון. פינן שנכנס הלילה והנקבה לזקחת הכל, אין שלטון הבית - רק בנקבה, שהרי אז השלטון שלה (ולא של הזכר), שפתיב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה. היא ולא הוא. ממשלת היום של הזכר, וממשלת הלילה של הנקבה.

(מאור גדול דא הוא שמשא ואית ביה תרין עשר פתחין. אית ביה תרי עשר שעתי. ושמשא שליט על יומא. מאור קטן אית ביה תרי עשר פתחין ודא סיהרא ושליטא על ליליא. וליליא אית ביה תריסר שעתי. ועל דא ביום ההוא ויהי יי אחר ושמו אחר. שמשא ותריסר פתחין אהעבידו י"ג מילין דרחמי. ליל סיהרא ותריסר פתחין ואתעבידו י"ג ואתעבידו שמשא וסיהרא חד. ויום ולילה אחר. תדא הוא דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחר ויהי דא לעילא). ואת הפוככים. פינן דנוקבא פקידת ביתא ואתפניסת לבעלה לית שולטנו לביתא אלא לעולמתן דאשתארן בביתא לאתקנא כל תקוני ביתא. ובתר אתהדר ביתא לשלטנו דדכורא ביממא כלא כדקא חזי:

(מאור גדול זהו השמש, ויש בו שנים עשר פתחים, יש בו שנים עשרה שעות, ושמש שולט על היום. המאור הקטן יש בו שנים עשר פתחים, וזו הלכנה, ושולטת על הלילה, ובלילה יש שנים עשרה שעות, ועל זה ביום ההוא יהיה ה' אחר ושמו אחר. השמש ושנים עשר פתחים נעשים שלש עשרה מדות הרחמים. ליל הלכנה ושנים עשר פתחים ונעשו שלשה עשר. ונעשו השמש והלכנה אחר, ויום ולילה אחר. זהו שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחר, וסוד זה למעלה). ואת הפוככים - פינן שהנקבה פוקדת את הבית ומתפנסת לבעלה, אין שלטון לבית אלא רק לעלמות שנשארו בבית להתקין כל תקוני הבית, ואחר כך חוזר הבית לשלטון הזכר ביום, והכל פראוי.

ויעש אלהים את שני המאורות. דא מאור ודא מאור. בגין כן אנון נהורין דסלקי לעילא אקרון מאורי אור. ואנון נהורין דנחתו לתתא אקרון מאורי אש דאנון דרגין לתתא ושליטי כל יומוי דחול. ועל דא כד נפיק שפתא מברכין על שרגא דהא אתיהיב לון רשו לשלטאה. אצבעאן דבר נש אנון סתרא דדרגין ורזין דלעילא, ואית בהו פנימאין ואחורים. אחורים אנון לבר ואנון רמז לטופרין דאצבען. ובגין כן אית (דף כא ב"ב) רשו לאסתפלא בטופרין במוצאי שבת דהא נהרין מההוא שרגא ונהרין מההוא אש לשלטאה.

ויעש אלהים את שני המארות. זה מאור וזה מאור. משום כן אותם מאורות שעולים למעלה נקראים מאורי אור, ואותם מאורות שירדו למטה נקראים מאורי אש, שהם דרגות למטה ושולטים כל ימי החל. ועל כן, כשהשבת יוצאת, מברכים על גר, שהרי נתנה להם רשות לשלט. האצבעות של בן אדם הם סתר של דרגות וסודות שלמעלה, ויש בהם פנימיים ואחוריים. אחוריים הם לחוץ, והם רמז לצפוני האצבעות.

ולכן יש רשות להסתכל בצפרנים במוצאי שבת, שהרי מאירים מאותו הנר ומאירים מאותה אש לשלט.

אֲלֵה נְרָאִים. אֲצַבְעוֹת שֶׁל בְּפָנִים
 אֵין רְשׁוֹת לְהִרְאוֹת בְּאוֹתוֹ נֵר,
 שְׁהָרִי מְלַמְעֵלָה מְאִירִים וְנִקְרָאִים
 פָּנִים פְּנִימִיּוֹת. וְזֶה סוּד וְרֵאִית
 אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. שְׁלֹא
 יִסְתַּכַּל בֶּן אָדָם בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת
 בְּאֲצַבְעוֹת לְפָנִים בְּשַׁעֲה שְׁאוֹמֵר
 בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת
 אַחֲרֵי - אֵלוֹ פָּנִים שֶׁל בַּחוּץ
 שְׁנִרְמָזוּ בְּצַפְרֵינִים. (ס) וּפְנֵי לֹא
 יֵרָאוּ - אֵלוֹ הָאֲצַבְעוֹת לְפָנִים.
 אֵלֶּה שׁוֹלְטִים בְּשַׁבַּת, וְאֵלֶּה
 שׁוֹלְטִים בַּחֹל.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שׁוֹלֵט לְבָדוֹ בְּאוֹתָם פָּנִים
 פְּנִימִיִּים עַל כִּפְסֵי כְבוֹדוֹ, וְכֻלָּם
 נִכְלָלִים בּוֹ וְהַשְׁלֵטוֹן הוּא שְׁלוֹ.
 וְלִכֵּן מוֹרִישׁ מְנוּחָה לְכָל
 הָעוֹלָמוֹת, וְיִוְרָשִׁים יִרְשֶׁה זֶה
 הָעָם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שְׁנִקְרָאִים עִם
 אֶחָד בְּאַרְץ. מְאוּרֵי אֹר מִצַּד
 הַיָּמִין שֶׁהוּא אֹר רֵאשׁוֹן שֶׁהִיא
 בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן. שְׁבִיּוֹם הַשַּׁבָּת
 מְאִירִים אוֹתָם מְאוּרֵי אֹר
 בְּלִבְדָם וְשׁוֹלְטִים, וּמֵהֶם מְאִירִים
 כָּלֵם לְמַטָּה.

וּבְשִׁיּוֹצֵאת שַׁבַּת, נִגְנְזִים [אוֹתָם]
 מְאוּרֵי אֹר שְׁלֹא מְתַגַּלִּים,
 וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שׁוֹלְטִים כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד עַל מְקוֹמָם. מְתֵי שׁוֹלְטִים
 בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת? עַד עָרֵב יוֹם
 הַשַּׁבָּת. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְהִיּוֹת
 מוֹאֲרִים מְאוֹתוֹ הַנֵּר בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב, שְׁלֹא יִכּוֹלָה
 הָעֵינַן לְשַׁלֵּט בָּהֶם בְּגִלְל שֶׁהֵם
 רְצוּא וְשׁוּב. חַיּוֹת שְׁמִתְגַּלּוֹת הֵם
 שֶׁל אוֹתוֹ הָאוֹפֵן נִמְצָא בְּתוֹכָם,
 וּמִיָּהוּ זֶה? מִטְטְרוּן, שֶׁהוּא
 גְּדוֹל וְנִכְבָּד מִשָּׂאֵר אֵלֶּה [כ"א
 הַצְּבָאוֹת], וְעַלְיוֹן חֲמֵשׁ מְאוֹת
 פָּרְסוֹת. חַיּוֹת שְׁמִסְתְּרוֹת הֵן
 [בְּרִבּוּעוֹת] תַּחַת שְׁתֵּי אוֹתֵיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 שְׁמִתְפַּסּוֹת. י"ה אוֹתֵיּוֹת שׁוֹלְטוֹת

אֲלֵין אֶתְחַזֵּיין, אֲצַבְעָאן לְגוֹ לֹא אֵית רְשׁוֹ
 לְאֶתְחַזֵּיִיא בְּהֵוֹא שְׁרָגָא דְהָא מְלַעִילָא
 נְהָרִין וְאֶקְרוּן פָּנִים פְּנִימָאִין. וְרִזָּא דָא וְרֵאִית
 אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָאוּ. דְלֹא יִסְתַּכַּל בְּרֵשׁ
 בְּמוֹצְאֵי שַׁבַּת בְּאֲצַבְעָן לְגוֹ בְּשַׁעֲתָא דְאָמֵר
 בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְרֵאִית אֶת אַחֲרֵי אֲלֵין
 פָּנִים דְלִבְר דְאֶתְרִמִּיזוּ בְטוּפְרֵי. (ס) וּפְנֵי לֹא
 יֵרָאוּ אֲלֵין אֲצַבְעָאן לְגוֹ. אֲלֵין שְׁלֵטִי בְּשַׁבַּתָא
 וְאֲלֵין שְׁלֵטִי בַּחֹל.

וּבְיוֹמָא דְשַׁבַּתָא קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא שְׁלֵט
 בְּלַחֲדוּדֵי בְּאַנּוֹן פָּנִים פְּנִימָאִין עַל
 פְּרִסֵי (ה) יִקְרִיָה וְכֻלְהוּ אֶתְפְּלִילֵן בֵּיה
 וְשְׁלֵטְנוּתָא דִּילִיָּה אִיהוּ. וּבְגִין כֶּף אַחֲסִין
 נִיּוּחָא לְכָל עַלְמִין. וְיִרְתִּין יִרוּתָא דִּיוֹמָא דָא
 עִמָּא קְדִישָׁא דְאֶקְרוּן עִמָּא חַד בְּאַרְעָא.
 מְאוּרֵי אֹר מְסֻטְרָא דִּימִינָא דְאִיהוּ אֹר
 קְדָמָה דְהוּא בְּיוֹמָא קְדָמָה. דְבְּיוֹמָא
 דְשַׁבַּתָא נְהָרִין אַנּוֹן מְאוּרֵי אֹר בְּלַחֲדוּדֵיהוּ
 וְשְׁלֵטִין. וּמִנֵּיהוּ נְהָרִין כֻּלְהוּ לְתַתָּא.

וְכַד נְפִיק שַׁבַּתָא גְּנִיזִין (אנני) מְאוּרֵי אֹר דְלֹא
 אֶתְגַּלְיִין. וּמְאוּרֵי הָאֵשׁ שְׁלֵטִין כָּל חַד
 וְחַד עַל דּוּכְתֵייהוּ. אִימְתֵי שְׁלֵטִין בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת עַד מְעַלֵי יוֹמָא דְשַׁבַּתָא. וְעַל דָּא
 אֲצַטְרִיכוּ לְאֶתְנַהֵרָא מֵהֵוֹא שְׁרָגָא בְּמוֹצְאֵי
 שַׁבַּת.

וְהַחַיּוֹת רְצוּא וְשׁוּב. דְלֹא יִכּוֹל עֵינָא לְמַשְׁלֵט
 בְּהוּ בְּגִין דְאַנּוֹן רְצוּא וְשׁוּב. חַיּוֹת
 דְאֶתְגַּלְיִין אַנּוֹן דְהֵוֹא אוֹפֵן קָאִים בְּגוּוֹיָהוּ,
 וּמֵאֵן אִיהוּ דָא מִטְטְרוּן דְאִיהוּ רַב וְיִקְרִי
 מִשָּׂאֵר אֲלֵין (כ"א תִּלְיִין), וְעַלְאָה חֲמֵשׁ מְאָה
 פְּרִסֵי. חַיּוֹת דְמִטְמָרְן אַנּוֹן (רְבִיעָאן) תַּחַת תַּרְיִן
 אֶתְוֹן עַלְאִין דְאֶתְפְּסִיין. י"ה אֶתְוֹן שְׁלֵטִין
 עַל ו"ה. אֲלֵין רְתִיכָא לְאֲלֵין. וְהֵוֹא טְמִירָא

על ו"ה. אלה מרכבה לאלה. ואותו הטמיר של כל הטמירים שלא נודע כלל שולט על הכל ורוכב על הכל. החיות שמתגלות הם למטה תחת אלה העליונות שנסתרות ומוארות מהן, ומתנהגים בגללם.

החיות העליונות כלן כלולות ברקיע השמים, ועליהם כתוב יהי מארת ברקיע השמים, והיו למארת ברקיע השמים. כלם תלויים באותו רקיע השמים. הרקיע שעל גבי החיות, זה אותו שכתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי הסיה רקיע פועין הקרח. זה אותו קדמון (נ"א ה' קדמון).

שְׁהָרִי מִשֵּׁם וְהִלָּאָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהִסְתַּפֵּל וְלִדְעַת. מִה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהוּא נִסְתָּר בְּמַחְשָׁבָה, וּמַחְשַׁבַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא טְמִירָה וְנִסְתָּרָת עֲלִיוֹנָה. מַחְשַׁבַת בֵּן הָאָדָם בְּכָל הָעוֹלָם [לא יבול] לְהִתְדַבֵּק וְלִדְעַת אוֹתָהּ. דְּבָרִים הַתְּלוּיִים בְּמַחְשָׁבָה עֲלִיוֹנָה אֵין מִי שְׁיִכּוּל לְהַשִּׁיג אוֹתָם. הַמַּחְשָׁבָה [עֲלִיוֹנָה] מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּפֹה וְכַמָּה. לְפָנִים מִהַמַּחְשָׁבָה מִיְהוּ שְׁעוֹשָׂה רְעִיוֹנוֹת? שְׁהָרִי אֵין הַשְּׂכָלָה לְשָׂאֵל, וְכָל שֶׁכֵּן לִדְעַת.

בְּאִי"ן סו"ף אֵין בּוֹ רֶשֶׁם כָּלָל, וּשְׂאֵלָה לֹא תְלוּיָהּ בּוֹ, וְלֹא רְעִיוֹן לְהִסְתַּפֵּלוֹת הַמַּחְשָׁבָה כָּלָל. מִתּוֹךְ נִסְתָּר הַנִּסְתָּר, מֵרֹאשׁ תַּחֲתִית שֶׁל הָאֵין סו"ף, מֵאִיר אֹר דְּקִיק וְלֹא יְדוּע, נִסְתָּר בְּסִתָּר (נ"א בְּרֶשֶׁם) כְּחַד הַמַּחֲט. סוּד נִסְתָּר שֶׁל הַמַּחְשָׁבָה לֹא יְדוּע, עַד שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ אֹר. בְּמִקּוֹם שִׁישׁ בּוֹ רְשׁוּמִים שֶׁל כָּל הָאוֹתוֹת, מִשֵּׁם יוֹצְאִים.

בְּרֹאשׁ הַכֹּל. א רֹאשׁ וְסו"ף שֶׁל כָּל הַדְּרָגוֹת. הַרֶשֶׁם שֶׁנֶּרְשָׁמִים בּוֹ בּוֹ דְמוֹת רְבוּת, אֵינוֹ אֶלָּא אֶחָד.

לְכָל טְמִירִין דְּלֹא אֶתִידַע כָּלָל שְׁלִיט עַל כֹּלָּא וְרֹכֵיב עַל כֹּלָּא. חִיּוֹת דְּאֶתְגַּלְיִין אֲנוּן לְתַתָּא תַּחֲתוֹת אֵלִין עֲלָאִין דְּמִטְמָרן, וְאֶתְנַהֲרן מִבְּנִייהוּ, וְנִטְלִין בְּגִינְיִיהוּ.

חִיּוֹת עֲלָאִין כְּלִיזְן בְּרִקִיעַ הַשְּׁמַיִם. וְעֲלִייהוּ כְּתִיב יְהִי מְאֹרֵת בְּרִקִיעַ הַשְּׁמַיִם וְהָיוּ לְמְאֹרֵת בְּרִקִיעַ הַשְּׁמַיִם. כְּלִיזְן תְּלִיין בְּהִיּוּא רְקִיעַ הַשְּׁמַיִם. רְקִיעַ שְׁעַל גְּבִי חִיּוֹת דָּא הִיּוּא דְכְּתִיב, (יחזקאל א) וְדָמוֹת עַל רְאשֵׁי הַחִיָּה רְקִיעַ פְּעִין הַקֶּרַח דָּא הִיּוּא קְדָמוֹן (נ"א ה' קדמון).

דְּהָא מִתְמָן וְלְהִלָּאָה לִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַסְתַּכְּלָא וְלִמְנַדַּע. מָאִי טַעְמָא מִשׁוּם דְּאִיְהוּ סְתִים בְּמַחְשָׁבָה. וּמַחְשָׁבָה דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טְמִירָא סְתִימָא עֲלָאָה. מַחְשָׁבָה דְּבַר נֶשׁ בְּכָל עֲלָמָא (ס"א לא יביל) לְאַתְדַּבְּקָא וְלִמְנַדַּע לָהּ. מִלִּין דְּתְלִיין בְּמַחְשָׁבָה עֲלָאָה לִית מָאן דְּיִכִּיל לְאַתְדַּבְּקָא לוּן. מַחְשָׁבָה (עֲלָאָה) מִמֶּשׁ עַל אַחַת כְּפֹה וְכַמָּה. לְגוֹ מִן מַחְשָׁבָה מָאן אִיְהוּ דְּעֵבִיד רְעִיוֹנִי. דְּהָא לִית סוּכְלָתְנוּ לְמִשְׂאֵל כָּל שֶׁכֵּן לְמִנְדַּע.

אִי"ן סו"ף לִית בֵּיהּ רְשׁוּמָא כָּלָל וְלֹא תְלִיא שְׂאֵלְתָא בֵּיהּ וְלֹא רְעִיוֹנָא לְאַסְתַּכְּלוֹתָא דְּמַחְשָׁבָה כָּלָל. מְגוֹ סְתִימָא דְּסְתִימָא, מְרִישׁ נְחִיתוֹ דְּאֵין סו"ף, נְהִיר נְהִירוֹ דְּקִיק וְלֹא יְדִיעַ. סְתִים בְּסְתִימוֹ (נ"א בְּרֶשֶׁמוֹ) פְּחִדוּדָא דְּמַחְטָא. רְזָא סְתִימָא דְּמַחְשָׁבָה לֹא יְדִיעַ עַד דְּאֶתְפַּשֵּׁט נְהִירוֹ מִגְּיָה. בְּאַתְרֵהּ דְּאִית בֵּיהּ רְשִׁימִין דְּאֶתְוּוֹן כְּלִיזְן. מִתְמָן נִכְקָן.

בְּרִישׁ כֹּלָּא. א רִישָׁא וְסוּפָא דְּכָל הַדְּרָגִין. רְשִׁימוֹ דְּאֶתְרִשִׁים בֵּיהּ הַדְּרָגִין כְּלִיזְן.

כָּל הַדְּרָגוֹת, וְלֹא נִקְרָא אֶלָּא אֶחָד. לְהִרְאוֹת שְׂאֵף עַל גַּב שִׁישׁ

וְדָאֵי הִיא הָאוֹת שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים תְּלוּיִים בָּהּ. רֵאשִׁית שֶׁל אֶלֶף, סֵתֵר שֶׁל סוּד הַמַּחְשָׁבָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְאוֹתָהּ הַתְּפֹשְׁטוֹת שֶׁל אוֹתוֹ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן, הַפֶּל נִסְתָּר בְּאוֹתוֹ הָרֵאשׁ. בְּגִלְל שְׁפִשְׁיוּצָאֵת א' מְרַקֵּיעַ הִזָּה, בְּדַמוֹת שֶׁל סוּד רֵאשׁ הַמַּחְשָׁבָה יוֹצֵאת. בְּאוֹתוֹ אֲמַצַּע שֶׁל אֶלֶף פְּלוּלִים בּוֹ שֵׁשׁ דְּרָגוֹת, סוּד שֶׁל כָּל הַחַיּוֹת הַנִּסְתָּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת [כ"א שְׁעוּלוֹת] [כ"א שְׁתַּלְוִיּוֹת] מִתּוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה.

אוֹר אֶחָד שְׁמַאִיר וְנִגְנֹו, זֶה אוֹר שֶׁל אוֹת ט שֶׁל בְּרֵאשִׁית. חֹם הַיּוֹם שֶׁהִיא יוֹשֵׁב אֲבָרָהֶם פֶּתַח הָאֵהֶל, שֶׁהוּא פֶּתַח מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, וְחֹם הַיּוֹם מַאִיר עַל אוֹתוֹ פֶּתַח וּמַאִיר מִשָּׁם.

שְׁנֵי אוֹר שְׁהוּלָף לְהִיּוֹת חֲשׂוֹף לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. הַסוּד שֶׁל תְּפִלַּת יִצְחָק לְהַתְקִין דְּרָגָה זוֹ, שְׁכַתּוּב (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה לְפָנוֹת עָרֵב. הַסִּתְפָּלוֹת שֶׁל עָרֵב, וְחֲשׂוּכִים כָּלֶם אֲצִלוֹ. בְּפָנוֹת הָעָרֵב הִזָּה הַסִּתְפָּל יִעֲקֹב בְּאוֹתוֹ מִמְּנָה שֶׁל עֶשׂוֹ.

שְׂרִישֵׁי אוֹר שְׁפּוֹלֵל שְׁנֵי אֵלוֹ, אוֹר שְׁמַאִיר בְּרִפּוּאָה, סוּד הַכְּתוּב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדָאֵי כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה זֶהוּ צִלַּע עַל יָרְכוֹ. זֶהוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַר יָרְכוֹ, יָרְכוֹ כְּתוּב וְלֹא יָרְכִיו, זֶה דְּרָגָה רְבִיעִית, שֶׁלֹּא הַתְּנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבֵּא שְׁמוּאֵל, וְעֲלִיו כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א טו) וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו'. אֲזַ נִתְקַן שֶׁהִיא חֲלָשׁ כְּשֶׁהַסִּתְפָּן יִעֲקֹב אֲבִינוּ עִם הַמִּמְנָה שֶׁל עֶשׂוֹ.

וַיִּנַּע בְּכַף יָרְכוֹ. כְּשֶׁבֵּא אֲצֵל יִעֲקֹב, לָקַח כַּח מְאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקָּשָׁה. וַיַּעֲקֹב הִזָּה נִכְלָל בּוֹ

וְלֹא אֶקְרִי אֶלֶא אֶחָד. לְאַחֲזָאָה דְאַף עַל גַּב דְּאִית בֵּיה דְיוֹקְנִין סְגִיִּין לָאו אִיהוּ אֶלֶא חַד. וְדָאֵי אִיהוּ אֶת דְּעֶלְאִין וְתַתְּאִין תְּלִיין בֵּיה. רֵאשִׁיתָא דְאַלֶּף טְמִירוֹ דְרִזָּא דְמַחְשָׁבָה עֲלָאָה. וְהִיא אֶתְפֹּשְׁטוֹ דְהִיא רְקִיעַ עֲלָאָה כְּלֵא סְתִימָה בְּהִיא רִישָׁא. בְּגִין דְכַד נְפִיק א' מִהִיא רְקִיעַ בְּדִיוֹקְנָא דְרִזָּא דְרִישָׁא דְמַחְשָׁבָה נְפָקָא. בְּהִיא אֲמַצְעִיתָא דְאַלֶּף שִׁית דְרָגִין כְּלִילָן בֵּיה רִזָּא דְכִלְהוּ חַיּוֹת טְמִירִין עֲלָאִין (כ"א דְסִלְקוֹ) (כ"א דְתַלְוִיּוֹ) מִגּוֹ מַחְשָׁבָה.

חַד נְהִירוֹ דְנְהִיר וְאַתְגְּנִיו. דְהָא נְהִירוֹ דְאֶת (ט) דְבְרֵאשִׁית (כ"א ב' דְבְרֵאשִׁית). חֹם הַיּוֹם דְהוּא אֲבָרָהֶם יְתִיב פֶּתַח הָאֵהֶל דְאִיהִי פֶתַח מִתְּתָא לְעִילָא. וְחֹם הַיּוֹם נְהִיר עַל הִיא פֶתַח וְנְהִירָא מִתְּתָא.

הַתְּנַבֵּא נְהִירוֹ דְאַזִּיל לְאַתְחַשְׁכָּא לְעַת פְּנוֹת עָרֵב. רִזָּא דְצִלוֹתָא דְיִצְחָק לְאַתְקַנָּא הִיא דְרָגָא דְכְּתִיב, (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה לְפָנוֹת עָרֵב. אֶסְתְּפִלוֹתָא דְעָרֵב וְחֲשׂוּכֵן כְּלָהוּ לְגַבִּיהָ. בְּהִיא פְּנוֹת עָרֵב וְאַסְתְּפִל (נ"א אֶסְתְּפִל) יִעֲקֹב בְּהִיא מִמְנָא דְעֶשׂוֹ. תְּלִיתָאָה נְהִירוֹ דְכִלִּיל תְּרִין (דף כא ע"ב) אֶלִין. נְהִירוֹ דְנְהִיר בְּאַסְוֹתָא. רִזָּא דְכְּתִיב בְּיַעֲקֹב (בראשית לב) וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְגו'. וְדָאֵי כַד אֶתְפָּלִיל בְּהִיא פְּנוֹת עָרֵב. מִכָּאן וְהִלָּאָה זֶהוּ צִלַּע עַל יָרְכוֹ. דָּא אִיהוּ נִצַּח יִשְׂרָאֵל.

עַר יָרְכוֹ יָרְכוֹ כְּתִיב וְלֹא יָרְכִיו, דָּא דְרָגָא רְבִיעִאָה. דְלֵא אֶתְנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתְּתָן עַד דְאַתָּא שְׁמוּאֵל, וְעֲלִיהָ כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל א טו) וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל וְגו', כְּדִין אֶתְקַן דְהוּא חֲלָשָׁא מִכַּד אֶסְתְּפָן יִעֲקֹב אֲבִינוּ בְּמִמְנָא דְעֶשׂוֹ.

וַיִּנַּע בְּכַף יָרְכוֹ כַד אֶתָּא לְגַבִּי דְיַעֲקֹב נִטְל

וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא פִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. לָקַח תְּקַף הַדִּין מִשָּׁם, בְּגִלְל שְׂיִרְף הוּא מַחוּץ לַגּוֹף. שְׂיִעֲקֹב הִיָּה גוֹף, וְגוּפוֹ הִיָּה כְּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׂתֵי דְרָגוֹת בְּסוּד שְׁנֵי אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁלָּקַח תְּקַף מַחוּץ לַגּוֹף, מִיָּד - וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבָּא שְׁמוּאֵל, וְעַל זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שְׁפָתוֹב (במדבר כז) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֶךָ עָלָיו. הוֹד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית. נִצַּח - יָרֵךְ שְׁמַאל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלָכֵן כָּא דוֹד וְכָלֵל אוֹתוֹ בְּיַמִּין, שְׁפָתוֹב (תהלים טו) נְעֻמּוֹת בְּיַמִּינֶךָ נִצַּח. יַמִּינֶךָ לֹא כְּתוּב אֶלֶּא בְּיַמִּינֶךָ. מֵה הַטַּעַם נִחְלָשָׁה יָרֵךְ יַעֲקֹב? בְּגִלְל שֶׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד הַטְּמֵאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כֹחַ, וְהִתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל. וְעַל זֶה כָּא לְהַזְכִּיר שֶׁזָּהוּ יָרֵךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁפָתוֹב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית וְלִבְסוּף.

וְעוֹד, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּלֵל אוֹתוֹ אַחַר כֵּךְ בְּהוֹד, מִתִּי? לְאַחַר שֶׁמִּשַּׁח מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא שְׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּשְׁנֵי צְדָדִים שְׁלֹמְעֵלָה - גַּם הוּא לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁאוֹתָם שְׁנֵי הַצְּדָדִים, וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד, כְּמוֹ שֶׁמִּשַּׁח וְאַהֲרֹן שְׁלֹמְעֵלָה. וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוֹת זוֹ בְּזוֹ, שְׁפָתוֹב (שם טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. שְׁהָרִי שֶׁשָּׂה צְדָדִים נִכְלָלוּ וְאַחֲזוֹת זוֹ בְּזוֹ.

כְּמוֹ שְׁאֵלָה אַחֲזוּזִים, מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל - כֵּךְ גַּם אַחֲזוּזִים יַעֲקֹב מֹשֶׁה וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב בְּעַל הַבַּיִת. מֵת יַעֲקֹב - נִטְלָה מֹשֶׁה אֶת הַבַּיִת, וְצָנָה אוֹתָהּ בְּחַיָּיו. יוֹסֵף

תְּקַפָּא מֵהֵוּא פְּנוֹת עָרֵב בְּדִינָא תְּקִיפָא. וַיַּעֲקֹב הָוָה אֶתְּכַלִּיל בֵּיהּ וְלֹא יָכִיל לֵיהּ. וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכוֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ. נִטְלָה תְּקַפָּא דְּדִינָא מִתַּמָּן. בְּגִין דְּיִרְכָא אִיהוּ לְבַר מַגּוּפָא. דְּיַעֲקֹב גּוּפָא הָוָה, וְגוּפִיהּ הָוָה כְּלִיל בְּרִזָּא דְּתַרִּין דְּרָגִין בְּרִזָּא דְּאֶקְרִי אָדָם. כִּיּוֹן דְּנִטְלָה תְּקַפָּא לְבַר מַגּוּפָא, מִיָּד וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב.

וְלֹא אִתְּנַבֵּי בַר נֶשׁ מִתַּמָּן עַד דְּאֵתָא שְׁמוּאֵל. וְעַל דָּא נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתִיב בֵּיהּ פִּי לֹא אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ אִתְּנַבֵּי מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה דְּכְתִיב (במדבר כז) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֶךָ עָלָיו. הוֹד. וְדָא דְרָגָא חֲמִישָׁאָה. נִצַּח יִרְכָא שְׁמַאלָא דְּיַעֲקֹב. וּבְגִין כֵּךְ אֵתָא דוֹד וְכָלִיל לִיהּ בְּיַמִּינָא דְּכְתִיב, (תהלים יו) נְעֻמּוֹת בְּיַמִּינֶךָ נִצַּח. יַמִּינֶךָ לֹא כְּתִיב אֶלֶּא בְּיַמִּינֶךָ. מָאִי טַעְמָא אִתְחַלֵּשׁ יִרְכָא דְּיַעֲקֹב, בְּגִין דְּאִתְקַרַּב בֵּיהּ סֵטֵר מְסַאָבָא וְנָקִיט תְּקַפָּא מִנִּיהּ וְאִתְעַכֵּב עַד שְׁמוּאֵל, וְעַל דָּא אֵתָא לְאַדְפְּרָא דְּדָא אִיהוּ יִרְכָא דְּיִשְׂרָאֵל דְּכְתִיב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל דָּא כָּל מִלּוּי הָוּוּ בְּדִינָא בְּשִׁירוּתָא וּבְסוּפָא.

וְתוֹ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּלִיל לִיהּ לְבַתָּר בְּהוֹד. אִימְתִי לְבַתָּר דְּמִשַּׁח מְלָכִין. וְעַל דָּא שְׁקִיל אִיהוּ כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן. מֵה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּתַרִּין סֵטְרִין דְּלְעִילָא, אַף הוּא לְתַתָּא כְּגוּוֹנָא דְּאֲנוּן תַּרִּין סֵטְרִי. וּמָאן אֲנוּן. נִצַּח וְהוֹד. כְּגוּוֹנָא דְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דְּלְעִילָא. וְכִלְהוּ דְּרָגִין אַחֲזִדָן דָּא בְּדָא דְּכְתִיב, (תהלים טז) מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקוֹרְאֵי שְׁמוֹ. דְּהָא שִׁית סֵטְרִין אִתְּכַלִּילוּ וְאַחֲזִדָן דָּא בְּדָא.

בְּמָה דְּאֵלִין אַחֲזִדָן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּשְׁמוּאֵל, אוֹף הָכִי אַחֲזִדָן (כ"א דָּא בְּדָא) יַעֲקֹב מֹשֶׁה וְיוֹסֵף. יַעֲקֹב מְאָרִיָּה דְּבֵיתָא. מִית יַעֲקֹב נִטְלָה מֹשֶׁה בֵּיתָא וּמִנִּי לָהּ בְּחַיָּיו. יוֹסֵף עַל יְדֵי

על ידי יעקב ומשה היה צדיק.
[ושגורם לא שמשו הבית אלא ביוסף, בגלל שהיה צדיק].

יעקב ביוסף לקח את הבית, שכתוב (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד שלקח אותו את יוסף. כשיצאה השכינה מהגלות, לא יכול להזדווג בה, רק ביוסף, שכתוב (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. למה כתוב עמו? אלא גוף לא מזדווג בנקבה עד שמזדווג עם הברית. ועל זה משה לקח לו את יוסף עמו. פיון שהיה עמו, שמש בנקבה פראוי. ולכן יעקב משה ויוסף הולכים כאחד.

יעקב מת, וגופו הכניסו אותו לארץ הקדושה. יוסף מת, גופו לא נקבר בארץ הקדש, אלא עצמותיו. משה [מת] - לא זה ולא זה, למה? אלא יעקב בעלה הראשון של הגבירה היה. מת יעקב - הזדווגה במשה. ובעוד שמשו היה בעולם הזה, צוה אותה פראוי, והוא היה בעלה השני. את יעקב הכניסו לארץ הקדושה כשגופו שלם, בגלל שהוא גוף. יוסף - עצמותיו ולא גופו, בגלל שעצמות הם צבאות ומחנות שלמעלה, וכלם יוצאים מאותו צדיק. והצדיק נקרא צבאות. מה הטעם? בגלל שכל צבאות ומחנות עליונים יוצאים ממנו, ועל זה עצמותיו, שהן צבאות, נכנסו לארץ.

משה היה בחוץ, ולא נכנס לשם לא גופו ולא עצמותיו. אלא נכנסה השכינה לארץ. אחר שמשו מת וחזרה לבעלה הראשון, ודאי הוא יעקב. מכאן נקבה שנשאת לשנים באותו העולם, היא חוזרת לראשון. משה היה בחוץ, פיון שבעלה הראשון היה בארץ.

דיעקב ומשה הנה צדיק. (והרנוייהו לא שמשו ביתא אלא ביוסף בגין דהנה צדיק).

יעקב ביוסף נטל ביתא דכתיב, (בראשית לו) אלה תלדות יעקב יוסף. משה לא שמש בה עד דנטל ליה ליוסף. כד נפקת שכינתא מן גלותא לא יכיל לאזדווגא בה אלא ביוסף דכתיב, (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. אמאי כתיב עמו. אלא גופא לא אזדווג בנוקבא עד דאזדווג בהדי ברית. ועל דא משה נטל ליה ליוסף עמיה. פיון דהנה עמיה שמש בנוקבא כדקא יאות. ובגין כך יעקב משה ויוסף כחדא אזלי.

יעקב מית וגופיה אעלו ליה בארעא קדישא. יוסף מית גופיה לא אתקבר בארעא קדישא אלא גרמוי. משה (מית) לא האי ולא האי. אמאי. אלא יעקב בעלה קדמאה דמטרוניתא הנה. מית יעקב אזדווגא ביה במשה. ובעוד דהנה משה בהאי עלמא מני לה כדקא יאות ואיהו הנה בעלה תניינא. יעקב אעילו ליה לארעא קדישא גופיה שלים בגין דאיהו גופא. יוסף גרמוי ולא גופיה בגין דגרמין אנון חיילין ומשריין דלעילא וכלהו נפקי מההוא צדיק. וצדיק צבאות אקרי. מאי טעמא, בגין דכל צבאות ומשריין עלאין מניה נפקין. ועל דא גרמוי דאנון צבאות אעלו בארעא.

משה הנה לבר ולא עאל תמן לא גופיה ולא גרמוי אלא אעלת שכינתא בארעא. בתר דמית משה ואתהדרת לבעלה קדמאה ודאי איהו יעקב. מכאן נוקבא דאתנסיבת בתרין, בההוא עלמא אהדרת לקדמאה. משה הנה לבר פיון דבעלה קדמאה הנה בארעא.

שֶׁל מַעֲלָה, וְכָל הַדְּרָגוֹת הַיּוֹ
נִדְבָקִים כֵּלָּן כְּאַחַד. רִוְחוֹ שֶׁל
מֹשֶׁה הָיָא מְהִיבֵל, גּוֹפּוֹ
מִהַשְׁמַטָּה. רִוְחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב
לְהִתְדַבֵּק בַּשְּׂמִטָּה. גּוֹף שֶׁל נְשׂוֹתָיו
הָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה. כָּל אוֹתָם
מְאוּרוֹת עֲלִיוֹנִים בְּדַמּוֹת שְׁלֵהֶם
לְמִטָּה בְּאַרְץ [נ"א בְּדַמּוֹתָם לְמִטָּה מִהֶם
בְּדַמּוֹתָם לְמִטָּה בְּאַרְץ], וְכֻלָּם תְּלוּיִים
בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. כְּאֵן סוּד שֶׁל שְׁנֵי
שְׂמוֹת כְּלוּלִים כְּאַחַד וְתִקּוּנָם
שְׁלֹשָׁה, וְחוֹזְרִים לְאַחַד זֶה כְּנֶגֶד
זֶה. וְהוּא שֵׁם גְּלוּף חֲקוּק כְּלוּלִים
בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. סוּד
ה' לִירְאָיו וְגו' (תהלים כה). פֶּתַח אֲתוֹ
זֶקֶן הַזְּקֵנִים וְאָמַר: שְׂמֵעוֹן שְׂמֵעוֹן,
מִי הוּא שְׂאֵמֶר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
נַעֲשֵׂה אָדָם? מִיֵּהוּ כְּאֵן אֱלֹהִים
זֶה? בֵּין כֹּף פֶּרַח אוֹתוֹ זֶקֶן הַזְּקֵנִים
וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ. וְכִמּוֹ שֶׁשְּׂמַע רַבִּי
שְׂמֵעוֹן, שֶׁהִיָּה קוֹרֵא לוֹ שְׂמֵעוֹן
וְלֹא רַבִּי שְׂמֵעוֹן, אָמַר לְחִבְרָיו:
וְדַאי זֶהוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׂנֵאֲמַר בּוֹ (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין
יּוֹשֵׁב. הָרִי כַּעַת זוֹהִי שַׁעַה לְפֶתַח
בְּסוּד הַזֶּה, שְׂוֹדַאי יֵשׁ כְּאֵן סוּד
שֶׁלֹּא נִתֵּן רְשׁוֹת לְהַתְּגַלּוֹת, וְכַעַת
מִשְׂמַע שְׂנֵתְנָה רְשׁוֹת לְהַתְּגַלּוֹת.
פֶּתַח וְאָמַר, (מִשְׁל) לְמַלְךְ שֶׁהִיוּ לוֹ
כְּמָה בְּנִינִים לְבָנוֹת וְהָיָה לוֹ אֶמֶן,
וְאוֹתוֹ אֶמֶן לֹא הָיָה עוֹשֶׂה דְבָר
אֶלֶּא מְרִשׁוֹת הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שְׂאֵתָה
אוֹמֵר (מִשְׁלִי ח) וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֶמֶן.
הַמֶּלֶךְ הוּא וְדַאי חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה
לְמַעֲלָה, וְעַמּוּד הָאֲמֻצְעִי (הוּא) מֶלֶךְ
לְמִטָּה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמַעֲלָה, וְזוֹ
אִם הָעֲלִיוֹנָה. אֱלֹהִים אֶמֶן לְמִטָּה,
וְזוֹ שְׂכִינָה שְׁלֵמִטָּה.

וְרֵאשָׁה אֵין רְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת דְּבָר
בְּלִי רְשׁוֹת בְּעֵלָה, וְכָל הַבְּנִינִים

לְבַתָּר אֲתַדְּבֵק רִוְחָא בְּרוּחָא עַלְמָה טְמִירָא
דְּלַעִילָא. וְכָל דְּרַגִין הוּוּ מִתְדַבְּקֵן כְּלָהוּ
כְּחֻדָא. רִוְחָא דְּמֹשֶׁה דְּיוֹבְלָא אִיהוּ גּוֹפִיָה
דְּשְׂמִטָּה. רִוְחָא דְּיַעֲקֹב לְאַתְדַבְּקָא בַּשְּׂמִטָּה,
גּוֹפִיָה דְּנִשְׂוֵי הָוָה בְּהַאי עַלְמָא. כָּל אֲנוּן
נְהוּרִין עַלְאִין בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא
(נ"א בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא מִנְהוּן בְּדִיוּקְנָא דְּלַהוּן לְתַתָּא בְּאַרְעָא)
וְכֻלָּהוּ תְּלִיין בְּרַקִיעַ הַשָּׁמַיִם. הֵכָא רְזָא
דְּתָרִין שְׂמָהֵן כְּלִילֵן כְּחֻדָא וְשְׂכְלוּלָא דְּלַהוּן
תְּלַתָּא וְאַתְהִדְרֵן לְחַד דָּא לְקַבֵּל דָּא. וְאִיהוּ
שְׂמָא גְּלִיפָא מְחַקְקָא כְּלִילֵן בְּהַאי בְּרֻזָא
דְּמַהִימְנוּתָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם (תהלים כה) סוּד יי
לִירְאָיו וְגו' פֶּתַח הַהוּא סְבָא דְּסָבִין
וְאָמַר, שְׂמֵעוֹן שְׂמֵעוֹן מֵאֵן הוּא דְּאָמַר וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. (וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים) מֵאִי נִיהוּ הֵכָא
הַאי אֱלֹהִים. אֲדַהֲכִי פֶרַח הַהוּא סְבָא דְּסָבִין
וְלֹא חֲמָא לִיָּה. וְכִמּוֹ דְּשְׂמַע רַבִּי שְׂמֵעוֹן
דְּהָוָה קָרִי לִיָּה שְׂמֵעוֹן וְלֹא רַבִּי שְׂמֵעוֹן, אָמַר
לְחִבְרָיו וְדַאי הַאי הוּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְּאַתְמַר בֵּיה (דְּנִיאל ז) וְעַתִּיק יוֹמִין יְתִיב. הָא כַּעַן
אִיהוּ שַׁעַתָּא לְמַפְתַּח בְּהַאי רְזָא. דְּוְדַאי הֵכָא
אִית רְזָא דְּלֹא אֲתִיָּהִיב רְשׁוֹ לְאַתְגְּלִיא. וְכַעַן
מִשְׂמַע דְּרְשׁוּתָא אֲתִיָּהִיב לְאַתְגְּלִיא.

פֶּתַח וְאָמַר לְמַלְכָּא דְּהָוָה לִיָּה כְּמָה בְּנִינִין
לְמַבְנִי. וְהָוָה לִיָּה אוּמְנָא. וְהַהוּא
אוּמְנָא לֹא הָוָה עֶבֶד מְדַעֵם אֶלֶּא מְרִשׁוֹ
דְּמַלְכָּא כְּמָה דְּאַתְ אָמַר, (מִשְׁלִי ח) וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ
אֶמֶן. מַלְכָּא וְדַאי אִיהוּ חֲכָמָה עַלְמָה
לַעִילָא. וְעַמּוּדָא דְּאֲמֻצְעִיתָא (אִיהוּ) מַלְכָּא
לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוּמְנָא לַעִילָא וְדָא אִימָא
עַלְמָה. אֱלֹהִים אוּמְנָא לְתַתָּא וְדָא שְׂכִינְתָּא דְּלְתַתָּא.

וְאַתְתָּא לִית לָהּ רְשׁוֹ לְמַעְבַּד מְדַעֵם בְּלֹא רְשׁוֹת בְּעֵלָה. וְכָל בְּנִינִין דְּהוּוּ

שְׁהוּ בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת, הִיָּה אוֹמֵר
 אֲבִ"א בְּאִמְרָה לֹא־א, יִהְיֶה
 כְּזֶה וְכֵן, וּמִיָּד נִהְיֶה, כְּמוֹ
 שְׁנֹאֲמֵר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר
 וַיְהִי אוֹר. וַיֹּאמֶר, הִיָּה אוֹמֵר
 לֹאֱלֹהִים יְהִי אוֹר. בְּעַל הַבְּנִין
 הוּא אוֹמֵר, וְהֵאֵמֵן עוֹשֶׂה מִיָּד.
 וְכֵן כָּל הַבְּנִינִים בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת
 הִיָּה אוֹמֵר יְהִי רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת,
 וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה מִיָּד. כְּשֶׁהֲגִיעַ
 לְעוֹלָם הַפְּרוּד, שֶׁהוּא עוֹלָם
 הַנְּבִדָּלִים, אָמַר הֵאֵמֵן לְבַעַל
 הַבְּנִין, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
 כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר בְּעַל הַבְּנִין, וַדַּאי
 טוֹב הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ, אֲבָל עֲתִיד
 הוּא לְחַטָּא לְפָנֶיךָ בְּגַלְלֵי שֶׁהוּא
 כְּסִיל. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם י) בֵּן חָכָם
 יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ.
 הִיא אִמְרָה, אַחַר שֶׁחָטְאוּ תְלוּי
 בְּאִמְ"א וְלֹא בְּאֲבִ"א, אֲנִי רֹצֵה
 לְבְרֹא אוֹתוֹ בְּדַמוֹת שְׁלִי. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 בְּצַלְמוֹ, וְלֹא רֹצֵה לְשַׁתֵּף בּוֹ
 אֲבִ"א. בְּזִמְנֵן שֶׁחָטָא מֵהַ כְּתוּב?
 (ישעיה ג) וּכְפִשְׁעֵיכֶם שִׁלְחָה
 אִמְכֶם. אָמַר הַמַּלְאָךְ לֹא־א, וְלֹא
 אִמְרַתִּי לָךְ שֶׁעֲתִיד הוּא לְחַטָּא !
 בְּאוֹתוֹ זִמְנֵן גָּרַשׁ אוֹתוֹ וּגְרַשׁ אֶת
 אִמּוֹ עִמּוֹ. וְלִכְּנֵן כְּתוּב (משלי י) בֵּן
 חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת
 אִמּוֹ. בֵּן חָכָם - זֶה אָדָם שֶׁהוּא
 בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל - זֶה
 אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה.

קָמוּ כָּל הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, רַבִּי
 רַבִּי, וְכִי יֵשׁ פְּרוּד בֵּין אֲבִ"א
 וְאִמְ"א, שֶׁמִּצַּד שֶׁל אֲבִ"א הוּא
 בְּדֶרֶךְ אֲצִילוֹת וּמִצַּד הָאִמְ"א
 בְּבְרִיאָה? אָמַר לָהֶם, חֲבָרִים
 חֲבָרִים, לֹא כֵּן זֶה, שֶׁהָרִי אָדָם
 שֶׁל אֲצִילוֹת זָכַר וּנְקֵבָה הִיָּה מִצַּד
 אֲבִ"א וְאִמְ"א, וְזֶהוּ וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
 אוֹר מִצַּד הָאֲבִ"א, וַיְהִי אוֹר מִצַּד
 הָאִמְ"א. וְזֶהוּ אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִים.

בְּאִרְחֵ אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר אֲבִ"א בְּאִמְרָה
 לְגַבֵּי אִמְ"א יְהִי כְדִין וְכְדִין, וּמִיָּד הָוָה. כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר.
 וַיֹּאמֶר הָוָה אָמַר לֹאֱלֹהִים, יְהִי אוֹר. מְאִרִי
 דְּבִנְיָינָא אִיהוּ אוֹמֵר וְאוֹמְנָא עֲבִיד מִיָּד. וְהָכִי
 כָּל בְּנִינֵין בְּאִרְחֵ אֲצִילוֹתָא הָוָה אָמַר יְהִי
 רְקִיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, וְכָלֵא אֶתְעֲבִיד מִיָּד. כַּד
 מְטָא לְעֵלְמָא דְּפְרוּדָא דְּאִיהוּ עוֹלָם הַנְּבִדָּלִים,
 אָמַר אוֹמְנָא לְמִאֲרִי בְּנִינָא נַעֲשֶׂה אָדָם
 בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ. אָמַר מְאִרִי בְּנִינָא וַדַּאי
 טוֹב הוּא לְמַעַבְדֵּי לִיהִי. אֲבָל עֲתִיד הוּא לְמַחְטִי
 קָמוּ בְּגִין דְּאִיהוּ כְּסִיל הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (משלי
 י) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ.

אִיהוּ אִמְרָה בְּתַר דְּחוּבִיָּה תְלִיָּא בְּאִמְ"א וְלֹא
 בְּאֲבִ"א אֲנָא בְּעִינָא לְמַבְרִי לִיהִי
 בְּדִיוֹקְנָא דִּילִי. הָדָא הוּא דְּכָתִיב וַיִּבְרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ וְלֹא בְּעַא
 לְאִשְׁתַּתְּפָא בִּיהִי אֲבִ"א. בְּזִמְנָא דְּחָב מַה כְּתִיב
 (דף כב ע"ב) (ישעיה ג) וּכְפִשְׁעֵיכֶם שִׁלְחָה אִמְכֶם. אָמַר
 מְלַכָּא לֹא־א וְלֹא אִמְרִית לָךְ דְּעֲתִיד הוּא
 לְמַחְטִי. בְּהֵוָה זִמְנָא תְרִיף לִיהִי וְתְרִיף אִמְ"א
 עִמִּיהִי. וּבְגִין דָּא כְּתִיב, (משלי י) בֵּן חָכָם יִשְׁמַח
 אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ. בֵּן חָכָם, דָּא אָדָם
 דְּאִיהוּ בְּאִרְחֵ אֲצִילוֹת. וּבֵן כְּסִיל, דָּא אָדָם
 דְּבְרִיאָה.

קָמוּ כָּלֵהוּ חֲבָרִיָּא וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי, וְכִי אִית
 פְּרוּדָא בֵּין אֲבִ"א וְאִמְ"א דְּמַסְטְרָא
 דְּאֲבִ"א אִיהוּ בְּאִרְחֵ אֲצִילוֹת וּמַסְטְרָא
 דְּאִימְ"א בְּבְרִיאָה. אָמַר לוֹן חֲבָרִיָּא חֲבָרִיָּא
 לָאו הָכִי הוּא, דְּהָא אָדָם דְּאֲצִילוֹתָא דְּכַר
 וְנוֹקְבָא הָוָה מַסְטְרָא דְּאֲבָא וְאִמְ"א. וְדָא
 אִיהוּ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר. יְהִי
 אוֹר מַסְטְרָא דְּאֲבָא, וַיְהִי אוֹר מַסְטְרָא

אֲבָרָ לְזֶה אֵין בּוֹ צֶלֶם וְדַמּוּת, אֲלֵא אִם הָעֲלִינָה הִיָּה לָהּ כְּנֹי אֶחָד שְׁעוּלָה לְחֻשְׁבוֹן אֱלֹהִים, וְאוֹתוֹ כְּנֹי הוּא אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה בְּאוֹתוֹ כְּנֹי, אָמַר אֲבָא שְׁעִתִּיד לְחֻטָּא לְאָדָם שֶׁל אֲצִילוֹת (נ"א שֶׁל בְּרִיאָה) שֶׁהוּא אֹר לְבוּשׁ עֲלִיּוֹן (נ"א עֲלִיּוֹן).

וְזֵהוּ הָאוֹר שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁגָּנַז אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים. וְאוֹתוֹ חֻשְׁף שֶׁנִּבְרָא בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן לְרִשְׁעִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל א-ב) וּרְשָׁעִים בַּחֻשְׁף יִדְמוּ, וּבְגִלְל אוֹתוֹ חֻשְׁף שְׁהִיָּה עֲתִיד לְחֻטָּא לְאוֹתוֹ אֹר, לֹא רָצָה אֲבָא לְהַשְׁתַּתֵּף בּוֹ. וּבְגִלְל זֶה אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ - אוֹתוֹ הָאוֹר. כְּדַמּוּתֵנוּ - אוֹתוֹ חֻשְׁף, שֶׁהוּא לְבוּשׁ לְאוֹר, כְּמוֹ שֶׁגּוֹפֵה הוּא לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה. וְזֵהוּ שֶׁכְּתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבַּיֶשְׁנִי. שְׁמַחוּ כֻלָּם וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרֵי חִלְקֵנוּ שְׁזַכִּינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֹא נִשְׁמְעוּ עַד עַתָּה.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדֵי וְגו'. אָמַר, חֲבָרִים שְׁמַעוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים שְׁרָצִיתִי לְגִלּוֹת אַחַר שְׁנַתְּנָה (ל') רְשׁוֹת עֲלִינָה לֹמַר. מִי זֶה שְׁאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא? אֲלֵא זֵהוּ עֲלַת עַל כָּל הָעֲלִינִים, אוֹתוֹ שְׁנַקְרָא עֲלַת הָעֲלוֹת, עֲלַת מִהְעֲלוֹת הָאֱלֹהִים, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה אֶחָד מִהְעֲלוֹת הַלְלוּ שׁוֹם מַעֲשֶׂה עַד שְׁיִקַּח רְשׁוֹת מֵאוֹתוֹ שְׁעֲלִיו, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ לְמַעֲלָה בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל שְׁנַיִם נֶאֱמַר. שְׁאָמַר זֶה לְאוֹתוֹ שֶׁלְמַעֲלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשֶׂה. וְלֹא עוֹשֶׂה דְּכָר אֲלֵא בְּרִשׁוֹת וְאִמְרָה מֵאוֹתוֹ שֶׁלְמַעֲלָה מִמֶּנּוּ. וְאוֹתוֹ שֶׁלְמַעֲלָה מִמֶּנּוּ לֹא

עֶבֶד מִדְּעַם אֲלֵא בְּרִשׁוֹ

דְּאִמְ"א. וְדָא אִיהוּ אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִין. אֲבָרָ לְהֵאֵי לִית בֵּיה צֶלֶם וְדַמּוּת. אֲלֵא אִמְא עֲלָאָה הָוָה לִיה חַד כְּנֹי"י דְּסָלִיק לְחוּשְׁבַן אֱלֹהִים. וְהָוָה כְּנֹי אִיהוּ אֹר וְחֻשְׁף. וּבְגִין הָוָה חֻשְׁף דְּהָוָה בְּהָוָה כְּנֹי, אָמַר אֲבָא דְּעִתִּיד לְמַחְטִי לְאָדָם דְּאֲצִילוֹת (נ"א דְּבְרִיאָה) דְּאִיהוּ אֹר לְבוּשׁ עֲלָא"ה (נ"א עֲלִיּוֹן).

וְהֵאֵי אִיהוּ אֹר דְּבְרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן דְּגָנְזוּ לְצַדִּיקֵי"א. וְהָוָה חֻשְׁף דְּאִתְבְּרִי בְּיוֹמָא קְדָמָאָה לְרִשְׁיַעֲיָא כְּמָה דְּאִתְ אָמַר, (שְׁמוּאֵל א ב) וּרְשָׁעִים בַּחֻשְׁף יִדְמוּ, וּבְגִין הָוָה חֻשְׁף דְּהָוָה עֲתִיד לְמַחְטִי לְהָוָה אֹר, לֹא בַּעַא אֲבָא לְאִשְׁתַּתְּפָא בֵּיה. וּבְגִין דָּא אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ הָוָה אֹר. כְּדַמּוּתֵנוּ הָוָה חֻשְׁף דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְאוֹר. כְּגוֹוְנָא דְּגוֹפָא דְּאִיהוּ לְבוּשָׁא לְנִשְׁמָתָא הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבַּיֶשְׁנִי. חַדּוּ כְּלָהוּ וְאָמְרוּ זַפָּאָה חוֹלְקָנָא דְּזַכִּינָא לְמַשְׁמַע מְלִין דְּלֵא אִשְׁתַּמְעוּ עַד כְּעַן.

פְּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (דְּבָרִים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדֵי וְגו'. אָמַר חֲבָרֵי"א שְׁמַעוּ מְלִין עֲתִיקִין דְּבַעֲינָא לְגִלְאָה בְּתַר דְּאִתְיַהִיב רְשׁוּ עֲלָאָה לְמִימַר. מָאֵי נִיהוּ דְּאָמַר רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא. אֲלֵא דָּא הוּא עֲלַת עַל כָּל עֲלִינִין. הָוָה דְּאִתְקַרֵי עֲלַת הָעֲלוֹת עֲלַת מֵאֲלִין עֲלוֹת. דְּלֵא יַעֲבִיד חַד מֵאֲלִין עֲלוֹת שׁוֹם עוֹבְדָא עַד דְּנִטִּיל רְשׁוֹת מִהָוָה דְּעֲלִיה. כְּמָה דְּאוּקִימָנָא לְעִילָא בְּנַעֲשֶׂה אָדָם.

נַעֲשֶׂה וְדָאֵי. עַל תְּרִין אִתְמַר. דְּאָמַר דָּא לְהָוָה דְּלְעִילָא מִינִיה נַעֲשֶׂה. וְלֹא

עושה דבר עד שלוקח עצה מחברו. אבל אותו שנקרא עלת על כל עלות, שאין למעלה ממנו ולא למטה שנה לו, כמו שנאמר (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש. אמר, ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, כמו שאותו שאמר ויאמר אלהים נעשה אדם. כמו כל החברים ואמרו, רבי, תן לנו רשות לדבר במקום זה. אמרו, והרי לא בארת למעלה שעלת העלות אמר לכת"ר נעשה אדם? אמר להם, היו שומעים אוננים מה שפיכם מדבר! והרי לא אמרתי לכם עכשו שיש מי שנקרא עלת העלות, ונה אינו אותו שנקרא עלת על כל עלות, שלעלת על כל עלות אין לו שני שלוקח ממנו עצה, שהוא יחיד לפני הכל, ואין לו שותף.

ורבן אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שלוקח ממנו עצה, שאין לו שני ולא שותף ולא חשבון. שיש אחד בשתוף כמו זכר ונקבה, ונאמר ביהם (שם נא) כי אחד קראתיו, אבל הוא אחד בלי חשבון ולא שתוף, ולכן אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלם והשתטחו לפניו ואמרו, אשרי האיש שרבונו מסכים עמו לגלות סודות טמירים שלא היו מתגלים למלאכים קדושים.

אמר להם, חברים, יש לנו להשלים הפסוק, שפמה סודות טמירים יש בפסוק הזה (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו'. אני אמית ואחיה - בפסירות. אחיה - מצד של הימין חיים, ומצד השמאל מות. ואם לא מסכימים שניהם עם עמוד האמצעי, לא מתקם הדין, שהם במושב שלשה פאחד.

ומסטרן דשמאלא מותא.

ואמירה מההוא דלעילא מיניה. וההוא דלעילא מניה לא עביד מדעם עד דנטיל עצה מחבריה. אבל ההוא דאתקרי עלת על כל עלות דלית לעילא מניה ולא לתתא שוה ליה. כמה דאת אמר, (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש. אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי, דנטיל עצה מניה. פגוונא דההוא דאמר ויאמר אלהים נעשה אדם.

קמו פלהו חבריאי ואמרו רבי הב לנא רשו למללא בהאי אתר. אמרו והא לא אוקמת לעילא דעלות העלות אמר לכת"ר נעשה אדם. אמר לון הו שמעין אודניכו מה דפומכון ממללן. והא לא אמרית לנו השתא דאית דאתקרי עלת העלות ולא איהו ההוא דאתקרי עלת על כל עלות. דלעלת על כל עלות לית ליה תניינא דנטיל עצה מניה דאיהו יחיד קדם כלא ולית ליה שותפא.

ובגין דא אמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי דנטיל עצה מניה, דלא אית ליה תניינא ולא שותפא ולא חושבנא. דאית אחד בשתוף פגון דכר ונוקבא ואתמר בהון (ישעיה נא) כי אחד קראתיו אבל איהו חד בלא חשבון ולא שתוף. ובגין דא אמר ואין אלהים עמדי. כמו כלהו ואשתטחו קמיה ואמרו זפאה בר נש דמאריה אסתפם עמיה לגלאה רזין טמירין דלא הו מתגליין למלאכייא קדישייא.

אמר לון חבריאי, אית לן לאשלמא קרא, דכמה רזין טמירין אית בהאי קרא. (דברים לב) אני אמית ואחיה וגו' אני אמית ואחיה בספירן. אחיה מסטרן דימינא חיי.

וְלַפְעָמִים מְסַכְּמִים שְׁלֹשָׁה
לְעִשׂוֹת דִּין, וְיָבֵא יו"ד [מין] שֶׁהִיא
פְּשוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים, שֶׁהוּא
יְהו"ה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְזוֹ
שְׂכִינָה נִקְרָאת יָד יְמִין מִצַּד
הַחֶסֶד. יָד שְׂמָאל מִצַּד הַגְּבוּרָה.
יָד יְהו"ה מִצַּד עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי.
כְּשֶׁבֶן אָדָם שָׁב בְּתֻשׁוּכָה, הֵיךְ הַזֶּה
מִצִּילָה אוֹתוֹ מִהַדִּין. אָבֵל כְּשֶׁדָּן
עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת, נֹאמֵר בּוֹ וְאִין
מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נֹאמֵר בְּפִסּוּק
זֶה אֲנִי אֲנִי אֲנִי, שֵׁשׁ בָּהֶם א' א'
א' י' י', שְׁנַרְמְזוּ בְּיו"ד ה"י וְא"ו
ה"י יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְיֵשׁ
בָּהֶם שְׁלֹשׁ וָיִם, ו' ו' ו' - וְאַחֲרֶיהָ
וְאֲנִי וְאִין - שְׁנַרְמְזוּ בְּשֵׁמוֹת
הָאֵלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה שֶׁהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת
הַפִּסּוּק הַזֶּה הַחֲבָרִים אֲצֵל אֱלֹהִים
אַחֲרֵים, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר רָאוּ עֲתָה פִי
אֲנִי אֲנִי הוּא - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְשְׂכִינְתּוֹ שֶׁנֹּאמֵר בָּהֶם אֲנִי
וְהו"ו. וְאִין אֱלֹהִים עֲמָדִי - זֶה
סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית וְאַחֲרֶיהָ
- אֲנִי אֲמִית בְּשְׂכִינְתִי לְמִי שֶׁהוּא
רִשָּׁע, וְאֲנִי אֲחִיָּה בְּהָ אֵת מִי שֶׁהוּא
צַדִּיק. וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל - זֶה יו"ד
יְהו"ה שֶׁהוּא יְהו"ה יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, וְהוּא כּוּז"ו בְּמוֹכַס"ז
כּוּז"ו, וְהַכֵּל אֲמֵת. אָבֵל מַה
שֶׁנִּתְבָּאָר לְמַעְלָה עֲלֵת הָעֲלִיּוֹן
שֶׁהוּא עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת, וְהַסּוּד
הַזֶּה לֹא נִמְסָר לְכָל חֶסֶק וְנִבְיָא נִבְיָא
אָבֵל מַה שֶׁנֹּאמֵר לְמַעְלָה עַל עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא עַל הָעֲלוֹת,
הַסּוּד הַזֶּה לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְכָל חֶסֶק וְנִבְיָא.

בֹּא רֵאָה כְּמָה עֲלוֹת הֵם נִסְתָּרִים
שֶׁהֵם מִתְלַבְּשִׁים וְהֵם מִרְכָּבִים
בְּסִפִּירוֹת, וְהַסִּפִּירוֹת מְרַכְּבָה לָהֶם,
שֶׁהֵם טְמִירִים מִמַּחְשַׁבַת בְּנֵי אָדָם,
וְעֲלֵיהֶם נֹאמֵר (קְהֵלֶת ה) כִּי גִבְהָ מֵעַל
גִּבְהָ שְׁמֵר וְגו'. אִירוֹת מְצַחֲצָחִים
אֵלֶּה עַל אֵלֶּה. וְאֵלֶּה שֶׁמְקַבְּלִים

וְאִי לֹא אֶסְתַּפְּמֵן תְּרוּיָהוּ בְּעֲמוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא לֹא אֶתְקַיִים דִּינָא. דְּאֲנוּן בְּמוֹתֵב
תְּלָתָא כַּחְדָּא. וְלִזְמַנִּין (דף כג ע"א) אֶסְתַּפְּמוּ
תְּלָתָא לְמַעַבְד דִּינָא, וְיִיתִי יו"ד (מִינָא) דְּאִיהִי
פְּשוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים דְּאִיהוּ יְהו"ה יו"ד
ה"א וְא"ו ה"א. וְדָא שְׂכִינְתָא אֶתְקַרֵי יָד
יְמִין מְסַטְרָא דְחֶסֶד. יָד שְׂמָאל מְסַטְרָא
דְּגְבוּרָה. יָד יְהו"ה מְסַטְרָא דְעֲמוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא. כִּד בֵּר נֶשׁ תֵּב בְּתִיּוּבְתָא הֵאִי יָד
שְׂזִיב לִיה מִן דִּינָא. אָבֵל כִּד דָּן עֲלֵת עַל כָּל
הָעֲלוֹת אֶתְמַר בֵּיה וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל.

וְעוֹד תְּלַת זְמַנִּין אֶתְמַר בְּהֵאִי קְרָא אֲנִי אֲנִי
אֲנִי. דְּאִית בְּהוּן א' א' א' י' י' י'.
דְּאֶתְרַמְיָזוּ בְּיו"ד ה"י וְא"ו ה"י, יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א. וְאִית בְּהוּן ג' ווִין ו' ו' ו' - וְאַחֲרֶיהָ
וְאֲנִי וְאִין דְּאֶתְרַמְיָזוּ בְּאֵלִין שְׂמָהָן. וְעַם כָּל
דָּא דְּהֵאִי קְרָא הָא אוּקְמוּהָ חֲבַרְיָא לְגַבֵּי
אֱלֹהִים אַחֲרֵים. כְּמָה דְּאֵת אֲמַר רָאוּ עֲתָה כִי
אֲנִי אֲנִי הוּא, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְשְׂכִינְתֵיהָ דְּאֶתְמַר בְּהוּ אֲנִי וְהו"ו. וְאִין
אֱלֹהִים עֲמָדִי דָּא סַמָּא"ל וְנַח"ש. אֲנִי אֲמִית
וְאַחֲרֶיהָ, אֲנִי אֲמִית בְּשְׂכִינְתִי לְמָאן דְּאִיהוּ
חֲזִיב. וְאֲנִי אֲחִיָּה בְּהָ לְמָאן דְּאִיהוּ זְפֵאִי.
וְאִין מִיָּדִי מִצִּיל דָּא יו"ד יְהו"ה דְּאִיהוּ
יְהו"ה, יו"ד ה"א וְא"ו ה"א וְאִיהוּ כּוּז"ו
בְּמוֹכַס"ז כּוּז"ו וְכֻלָּא קְשׁוּט. אָבֵל מַה
דְּאֶתְמַר לְעִילָא עֲלֵת עֲלָאָה דְּאִיהוּ עֲלֵת עַל
כָּל הָעֲלוֹת. וְהֵאִי רְזָא לֹא אֶתְמַסֵּר לְכָל
חֲכִימָא וְנִבְיָאָה (נִבְיָא אָבֵל מַה דְּאֶתְמַר לְעִילָא עַל עֲלָאָה דְּאִיהוּ
עַל הָעֲלוֹת הֵאִי רְזָא לֹא אֶתְמַסֵּר אֶלָּא לְכָל חֲכִימָא וְנִבְיָאָה).

תָּא חֲזִי, כְּמָה עֲלוֹת אֲנוּן סְתִימִין דְּאֲנוּן
מִתְלַבְּשִׁין וְאֲנוּן מוֹרְכָבִין בְּסִפִּירָן,
וְסִפִּירָן מְרַכְּבָה לְגַבֵּייהוּ, דְּאֲנוּן טְמִירִין מִמַּחְשַׁבְתָּא דְּבִנֵי נֶשָׁא, וְעֲלִיָּהוּ

הם חשוכים מאחרים שעליהם שמקבלים מהם. ולעלת [על כל] העלות אין אור עומד לפניו, שכל האורות חשוכים לפניו.

ו"ן, מה מעשהו? כמנן ימות השבוע, ללמדך שכל יום יש לו פח. ומה מעשהו כאן? ללמדך שפשם שיש חכמה גדולה באון לאין תכלית, כך יש הפח ההוא בכל האברים. ואיזה אברים? שבע שיש באדם, שכתוב (בראשית ט) כי בצלם אלהים עשה את האדם:

רעיא מהימנא

אמר לו, מנורה הקדושה, אחר שאמר (בראשית א) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, מהו שאמר אחר כך ויברא אלהים את האדם בצלמו? אמר לו, מה שבארו על כך בעלי המשנה, שמהם אמרו נברא, ומהם אמרו לא נברא, והקדוש ברוך הוא ברא אותו, שכתוב (שם) ויברא אלהים את האדם בצלמו.

אמר לו, אם כך הוא, לא יתן חלק ביד אחד מהם ולא נעשה בדימות שלהם, אלא באיקונין של המלך, בצלמו כדמותו, שהוא צלם ודמות תבניתו. אמר, כך נודע? אמר, חס ושלום, אלא אני אומר שנברא בכל והשליטו על הכל, שאם היה כל אחד נותן בו חלקו, בזמן שהיה כועס עליו כל אחד היה נוטל חלקו ממנו, פי כמה נחשב הוא?!

א"ת הקדוש ברוך הוא ברא אותו כל אחד בדימותו, זוהי מלכות הקדושה שהיא תמונת כל, שבה הסתפל הקדוש ברוך הוא וברא את העולם וכל הבריות שברא בעולם, וכלל בה עליונים ותחתונים בלי פרווד כלל, וכלל

קדשא בריך הוא וברא עלמא וכל בריין דברא בעלמא וכלל בה עלאין ותתאין בלא

אתמר (קהלת ה) **פי גבוה מעל גבוה שומר וגו'.**
נהורין מצוהצחין אלין על אלין. ואלין דמקבלין אנון חשוכין מאחרנין דעלייהו דמקבלין מנייהו. ועלת (על כל) העלות לית נהורא קיימא קמיה דכל נהורין מתחשכן קמיה.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ג)

ו"ן מאי עבידתיה, כמנן ימי השבוע. ללמדך שכל יום יש לו פח. ומאי עבידתיה הכא ללמדך שפשם שיש חכמה גדולה באון לאין תכלית, כך יש הפח ההוא בכל האברים, ומאי אברים, שבע שיש באדם. דכתיב כי בצלם אלהים עשה את האדם. ע"כ: (עד כאן מההשמטות)

רעיא מהימנא

השלמה מההשמטות (סימן ד)

אמר ליה בוצינא קדישא בתר דאמר (בראשית א) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו מאי ניהו דאמר לבתר ויברא אלהים את האדם בצלמו, אמר ליה מה דאוקמוה על דא מארי מתניתיין דמנהון אמרו (הוא) נברא ומנהון (אמרו) לא נברא וקדשא בריך הוא ברא ליה, דכתיב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו.

אמר ליה אי הכי איהו לא יהיב חלקא ביד חד מנייהו ולא אתעביד בדיוקנא דילהון אלא באיקונין דמלכא בצלמו כדמותו דאיהו צלם ודמות תבניתו. אמר הכי אשתמודע. אמר חס ושלום. אלא אנא אימא דאתברי בכלא ואשליטיה על פלא. דאי הוה יהיב כל חד חולקיה בזמנא דהוה כעסיה עליה כל חד הוה נטיל חולקיה מניה, פי כמה נחשב הוא.

אלא קדשא בריך הוא ברא ליה כל חד בדיוקניה, דא מלכות קדישא דאיהי תמונת כל, דבה אסתכל

❁ לוח זוהר ש"ס דף היומי מסַכַת בְּרֻכּוֹת ❁

זוהר עמודים:	דף הש"ס	דף היומי
ח"א א-ב	ברכות דף ב	דף היומי
ח"א ג-ד	ברכות דף ג	דף היומי
ח"א ה-ו	ברכות דף ד	דף היומי
ח"א ז-ח	ברכות דף ה	דף היומי
ח"א ט-י	ברכות דף ו	דף היומי
ח"א יא-יב	ברכות דף ז	דף היומי
ח"א יג-יד	ברכות דף ח	דף היומי
ח"א טו-טז	ברכות דף ט	דף היומי
ח"א יז-יח	ברכות דף י	דף היומי
ח"א יט-כ	ברכות דף יא	דף היומי
ח"א כא-כב	ברכות דף יב	דף היומי
ח"א כג-כד	ברכות דף יג	דף היומי
ח"א כה-כו	ברכות דף יד	דף היומי
ח"א כז-כח	ברכות דף טו	דף היומי
ח"א כט-ל	ברכות דף טז	דף היומי
ח"א לא-לב	ברכות דף יז	דף היומי
ח"א לג-לד	ברכות דף יח	דף היומי
ח"א לה-לו	ברכות דף יט	דף היומי
ח"א לז-לח	ברכות דף כ	דף היומי
ח"א לט-מ	ברכות דף כא	דף היומי
ח"א מא-מב	ברכות דף כב	דף היומי
ח"א מג-מד	ברכות דף כג	דף היומי
ח"א מה-מו	ברכות דף כד	דף היומי
ח"א מז-מח	ברכות דף כה	דף היומי
ח"א מט-נ	ברכות דף כו	דף היומי
ח"א נא-נב	ברכות דף כז	דף היומי
ח"א נג-נד	ברכות דף כח	דף היומי
ח"א נה-נו	ברכות דף כט	דף היומי
ח"א נז-נח	ברכות דף ל	דף היומי
ח"א נט-ס	ברכות דף לא	דף היומי
ח"א סא-סב	ברכות דף לב	דף היומי
ח"א סג-סד	ברכות דף לג	דף היומי
ח"א סה-סו	ברכות דף לד	דף היומי
ח"א סז-סח	ברכות דף לה	דף היומי
ח"א סט-ע	ברכות דף לו	דף היומי
ח"א עא-עב	ברכות דף לז	דף היומי
ח"א עג-עד	ברכות דף לח	דף היומי
ח"א עה-עו	ברכות דף לט	דף היומי
ח"א עז-עח	ברכות דף מ	דף היומי
ח"א עט-פ	ברכות דף מא	דף היומי
ח"א פא-פב	ברכות דף מב	דף היומי
ח"א פג-פד	ברכות דף מג	דף היומי
ח"א פה-פו	ברכות דף מד	דף היומי
ח"א פז-פח	ברכות דף מה	דף היומי
ח"א פט-צ	ברכות דף מו	דף היומי
ח"א צא-צב	ברכות דף מז	דף היומי

❁ לוח זוהר ש"ס דף היומי מסַּכֶּת בְּרִכּוֹת ❁

זוהר עמודים:	דף הש"ס	דף היומי
ח"א צג-צד	ברכות דף מח	דף היומי
ח"א צה-צו	ברכות דף מט	דף היומי
ח"א צז-צח	ברכות דף נ	דף היומי
ח"א צט-ק	ברכות דף נא	דף היומי
ח"א קא-קב	ברכות דף נב	דף היומי
ח"א קג-קד	ברכות דף נג	דף היומי
ח"א קה-קו	ברכות דף נד	דף היומי
ח"א קז-קח	ברכות דף נה	דף היומי
ח"א קט-קי	ברכות דף נו	דף היומי
ח"א קיא-קיב	ברכות דף נז	דף היומי
ח"א קיג-קיד	ברכות דף נח	דף היומי
ח"א קטו-קטז	ברכות דף נט	דף היומי
ח"א קיז-קיח	ברכות דף ס	דף היומי
ח"א קיט-קכ	ברכות דף סא	דף היומי
ח"א קכא-קכב	ברכות דף סב	דף היומי
ח"א קכג-קכד	ברכות דף סג	דף היומי
ח"א קכה-קכו	ברכות דף סד	דף היומי

❦ לוח זוהר ש"ס דף היומי מִסְכַּת שֶׁבַת ❦

דף היומי	דף הש"ס	זוהר עמודים:
דף היומי	שבת דף ב	ח"א קכז-קכח
דף היומי	שבת דף ג	ח"א קכט-קל
דף היומי	שבת דף ד	ח"א קלא-קלב
דף היומי	שבת דף ה	ח"א קלג-קלד
דף היומי	שבת דף ו	ח"א קלה-קלו
דף היומי	שבת דף ז	ח"א קלז-קלח
דף היומי	שבת דף ח	ח"א קלט-קמ
דף היומי	שבת דף ט	ח"א קמא-קמב
דף היומי	שבת דף י	ח"א קמג-קמד
דף היומי	שבת דף יא	ח"א קמה-קמו
דף היומי	שבת דף יב	ח"א קמז-קמח
דף היומי	שבת דף יג	ח"א קמט-קנ
דף היומי	שבת דף יד	ח"א קנא-קנב
דף היומי	שבת דף טו	ח"א קנג-קנד
דף היומי	שבת דף טז	ח"א קנה-קנו
דף היומי	שבת דף יז	ח"א קנז-קנח
דף היומי	שבת דף יח	ח"א קנט-קס
דף היומי	שבת דף יט	ח"א קסא-קסב
דף היומי	שבת דף כ	ח"א קסג-קסד
דף היומי	שבת דף כא	ח"א קסה-קסו
דף היומי	שבת דף כב	ח"א קסז-קסח
דף היומי	שבת דף כג	ח"א קסט-קע
דף היומי	שבת דף כד	ח"א קעא-קעב
דף היומי	שבת דף כה	ח"א קעג-קעד
דף היומי	שבת דף כו	ח"א קעה-קעו
דף היומי	שבת דף כז	ח"א קעז-קעח
דף היומי	שבת דף כח	ח"א קעט-קפ
דף היומי	שבת דף כט	ח"א קפא-קפב
דף היומי	שבת דף ל	ח"א קפג-קפד
דף היומי	שבת דף לא	ח"א קפה-קפו
דף היומי	שבת דף לב	ח"א קפז-קפח
דף היומי	שבת דף לג	ח"א קפט-קצ
דף היומי	שבת דף לד	ח"א קצא-קצב
דף היומי	שבת דף לה	ח"א קצג-קצד
דף היומי	שבת דף לו	ח"א קצה-קצו
דף היומי	שבת דף לז	ח"א קצז-קצח
דף היומי	שבת דף לח	ח"א קצט-ר
דף היומי	שבת דף לט	ח"א רא-רב
דף היומי	שבת דף מ	ח"א רג-רד
דף היומי	שבת דף מא	ח"א רה-רו
דף היומי	שבת דף מב	ח"א רז-רח
דף היומי	שבת דף מג	ח"א רט-רי
דף היומי	שבת דף מד	ח"א ריא-ריב
דף היומי	שבת דף מה	ח"א ריג-ריד
דף היומי	שבת דף מו	ח"א רטו-רטז

❖ לוח זוהר ש"ס דף היומי מִסְכַּת שַׁבַּת ❖

דף היומי	דף הש"ס	זוהר עמודים:
דף היומי	שבת דף מז	ח"א ריז-ריח
דף היומי	שבת דף מח	ח"א ריט-רכ
דף היומי	שבת דף מט	ח"א רכא-רכב
דף היומי	שבת דף נ	ח"א רכג-רכד
דף היומי	שבת דף נא	ח"א רכה-רכו
דף היומי	שבת דף נב	ח"א רכז-רכח
דף היומי	שבת דף נג	ח"א רכט-רל
דף היומי	שבת דף נד	ח"א רלא-רלב
דף היומי	שבת דף נה	ח"א רלג-רלד
דף היומי	שבת דף נו	ח"א רלה-רלו
דף היומי	שבת דף נז	ח"א רלז-רלח
דף היומי	שבת דף נח	ח"א רלט-רמ
דף היומי	שבת דף נט	ח"א רמא-רמב
דף היומי	שבת דף ס	ח"א רמג-רמד
דף היומי	שבת דף סא	ח"א רמה-רמו
דף היומי	שבת דף סב	ח"א רמז-רמח
דף היומי	שבת דף סג	ח"א רמט-רנ
דף היומי	שבת דף סד	ח"א רנא-רנב
דף היומי	שבת דף סה	ח"א רנג-רנד
דף היומי	שבת דף סו	ח"א רנה-רנו
דף היומי	שבת דף סז	ח"א רנז-רנח
דף היומי	שבת דף סח	ח"א רנט-רס
דף היומי	שבת דף סט	ח"א רסא-רסב
דף היומי	שבת דף ע	ח"א רסג-רסד
דף היומי	שבת דף עא	ח"א רסה-רסו
דף היומי	שבת דף עב	ח"א רסז-רסח
דף היומי	שבת דף עג	ח"א רסט-רע
דף היומי	שבת דף עד	ח"א רעא-רעב
דף היומי	שבת דף עה	ח"א רעג-רעד
דף היומי	שבת דף עו	ח"א רעה-רעו
דף היומי	שבת דף עז	ח"א רעז-רעח
דף היומי	שבת דף עח	ח"א רעט-רפ
דף היומי	שבת דף עט	ח"א רפא-רפב
דף היומי	שבת דף פ	ח"א רפג-רפד
דף היומי	שבת דף פא	ח"א רפה-רפו
דף היומי	שבת דף פב	ח"א רפז-רפח
דף היומי	שבת דף פג	ח"א רפט-רצ
דף היומי	שבת דף פד	ח"א רצא-רצב
דף היומי	שבת דף פה	ח"א רצג-רצד
דף היומי	שבת דף פו	ח"א רצה-רצו
דף היומי	שבת דף פז	ח"א רצז-רצח
דף היומי	שבת דף פח	ח"א רצט-ש
דף היומי	שבת דף פט	ח"א שא-שב
דף היומי	שבת דף צ	ח"א שג-שד
דף היומי	שבת דף צא	ח"א שה-שו
דף היומי	שבת דף צב	ח"א שז-שח

❖ לוח זוהר ש"ס דף היומי מִסְכַּת שַׁבַּת ❖

זוהר עמודים:	דף הש"ס	דף היומי
ח"א שט-שי	שבת דף צג	דף היומי
ח"א שיא-שיב	שבת דף צד	דף היומי
ח"א שיג-שיד	שבת דף צה	דף היומי
ח"א שטו-שטז	שבת דף צו	דף היומי
ח"א שיז-שיח	שבת דף צז	דף היומי
ח"א שיט-שכ	שבת דף צח	דף היומי
ח"א שכא-שכב	שבת דף צט	דף היומי
ח"א שכג-שכד	שבת דף ק	דף היומי
ח"א שכה-שכו	שבת דף קא	דף היומי
ח"א שכז-שכח	שבת דף קב	דף היומי
ח"א שכט-של	שבת דף קג	דף היומי
ח"א שלא-שלב	שבת דף קד	דף היומי
ח"א שלג-שלד	שבת דף קה	דף היומי
ח"א שלה-שלו	שבת דף קו	דף היומי
ח"א שלז-שלח	שבת דף קז	דף היומי
ח"א שלט-שמ	שבת דף קח	דף היומי
ח"א שמא-שמב	שבת דף קט	דף היומי
ח"א שמג-שמד	שבת דף קי	דף היומי
ח"א שמה-שמו	שבת דף קיא	דף היומי
ח"א שמז-שמח	שבת דף קיב	דף היומי
ח"א שמט-שנ	שבת דף קיג	דף היומי
ח"א שנא-שנב	שבת דף קיד	דף היומי
ח"א שנג-שנד	שבת דף קטו	דף היומי
ח"א שנה-שנו	שבת דף קטז	דף היומי
ח"א שנז-שנח	שבת דף קיז	דף היומי
ח"א שנט-שס	שבת דף קיח	דף היומי
ח"א שסא-שסב	שבת דף קיט	דף היומי
ח"א שסג-שסד	שבת דף קכ	דף היומי
ח"א שסה-שסו	שבת דף קכא	דף היומי
ח"א שסז-שסח	שבת דף קכב	דף היומי
ח"א שסט-שע	שבת דף קכג	דף היומי
ח"א שעא-שעב	שבת דף קכד	דף היומי
ח"א שעג-שעד	שבת דף קכה	דף היומי
ח"א שעה-שעו	שבת דף קכו	דף היומי
ח"א שעז-שעח	שבת דף קכז	דף היומי
ח"א שעט-שפ	שבת דף קכח	דף היומי
ח"א שפא-שפב	שבת דף קכט	דף היומי
ח"א שפג-שפד	שבת דף קל	דף היומי
ח"א שפה-שפו	שבת דף קלא	דף היומי
ח"א שפז-שפח	שבת דף קלב	דף היומי
ח"א שפט-שצ	שבת דף קלג	דף היומי
ח"א שצא-שצב	שבת דף קלד	דף היומי
ח"א שצג-שצד	שבת דף קלה	דף היומי
ח"א שצה-שצו	שבת דף קלו	דף היומי
ח"א שצז-שצח	שבת דף קלז	דף היומי
ח"א שצט-ת	שבת דף קלח	דף היומי

❁ לוח זוהר ש"ס דף היומי מִסְכַּת שַׁבַּת ❁

זוהר עמודים:	דף הש"ס	דף היומי
ח"א תא-תב	שבת דף קלט	דף היומי
ח"א תג-תד	שבת דף קמ	דף היומי
ח"א תה-תו	שבת דף קמא	דף היומי
ח"א תז-תח	שבת דף קמב	דף היומי
ח"א תט-תי	שבת דף קמג	דף היומי
ח"א תיא-תיב	שבת דף קמד	דף היומי
ח"א תיג-תיד	שבת דף קמה	דף היומי
ח"א תטו-תטז	שבת דף קמו	דף היומי
ח"א תיז-תיח	שבת דף קמז	דף היומי
ח"א תיט-תכ	שבת דף קמח	דף היומי
ח"א תכא-תכב	שבת דף קמט	דף היומי
ח"א תכג-תכד	שבת דף קנ	דף היומי
ח"א תכה-תכו	שבת דף קנא	דף היומי
ח"א תכז-תכח	שבת דף קנב	דף היומי
ח"א תכט-תל	שבת דף קנג	דף היומי
ח"א תלא-תלב	שבת דף קנד	דף היומי
ח"א תלג-תלד	שבת דף קנה	דף היומי
ח"א תלה-תלו	שבת דף קנו	דף היומי
ח"א תלז-תלח	שבת דף קנז	דף היומי

❁ לוח זוהר ש"ס דף היומי מַסְכַּת עֵירוּבִין ❁

זוהר עמודים:	דף הש"ס	דף היומי
ח"א תלט-תמ	ערובין דף ב	דף היומי
ח"א תמא-תמב	ערובין דף ג	דף היומי
ח"א תמג-תמד	ערובין דף ד	דף היומי
ח"א תמה-תמו	ערובין דף ה	דף היומי
ח"א תמז-תמח	ערובין דף ו	דף היומי
ח"א תמט-תנ	ערובין דף ז	דף היומי
ח"א תנא-תנב	ערובין דף ח	דף היומי
ח"א תנג-תנד	ערובין דף ט	דף היומי
ח"א תנה-תנו	ערובין דף י	דף היומי
ח"א תנז-תנח	ערובין דף יא	דף היומי
ח"א תנט-תס	ערובין דף יב	דף היומי
ח"א תסא-תסב	ערובין דף יג	דף היומי
ח"א תסג-תסד	ערובין דף יד	דף היומי
ח"א תסה-תסו	ערובין דף טו	דף היומי
ח"א תסז-תסח	ערובין דף טז	דף היומי
ח"א תסט-תע	ערובין דף יז	דף היומי
ח"א תעא-תעב	ערובין דף יח	דף היומי
ח"א תעג-תעד	ערובין דף יט	דף היומי
ח"א תעה-תעו	ערובין דף כ	דף היומי
ח"א תעז-תעה	ערובין דף כא	דף היומי
ח"א תעט-תפ	ערובין דף כב	דף היומי
ח"א תפא-תפב	ערובין דף כג	דף היומי
ח"א תפג-תפד	ערובין דף כד	דף היומי
ח"א תפה-תפו	ערובין דף כה	דף היומי
ח"א תפז-תפח	ערובין דף כו	דף היומי
ח"א תפט-תצ	ערובין דף כז	דף היומי
ח"א תצא-תצב	ערובין דף כח	דף היומי
ח"א תצג-תצד	ערובין דף כט	דף היומי
ח"א תצה-תצו	ערובין דף ל	דף היומי
ח"א תצז-תצח	ערובין דף לא	דף היומי
ח"א תצט-תק	ערובין דף לב	דף היומי
ח"א תקא-תקב	ערובין דף לג	דף היומי
ח"א תקג-תקד	ערובין דף לד	דף היומי
ח"א תקה-תקו	ערובין דף לה	דף היומי
ח"א תקז-תקח	ערובין דף לו	דף היומי
ח"א תקט-תקי	ערובין דף לז	דף היומי
ח"א תקיא-תקיב	ערובין דף לח	דף היומי
ח"א תקיג-תקי�	ערובין דף לט	דף היומי
ח"א תקטו-תקטז	ערובין דף מ	דף היומי
ח"א תקיז-תקיח	ערובין דף מא	דף היומי
ח"א תקיט-תקכ	ערובין דף מב	דף היומי
ח"א תקכא-תקכב	ערובין דף מג	דף היומי
ח"א תקכג-תקכד	ערובין דף מד	דף היומי
ח"א תקכה-תקכו	ערובין דף מה	דף היומי
ח"א תקכז-תקכח	ערובין דף מו	דף היומי

❖ לוח זוהר ש"ס דף היומי מִסְכַּת עֵירוּבִין ❖

זוהר עמודים:	דף הש"ס	דף היומי
ח"א תקכט-תקל	ערובין דף מז	דף היומי
ח"א תקלא-תקלב	ערובין דף מח	דף היומי
ח"א תקלג-תקלד	ערובין דף מט	דף היומי
ח"א תקלה-תקלו	ערובין דף נ	דף היומי
ח"א תקלז-תקלח	ערובין דף נא	דף היומי
ח"א תקלט-תקמ	ערובין דף נב	דף היומי
ח"א תקמא-תקמב	ערובין דף נג	דף היומי
ח"א תקמג-תקמד	ערובין דף נד	דף היומי
ח"א תקמה-תקמו	ערובין דף נה	דף היומי
ח"א תקמז-תקמח	ערובין דף נו	דף היומי
ח"א תקמט-תקנ	ערובין דף נז	דף היומי
ח"א תקנא-תקנב	ערובין דף נח	דף היומי
ח"א תקנג-תקנד	ערובין דף נט	דף היומי
ח"א תקנה-תקנו	ערובין דף ס	דף היומי
ח"א תקנז-תקנח	ערובין דף סא	דף היומי
ח"א תקנט-תקס	ערובין דף סב	דף היומי
ח"א תקסא-תקסב	ערובין דף סג	דף היומי
ח"א תקסג-תקסד	ערובין דף סד	דף היומי
ח"א תקסה-תקסו	ערובין דף סה	דף היומי
ח"א תקסז-תקסח	ערובין דף סו	דף היומי
ח"א תקסט-תקע	ערובין דף סז	דף היומי
ח"א תקעא-תקעב	ערובין דף סח	דף היומי
ח"א תקעג-תקעד	ערובין דף סט	דף היומי
ח"א תקעה-תקעו	ערובין דף ע	דף היומי
ח"א תקעז-תקעח	ערובין דף עא	דף היומי
ח"א תקעט-תקפ	ערובין דף עב	דף היומי
ח"א תקפא-תקפב	ערובין דף עג	דף היומי
ח"א תקפג-תקפד	ערובין דף עד	דף היומי
ח"א תקפה-תקפו	ערובין דף עה	דף היומי
ח"א תקפז-תקפח	ערובין דף עו	דף היומי
ח"א תקפט-תקצ	ערובין דף עז	דף היומי
ח"א תקצא-תקצב	ערובין דף עח	דף היומי
ח"א תקצג-תקצד	ערובין דף עט	דף היומי
ח"א תקצה-תקצו	ערובין דף פ	דף היומי
ח"א תקצז-תקצח	ערובין דף פא	דף היומי
ח"א תקצט-תר	ערובין דף פב	דף היומי
ח"א תרא-תרב	ערובין דף פג	דף היומי
ח"א תרג-תרד	ערובין דף פד	דף היומי
ח"א תרה-תרו	ערובין דף פה	דף היומי
ח"א תרז-תרח	ערובין דף פו	דף היומי
ח"א תרט-תרי	ערובין דף פז	דף היומי
ח"א תריא-תריב	ערובין דף פח	דף היומי
ח"א תריג-תריד	ערובין דף פט	דף היומי
ח"א תרטו-תרטז	ערובין דף צ	דף היומי
ח"א תריז-תריח	ערובין דף צא	דף היומי
ח"א תריט-תרכ	ערובין דף צב	דף היומי

❁ לוח זוהר ש"ס דף היומי מִסְכַּת עֵירוּבֵין ❁

זוהר עמודים:	דף הש"ס	דף היומי
ח"א תרכא-תרכב	ערובין דף צג	דף היומי
ח"א תרכג-תרכד	ערובין דף צד	דף היומי
ח"א תרכה-תרכו	ערובין דף צה	דף היומי
ח"א תרכז-תרכח	ערובין דף צו	דף היומי
ח"א תרכט-תרל	ערובין דף צז	דף היומי
ח"א תרלא-תרלב	ערובין דף צח	דף היומי
ח"א תרלג-תרלד	ערובין דף צט	דף היומי
ח"א תרלה-תרלו	ערובין דף ק	דף היומי
ח"א תרלז-תרלח	ערובין דף קא	דף היומי
ח"א תרלט-תרמ	ערובין דף קב	דף היומי
ח"א תרמא-תרמב	ערובין דף קג	דף היומי
ח"א תרמג-תרמד	ערובין דף קד	דף היומי
ח"א תרמה-תרמו	ערובין דף קה	דף היומי

שטר שותפות

יהודי יקר!!!

בס"ד זכית להיות שותף במאמצי הגאולה
וללמוד זוהר הקדוש "יחד שבטי ישראל",
להווי ידוע לך, שבשתי דקות לימוד זוהר ליום,
אתה בן עולם הבא, וזוכה להיות מרואי פני המלך!

**ברצוננו להגיע לכל יהודי ויהודי באשר הוא שם!
וזהו בגדר הצלת נפשות ממש! ובך משתבח הקב"ה בכל יום!**

בכמה שקלים ליום אתה נעשה שותף לרשב"י הקדוש,
זוכה לשמירה והגנה לך ולמשפחתך ובכל משלח ידך.

בא והטה שכם, למפעל הקדוש
שכלו לשם שמים, לקירוב הגאולה ברחמים.

זכור המשיח בפתח!

זכור מי שיכנס בתוך תיבת ההצלה של הרשב"י, יזכה לספת מגן!
ולא יחוש ולא יפחד מהאויבים, מהטילים, ומכל מיני פגעים.

הרוח בולו שקד,
תן לרשב"י ותקבל פי אלה,

בברכת אלה המגן,
מפעל הזוהר העולמי

אנא הושיטו ידיכם ומלאו את הטופס המצורף,
ושלחו בפקס: 02-9951300

לתרומות בפרטים אשראי: 054-8433385
ניתן לשלוח בפקס הנ"ל, שמות לתפקה ושועה:

וכן אפשר להתפלל וללמוד זוהר הקדוש לעלוי נשמות

תנפו למצוות ולהיים טובים!

הוראה לחיוב חשבון תורם יקר אנא מלא במקומות הלבנים

קוד מסלוקה		סוג חשבון	מספר חשבון																	
בנק	סניף																			

קוד מוסד		אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה																		
4	7	6	9	5																

לכבוד בנק _____

סניף _____

כתובת הסניף _____

אני/הח"מ _____ (שם בעל/י החשבון כמופיע בספרי הנבק)

רחוב _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____

נותן/ים לכם בזה הוראה לחיוב את חשבונו הנ"ל בסניפכם. בנין תרומה בסכומים ובמועדים שיופצאו לכם מדי פעם בפעם באמצעי מנגנוני, ע"י "גן עדן התחתון" כספרטע מטה ב"פרטי הרשאה".

2. ידוע לי/לנו כי:

א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה מפורטת/מכתב לבנק ול"גן עדן התחתון" שתכנס לתוקף, יום עסקים אחד לאחר מתן ההודעה בבנק וכן, ניתנת לביטול ע"י הוראת כל דין.

ב. אהיה/נודה רשאי/ם לבטל מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תיפטר על ידי/נו בבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב.

ג. אהיה/נודה רשאי/ם לבטל חיוב, לא יותר מתשעים ימים ממועד החיוב אם אופי/נוכחי לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בכתב הרשאה, אם נקבעו.

3. ידוע לי/לנו כי הפרטים שצוינו בכתב הרשאה ומילויים, הם נושאים שעלינו להסדיר עם המטוב.

4. ידוע לי/לנו, כי סכומי החיוב ע"י הרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא תשלח לי/לנו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בנין חיובים אלה.

5. הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו.

6. הבנק רשאי להוציאני/נו מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, ויודיע לי/לנו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה.

7. נא לאשר לי/גן עדן התחתון" בספח המפורט לזה, קבלת הוראות אלו מפני/מאתנו.

פרטי הרשאה _____ מספר פעמים _____ מתאריך _____ עד תאריך _____

חתימת בעל/י החשבון _____

אישור הבנק

לכבוד "גן עדן התחתון" (נעמי זורר פ' לך לך)

רח' נחשון 10 בית שמש 29099

בית שמש

קוד מסלוקה		סוג חשבון	מספר חשבון																	
בנק	סניף																			

קוד מוסד		אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה																		
4	7	6	9	5																

קבלנו הוראות פ' _____ לכבוד חובים בסכומים ובמועדים שיופיעו באמצעי מנגנוני שתצינו לנו מדי פעם בפעם, ואשר מספר חשבונו/ם בבנק יהיה נקוב בהם, והכל בהתאם למפורט בכתב הרשאה.

רשטנו לפנינו את ההוראות, ונפעל בהתאם כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, כל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו, כל עוד לא התקבלה אצלנו הוראת ביטול בכתב על ידי בעל/י החשבון, או כל עוד לא הוצאו/י בעל/י החשבון מן ההסדר. אישור זה לא ימנע בהתייבותיכם כלפינו, לפי כתב השיפוי שנחתם על ידיכם.

בכבוד רב,

בנק _____

סניף _____

חתימה וחותמת הסניף _____

תאריך _____